

Conceptvoorstel van wet houdende regels over energiemarkten en energiesystemen (Energiewet)

CONCEPTVOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is, mede ter implementatie van richtlijn nr. (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU, verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit en verordening (EU) 2019/942 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 tot oprichting van een Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators, en met inachtneming van het belang van het betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functioneren van de elektriciteits- en gasvoorziening te komen tot een hernieuwd regelgevend kader met betrekking tot de productie, het transport en de levering van elektriciteit en gas;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Opmerking ACM

Hoofdstuk 1 van het wetsvoorstel Energiewet beslaat acht bladzijden aan definities, waarbij veel nieuwe begrippen worden geïntroduceerd. Dat geldt niet alleen voor nieuwe fenomenen in het wetsvoorstel, zoals aggregeren, maar ook voor bestaande marktrollen, activiteiten en zaken, zoals systeem (in plaats van net), aangeslotene (in plaats van afnemer) en huishoudelijke eindafnemer (in plaats van de niet-zakelijke kleinverbruiker of consument) en micro- en kleine onderneming (in plaats van zakelijke kleinverbruiker). De ACM ondersteunt de doelstelling van het wetsvoorstel om enerzijds de terminologie van de huidige Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet te harmoniseren en anderzijds voor de definities in het wetsvoorstel aan te knopen bij het Europese stelsel.

Europees stelsel van begrippen

Het Europese stelsel van begrippen heeft een andere insteek dan de huidige wetgeving. De Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet kennen een beperkt aantal begrippen om mensen en bedrijven die op een net zijn aangesloten of een rol spelen in de energiemarkt als 'normadressaat' rechten toe te kennen of verplichtingen op te leggen. Zo kent de Elektriciteitswet 1998 aan 'afnemerszijde' alleen het begrip 'afnemer', waarbij in de wettelijke voorschriften een onderscheid wordt gemaakt tussen afnemers met een aansluiting met een totale maximale doorlaatwaarde van ten hoogste 3*80 A ('kleinverbruikers') en afnemers met een grotere aansluiting ('grootverbruikers'). Daarnaast kent de Elektriciteitswet 1998 de marktrollen van leverancier, handelaar en producent.

Het Europese stelsel, en in navolging daarvan het wetsvoorstel Energiewet, kent een veel groter aantal begrippen om spelers te definiëren. Zo onderscheidt de Europese regelgeving aan afnemerszijde tussen eindafnemers en grootafnemers, en binnen de groep eindafnemers tussen huishoudelijke afnemers en niet-huishoudelijke afnemers. Binnen die laatste groep onderscheidt Elektriciteitsrichtlijn 2019/944, producenten, industriële afnemers, kleine en middelgrote ondernemingen, bedrijven en – omdat niet-huishoudelijke afnemers niet enkel eindafnemers zijn – ook grootafnemers. De Richtlijn onderscheidt daarnaast nog micro-ondernemingen, actieve afnemers, systeemgebruikers, marktdeelnemers en energiegemeenschappen. Aldus zijn er vele

verschillende definities die allemaal overlappen en deels verschillen. Zo vallen onder het begrip afnemer niet alleen huishoudens en bedrijven, maar ook marktpartijen zoals leveranciers en producenten. Onder het begrip marktdeelnemer vallen niet alleen marktpartijen zoals leveranciers en producenten, maar ook natuurlijke personen die elektriciteit aankopen, verkopen, produceren of aggregeren. De verdergaande onderscheiding van verschillende soorten afnemers, die is gekoppeld aan de aard van hun activiteiten, brengt daarbij mee dat meer onderzoek nodig is dan onder de huidige wetgeving om te bepalen in welke categorie(ën) een specifieke afnemer of marktdeelnemer valt en, daarmee, welke rechten en plichten deze heeft. Is bijvoorbeeld een zzp'er die thuiswerkt een huishoudelijke afnemer?

Ten slotte is van belang dat er op Europees niveau verschil in terminologie is tussen gas en elektriciteit.

Keuzes wetsvoorstel Energiewet

Het wetsvoorstel volgt in grote mate het Europese begrippenstelsel. Zoals in de hoofdbrief opgemerkt, maken de nieuwe marktrollen en begrippen die het wetsvoorstel in navolging van Europa introduceert, een uitgebreide (proactieve) informatievoorziening door de ACM voorafgaand aan en na inwerkingtreding van de Energiewet nodig, om dit goed te laten werken en consumenten te beschermen.

De ACM heeft bij een aantal begrippen en definiëringen in het wetsvoorstel specifieke opmerkingen in verband met (mogelijke) problemen bij de toepassing daarvan. U vindt deze opmerkingen hieronder, bij de desbetreffende definities. Daarnaast vraagt de ACM meer in het algemeen uw aandacht voor het volgende.

* In het wetsvoorstel is de keuze gemaakt om de terminologie van Elektriciteitsverordening 2019/943 en de Elektriciteitsrichtlijn 2019/944 te volgen. Zoals hiervoor opgemerkt, is er echter ook op Europees niveau een verschil in terminologie tussen gas en elektriciteit. Bij bepalingen over de balanceringsverantwoordelijkheid voor gas, leidt dit tot onduidelijkheid.

* Bij enkele begrippen wordt van de Europese definitie afgeweken. Zo wordt in het wetsvoorstel bijvoorbeeld het beschikken over een aansluiting als voorwaarde gesteld bij de term eindafnemer, terwijl het Europese begrip deze voorwaarde niet kent. Dit houdt het gevaar in dat in bepaalde situaties waarin iemand zou kwalificeren als eindafnemer naar Europees recht, hij of zij dat naar Nederlands recht niet is en daarmee rechten of bescherming onthouden zou kunnen worden.

* De terminologie die wordt gebruikt in de Memorie van Toelichting (MvT), lijkt in een aantal onderdelen af te wijken van de definities genoemd in de wettekst van het wetsvoorstel. Zo bestempelt de artikelsgewijze toelichting de Europeesrechtelijke definitie van afnemer tot het overkoepelende begrip, terwijl dat niet terugkomt in de wettekst van hoofdstuk 1. Ook wordt in de toelichting het begrip grootafnemer gebezigd in de zin van het huidige begrip grootverbruiker. Uit de MvT (p. 4 artikelsgewijs) blijkt echter eveneens dat het om een marktdeelnemer gaat, die geen aansluiting heeft, en zodoende niet een verbruiker kan zijn. Dat een grootafnemer geen aansluiting heeft, blijkt dan weer niet uit de definitie van dit begrip in de voorgestelde wettekst: deze sluit in elk geval niet uit dat de grootafnemer over een aansluiting beschikt.

* Het wetsvoorstel bevat een groot aantal synoniemen voor de begrippen afnemer en marktdeelnemer. Aan de onderscheidingen daarbinnen die uit het Europese recht volgen, voegt het wetsvoorstel Energiewet er nog een aantal toe, door ook het begrip aangeslotene te gebruiken, of bijvoorbeeld te spreken over een 'eindafnemer met een kleine aansluiting.' Zo kan een consument (een term die het energierecht niet kent, maar die wel van toepassing is op basis van dwingend Europees consumentenrecht) in de terminologie van het wetsvoorstel zijn: een aangeslotene, een eindafnemer, een eindafnemer met een kleine aansluiting, of een eindafnemer met een grote aansluiting, een actieve afnemer, een huishoudelijk eindafnemer, een balanceringsverantwoordelijke, een invoeder, of een leverancier (bij de laatste drie treedt deze op als marktdeelnemer). Dit levert onduidelijkheid op, met name waar het gaat om bescherming van consumenten. In sommige artikelen wordt gesproken van huishoudelijke afnemers die beschermd worden. In andere gevallen zoals artikel 2.19 over eindafnemers met een kleine aansluiting. Dat laatste dekt niet automatisch alle huishoudelijke afnemers (consumenten). Er zijn immers ook huishoudelijke afnemers die vanwege een laadpunt en bijvoorbeeld een warmtepomp een grote

aansluiting hebben. Deze groep consumenten is niet consistent beschermd.¹ Hierop wordt nader ingegaan in de bijlage bij hoofdstuk 2. De ACM werpt de vraag op of de consument en andere marktdeelnemers het overzicht weten te behouden over al deze verschillende termen waar verschillende rechten en plichten en eveneens verschillende beschermingsniveaus aan zijn gekoppeld.

De ACM merkt daarnaast op dat het begrip aangeslotene en eindafnemer elkaar overlappen. In het wetsvoorstel wordt het begrip aangeslotene gedefinieerd als 'ieder die feitelijk beschikt over een of meer aansluitingen'. De eindafnemer is gedefinieerd als: 'natuurlijke persoon of rechtspersoon die beschikt over een aansluiting en elektriciteit of gas koopt of wil kopen voor eigen gebruik'. Het is daarbij de vraag of de voorwaarde dat de 'eindafnemer' over een aansluiting beschikt, afwijkt van het 'feitelijk' over een aansluiting beschikken, zoals vereist om als aangeslotene te worden aangemerkt. Volgt daaruit dat een eindafnemer niet altijd ook een aangeslotene is?

* Ondanks het grote aantal wél gedefinieerde begrippen in het wetsvoorstel Energiewet, mist de ACM ook nog een aantal begripsbepalingen. Uit het gebruik van terminologie elders in de wettekst en de toelichting van het wetsvoorstel kan afgeleid worden dat er bijvoorbeeld nog marktrollen als invoeder en grote ondernemingen zijn. Maar zonder definitie is niet te achterhalen wat hier mee bedoeld wordt.

* Soms is de begripsbepaling in het wetsvoorstel Energiewet restrictiever dan in het gangbare taalgebruik. Een voorbeeld hiervan geeft de definitie in het wetsvoorstel van 'terugleveren'. Volgens deze definitie gaat het daarbij om het verkopen van elektriciteit door een actieve afnemer aan een grootafnemer. Technisch gezien is verkoop ook mogelijk aan niet grootafnemers. De ACM ziet het risico dat bij de gekozen beperkte definitie teruglevering in dat soort andere situaties niet wordt geregeld door de voorschriften in het wetsvoorstel. De beperkte definitie kan, in combinatie met de uitwerking in het wetsvoorstel, bovendien tot verwarring leiden. Zo verplicht artikel 2.33, eerste lid, een marktdeelnemer aan wie een actieve afnemer elektriciteit teruglevert, om een terugleveringsovereenkomst te sluiten. Het begrip marktdeelnemers is gedefinieerd als – kort gezegd – 'een natuurlijke persoon of rechtspersoon die elektriciteit koopt, verkoopt, produceert of aggregeert'. Daar vallen, zoals eerder opgemerkt, ook eindafnemers onder. Uit de definitie van terugleverovereenkomst volgt echter dat 2.33 alleen betrekking kan hebben op een grootafnemer, en niet op een eindafnemer en dat deze bepaling dus niet van toepassing is op overeenkomsten waarbij een actieve afnemer zijn opgewekte energie aan een ander dan een grootafnemer verkoopt.

Artikel 1.1 begripsbepalingen

*In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
aangeslotene: ieder die feitelijk beschikt over een of meer aansluitingen;*

Opmerking ACM

Het begrip aangeslotene verwijst naar het 'feitelijk beschikken over een aansluiting', terwijl het begrip eindafnemer dat element van feitelijk niet noemt. Dat suggereert dat een eindafnemer niet altijd ook een aangeslotene is volgens het wetsvoorstel Energiewet. Wanneer de eindafnemer weliswaar beschikt over een aansluiting, maar daar niet feitelijk over beschikt, is hij geen aangeslotene. Moeilijk voorstelbaar over wat voor soort situaties we het dan hebben en of bij de eindafnemer het element van het 'feitelijk' beschikken bewust is weggelaten.

Dit begrip komt in feite in de plaats van de term afnemer in de huidige Elektriciteitswet 1998 en Gaswet. Het begrip wordt blijkens de toelichting geïntroduceerd voor afnemers die wel beschikken over een aansluiting, maar niet afnemen.

¹ Het belang van duidelijke en precieze begripsafbakening blijkt uit de uitspraak van de Rechtbank Rotterdam van 20 januari 2022, ECLI:NL:RBROT:2022:186. De ACM kan volgens deze uitspraak in een beleidsregel geen nadere onderscheidingen maken tussen verschillende groepen afnemers die onder het in de huidige wetgeving gehanteerde kleinverbruiker-begrip vallen, omdat die huidige wetgeving naar het oordeel van de rechtbank voor die verdere onderscheiding geen aanknopingspunten bevat.

aansluiting: deel van een transmissie- of distributiesysteem dat bestaat uit één of meer leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen, tussen:

- a. een transmissie- of distributiesysteem en een onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet waardering onroerende zaken;*
- b. systemen van verschillende systeembeheerders, met uitzondering van systeemkoppelingen;*
- c. het transmissiesysteem voor elektriciteit op zee en een windpark op zee of het transmissiesysteem voor elektriciteit op zee en de installatie van een eindafnemer;*
- d. een transmissie- of distributiesysteem voor gas en een gasproductienet;*

Opmerking ACM

Er zijn in het aansluitingsbegrip twee wijzigingen aangebracht die gevolgen kunnen hebben voor de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het wetsvoorstel Energiewet. Ten eerste is het begrip systeemkoppeling toegevoegd in de Energiewet, een nieuw 'soort' aansluiting tussen systemen. De opmerkingen hieromtrent volgen bij dat begrip. Ten tweede is in de definitie van aansluiting toegevoegd dat de aansluiting onderdeel is van het systeem van een netbeheerder. Met betrekking tot de transmissiesysteembeheerder voor gas is dit een wezenlijke wijziging van de bestaande situatie. Er zijn aansluitingen die niet in eigendom van de netbeheerder zijn. Tegelijkertijd is de netbeheerder van het transmissiesysteem in het kader van de aanwijzing verplicht om over het eigendom van zijn systeem te beschikken. Dit betekent dat hij het eigendom van deze aansluitingen dient te verwerven. De ACM wijst er op dat, wanneer EZK deze wijziging door wil voeren, zij hiervoor goed functionerend overgangsrecht dient te formuleren.

aansluitovereenkomst: overeenkomst op basis van een aanbod als bedoeld in artikel 3.40 [in gebruik geven, beheren, onderhouden, afsluiten en verwijderen van aansluitingen];

Acer: Agentschap als bedoeld in artikel 1 van verordening 2019/942;

actieve afnemer: eindafnemer van elektriciteit die binnen zijn eigen installatie geproduceerde elektriciteit verbruikt, opslaat of deze verkoopt of die gebruik maakt van flexibiliteits- of energie-efficiëntiediensten, mits die activiteiten niet zijn belangrijkste commerciële activiteit vormen;

Opmerking ACM

De definitie van actieve afnemer geeft de indruk dat alleen een eindafnemer die energie opwekt een actieve afnemer is doordat er geen komma staat tussen "deze verkoopt of die gebruik maakt van ". De MvT met betrekking tot artikel 2.2 kan eveneens als zodanig gelezen worden. Alle afnemers (waaronder consumenten) zouden echter in staat gesteld moeten worden om gebruik te maken van flexibiliteits- of energie-efficiëntiediensten ongeacht of een eindafnemer elektriciteit opwekt (zie de richtlijn rns. 37 en 42 en art 1/8 van RL 2019/944). De ACM verzoekt om de definitie en toelichting aan te passen om dit te verduidelijken en expliciet mogelijk te maken.

aggregatieovereenkomst: terugleveringsovereenkomst, terugleveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel of vraagresponsovereenkomst;

Opmerking ACM

In de definitie *aggregatieovereenkomst* worden 3 typen overeenkomsten onderscheiden namelijk een terugleveringsovereenkomst, een terugleveringsovereenkomst inzake peer-to-peer handel of een vraagresponsovereenkomst. In de praktijk lijken deze 3 typen aggregatieovereenkomsten overeen te komen met de vormen van aggregatie die we nu kennen. Voor de toekomst kan dit echter een beperking geven als nieuwe vormen van aggregatiediensten ontwikkeld worden. De Elektriciteitsrichtlijn onderscheidt en limiteert het type overeenkomst voor aggregatie niet. De ACM adviseert dan ook om de definitie van aggregatieovereenkomst ruimer te maken, door toe te voegen: "of een andere overeenkomst die strekt tot een vorm van aggregeren als bedoeld in deze wet".

aggregeren: combineren van de verandering van de elektriciteitsbelasting of de opgewekte elektriciteit, van verschillende actieve afnemers voor de verkoop, koop of veiling op een elektriciteitsmarkt;

allocatiepunt: administratief punt waar invoeding, onttrekking of verbruik van elektriciteit of gas wordt toegerekend aan een marktdeelnemer;

Autoriteit Consument en Markt: Autoriteit Consument en Markt, genoemd in artikel 2, eerste lid, van de Instellingswet Autoriteit Consument en Markt;

balanceringsportfolio: groepering van de invoedingen en onttrekkingen en handelsberichten voor verkoop en inkoop, van een balanceringsverantwoordelijke voor gas;

Opmerking ACM

Het lijkt erop dat deze definitie beoogt te bereiken dat in het geval de netgebruiker de balanceringsverantwoordelijkheid uitbesteedt aan een derde partij op basis van een overeenkomst, de balanceringsportfolio van deze netgebruiker dan toebehoort aan de balanceringsportfolio van deze derde partij. Dit past niet bij de huidige systematiek van de Europese Netwerkcodel Balancing gas (Verordening 312/2014, hierna: NCBAL), waarin de balanceringsportfolio de portfolio is van een individuele netgebruiker.

balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit: natuurlijke persoon of rechtspersoon die verantwoordelijk is voor het in balans houden van zijn elektriciteitsprogramma en voldoet aan de voorwaarden van de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit;

Opmerking ACM

De ACM merkt op dat de definitie van balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit suggereert dat elke balanceringsverantwoordelijke zijn eigen portfolio in balans houdt. We nemen aan dat deze definitie niet in de weg hoeft te staan aan meeregelen. De ACM raadt u toch aan om deze definitie te heroverwegen, omdat een andere formulering van de definitie beter past bij de staande praktijk in Nederland en bij art. 3.48 lid 1 sub b EW.

De ACM verzoekt u daarom om financiële verantwoordelijkheid weer centraal te stellen in de definitie, oftewel: de balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit is de partij die de financiële verantwoordelijkheid voor onbalans draagt. Hiermee wordt voorkomen dat op basis van de definities in het wetsvoorstel misverstand ontstaat over de rol die BRP's in ons goed werkende, marktgebaseerde balanceringsstelsel vervullen. Dit licht de ACM hierna nader toe.

De ACM veronderstelt dat de Energiewet continuering van het huidige stelsel beoogt waarin balanceringsverantwoordelijken (BRP's) passief meeregelen door in de gewenste richting in onbalans te gaan (d.w.z. tegenovergesteld aan de onbalans in het stelsel). Artikel 44, derde lid van de Verordening 2017/2195 voor elektriciteitsbalancing biedt nadrukkelijk de optie om BRP's zich ofwel op de balans van het eigen portfolio te laten richten, of juist te prikkelen om de stelselbalans te ondersteunen. In Nederland hebben we gekozen voor de tweede optie. Dat betekent dat als BRP's in onbalans gaan in de juiste richting, ze de onbalansprijs voor dit volume ontvangen als dank voor hun bijdrage aan de stelselbalans. Daardoor regelen zij passief mee, naast actieve biedingen van marktdeelnemers (Balancing Service Providers (BSP's) die balanceringsdiensten aan de transmissiesysteembeheerder aanbieden waarmee de stelselbeheerder de balans kan handhaven. Als een BRP daarentegen in de ongewenste richting in onbalans is – d.w.z. in dezelfde richting als het gehele stelsel (en de BRP in kwestie daar dus aan bijdraagt) – betaalt hij voor dit volume de onbalansprijs.

De formulering in het wetsvoorstel Energiewet van de definitie van balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit – eigen portfolio in balans houden – sluit hier niet goed op aan: de gerichtheid op het in balans houden van de eigen portfolio werkt passief meeregelen immers tegen. De BRP zou dan niet meer geneigd zijn om in de juiste richting in onbalans te gaan om op die manier bij te dragen aan de stelselbalans.

De ACM benadrukt dat de kracht van het huidige, marktgebaseerde stelsel is dat BRP's en BSP's met elkaar concurreren in de balancing markt. Dit stelsel werkt al ruim 20 jaar zo en de ACM

meent dat de definitie van de BRP bij dit systeem zou moeten aansluiten. De definitie is dan ook beter verenigbaar met de bepalingen in het wetsvoorstel waarin de rol van de BRP wordt geregeld. Zo staat in art. 3.48, eerste lid, onder b: [TenneT] "faciliteert balanceringsverantwoordelijken voor elektriciteit om hun *verantwoordelijkheid ten aanzien van de balans van het systeem* uit te voeren". Ook hieruit blijkt dat het bij balanceringsverantwoordelijkheid niet alleen gaat om het in balans houden van de eigen portfolio, maar ook om het ondersteunen van de balans van het systeem als geheel.

balanceringsverantwoordelijke voor gas: natuurlijke persoon of rechtspersoon die verantwoordelijk is voor het in balans houden van zijn balanceringsportfolio en voldoet aan de voorwaarden van de transmissiesysteembeheerder voor gas;

Opmerking ACM

De ACM verzoekt u, om dezelfde redenen als hierboven bij de vorige opmerking vermeld, ook de definitie van balansverantwoordelijke voor gas zo aan te passen, dat het dragen van de financiële verantwoordelijkheid voor de onbalans in een energieprogramma centraal staat. Met een dergelijke aanpassing sluit de definitie beter aan op de bestaande praktijk en op artikel 3.49, waarmee wel lijkt te worden beoogd de bestaande, goed functionerende praktijk wordt behouden waarin netgebruikers op marktgebaseerde wijze (passief) meeregelen bij het in balans houden van het systeem. NCBAL staat daar niet aan in de weg.

De ACM merkt op dat de term balanceringsverantwoordelijke voor gas niet overeenkomt met de terminologie in NCBAL. In NCBAL wordt de term "netgebruiker" gebruikt i.p.v. "balanceringsverantwoordelijke". De term "netgebruiker" is gedefinieerd in Gasverordening 715/2009. Dit is een afnemer of mogelijke afnemer van een transmissiesysteembeheerder en, mits zulks nodig is om de functies met betrekking tot de transmissie uit te voeren, de transmissiebeheerder zelf. De ACM verzoekt u om de Nederlandse terminologie hierop aan te laten sluiten, ook al betekent dat dat de terminologie bij gas afwijkt van de terminologie bij elektriciteit. Dat sluit ook aan bij de Gaswet en Begrippencode gas, waarin staan:
Netgebruiker: degene voor wie met behulp van een gastransportnet het transport van gas wordt verricht. Als de term netgebruiker wordt verlaten, omdat de Energiewet de term systemen in plaats van netten gebruikt, dan zou systeemgebruiker ook geschikt zijn.
De ACM merkt op dat netgebruiker (of systeemgebruiker) ook een breder bereik heeft dan aangeslotene. Er zijn marktpartijen die wel netgebruikers zijn en balansverantwoordelijkheid dragen maar geen aansluiting hebben. Dat zijn pure traders. Die hebben zelf geen aansluiting, maar handelen wel in gas, waardoor ze wel een onbalans kunnen hebben en een portfolio die zij moeten balanceren.

beheerder van een gasopslagsysteem: rechtspersoon die krachtens artikel 3.2, eerste lid, onderdeel i, [aanwijzing beheerders door Minister] is aangewezen;

beheerder van een gesloten systeem: rechtspersoon die op grond van artikel 3.6 [aanwijzing beheerders gesloten systeem door ACM] is aangewezen;

bindende gedragslijn: zelfstandige last die niet wegens een overtreding wordt opgelegd;

biomassa: biologisch afbreekbare fractie van producten, afvalstoffen en residuen van biologische oorsprong uit de landbouw, met inbegrip van plantaardige en dierlijke stoffen, de bosbouw en aanverwante bedrijfstakken, met inbegrip van de visserij en de aquacultuur, alsmede de biologisch afbreekbare fractie van afval, met inbegrip van industrieel en huishoudelijk afval van biologische oorsprong;

buitenlandse transmissiesysteembeheerder: beheerder van een transmissiesysteem in een andere lidstaat die op grond van wettelijke regels is aangewezen als beheerder, bedoeld in artikel 2, onderdeel 35, van Richtlijn 2019/944 of artikel 2, onderdeel 4, van Richtlijn 2009/73;

congestie: congestie voor elektriciteit of voor gas;

congestie voor elektriciteit: congestie als bedoeld in artikel 2, onderdeel 4, van Verordening 2019/944;

Opmerking ACM

Het juiste nummer van de Verordening waarnaar wordt verwezen in de begripsbepaling van *congestie voor elektriciteit* moet zijn 2019/943.

congestie voor gas: situatie waarin de maximale transportcapaciteit van een deel van een transmissie- of distributiesysteem voor gas niet voldoende is om te voorzien in de behoefte aan transport;

Opmerking ACM

Bij het begrip 'congestie voor gas' lijkt te worden aangesloten bij technische capaciteit. Zonder nadere toelichting is het echter onduidelijk welke capaciteit wordt bedoeld.

congestiebeheer: stelsel van procedures dat voorkomt dat zich congestie voordoet en de maatregelen die bewerkstelligen dat congestie wordt opgeheven;

congestiebeheers- of systeembeheersdienst: dienst inzake de verandering van de elektriciteitsbelasting die wordt ingezet ten behoeve van congestiebeheer of een efficiënter beheer of efficiëntere ontwikkeling van het transmissie- of distributiesysteem;

connectiepunt: fysiek punt dat een aangrenzend buitenlands transmissiesysteem voor gas of landelijke transportsysteem voor gas verbindt met het Nederlandse transmissiesysteem voor gas of met een interconnector voor gas of dat een productienet voor gas verbindt met het Nederlandse transmissiesysteem voor gas;

Opmerking ACM

De ACM vindt de huidige definitie van 'connectiepunt' in de Gaswet duidelijker dan de hierboven voorgestelde. Voor de ACM is niet duidelijk waarom van de huidige definitie wordt afgeweken. Daarbij lijkt verbinding tussen het transmissiesysteem van GTS en BBL (interconnector voor gas) niet onder de voorgestelde definitie van 'connectiepunt' te vallen, terwijl dat met de huidige definitie wel het geval is. Daarnaast is voor de ACM onduidelijk waarom in de definitie ook wordt gesproken van een 'landelijke transportsysteem voor gas'; dit begrip wordt niet gedefinieerd in de wet. De ACM verzoekt u de huidige definitie in de Gaswet aan te houden of de voorgestelde definitie aan te passen.

directe lijn: één of meer leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van transport van elektriciteit of gas, die voldoen aan artikel 3.9, eerste lid;

distributiesysteem: distributiesysteem voor elektriciteit of voor gas;

distributiesysteembeheerder: distributiesysteembeheerder voor elektriciteit of voor gas;

distributiesysteembeheerder voor elektriciteit: rechtspersoon die op grond van artikel 3.2, eerste lid, onderdeel e, [aanwijzing beheerders door Minister] is aangewezen;

distributiesysteembeheerder voor gas: rechtspersoon die op grond van artikel 3.2, eerste lid, onderdeel f, [aanwijzing beheerders door Minister] is aangewezen;

distributiesysteem voor elektriciteit: stelsel van leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van transport van elektriciteit op een spanningsniveau lager dan 110 kilovolt;

distributiesysteem voor gas: stelsel van leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van lokaal of regionaal transport van gas, niet zijnde een gasproductienet;

eindafnemer: natuurlijke persoon of rechtspersoon die beschikt over een aansluiting en elektriciteit of gas koopt of wil kopen voor eigen gebruik;

Opmerking ACM

De MvT (artikelsgewijs) p.4 stelt dat de eindafnemer slechts drie subgroepen (de huishoudelijke afnemer, de micro onderneming en de kleine onderneming) omvat. Dit zou betekenen dat de middelgrote onderneming en grote onderneming niet onder de term eindafnemer vallen. Dit is onjuist, want ook middelgrote en grote ondernemingen zijn eindafnemers. De ACM verzoekt u daarom om hoofdstuk 1 en de MvT hierop aan te passen.

Daarnaast worden partijen die wel eindverbruiker zijn maar niet over een aansluiting beschikken door deze definitie uitgesloten. Zij vallen daardoor niet onder de bescherming van de wet. De eis dat de afnemer moet beschikken over een aansluiting vormt een significante afwijking van de definitie in de richtlijn met gevolgen voor afnemers. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan recreatiewoningen en elektrische voertuigen. Met name deze laatste spelen een rol bij de realisatie van de energietransitie. Deze partijen moeten in het wetsvoorstel Energiewet voldoen aan het aansluitingsvereiste om als eindafnemer beschermd te worden onder de wet. Doordat in de definitie van aansluiting wordt verwezen naar de Wet waardering onroerende zaken, vallen zij buiten het kader van deze wet, terwijl elektrisch vervoer expliciet in de preambule van de ERL wordt genoemd. Een rijder van een elektrisch voertuig wordt onder de ERL wel als eindafnemer gezien, hij koopt voor eigen verbruik. In randnummer 40 wordt het volgende gezegd:
In de mededeling van de Commissie van 20 juli 2016, getiteld "Europese strategie voor emissiearme mobiliteit", wordt benadrukt dat de vervoerssector koolstofvrij moet worden gemaakt, en dat de uitstoot daarvan met name in stedelijke gebieden moet worden verminderd, en benadrukt de belangrijke rol die elektromobiliteit kan spelen bij het halen van deze doelstellingen. De uitrol van elektromobiliteit vormt bovendien een belangrijk element in de energietransitie. De in deze richtlijn vastgestelde marktregels zouden derhalve moeten bijdragen aan het scheppen van gunstige voorwaarden voor alle soorten elektrische voertuigen. Met name moeten zij de daadwerkelijke plaatsing van openbaar toegankelijke en particuliere oplaadpunten voor elektrische voertuigen waarborgen en zorgen voor de efficiënte integratie van het opladen van voertuigen in het systeembeheer.

elektriciteitsmarkt: markt voor elektriciteit, waaronder over-the-counter-markten en elektriciteitsbeurzen, markten voor de verhandeling van energie, capaciteit, balancerings- en ondersteunende diensten in alle tijdsbestekken, waaronder termijn-, day-ahead- en intraday-markten;

elektriciteitsopslagfaciliteit: faciliteit waarmee elektriciteit wordt opgeslagen;

elektriciteitsomzettingfaciliteit: faciliteit die onderdeel uitmaakt van of is aangesloten op het transmissie- of distributiesysteem voor elektriciteit, waarmee elektriciteit wordt omgezet;

Opmerking ACM

In de wet wordt onderscheid gemaakt tussen opslaan van elektriciteit en het omzetten van elektriciteit. Daarnaast wordt onderscheid gemaakt tussen een elektriciteitsopslagfaciliteit en een elektriciteitsomzettingfaciliteit. Hoewel de Elektriciteitsrichtlijn 2019/944 dit onderscheid niet expliciet kent, is de ACM het eens met de opmerking in de artikelsgewijze toelichting dat er in de Europese definitie twee verschillende diensten vallen te lezen: (i) de tijdelijke opslag van elektriciteit met het doel dat later te gebruiken en (ii) het omzetten van elektriciteit in een andere energiedrager, met het oog op het gebruik van die energiedrager. De ACM kan dit onderscheid dus goed volgen. Wel wijst de ACM erop, zoals in de artikelsgewijze toelichting ook wordt opgemerkt (p. 8), dat bij definitieve omzetting via een omzettingfaciliteit sprake is van productie van een andere energiedrager. Definitieve omzetting via een omzettingfaciliteit kan daardoor in strijd zijn met het groepsverbod. Dit heeft volgens de ACM gevolgen voor de erkenningen of ontheffingen die zij kan verlenen, zie opmerkingen bij de artikelen 3.28, 3.29 en 3.30.

elektriciteit uit hernieuwbare bronnen: elektriciteit die is opgewekt met hernieuwbare bronnen, met uitzondering van elektriciteit die afkomstig is van accumulatiesystemen;

Opmerking ACM

Het wetsvoorstel bevat geen enkele toelichting over de term accumulatiesystemen, zodat niet duidelijk is wat daar zoal onder valt. Het verdient daarom aanbeveling om in de artikelsgewijze toelichting dit nader te beschrijven. Daarnaast werpt de ACM de vraag op of niet beter bij richtlijn 2018/2001 (preambule randnummer 32) kan worden aangesloten door het begrip pompaccumulatie te hanteren in plaats van de term accumulatiesystemen.

elektriciteitsprogramma: groepering van de handelsprogramma's en voor zover dat krachtens de methoden en voorwaarden, bedoeld in artikel 3.116 is voorgeschreven, de invoedingen en onttrekkingen per allocatiepunt, van een balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit;

energiegemeenschap: rechtspersoon die ten behoeve van haar leden of aandeelhouders activiteiten op de energiemarkt verricht en als hoofddoel heeft het bieden van milieuvordelen of economische of sociale voordelen aan haar leden of aandeelhouders of aan de plaatselijke gebieden waar ze werkzaam is, en niet het maken van winst;

Opmerking ACM

De definitie spreekt van activiteiten op de energiemarkt. De ACM verzoekt u om in het wetsvoorstel en in de artikelsgewijze toelichting te beschrijven wat met 'activiteiten op de energiemarkt' bedoeld wordt.

energie uit hernieuwbare bronnen: energie die is opgewekt uit hernieuwbare bronnen of energie die is opgewekt met gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen;

garantie van oorsprong: gegevens op een rekening voor garanties van oorsprong die betrekking hebben op:

a. energie uit hernieuwbare bronnen en waarmee wordt aangetoond dat een producent een hoeveelheid energie uit hernieuwbare bronnen heeft opgewekt, of

b. elektriciteit uit niet-hernieuwbare bronnen en waarmee wordt aangetoond dat een producent een hoeveelheid elektriciteit uit een andere energiebron dan hernieuwbare bronnen heeft opgewekt;

gas:

a. aardgas dat bij een temperatuur van 15° Celsius en bij een druk van 1,01325 bar in gasvormige toestand verkeert en voor ten minste voor 75% bestaat uit methaan of een andere stof die vanwege haar eigenschappen aan methaan gelijkwaardig is, en

b. gas uit hernieuwbare bronnen;

Opmerking ACM

De ACM verzoekt u om in de definitie van gas het woord 'en' aan het eind van onderdeel a. in 'of' te wijzigen, zodat duidelijk is dat de onderdelen a en b niet cumulatief zijn bedoeld.

De ACM merkt op dat de grens aan methaan gewijzigd is van 'in hoofdzaak' naar 'ten minste voor 75%' zonder motivering. De ACM verzoekt u om deze wijziging te motiveren.

De ACM constateert dat de frase 'een andere stof die vanwege haar eigenschappen aan methaan gelijkwaardig is' tot discussie kan leiden (zijn dit bijvoorbeeld hogere koolwaterstoffen?) en verzoekt u om dit verder uit te leggen in bijvoorbeeld de MvT.

gasjaar: periode vanaf 1 oktober in enig jaar tot en met 30 september van het daaropvolgende kalenderjaar;

gasopslagsysteem: systeem voor de opslag van gas, met inbegrip van het gedeelte van een LNG-systeem dat voor opslag wordt gebruikt, maar met uitzondering van het gedeelte dat wordt gebruikt voor gasproductie en met uitzondering van een installatie die uitsluitend ten dienste staat van een transmissiesysteembeheerder voor gas bij de uitvoering van zijn wettelijke taken;

gasopslagbeheerder: rechtspersoon die krachtens artikel 3.2, eerste lid, onderdeel i, [aanwijzing beheerders door Minister] is aangewezen voor het beheer van een gasopslagsysteem;

gasproductienet: stelsel van één of meer leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen die onderdeel uitmaken van een olie- of gaswinningsproject of die worden gebruikt voor het transport van gas rechtstreeks van een gaswinningsproject naar een gasverwerkingsinstallatie, een gasopslagsysteem of een aansluiting op een transmissiesysteem voor gas;

gas uit hernieuwbare bronnen: stof die bij een temperatuur van 15° Celsius en bij een druk van 1,01325 bar in gasvormige toestand verkeert en voor ten minste voor 75% bestaat uit methaan of een andere stof die vanwege haar eigenschappen aan methaan gelijkwaardig is en die:

- a. is opgewekt in een installatie die uitsluitend gebruik maakt van hernieuwbare bronnen of energie uit hernieuwbare bronnen, of
- b. is opgewekt met hernieuwbare bronnen of energie uit hernieuwbare bronnen in een hybride installatie die ook gebruik maakt van fossiele energiebronnen;
- gesloten systeem: distributiesysteem of in geval van elektriciteit een transmissiesysteem tot een spanningsniveau van maximaal 150 kilovolt, dat op grond van artikel 3.7, eerste lid, is erkend;*

Opmerking ACM

De ACM merkt op dat in afwijking van de huidige wetgeving én in afwijking van Europese terminologie, is gekozen voor de term 'gesloten systeem', in plaats van 'gesloten distributiesysteem'. De ACM veronderstelt dat deze keuze is gemaakt om tot uitdrukking te brengen dat ook een systeem dat volgens de voorgestelde definities in dit wetsvoorstel vanwege het spanningsniveau kwalificeert als een transmissiesysteem (maar volgens Europese definities een distributiesysteem is), een gesloten systeem kan zijn. De ACM meent echter dat deze keuze ongelukkig is, omdat de Europese Richtlijnen alleen gesloten distributiesystemen kennen. Op grond van deze Richtlijnen kunnen lidstaten alleen distributiesystemen als 'gesloten distributiesysteem' ontheffen van bepaalde verplichtingen. Om duidelijk te maken dat de systemen die volgens bovenstaande definitie als 'gesloten systeem' erkend kunnen worden, volgens de Europese begrippen een (gesloten) distributiesysteem zijn, verzoekt de ACM u in het wetsvoorstel te spreken van 'gesloten distributiesystemen', in plaats van 'gesloten systemen'. De definiëring zoals die nu is gegeven van 'gesloten systeem', kan worden gehandhaafd als definitie van het begrip 'gesloten distributiesysteem'.

De ACM merkt op dat in artikel 2.19, tweede lid, onder e wordt gesproken van een 'gesloten distributiesysteem'.

groep actieve afnemers: groep eindafnemers van elektriciteit die in eenzelfde gebouw gevestigd is en binnen dat gebouw of complex door die groep opgewekte elektriciteit verbruikt, opslaat, of deze verkoopt of die gebruik maakt van flexibiliteits- of energie-efficiëntiediensten, mits die activiteiten niet de belangrijkste commerciële activiteit vormen van de groep;

Opmerking ACM

Deze definitie lijkt te eisen dat de groep in 1 gebouw woont, wat in de praktijk dus meestal een flat is, maar verderop in de definitie wordt ook de term complex gehanteerd. Dit lijkt op een complex van verschillende gebouwen te duiden (dus een klein distributiesysteem). De ACM verzoekt u dit te verduidelijken met name in het licht van artikel 1.4, eerste lid, waar bedoeld wordt op studentenflats die als 1 aansluiting worden gezien. Zijn die studenten dan gezamenlijk 1 actieve afnemer of een groep actieve afnemers?

grote aansluiting: aansluiting met een doorlaatwaarde groter dan 3 x 80 Ampère voor elektriciteit of 40 m³(n) per uur voor gas;

grootafnemer: natuurlijke persoon of rechtspersoon die elektriciteit of gas koopt voor wederverkoop;

Opmerking ACM

In MvT staat dat grootafnemer geen aansluiting heeft (MvT artikelsgewijs, p4). Dit sluit niet aan bij de hierboven voorgestelde definitie en evenmin bij de definitie in de richtlijn, waaruit volgt dat een grootafnemer wel aangesloten kan zijn (artikel 2 lid s ERL).

De ACM wijst er in dit verband op dat het wetsvoorstel Energiewet de term grootafnemer ook gebruikt bij multisites artikel 2.19 lid 2 sub c en gvo's artikel 2.57 lid 2. Vermoedelijk is hier teruggesprepen op oude term grootverbruiker. Het gaat hier bij beide artikelen om afnemers die daadwerkelijk verbruiken en dus eindafnemer zijn. Zij moeten dan een aansluiting hebben, die volgens de definitie en MvT ontbreekt bij de grootafnemer. De term wordt zodoende niet consistent

gebruikt en dient te worden aangepast in die gevallen door bijvoorbeeld het begrip grootverbruiker weer terug te brengen of te vervangen door 'eindafnemer met grote aansluiting'.

hernieuwbare bronnen: wind, zon, omgevingslucht, oppervlaktewater, aardwarmte, zee, waterkracht, biomassa, stortgas, rioolwaterzuiveringsgas en biogas;

Opmerking ACM

Deze definitie wijkt af van RED II (artikel 2, onderdeel 1) „energie uit hernieuwbare bronnen“ of „hernieuwbare energie“: energie uit hernieuwbare niet-fossiele bronnen, namelijk windenergie, zonne-energie (thermische zonne-energie en fotovoltaïsche energie) en geothermische energie, omgevingsenergie, getijdenenergie, golfslag-energie en andere energie uit de oceanen, waterkracht, en energie uit biomassa, stortgas, gas van rioolzuiveringsinstallaties, en biogas.

De ACM verzoekt u om exact aan te sluiten bij de definitie van de RED II. Ook omdat Nederland veel garanties van oorsprong importeert; de ACM zou discussie willen voorkomen over welke bronnen we mogen aanmerken als hernieuwbaar.

hoogrenderende warmtekrachtkoppeling: gecombineerde opwekking van warmte en elektriciteit of mechanische energie door verstoking van een brandstof, waarvan de warmte nuttig gebruikt wordt, anders dan voor de productie van elektriciteit, en waarbij wordt voldaan aan bijlage II bij richtlijn 2012/27;

Opmerking ACM

Het is onduidelijk wat precies onder nuttig moet worden verstaan. De ACM verzoekt u dit te verduidelijken.

huishoudelijke eindafnemer: natuurlijke persoon die beschikt over een aansluiting en elektriciteit of gas koopt of wil kopen voor eigen huishoudelijk gebruik;

Opmerking ACM

De ACM verzoekt om in de MvT op te nemen dat deze definitie betekent dat de huishoudelijke afnemers die in hun woning eveneens commerciële activiteiten ontplooiën, denk aan zzp-ers, gezien worden als huishoudelijke afnemers.

De ACM merkt op dat de definitie afwijkt van die in de Richtlijn, waar gesproken wordt van afnemer en niet van eindafnemer. Dat laatste is een beperktere groep. Door de voorgestelde definitie zijn huishoudelijke afnemers die niet te kwalificeren zijn als eindafnemer – bijvoorbeeld omdat zij geen aansluiting hebben – niet gelijkelijk beschermd.

infrastructuurbedrijf: groepsmaatschappij als bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek die onderdeel uitmaakt van de infrastructuurgroep, met uitzondering van één of meer transmissie- of distributiesysteembeheerders;

infrastructuurgroep: groep als bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek waarvan één of meer transmissie- of distributiesysteembeheerders onderdeel uitmaken;

inkomstenbesluit: besluit vastgesteld op grond van artikel 3.108 [inkomstenbesluit];

installatie: leidingen en daarmee duurzaam verbonden elektrotechnisch of gastecnisch materieel dat of apparatuur die:

a. zijn bestemd voor of ten dienste staat van het verbruik of de productie van elektriciteit of gas of de opslag van elektriciteit;

b. wordt gebruikt of beheerd door een aangeslotene, en

c. zich ten opzichte van een transmissie- of distributiesysteem of een directe lijn bevindt achter het overdrachtpunt, bedoeld in artikel 3.41 [overdrachts- en allocatiepunten] of de voorzieningen die de directe lijn beveiligen;

Opmerking ACM

De ACM constateert dat onder a. enkel over de opslag van elektriciteit wordt gesproken en niet over de opslag van gas. De ACM vraagt zich af waarom dat zo is en verzoekt u dit daarom toe te lichten.

installatie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling: installatie voor de opwekking van elektriciteit door middel van warmtekrachtkoppeling in de zin van artikel 2, onderdeel 34, van richtlijn 2012/27;

interconnector: interconnector voor elektriciteit of voor gas;

interconnector voor elektriciteit: transmissieleiding en daarmee verbonden hulpmiddelen, die de grens tussen Nederland en een lidstaat, een land dat onderdeel uitmaakt van de Europese economische ruimte, of een derde land, overschrijdt of overspant, en het Nederlandse transmissiesysteem voor elektriciteit met het transportsysteem voor elektriciteit van die lidstaat of dat land koppelt;

interconnector voor gas: transmissieleiding en daarmee verbonden hulpmiddelen, die de grens tussen Nederland en een lidstaat, een land dat onderdeel uitmaakt van de Europese economische ruimte, of een derde land, overschrijdt of overspant, en het Nederlandse transmissiesysteem voor gas met het transportsysteem voor gas van die lidstaat of dat land koppelt;

interconnectorbeheerder: interconnectorbeheerder voor elektriciteit of voor gas;

interconnectorbeheerder voor elektriciteit: rechtspersoon die op grond van artikel 3.2, eerste lid, onderdeel b, [aanwijzing beheerders door Minister] is aangewezen;

interconnectorbeheerder voor gas: rechtspersoon die op grond van artikel 3.2, eerste lid, onderdeel d, [aanwijzing beheerders door Minister] is aangewezen;

kleine aansluiting: aansluiting met een aansluitgrootte kleiner dan of gelijk aan 3 x 80 Ampère voor elektriciteit of 40 m³(n) per uur voor gas;

Opmerking ACM

De definitie van kleine aansluiting sluit nu niet goed aan bij de definitie van grote aansluiting. In de definitie van kleine aansluiting moet 'aansluitgrootte' worden vervangen door 'doorlaatwaarde'.

kleine onderneming: eindafnemer die een onderneming is met minder dan vijftig werknemers en een jaaronzet of een jaarlijks balanstotaal van ten hoogste 10 miljoen Euro;

Opmerking ACM

Zie opmerking eerder over grote en middelgrote onderneming en verder onze opmerking bij artikel 2.7 lid 5. Zie voorts datgene dat gezegd is in de hoofdbrief over ondernemingsgrootte. Voor de definitie van onderneming is niet noodzakelijk dat deze beperkt wordt tot 'eindafnemers'. De ACM heeft voorkeur voor het volgen van de definitie in de richtlijn, om verwarring te voorkomen en zoveel mogelijk de lijn van de richtlijn te volgen.

leverancier: natuurlijke persoon of rechtspersoon die elektriciteit of gas levert aan een eindafnemer of die ten behoeve van een eindafnemer faciliteert in peer-to-peer-handel;

Opmerking ACM

De definitie spreekt van natuurlijke persoon. In het huidige systeem van vereisten voor een vergunning kan dat niet. Om aan de vereiste financiële, technische en organisatorische kwaliteiten te voldoen is het nodig dat er controleprocessen zijn bij een leverancier. Dat kan niet door één persoon gebeuren om van betrouwbare en deskundige levering te spreken. De ACM verzoekt de natuurlijke persoon uit de definitie te verwijderen. Of bij de uitwerking van de vereisten voor de leveranciersvergunning op te nemen dat het moet gaan om een rechtspersoon. De ACM merkt op dat het begrip faciliteren dat opgenomen staat in deze definitie van leverancier niet is gedefinieerd. De ACM verzoekt om een definitie van faciliteren alsnog op te nemen.

leveringsovereenkomst: overeenkomst voor de levering van elektriciteit of gas aan een eindafnemer;

Opmerking ACM

In artikel 2, punt 12 van RL 2019/944 staat afnemer. De ACM verzoekt u toe te lichten waarom is gekozen voor deze inperking tot alleen eindafnemers?

leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel: overeenkomst op grond waarvan ten behoeve van een eindafnemer peer-to-peer-handel kan plaatsvinden;

Opmerking ACM

Wat betekent "ten behoeve van" hier? Ons inziens is dit de andere kant van een aggregatieovereenkomst tussen de aggregator en de eindafnemer en zou het als volgt omschreven kunnen worden: Overeenkomst tussen een marktdeelnemer die aggregaat en een eindafnemer om geleverd te krijgen.

LNG-beheerder: rechtspersoon die krachtens artikel 3.2, eerste lid, onderdeel h, [aanwijzing beheerders door Minister] is aangewezen voor het beheer van een LNG-systeem;

LNG-systeem: systeem dat gebruikt wordt voor het vloeibaar maken van gas, voor de invoer of de verlading, en voor de hervergassing van vloeibaar gas, met inbegrip van ondersteunende diensten en tijdelijke opslag die nodig zijn voor het proces van hervergassing en de daaropvolgende invoeding op het systeem, en met uitzondering van een LNG-systeem dat uitsluitend ten dienste staat van een transmissiesysteembeheerder voor gas bij de uitvoering van zijn wettelijke taken;

marktdeelnemer: natuurlijke persoon of rechtspersoon die elektriciteit of gas koopt, verkoopt of produceert, die balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit of gas is, die aggregaat, die faciliteert in peer-to-peer-handel, of die vraagresponddiensten of energieopslagdiensten voor elektriciteit verstrekt;

Opmerking ACM

De definitie van marktdeelnemer in de richtlijn verwijst door naar die van marktdeelnemer in Verordening 2019/943. Daar is de definitie:

"markdeelnemer": een natuurlijke persoon of rechtspersoon die elektriciteit aankoopt, verkoopt, of produceert, aan aggregatie doet of vraagrespon- of energieopslagdiensten verstrekt, onder meer door het plaatsen van handelsorders op een of meerdere elektriciteitsmarkten, waaronder op balanceringsenergiemarkten"

Het wetsvoorstel Energiewet volgt die definitie in grote lijnen, maar voegt ook zaken toe zoals peer-to-peer handel. De ACM vraagt zich af of deze afwijking kan aangezien de Verordening dwingend recht is.

In de lezing van de ACM valt de eindafnemer ook onder deze definitie van marktdeelnemer aangezien hij ook balanceringsplicht heeft of kan produceren via zijn panelen. De ACM ziet graag in de MvT opgenomen dat dit klopt.

Tenslotte wordt in de artikelen 3.48 en 7.20 gesproken van marktpartij. In de MvT komt die term vele malen voor. Is dit hetzelfde als een marktdeelnemer? Zo ja, dan graag aanpassen in de wet en de MvT. Zo niet dan graag een definitie van marktpartij en toelichting toevoegen.

meetinrichting: instrument of samenstel van instrumenten met een meetfunctie dat ten minste de invoeding, onttrekking of het verbruik van elektriciteit of gas meet;

Opmerking ACM

Meetinrichtingen bestaan volgens de huidige regelgeving in de Meetcode uit een primair en een secundair gedeelte (zie over het primaire gedeelte artikelen 4.3.2.1 e.v. van de Meetcode). Het primaire gedeelte betreft volgens de definiëring in de Begrippencode Elektriciteit de eventueel aanwezige spannings- en stroommeettransformatoren met inbegrip van de aansluitklemmen in het systeem van de systeembeheerder, waarop het secundaire deel van de meetinrichting is aangesloten. Het secundaire gedeelte van de meetinrichting betreft dan het deel van de meetinrichting vanaf de aansluitklemmen van de secundaire wikkelingen van de meettransformatoren tot en met de kWh-meters en de kvarh-meters en de dagelijks op afstand uitleesbare meetinrichting.

Dit secundaire gedeelte valt buiten het systeem van de systeembeheerder en valt daarom onder de verantwoordelijkheid van de aangeslotene en de door hem ingeschakelde meetverantwoordelijke. Uit de definitie van het begrip aansluiting en de artikelsgewijze toelichting daarop wordt duidelijk dat in het wetsvoorstel het primaire gedeelte van de meetinrichting kwalificeert als onderdeel van de aansluiting. Hieruit wordt echter niet duidelijk of het primaire gedeelte van de meetinrichting volgens het wetsvoorstel *ook* nog onderdeel is van de meetinrichting, zoals in het wetsvoorstel bedoeld. Of dat het geval is, volgt evenmin uit de definitie en toelichting op het begrip meetinrichting. Voor een beschrijving van de problemen waartoe dit kan leiden, verwijst de ACM naar haar commentaar bij artikel 2.44 van dit wetsvoorstel. De ACM verzoekt u daarom in de begripsbepaling van het begrip meetinrichting tot uitdrukking te brengen of het primaire deel van een meetinrichting voor dit wetsvoorstel wel of niet onder het begrip 'meetinrichting' valt.

meetverantwoordelijke partij: natuurlijke persoon of rechtspersoon die is erkend op grond van artikel 2.52, tweede lid [verlenen erkenning MvP];

methodebesluit: besluit vastgesteld op grond van artikel 3.107 [methodebesluit];

micro-onderneming: eindafnemer die een onderneming is met minder dan tien werknemers en een jaaromzet of een jaarlijks balanstotaal van ten hoogste 2 miljoen Euro;

Opmerking ACM

De definitie gebruikt "eindafnemer" maar dat is een onnodige beperking. De woorden "eindafnemer die" kunnen vervallen. Dat zou dan ook in lijn zijn met de Elektriciteitsrichtlijn 2019/944.

niet-frequentiegerelateerde ondersteunende dienst: dienst die gebruikt wordt voor een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit voor spanningsregeling in stationaire toestand, snelle blindstroominjecties, inertie voor plaatselijke systeemstabiliteit, kortsluitstroom, blackstartmogelijkheden en inzetbaarheid in eilandbedrijf;

Opmerking ACM

De MvT licht toe dat het begrip "niet-frequentiegerelateerde ondersteunende dienst" implementatie betreft van artikel 2, onderdeel 49, van de Elektriciteitsrichtlijn. De richtlijn spreekt over "een dienst die wordt gebruikt **door** een transmissie- of distributiesysteembeheerder". De ACM verzoekt het woord 'voor' in deze definitie te vervangen door het woord 'door'.

omschakelen: een aangeslotene voorzien van een aansluiting met een doorlaatwaarde groter dan $40\text{m}^3(\text{n})$ per uur, waarmee hoogcalorisch gas kan worden onttrokken aan het transmissiesysteem voor gas en met een voor die aansluiting geschikte druk en voldoende capaciteit, waarbij die aansluiting in de plaats treedt van de aansluiting waarmee laagcalorisch gas aan het transmissiesysteem voor gas wordt onttrokken;

omzetten van elektriciteit: definitief omzetten van elektrische energie in een andere energiedrager met het oog op het daaropvolgend gebruiken daarvan;

Opmerking ACM

Zie opmerking bij elektriciteitsopslagfaciliteit en een elektriciteitsomzettingsfaciliteit.

onderneming: entiteit, ongeacht rechtsvorm of wijze van financiering, die een economische activiteit verricht, in de zin van artikel 101, eerste lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie;

ondersteunende dienst voor elektriciteit: dienst die nodig is voor de exploitatie van een transmissie- of distributiesysteem voor elektriciteit, met inbegrip van balanceringsdiensten en niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten, maar uitgezonderd congestiebeheers- en systeembeheersdiensten;

ondersteunende dienst voor gas: dienst die nodig is voor de toegang tot of de werking van een transmissie- of distributiesysteem voor gas, een LNG-systeem of een gasopslagsysteem, met inbegrip van het opvangen van fluctuaties in systeembelasting, menging en injecteren van inerte gassen maar niet inbegrepen onderdelen van het systeem die uitsluitend ten dienste staan van transmissiesysteembeheerders bij de uitvoering van hun taken;

Onze Minister: Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat;

opslaan van elektriciteit: uitstellen van uiteindelijke gebruik van elektriciteit tot een later moment dan het moment waarop de elektriciteit is opgewekt, of tijdelijk omzetten van elektrische energie in een vorm van energie die kan worden opgeslagen om het daarna weer om te zetten in elektrische energie;

Opmerking ACM

Zie opmerking bij elektriciteitsopslagfaciliteit en een elektriciteitsomzettingsfaciliteit.

overdrachtspunt: fysiek punt dat de overgang markeert tussen een transmissie- of distributiesysteem en een installatie, een transmissie- of distributiesysteem en een directe lijn of tussen twee systemen;

peer-to-peer-handel: leveren van hernieuwbare elektriciteit die is geproduceerd door een actieve afnemer aan een eindafnemer, onder vooraf bepaalde voorwaarden voor de automatische uitvoering en afwikkeling van die levering, rechtstreeks of via de marktdeelnemer die de automatische uitvoering en afwikkeling realiseert;

Opmerking ACM

Deze definitie voor peer-to-peer-handel lijkt tweezijdig te zijn. Enerzijds heeft de definitie betrekking op de levering van hernieuwbare elektriciteit aan de eindafnemer. Anderzijds heeft dit betrekking op de vooraf bepaalde voorwaarden voor de automatische uitvoering en afwikkeling van die levering. De ACM merkt op dat dit laatste deel van definitie niet in een wetsartikel terugkomt in Hoofdstuk 2 met betrekking tot de plichten van de marktdeelnemer waarmee een terugleverovereenkomst wordt gesloten. Hiermee is onduidelijk wat deze automatische uitvoering en afwikkeling inhoudt. De ACM verzoekt u om deze definitie te verduidelijken.

producent: natuurlijk persoon of rechtspersoon die elektriciteit opwekt of gas produceert;

Opmerking ACM

De ACM constateert dat producent wordt gedefinieerd, produceren niet. Hetzelfde geldt voor leverancier, die is wel gedefinieerd en leveren niet. In hetzelfde kader vraagt de ACM of de producent gelijk staat aan de invoeder van artikel 4.1 van het wetsvoorstel Energiewet. De ACM vraagt om verduidelijking en waar nodig aanpassing van de definities.

register: gestructureerd geheel van gegevens die volgens bepaalde criteria toegankelijk zijn, ongeacht of dit geheel gecentraliseerd of gedecentraliseerd is, dan wel op functionele of geografische gronden is verspreid;

registerbeheerder: partij die op grond van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 4.3, 4.4, 4.5 of 4.10 een register bijhoudt;

Opmerking ACM

Dit is een doorverwijzende definitie die echter de registerbeheerder niet definieert en niet aangeeft wie de partijen zijn waarnaar verwezen wordt. De ACM verzoekt om de in de artikelen genoemde partijen in de definitie op te nemen.

rekening voor garanties van oorsprong: staat waarop een tegoed van garanties van oorsprong kan worden geboekt in het elektronische systeem voor het uitgeven en innemen van garanties van oorsprong;

richtlijn 2009/73: Richtlijn nr. 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor gas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG (PbEU 2009, L 211);

richtlijn 2012/27: Richtlijn (EU) nr. 2012/27 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG (PbEU 2012, L 315);

richtlijn 2019/944: Richtlijn (EU) nr. 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU (PbEU 2019, L 158);

systeem: transmissiesysteem, distributiesysteem, interconnector, gasopslagsysteem of LNG-systeem;

systeembeheerder: beheerder van een systeem;

systeemkoppeling: leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen:

a. die twee van de volgende systemen koppelen:

1°. een transmissiesysteem;

2°. een transmissiesysteem voor elektriciteit op zee;

3°. een distributiesysteem, niet zijnde een gesloten systeem;

4°. een interconnector;

b. die twee distributiesystemen, niet zijnde een gesloten systeem, koppelen;

Opmerking ACM

De ACM begrijpt dat EZK het begrip systeemkoppeling introduceert omdat zij van mening is dat verschillende regelgeving niet van toepassing is of dient te zijn op aansluitingen tussen netbeheerders, die in het wetsvoorstel als systeemkoppeling wordt gedefinieerd. Enkel het introduceren van deze categorie is onvoldoende om dit doel te bereiken. Naar de mening van de ACM heeft EZK in haar wetsvoorstel onvoldoende de verschillende onderdelen van de regulering op systeemkoppelingen van toepassing verklaard. Als gevolg daarvan verwacht de ACM dat de introductie van dit nieuwe begrip tot onvoorziene en onwenselijke gevolgen zal leiden. Voorbeelden waar volgens de ACM de introductie van systeemkoppeling niet op voldoende mate is verwerkt in het wetsvoorstel zijn (i) dat de ACM enkel ten aanzien van aansluitingen regels in de codes mag opnemen en niet ten aanzien van systeemkoppelingen en (ii) het ontbreken van een mogelijkheid voor netbeheerders om op grond van het wetsvoorstel onderling een aansluit- en transportovereenkomst aan te gaan of afspraken te maken over bijvoorbeeld overdrachtpunten. Tot slot is voorts (iii) onduidelijk wie regelgeving dient te maken voor systemen die niet in de definitie zijn opgenomen, zoals systemen op een recreatiepark. De ACM verzoekt u om het begrip systeemkoppeling consequent en volledig door te voeren binnen de wet en daarbij onder meer aandacht te besteden aan de hierboven genoemde punten, of af te zien van de introductie van het begrip systeemkoppeling en waar nodig in de desbetreffende artikelen een specifieke uitzondering op het aansluitingsbegrip te maken.

tarievenbesluit: besluit vastgesteld op grond van artikel 3.109 [tarievenbesluit];

terugleveren: verkopen van elektriciteit door een actieve afnemer aan een grootafnemer;

Opmerking ACM

Teruglevering vindt ook in andere situaties plaats. Bijvoorbeeld een producent op een gesloten systeem die teruglevert. Deze definitie beschrijft slechts een deel van wat er met teruglevering mogelijk is.

Voorts wordt op p.4 van de MvT gesteld dat de grootafnemer geen aansluiting heeft. Dat zou betekenen dat peer-to-peer terugleveren niet mogelijk zou zijn, omdat daar immers sprake is van levering en afname door aangeslotenen. De ACM meent dat dat juist wel bedoeling is van artikel 15 van de Elektriciteitsrichtlijn 2019/944. De ACM verzoekt u dit toe te lichten.

terugleveringsovereenkomst: overeenkomst op grond waarvan een actieve afnemer zelfopgewekte elektriciteit verkoopt aan een grootafnemer;

terugleveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel: overeenkomst op grond waarvan ten behoeve van een actieve afnemer peer-to-peer-handel kan plaatsvinden;

Opmerking ACM

Beide definities inzake terugleverovereenkomsten dekken niet de levering tussen burens die op grond van artikel 15 van de Elektriciteitsrichtlijn 2019/944 mogelijk is, zonder tussenkomst van een marktdeelnemer.

tijdelijke taken: taken als bedoeld in artikel 3.73;

transmissiesysteem: transmissiesysteem voor elektriciteit of voor gas;

transmissiesysteembeheerder: transmissiesysteem

transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit: rechtspersoon die op grond van artikel 3.2, eerste lid, onderdeel a, is aangewezen;

transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee: rechtspersoon die op grond van artikel 3.2, eerste lid, onderdeel g, [aanwijzing beheerders door Minister] is aangewezen;

transmissiesysteembeheerder voor gas: rechtspersoon die op grond van artikel 3.2, eerste lid, onderdeel c, [aanwijzing beheerders door Minister] is aangewezen;

transmissiesysteem voor elektriciteit: stelsel van leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van het transport van elektriciteit op een spanningsniveau gelijk aan of groter dan 110 kilovolt, daaronder begrepen interconnectoren;

transmissiesysteem voor elektriciteit op zee: stelsel van leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van het transport van elektriciteit op een spanningsniveau gelijk aan of groter dan 110 kilovolt die primair één of meer windparken op zee verbinden met een transmissiesysteem voor elektriciteit;

Opmerking ACM

In artikel 3.82 is een verdere specificering van het begrip transmissiesysteem voor elektriciteit op zee opgenomen. Het is de ACM onduidelijk hoe deze specificering en bovenstaande definitie zich tot elkaar verhouden en de ACM verzoekt u dit te verduidelijken.

transmissiesysteem voor gas: stelsel van leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van het transport van gas vooral onder hoge druk, niet zijnde een gasproductienet of hogedrukleidingen die in de eerste plaats voor lokale distributie worden gebruikt, daaronder begrepen interconnectoren;

transportovereenkomst: overeenkomst op basis van aanbod als bedoeld in artikel 3.43 [transporttaak elektriciteit] of 3.45 [transporttaak gas];

vergunninghouder: houder van een vergunning als bedoeld in artikel 2.20, derde lid [voorwaarden, aanvragen en verlenen vergunning];

verordening 1227/2011: Verordening (EU) nr. 1227/2011 van het Europees parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de integriteit en transparantie van de groothandelsmarkt voor energie en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003 (PbEU 2001, L 326);

verordening 2017/1938: Verordening (EU) 2017/1938 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2017 betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gasleveringszekerheid en houdende intrekking van Verordening (EU) nr. 994/2010 (P EU 2017, L 280);

verordening 2019/941: Verordening (EU) nr. 2019/941 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende risicoparaatheid in de elektriciteitssector en tot intrekking van Richtlijn 2005/89/EG (PbEU 2019, L 158);

verordening 2019/942: Verordening (EU) nr. 2019/942 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 tot oprichting van een Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (PbEU 2019, L 158);

verordening 2019/943: Verordening (EU) nr. 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit (PbEU 2019, L 158);

verordening 347/2013: Verordening (EU) nr. 347/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2013 betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur en tot intrekking van Beschikking nr. 1364/2006/EG en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 713/2009, (EG) nr. 714/2009 en (EG) nr. 715/2009 (PbEU 2013, L 115);

verordening 715/2009: Verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1775/2005 (PbEU 2009, L 211);

volledig geïntegreerde netwerkcomponent: geïntegreerd onderdeel van het distributie- of transmissiesysteem dat door een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit uitsluitend wordt gebruikt voor het waarborgen van een veilig en betrouwbaar beheer van het distributie- of transmissiesysteem, en niet voor balancerings- of congestiebeheer (met het oog op niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten);

Opmerking ACM

Deze definitie behelst een implementatie van artikel 2 lid 51 van Elektriciteitsrichtlijn 2019/944. Daaraan is echter toegevoegd: "(met het oog op niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten)". Het is onduidelijk is wat met deze toevoeging wordt beoogd en de ACM verzoekt u dat toe te lichten.

vraagrespons: verandering van de elektriciteitsbelasting bij eindafnemers ten opzichte van hun normale verbruikspatronen, in reactie op marktsignalen en met als doel om de vraagvermindering, of -verhoging te verkopen op een elektriciteitsmarkt;

vraagresponsovereenkomst: overeenkomst op grond waarvan een marktdeelnemer ten behoeve van een eindafnemer vraagrespons kan toepassen;

waterstofgas: gas dat ten minste voor 98 procent bestaat uit waterstof en bij een temperatuur van 15° Celsius en bij een druk van 1,01325 bar in gasvormige toestand verkeert;

wettelijke taken en verplichtingen: taken en verplichtingen die een systeembeheerder krachtens deze wet uitvoert;

windpark: installatie voor de productie van elektriciteit met behulp van windenergie bestaande uit één of meerdere windmolens;

zeggenschap: rechten, overeenkomsten of andere middelen die, afzonderlijk of tezamen, met inachtneming van alle feitelijke of juridische omstandigheden, het mogelijk maken een beslissende invloed uit te oefenen op de activiteiten van een onderneming, met name:

1° eigendoms- of gebruiksrechten op alle vermogensbestanddelen van een onderneming of delen daarvan;

2° rechten of overeenkomsten die een beslissende invloed verschaffen op de samenstelling, het stemgedrag of de besluiten van de organen van een onderneming;

zelfstandige last: enkele last tot het verrichten van bepaalde handelingen, bedoeld in artikel 5:2, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht, ter bevordering van de naleving van wettelijke voorschriften.

Opmerking ACM

De ACM mist in dit artikel definities van de volgende begrippen:

-Biogas: deze term komt meerdere malen in de wet voor en moet worden gedefinieerd.

-Communicatiefunctionaliteit

De definitie "communicatie-functionaliteit" ontbreekt nog in het wetsvoorstel. Het begrip wordt veelvuldig gebruikt in de wet bijvoorbeeld in de artikelen 2.45 en 2.47. Ter verduidelijking van dit begrip is opname in de definities nodig.

Daarnaast merkt de ACM op dat de begrippen communicatiefunctionaliteit en communicatiefaciliteit in het wetsvoorstel door elkaar heen worden gebruikt. Omwille van consistentie kan beter 1 begrip gehanteerd worden.

-Faciliteren

Term wordt gebruikt voor peer-to-peer handel, maar het is onduidelijk welke activiteiten hieronder worden verstaan.

- Gasmarkt

Waarom wordt de gasmarkt niet gedefinieerd terwijl het begrip elektriciteitsmarkt wel gedefinieerd wordt? Het begrip wordt namelijk meerdere keren in de wet gebruikt

-Gegevensuitwisselingsentiteit:

De ACM merkt op dat een definitie van gegevensuitwisselingsentiteit (GUE) ontbreekt. Bij hoofdstuk 4 doet de ACM aanbevelingen voor effectiever toezicht op de GUE, waar hier korthedshalve naar verwezen wordt. Nu is niet duidelijk wat de status is van dit orgaan en of daarop effectief toezicht mogelijk is. Een definitie van de GUE is daarvoor van belang om kenbaar te maken dat de GUE een zelfstandig orgaan is, niet alleen voor de duidelijkheid richting de ACM, maar ook richting andere marktdeelnemers.

- Grote onderneming

De ACM merkt tevens op dat de definitie van grote onderneming ontbreekt. Doordat micro- en kleine onderneming gedefinieerd zijn maar middelgrote- en grote ondernemingen niet, is onduidelijk wat voor afnemers dit zijn. Artikel 2.7 vijfde lid stelt ook: "Een leverancier registreert bij het sluiten van de overeenkomst of deze gesloten is met een huishoudelijke eindafnemer, micro-onderneming, kleine onderneming of grote onderneming." De MvT spreekt onder andere op p. 14 van de artikelsgewijze toelichting over het 'regime van de grote ondernemingen'. Zonder definitie is echter onduidelijk wat een grote onderneming is.

- Grootverbruiker

Er wordt op plaatsen grootafnemer gebruikt voor afnemer met een aansluiting. Echter de grootafnemer heeft geen aansluiting, hier moet een nieuwe term voor komen. De ACM stelt voor grootverbruiker weer te herintroduceren of "afnemer met grote aansluiting" te gebruiken.

-Invoeden

Dient gedefinieerd te worden.

- Invoeder

Wat wordt onder deze marktrol verstaan? Komt meerdere keren voor in de wettekst, zie o.a. artikel 4.1 EW dat spreekt over 'een aangeslotene, een eindafnemer, een actieve eindafnemer of een invoeder'. Een invoeder is dus iets anders dan de overige marktrollen genoemd in dit artikel.

- Hybride interconnector

Deze definitie ontbreekt, zie voor de motivering waarom deze alsnog moet worden opgenomen de opmerkingen van de ACM bij paragraaf 3.5.1 en 3.5.2.

-Leveren

De definitie voor leveren ontbreekt maar wordt wel gebruikt in de wetstekst. Daarnaast wordt aggregeren wel gedefinieerd en daarom zou het vollediger zijn dat voor leveren ook te doen.

-Middelgrote onderneming.

Er zijn definities voor de micro en kleine onderneming. In artikel 2.5, tweede lid, onderdeel a, van het wetsvoorstel Energiewet wordt gesproken over de middelgrote onderneming; een definitie hiervan ontbreekt echter in hoofdstuk 1.

- Niet-huishoudelijke afnemer : Deze ontbreekt als definitie en leidt tot onduidelijkheid omdat de huidige grootverbruiker nu niet duidelijk omschreven wordt. Dit wordt mede veroorzaakt door de niet volledige definiëring van de soorten ondernemingen (zie opmerking bij middelgrote onderneming). In de richtlijn staat: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die elektriciteit koopt die niet voor eigen huishoudelijk gebruik is bestemd; onder dit begrip vallen tevens producenten industriële afnemers, kleine en middelgrote ondernemingen, bedrijven en grootafnemers.

- Primaire leverancier

Deze rol wordt niet gedefinieerd en komt evenmin in de wet voor. Echter deze leverancier wordt wel genoemd in de MvT Alg p.35. Dit verdient aanpassing door deze term uit de MvT te verwijderen.

- Primair allocatiepunt

Het begrip primair allocatiepunt is nu niet gedefinieerd. Dit begrip is cruciaal voor opvolgende processen bijvoorbeeld bij het faillissement van een leverancier. Het is zeer onwenselijk als in dergelijke gevallen de gehele aansluiting wordt afgesloten. De ACM verzoekt u daarom het begrip 'primair allocatiepunt' in hoofdstuk 1 te definiëren.

- Productie-installatie

Dit begrip komt in de wet veelvuldig voor maar is niet gedefinieerd en behoeft aanpassing.

- Recreatieparken

Onder de huidige wetgeving worden de distributienetten op recreatieparken gedoogd. Deze netten behoeven een definitieve regeling; om dat te kunnen doen, is wenselijk dat in het wetsvoorstel Energiewet een definitie van systemen op recreatieparken wordt opgenomen.

- Secundair allocatiepunt

Het begrip secundair allocatiepunt is niet gedefinieerd, maar wordt in de wet in artikel 3.53 en de MvT gebruikt. De ACM verzoekt u daarom om ook dit begrip te definiëren.

- Systeemgebruiker / netgebruiker

Gelet op de terminologie in NCBAAL zou de wetgever de term netgebruiker in het wetsvoorstel moeten herintroduceren in de plaats van de in het wetsvoorstel gebruikte term balanceringsverantwoordelijke voor gas. Als het nieuwe gaspakket de terminologie systeemgebruiker introduceert en een systeemgebruiker hetzelfde is als een netgebruiker, dan zou de term systeemgebruiker ook een goed alternatief zijn om degene aan te duiden die de verantwoordelijkheid draagt voor balancerings bij gas.

-Vergelijkingsinstrument

De ACM verzoekt u te definiëren dat een vergelijkingsinstrument bestaat uit een website en eventueel daarbij behorende of afgeleide applicatie die de afnemer informeert over de verschillende prijzen van energieproducten. De ACM vindt een definitie die breder is onwenselijk omdat daardoor toezicht en handhaving wordt bemoeilijkt.

Artikel 1.2 andere gasvormige stoffen

Bij algemene maatregel van bestuur kan deze wet geheel of gedeeltelijk van toepassing worden verklaard op andere gasvormige stoffen dan gas.

Artikel 1.3 nuanceringen op aansluiting en aangeslotene

1. Een onderneming die zich in hoofdzaak bezighoudt met het vervoer van personen of goederen per trein wordt voor de toepassing van het bepaalde bij of krachtens deze wet aangemerkt als een eindafnemer met een grote aansluiting ook indien zij geen aansluiting heeft.

2. Als aansluiting wordt mede beschouwd het deel van een transmissie- of distributiesysteem dat bestaat uit één of meer leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen, tussen een transmissie- of distributiesysteem en een zaak die niet als een onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet waardering onroerende zaken wordt aangemerkt, voor zover deze ten dienste staat van openbaar vervoer per metro, tram of trolley, telecommunicatie- en kabelnetwerken, mijnbouwkundige activiteiten, openbare verlichting, verkeersregelinstallaties, riolering, bemaling, waterzuivering, transport van water, distributie van water of laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen.

3. Aansluitingen die ten dienste staat van openbaar vervoer per metro, tram of trolley, telecommunicatie- en kabelnetwerken, mijnbouwkundige activiteiten, openbare verlichting, verkeersregelinstallaties, riolering, bemaling, waterzuivering, transport van water of distributie van water, worden voor de toepassing van het bepaalde bij of krachtens deze wet, met uitzondering van de paragrafen 3.6.1 [tarieven algemeen], 3.6.2 [tariefreguleringsmethode en vastgestelde tarieven] en 3.6.3 [berekenningsmethode overige tarieven], aangemerkt als grote aansluiting mits:

- a. de aangeslotene uitsluitend ingevolge de technische aard van de bedrijfsuitoefening beschikt over meerdere aansluitingen;
- b. het totale aan de aangeslotene gestelde vermogen meer bedraagt dan 2 MVA, en
- c. de bedrijfsuitoefening op fysiek geïntegreerde basis geschiedt.

Opmerking ACM

Op pagina 13 van de MvT artikelsgewijs, wordt aangegeven dat een groep laadpaalaansluitingen niet gezien kan worden als een multisite, maar als (kleine) individuele aansluitingen. Dit betekent dat de operator van de laadpalen verplicht is een vergunninghoudende leverancier te nemen in plaats van 1 contract voor alle palen onder de definitie van de grote aansluiting. De ACM vraagt zich af of dit met het oog op de energietransitie wenselijk is.

Artikel 1.4 gezamenlijke aansluitingen

1. Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde worden meerdere onroerende zaken als bedoeld in artikel 16, onderdeel c, van de Wet waardering onroerende zaken, beschouwd als één onroerende zaak als bedoeld in artikel 16 van de Wet waardering onroerende zaken, voor zover:

a. de onroerende zaken zich bevinden in een bouwwerk met:

1°. een woonfunctie, bestemd voor bewoners die zijn ingeschreven aan een instelling als bedoeld in artikel 1.1.1, van de Wet educatie en beroepsonderwijs of aan een universiteit of hogeschool als bedoeld in artikel 1.2, onderdelen a en b, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek of die zich voorbereiden op een promotie als bedoeld in artikel 7.18 van laatstgenoemde wet;

2°. een woonoppervlak van maximaal 50 vierkante meter per wooneenheid, of

3°. gemeenschappelijke ruimtes die een meeromvattende functie hebben dan de reguliere functie van gemeenschappelijke ruimten in een appartementencomplex, en

b. de eigenaar hierom verzoekt bij zijn systeembeheerder.

Een verzoek kan slechts worden ingetrokken ingeval van ingrijpende renovatie van het bouwwerk.

2. Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde worden twee of meer op land gelegen productie-installaties voor windenergie of voor zonne-energie, beschouwd als één

productie-installatie en één onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet waardering onroerende zaken, voor zover:

- a. de productie-installaties zich in elkaars onmiddellijke nabijheid bevinden;
- b. de eigenaren van die productie-installaties gezamenlijk een verzoek als bedoeld in artikel 3.36 [aansluitaak elektriciteit] of 3.40 [in gebruik geven, beheren, onderhouden, afsluiten en verwijderen van aansluitingen] hebben gedaan bij de systeembeheerder voor elektriciteit, en
- c. de gevraagde aansluitcapaciteit meer bedraagt dan 2 MVA.

3. Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde worden verschillende op land gelegen productie-installaties voor windenergie of voor zonne-energie die behoren tot eenzelfde onderneming of instelling, beschouwd als één productie-installatie en één onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet waardering onroerende zaken, voor zover:

- a. de productie-installaties zich in elkaars onmiddellijke nabijheid bevinden, en
 - b. deze installaties onderling technische, organisatorische of functionele bindingen hebben.
- De systeembeheerder voor elektriciteit en de producent kunnen desondanks meerdere aansluitingen overeenkomen indien dit tot lagere kosten voor de systeembeheerder leidt.

Opmerking ACM

In het derde lid wordt het opknipverbod van windparken en zonneparken geregeld. De ACM wijst u op de uitspraak van het CBb van 12 oktober 2021 ([ECLI:NL:CBB:2021:927](https://www.rechtspraak.nl/ECLI:NL:CBB:2021:927), [Collegie van Beroep voor het bedrijfsleven, 20/289 \(rechtspraak.nl\)](https://www.rechtspraak.nl/Colleges/Colleges-van-Beroep-voor-het-bedrijfsleven/20/289)). Daarin heeft het CBb uitspraak gedaan over de inhoud van dit lid. De ACM verzoekt u de conclusies uit deze uitspraak in de wet over te nemen.

Artikel 1.5 organisaties die geen onderneming zijn

Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde wordt een organisatie die geen onderneming is, beschouwd als een:

- a. micro-onderneming voor zover de organisatie minder dan tien werknemers heeft, een jaaromzet of een jaarlijks balanstotaal heeft van ten hoogste 2 miljoen Euro en elektriciteit of gas koopt voor eigen gebruik;
- b. kleine onderneming voor zover de organisatie minder dan vijftig werknemers heeft, een jaaromzet of een jaarlijks balanstotaal heeft van ten hoogste 10 miljoen Euro en elektriciteit of gas koopt voor eigen gebruik.

Opmerking ACM

De ACM merkt op dat een organisatie die geen onderneming is maar wel een micro- of kleine onderneming taalkundig onlogisch is met het oog op de toepassing van de wet.

Artikel 1.6 EEZ

1. Deze wet en de daarop berustende bepalingen zijn mede van toepassing op binnen de exclusieve economische zone van Nederland zoals vastgesteld bij of krachtens de Rijkswet instelling exclusieve economische zone, aanwezige:

- a. transmissiesystemen voor elektriciteit op zee;
- b. interconnectoren voor gas en elektriciteit;
- c. gasopslagsysteem;
- d. windparken op zee;
- e. eindafnemers van elektriciteit.

2. In afwijking van het eerste lid is deze wet en de daarop berustende bepalingen op interconnectoren voor gas met landen van toepassing vanaf het connectiepunt met het Nederlands transmissiesysteem voor gas tot en met de territoriale zee.

HOOFDSTUK 2 ENERGIEMARKTEN

Opmerking ACM

De spelers op de energiemarkt zijn gezamenlijk de partijen die de energietransitie moeten waarmaken. De ACM moet borgen dat de rechten en plichten van de spelers tot hun recht komen. In de UHT geeft de ACM aan of zij deze taak naar behoren kan uitvoeren. Voor het hoofdstuk Energiemarkten zijn de rechten en plichten in meerdere situaties nog niet in de wet uitgewerkt, maar zullen worden uitgewerkt in lagere regelgeving. Hierdoor is de toets of de ACM de wet kan uitvoeren en handhaven niet volledig en zal deels afhangen van de invulling in lagere regelgeving. De ACM heeft daarom bij sommige bepalingen aangegeven hoe zij voorstelt invulling te geven aan de wet om haar rol als toezichthouder te vervullen.

De Elektriciteitsrichtlijn 2019/944 die door dit wetsvoorstel wordt omgezet in nationale wetgeving beoogt onder meer de kwetsbare afnemer te beschermen en energiearmoede tegen te gaan. (zie rn. 58 van de preambule van deze Richtlijn). De ACM constateert dat in het wetsvoorstel de huidige beschermingsystemen voor consumenten van vangnet en modelcontract komen te vervallen. De ACM is bezorgd hoe zij de doelstelling van de Richtlijn kan vertalen naar toezicht en handhaving nu concrete omzetting van de artikelen 5 (met name het vierde en vijfde lid), 28 en 29 in het wetsvoorstel ontbreekt.

De ACM realiseert zich dat voor een groot deel de bestrijding van energiearmoede door sociale regelgeving wordt opgevangen. De doelstelling van de Richtlijn ziet de ACM veeleer in het voorkomen van die armoede. Om dat te bewerkstelligen geeft het wetsvoorstel echter geen instrumenten.

Uit het wetsvoorstel en de Memorie van Toelichting (MvT) volgt niet hoe de ACM moet toetsen of er sprake is van redelijke prijzen en voorwaarden, zoals dat voorheen in het kader van de vangnetregeling wel werd gedaan (vgl. art 2.6, eerste lid, wetsvoorstel Energiewet en art. 95b, derde lid, Elektriciteitswet 1998 en art. 44, derde lid, Gaswet). Door deze open norm is het voor de ACM niet duidelijk wanneer zij kan handhaven en voor leveranciers niet voorzienbaar wanneer zij aan deze norm voldoen. In de MvT staat hierover dat de term 'redelijke prijzen en voorwaarden' aansluit bij de bestaande terminologie die wordt gehanteerd en is uitgekristalliseerd in de handhavingspraktijk van de ACM. In het voorgestelde regime ontbreekt echter een verplichting om prijswijzigingen te melden en ontbreekt een regeling zoals het vangnet of een vervanger daarvoor. Daardoor is voor de markt onduidelijk wat verwacht wordt en ontbreekt het de ACM aan de juiste instrumenten om hier effectief toezicht en handhaving toe te passen. Dit toezicht wordt voorts minder effectief omdat de meldplicht voor leveranciers van prijswijzigingen vervalt en de ACM dus geen compleet overzicht meer heeft.

Afdeling 2.1 Algemene bepalingen

Artikel 2.1 rechten eindafnemers

Een eindafnemer is vrij een leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel te sluiten met een marktdeelnemer van zijn keuze.

Opmerking ACM

De ACM constateert dat de genoemde rechten om vrij te zijn overeenkomsten te sluiten niet worden vertaald naar plichten. Uitzondering is de leveringsplicht van artikel 2.24. Deze plicht reikt echter minder ver dan de huidige leveringsplicht. Volgens het wetsvoorstel Energiewet hoeven leveranciers geen contract aan te bieden dat toegankelijk is voor eenieder, zoals het modelcontract nu. Onder de nieuwe wet kan een leverancier afnemers weigeren, wanneer zij bijvoorbeeld geen slimme meter hebben, terwijl dat voor het product dat de leverancier aanbiedt een voorwaarde is.

Voor overeenkomsten voor peer-to-peer levering bestaat wel de vrijheid om die aan te gaan, maar geen plicht. Bedoeld is dat afnemers, bij het aangaan van dergelijke overeenkomsten, niet bemoeilijkt mogen worden door andere aanbieders, die actief zijn op de aansluiting.

Ten slotte stipt de ACM aan dat artikel 13 van Elektriciteitsrichtlijn 2019/944 niet volledig is omgezet. Op basis van deze Richtlijn mogen "alle" afnemers aggregatie-overeenkomsten sluiten, op basis van het wetsvoorstel Energiewet mogen alleen actieve afnemers dat.

Artikel 2.2 rechten actieve afnemers

Een actieve afnemer is vrij een terugleveringsovereenkomst, een terugleveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel of een vraagresponsovereenkomst te sluiten met een marktdeelnemer van zijn keuze.

Opmerking ACM

De ACM geeft er voorkeur aan om de opzet van de Elektriciteitsrichtlijn 2019/944 te volgen. Artikel 2.2 zou toegankelijk moeten zijn voor alle afnemers die, nadat zij de overeenkomsten waarover 2.2. spreekt, zijn aangegaan, een actieve afnemer zijn geworden. In Elektriciteitsrichtlijn 2019/944 wordt in artikel 13, eerste lid, gesproken over afnemers. Dat zijn volgens de definitie in de Richtlijn: een grootafnemer of een eindafnemer van elektriciteit. Dit komt ook deels bij Hoofdstuk 1 definities aan de orde. Nu wordt alleen gesproken over actieve afnemers.

Artikel 2.3 meer marktdeelnemers op één aansluiting

1. Een eindafnemer van elektriciteit of actieve afnemer is vrij op zijn aansluiting met meer dan één marktdeelnemer overeenkomsten te sluiten inzake levering, teruglevering of facilitering in peer-to-peer-handel, voor zover:

- a. hij beschikt over een slimme meetinrichting waarvan de communicatiefunctie wordt gebruikt;*
- b. ieder van die gecontracteerde marktdeelnemers op één allocatiepunt acteert, en*
- c. de afname of invoeding ten behoeve van iedere gecontracteerde marktdeelnemer kan worden vastgesteld op basis van meetgegevens die tot stand komen met behulp van meetinrichtingen die voldoen aan het bepaalde krachtens artikel 2.45 [eisen aan meetinrichtingen].*

2. Een actieve afnemer is vrij op zijn aansluiting een vraagresponsovereenkomst te sluiten met een marktdeelnemer die niet tevens zijn leverancier is, voor zover hij beschikt over een meetinrichting waarvan de communicatiefunctie wordt gebruikt.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat in afwijking van het eerste lid, onderdeel c, het verbruik kan worden toegekend op basis van afspraken tussen leveranciers, voor zover deze afspraken voldoen aan de bij die maatregel vast te stellen voorwaarden.

Opmerking ACM

Op basis van dit artikel is het niet mogelijk om als eindafnemer meerdere leveranciers te hebben wanneer deze eindafnemer niet over een slimme meter beschikt. Dit is een eis opgenomen in de conceptwet, maar is technisch geen vereiste om meerdere leveranciers op een aansluiting te hebben.

De MvT (artikelsgewijze MvT, p.15) geeft aan dat de meter op afstand uitleesbaar moet zijn. De ACM meent dat dan in de wet moet worden opgenomen, dat die verplichting op de afnemer rust. Een verplichting om privacygevoelige informatie te delen dient op grond van jurisprudentie expliciet in de wet worden bepaald.

Artikel 2.4 algemene bepaling marktdeelnemers

1. Het is een marktdeelnemer verboden een eindafnemer, actieve afnemer of groep actieve afnemers:

a. ervan te weerhouden elektriciteit op te wekken met het oog op eigen verbruik, opslag, verkoop of levering aan derden, of zelfstandig of in groepsverband actief te zijn op het gebied van flexibiliteit of energie-efficiëntie,

b. ervan te weerhouden te participeren in een energiegemeenschap;

c. ervan te weerhouden de rechten uit te oefenen die hem op grond van de artikelen 2.1, 2.2, en 2.3 toekomen, of

d. te benadelen omdat hij activiteiten als bedoeld in de onderdelen a of b, onderneemt of een recht als bedoeld in onderdeel c uitoefent.

2. Bepalingen in overeenkomsten met eindafnemers of actieve afnemers die strijdig zijn met het eerste lid zijn vernietigbaar.

Opmerking ACM

In het eerste lid worden actieve afnemers en eindafnemers beide specifiek genoemd. In de wet wordt onderscheid gemaakt tussen, onder andere, eindafnemers en actieve afnemers. Actieve afnemers zijn volgens de definitie ook eindafnemer, maar niet andersom. Nu in dit lid beiden genoemd worden vraagt de ACM zich af waarom en waar het onderscheid in zit. De ACM verzoekt u dit te verduidelijken.

Volledigheidshalve meent de ACM dat moet worden toegevoegd dat ook een marktdeelnemer niet door een andere marktdeelnemer belet mag worden om met de eindafnemer, actieve afnemer of groep actieve afnemers een overeenkomst te sluiten.

Artikel 2.5 voorwaarden energiegemeenschap

1. Een energiegemeenschap borgt in haar statuten ten minste dat:

a. de participatie in de energiegemeenschap open en vrijwillig is;

b. de leden of aandeelhouders het recht hebben de energiegemeenschap te verlaten, en

c. de feitelijke zeggenschap over de energiegemeenschap is gelegen bij leden of aandeelhouders die natuurlijke personen, kleine ondernemingen of lokale autoriteiten zijn.

2. Een energiegemeenschap die hernieuwbare energieprojecten ontwikkelt, kan:

a. in aanvulling op het eerste lid, in de statuten borgen dat de leden of aandeelhouders van de energiegemeenschap enkel natuurlijke personen, lokale autoriteiten of kleine ondernemingen of middelgrote ondernemingen zijn, en

b. in afwijking van het eerste lid, onderdeel c, de feitelijke zeggenschap over de energiegemeenschap bij die leden of aandeelhouders van de rechtspersoon leggen, die in de nabije omgeving van de hernieuwbare-energieprojecten zijn gevestigd.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de wijze waarop een energiegemeenschap het eerste lid, onderdeel c, of het tweede lid, onderdeel b, borgt.

Opmerking ACM

De ACM voorziet dat uitvoering en handhaving hier moeilijk zal zijn. Er is geen registratieplicht voor energiegemeenschappen. Vanuit de markt wordt gevraagd om het oprichten van een (onafhankelijk) register waar partijen zich dienen te registreren en hun statuten dienen neer te leggen voor openbare raadpleging. De ACM ondersteunt dit, maar wel met de kanttekening dat zij de voorkeur geeft aan een onafhankelijk register en niet een register dat door de ACM wordt bijgehouden. Dit zou de indruk wekken dat de ACM van iedere energiegemeenschap heeft gecontroleerd of zij voldoet aan de voorwaarden van dit artikel. Dat wordt echter niet beoogd met dit artikel.

Met betrekking tot het artikel heeft de ACM, vanuit een optiek van uitvoering en handhaving, de volgende opmerkingen:

Voor niet duurzame gemeenschappen, die onder lid 1 vallen, is niet aangegeven dat de aandeelhouders of leden lokaal moeten zijn, met uitzondering van de lokale overheden. De ACM

constateert dat deelname in deze energiegemeenschappen voor iedere natuurlijke persoon en kleine onderneming toegankelijk is en niet voor niet-lokale overheden. Indien de deelname zich kwalificeert als investering, gaat de ACM er vanuit dat de Autoriteit Financiële Markten toezichthouder is op de investeringsvoorwaarden en informatieplichten die daaraan verbonden zijn.

Het tweede lid, dat zich richt op de duurzame energieproductie door energiegemeenschappen, geeft aan wat de energiegemeenschap additioneel kan vastleggen.

Nu het aan de energiegemeenschap zelf is om dit vast te leggen, gaat de ACM er vanuit dat het de bedoeling van de wet is dat duurzame energiegemeenschappen, die hier geen of slechts deels gebruik van maken, niet door belanghebbenden of de ACM daartoe gedwongen kunnen worden.

Voorts wordt in lid 2a bepaald dat ook middelgrote ondernemingen kunnen worden toegelaten als deelnemers. Deze onderneming is niet gedefinieerd.

Het derde lid geeft aan dat nadere regels kunnen worden opgenomen in een AMvB. De ACM zou aan lid 3 toegevoegd willen zien dat daarin ook regels worden opgenomen met betrekking tot het verlaten van de energiegemeenschap, zodat voorkomen wordt dat leden in hun vrijheid beperkt worden door hoge uittredingskosten.

Ten slotte: de bestaande energiegemeenschappen zijn veelal stichtingen. De ACM constateert dat deze zodoende niet onder artikel 2.5 vallen en daarom wel onder de vergunningsplicht vallen.

Afdeling 2.2 Leveren aan eindafnemers en faciliteren in peer-to-peer-handel ten behoeve van eindafnemers

Paragraaf 2.2.1 Algemene voorschriften over contractuele verhouding tussen eindafnemers en leveranciers

Artikel 2.6 voorwaarden voor leveranciers

1. Een leverancier die elektriciteit of gas levert aan een eindafnemer is betrouwbaar, en handelt tegen een transparante en redelijke prijzen en voorwaarden.

2. Een leverancier die elektriciteit of gas levert aan een eindafnemer presenteert zijn prijzen en voorwaarden op een dusdanige wijze dat eindafnemers in staat zijn prijzen en voorwaarden van verschillende leveranciers te vergelijken.

3. Een leverancier die ten behoeve van een eindafnemer faciliteert in peer-to-peer-handel is betrouwbaar, en handelt tegen transparante en redelijke kosten en voorwaarden.

4. Een leverancier die faciliteert in peer-to-peer-handel draagt er zorg voor dat de hoeveelheid elektriciteit die op grond van door hem gesloten leveringsovereenkomsten inzake peer-to-peer-handel wordt geleverd aan eindafnemers op jaarbasis niet groter is dan de hoeveelheid elektriciteit die op grond van door hem gesloten terugleveringsovereenkomsten inzake peer-to-peer-handel wordt teruggeleverd door actieve afnemers.

Opmerking ACM

De ACM voorziet dat de uitvoering en handhaving van dit artikel problematisch zal zijn. Ten eerste wordt in de wet geen kader gegeven op grond waarvan getoetst kan worden wat een betrouwbare leverancier is. Onder de huidige wet (artikel 95b lid 1, Elektriciteitswet 1998 en aanverwante artikelen in Gaswet) wordt gesproken van betrouwbare levering. Dit laatste is objectief te beoordelen door te onderzoeken of de leverancier aangemeld is bij EDSN, over de juiste organisatiestructuur en financiële middelen beschikt om in te kopen en vervolgens te leveren.

Ten tweede is door het wegvallen van de regelingen voor het vangnet (artikel 95b, tweede tot en met vijfde lid, Elektriciteitswet 1998) en het modelcontract (artikel 95na, tweede lid, Elektriciteitswet 1998 en artikel 52ca, tweede lid, Gaswet) de invulling van de begrippen redelijke prijzen en voorwaarden weggevallen wat toezicht bemoeilijkt.

Voor wat betreft beide punten behoeft de wet een aanvullend kader om door de ACM effectief te worden gehandhaafd.

In lid 1 en 3 wordt gesproken van "handelt tegen redelijke prijzen en voorwaarden". "Handelt" is niet gedefinieerd. De ACM begrijpt niet waarom in lid 1 niet het woord "levert" gebruikt wordt. Leveren is overigens ook niet gedefinieerd. In lid 3 heeft het mogelijk een andere betekenis en daarom verdient het een uitdrukkelijke definiëring en toelichting. Het is van belang dat de bewoording zo is dat het vooraf duidelijk is wat de tarieven en voorwaarden zijn én dat de leverancier ook gehouden is die tarieven en voorwaarden te gebruiken. Dit met de zaak Greenchoice in gedachte ECLI:NL:CBB:2014:318, College van Beroep voor het bedrijfsleven, AWB 14/15 AWB 14/23 AWB 14/24 en AWB 14/223 (rechtspraak.nl)

Artikel 2.7 leveringsovereenkomst en leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel

1. Een leverancier die een eindafnemer elektriciteit of gas levert, sluit daartoe een leveringsovereenkomst.
2. Een leverancier die ten behoeve van een eindafnemer van elektriciteit faciliteert in peer-to-peer-handel, sluit daartoe een leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel.
3. Een leverancier draagt er zorg voor dat een overeenkomst met een eindafnemer:
 - a. transparant en volledig is;
 - b. is gesteld in begrijpelijke taal, en
 - c. voor het sluiten ervan wordt verstrekt aan de eindafnemer.
4. Een leverancier verstrekt een eindafnemer voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst een samenvatting van de belangrijkste voorwaarden uit de overeenkomst in begrijpelijke taal.
5. Een leverancier registreert bij het sluiten van de overeenkomst of deze gesloten is met een huishoudelijke eindafnemer, micro-onderneming, kleine onderneming of grote onderneming.
6. Indien een eindafnemer zijn leverancier meldt dat het type eindafnemer zoals dat bij het sluiten van de overeenkomst op grond van het vijfde lid is geregistreerd, is gewijzigd, doet de leverancier indien als gevolg daarvan de rechtspositie van deze eindafnemer is gewijzigd, een aanbod tot het sluiten van een nieuwe leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel, waarbij de rechten die deze eindafnemer krachtens de paragrafen 2.2.2, 2.2.3 en 2.2.4 toekomen, worden geborgd.
 7. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:
 - a. de inhoud van de overeenkomsten;
 - b. de informatie die een leverancier een eindafnemer voorafgaand aan en na het sluiten van de overeenkomsten al dan niet periodiek en al dan niet kosteloos verstrekt en de wijze waarop deze wordt verstrekt;
 - c. de eisen waaraan de overeenkomsten en de te verstrekken informatie moeten voldoen;
 - d. het wijzigen en opzeggen van de overeenkomsten;
 - e. de registratieplicht, bedoeld in het vijfde lid.

Opmerking ACM

De rechten en plichten die voortvloeien uit de wet zijn veelal gekoppeld aan de aard (huishoudelijk of zakelijk) en omvang (grootte) van de (eind-)afnemer. Hoe die aard en omvang verdeeld is, is terug te vinden in de definities. De wet kent een cluster aan begrippen voor de afnemer (MvT p.4). Te weten: huishoudelijke afnemer, micro-onderneming, kleine onderneming, de grootafnemer en de actieve afnemer.

Het wetsvoorstel geeft in artikel 2.7, vijfde lid, aan dat de leverancier bij het aangaan van de leveringsovereenkomst registreert wat de aard en omvang van de afnemer is. De wet geeft niet aan of de melding, die de afnemer doet over de omvang, dient te worden gecontroleerd door de leverancier en zo ja hoe. Voorts wordt niet aangegeven of deze vastlegging gedurende de looptijd van de overeenkomst dient te worden gecontroleerd en eventueel aangepast en wie daarvoor verantwoordelijk is.

In artikel 2.7, zesde lid, wordt aangegeven dat een eindafnemer indien hij meldt dat hij van aard en omvang veranderd is, hij een nieuwe overeenkomst aangeboden dient te krijgen.

Bovenstaande alinea's leiden tot onduidelijkheid voor wat betreft plichten en consequenties.

De wet geeft namelijk niet aan of de afnemer hier verplicht is te melden of niet, wat tot krenten uit de pap halen door afnemers kan leiden en nadelig is voor leveranciers. Voorts wordt niet duidelijk wat de gevolgen van de (niet-)melding zijn. De leverancier moet een nieuwe offerte doen, maar onduidelijk is of de oude overeenkomst hierdoor vernietigd wordt. De vernietigbaarheid van de overeenkomst (artikel 2.11) ziet niet op artikel 2.7, vijfde lid. De ACM leest hierin dat de onjuistheid van de registratie geen reden voor vernietigbaarheid van de overeenkomst is. Wanneer de afnemer de nieuwe overeenkomst niet accepteert, wat betekent dat dan voor oorspronkelijke overeenkomst? Wordt die dan door de leverancier opgezegd? Heeft de afnemer in dat geval recht op opzegvergoeding te betalen door de leverancier. Het is immers de leverancier die opzegt.

Artikel 2.17 gaat over opzegvergoedingen en is hierover onduidelijk. In de MvT p.23 wordt gesproken over schadeloosstelling, dat zou dan beide kanten uit moeten gelden. Dit is onduidelijk omdat de wet er niet in voorziet. Wordt dit in de regeling opzegvergoeding meegenomen? En dient daar dan niet een duidelijker basis in de wet voor gecreëerd te worden? Indien de leverancier hier de overeenkomst mag opzeggen, is dat dan een reden tot afsluiting zoals dat nu gebeurt? Dit is onduidelijk omdat er nog geen nieuwe regeling opzegelbeleid is.

Ten slotte zegt artikel 2.7, zesde lid, dat de paragrafen 2.2.2., 2.2.3 en 2.2.4 van toepassing blijven. Betekent dat dat een micro ondernemer, die groter wordt en geen micro onderneming meer is, na melding daarover, nog steeds onder de extra bescherming van die paragrafen valt? Dit is onduidelijk. De ACM vraagt om een duidelijker omschrijving wat bedoeld wordt. De ACM merkt op dat het hier gaat om overeenkomsten. Deze worden in eerste instantie door het Burgerlijk Wetboek (BW) geregeld. Doordat niet aan de terminologie van het BW wordt aangesloten ontstaat mogelijk verwarring. De ACM verzoekt om in 2.7, zevende lid, duidelijk te verwijzen naar het Burgerlijk Wetboek en aan te geven voor welke partijen welke regelingen van kracht zijn.

Samengevat ziet de ACM de volgende problemen voor wat betreft handhaving:

De regels met betrekking tot afnemergrootte geven voor degelijk toezicht onvoldoende aan:

1. Wie verplicht is te melden wat de omvang van de afnemers is?
2. Wanneer de melding gedaan moet worden? Gedurende de looptijd van de overeenkomst of alleen aan het einde van de looptijd bij het aangaan van een nieuwe overeenkomst?
3. Wat zijn de consequenties van de (niet-)melding?
 - a. Vernietigbaarheid van de overeenkomst?
 - b. Opzegging van de overeenkomst?
 - c. Plicht tot betalen opzegvergoeding door leverancier?
 - d. Recht tot afsluiting door systeembeheerder?

De ACM adviseert om de melding gedurende de looptijd van het contract uit de wet te halen en dat er alleen een check is op type afnemer, bij het aangaan van de overeenkomst. Wel kan worden opgenomen, dat bij verlenging van variabele contracten een ijkmoment dient te worden opgenomen, voor de bepaling van de omvang van de afnemer.

Opmerking ACM

De huidige Elektriciteitswet 1998 kent in artikel 95k de verplichting tot het verstrekken van informatie over de energiebronnen (stroometiket) bij de rekening, in het promotiemateriaal en op de website. Bij het wetsvoorstel Energiewet is aangegeven dat artikel 95k vervalt en dat de regels met betrekking tot het stroometiket in lagere regelgeving worden opgenomen. Daarvoor moeten in het wetsvoorstel Energiewet wel grondslagen voor lagere regelgeving worden opgenomen. In artikel 2.8 over factureren en informeren wordt onder lid 3 de verplichting tot het verstrekken van informatie over energiebronnen en de grondslag voor een ministeriële regeling genoemd. De afnemer moet echter niet alleen geïnformeerd worden over de energiebronnen bij facturatie, maar ook voor en bij het aangaan van een overeenkomst. We verzoeken daarom ook in artikel 2.7 de informatie over energiebronnen op te nemen met een grondslag voor nadere regels in een

ministeriële regeling. Omdat de herkomst van de bronnen essentiële informatie betreft zou bij artikel 2.6 bij "prijzen en voorwaarden" "de herkomst van energie" kunnen worden toegevoegd.

Artikel 2.8 factureren en informeren

1. Een leverancier verstrekt zijn eindafnemers periodiek en kosteloos facturen, factureringsinformatie en opwekkingsgegevens waarin de gegevens inzake de geleverde elektriciteit of het geleverde gas op transparante en begrijpelijke wijze is weergegeven.
2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:
 - a. de inhoud en inrichting van facturen, factureringsinformatie en informatie over energiebronnen;
 - b. de frequentie van facturen, factureringsinformatie en informatie over energiebronnen inzake het verbruik van elektriciteit en gas;
 - c. het verstrekken van gegevens aan de eindafnemer over het verbruik van elektriciteit en gas;
 - d. het toesturen van facturen, factureringsinformatie en informatie over energiebronnen.
3. De informatie inzake energiebronnen ten aanzien van elektriciteit wordt gewaarborgd door middel van garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56, eerste, tweede of vierde lid [bewijs GVO].
4. De informatie inzake energiebronnen ten aanzien van gas uit hernieuwbare bronnen wordt gewaarborgd door middel van garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56, derde lid [bewijs GVO].

Opmerking ACM

Facturen vormen vaak de aanleiding voor conflicten tussen leverancier en afnemer. Zodoende gaat een groot deel van de klachten die de ACM ontvangt ook daarover. De ACM hecht er daarom aan dat het duidelijk is welke rechten en plichten gelden.

Voor dit onderwerp geldt ook dat veel geregeld gaat worden in lagere regelgeving en daardoor nog onduidelijk is of de regeling uitvoerbaar en handhaafbaar is.

Met betrekking tot artikel 2.8 ziet de ACM graag dat in de wet alvast wordt opgenomen dat de facturen:

1. Ten minste éénmaal per jaar worden opgesteld,
2. In ieder geval worden opgesteld bij een switch van leverancier,
3. Bij intrekking van de vergunning (artikel 2.21) worden verstuurd,
4. Door de curator worden opgesteld in geval van faillissement (artikel 2.25) en verstuurd,
5. Bij beëindiging van leveringsovereenkomst worden opgesteld en verstuurd,
6. Voor alle bovengenoemde gevallen binnen een bepaalde termijn worden opgesteld en verzonden.

De plicht tot het opstellen van een eindafrekening ligt op grond van artikel 2.15 bij de leverancier. In die gevallen waarbij de leverancier faillieert of anderszins in de SLR procedure belandt is niet altijd duidelijk óf en zo ja door wie een eindafrekening dient te worden opgesteld. Hierdoor zijn afnemers niet in staat om bij de curator een gefundeerde claim op de boedel in te dienen. Hierdoor krijgt de ACM vele klachten. De ACM wil daarom dat bij artikel 2.8 en 2.15 expliciet wordt opgenomen dat de verplichting rust op de leverancier of de curator in geval van faillissement van de leverancier.

Bij artikel 2.25 en de naar aanleiding daarvan op te stellen lagere regelgeving dient een koppeling met artikel 2.8, 2.15 en 2.21 te worden gemaakt.

Artikel 2.9 klachtenprocedure

1. Een leverancier voorziet in een transparante, eenvoudige en goedkope interne procedure voor de behandeling van klachten van zijn eindafnemers.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:

- a. de voorwaarden en inrichting waaraan de klachtenprocedure moet voldoen;
- b. de termijnen die gelden voor de klachtenprocedure.

Opmerking ACM

In het consumentenrecht is het gebruikelijk dat een interne klachtenprocedure gratis is. Extern, bijvoorbeeld geschillencommissie moet goedkoop zijn. De ACM vraagt zich af hoe u dat ziet naar de niet-huishoudelijke afnemers. Moeten die wel betalen en wat definieert dan goedkoop? De ACM ziet graag in de AMvB een uitsplitsing tussen de verschillende soorten afnemers, waarbij op z'n minst voor consumenten en micro-ondernemingen de klachtenprocedure gratis moet zijn.

Artikel 2.10 dynamische elektriciteitsprijs

1. Een leverancier, niet zijnde een leverancier die faciliteert in peer-to-peer-handel, met meer dan 200.000 eindafnemers, biedt desgevraagd eindafnemers die beschikken over een meetinrichting waarvan communicatiefunctie aan staat een leveringsovereenkomst aan, waarin de prijsvariatie op de spotmarkten wordt weerspiegeld en waarbij de intervallen gelijk of groter zijn aan de marktvereffeningsperiode van die markten.

2. De leverancier verstrekt een eindafnemer voorafgaand aan het sluiten van een leveringsovereenkomst als bedoeld in het eerste lid, informatie over de mogelijkheden, kosten en risico's van deze overeenkomsten.

Opmerking ACM

Het artikel wekt de indruk dat leveranciers die faciliteren in peer-to-peer handel geen dynamische producten mogen aanbieden. De ACM gaat er vanuit dat dat wel mag en dat het "niet zijnde" slechts slaat op de verplichting bij meer dan 200.000 afnemers dit product aan te bieden.

Paragraaf 2.2.2 Aanvullende voorschriften over contractuele verhouding tussen huishoudelijke eindafnemers of micro-ondernemingen en leveranciers

Artikel 2.11 vernietigbaarheid

Een leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel met een huishoudelijke eindafnemer of een micro-onderneming, gesloten in strijd met het bepaalde bij of krachtens artikel 2.7, eerste tot en met vierde, zesde en zevende lid [leveringsovereenkomst en leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel] is vernietigbaar.

Artikel 2.12 toepasselijk recht

1. Op een overeenkomst tussen een leverancier met een huishoudelijke eindafnemer en micro-onderneming is Nederlands recht van toepassing.

2. De Nederlandse rechter is bij uitsluiting bevoegd kennis te nemen van geschillen over een leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel.

3. Een beding in een leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel dat in strijd is met het eerste of tweede lid, is nietig.

Opmerking ACM

Er staat in het tweede lid dat de Nederlandse rechter bij uitsluiting bevoegd is kennis te nemen van geschillen. Graag aanvullen dat de Geschillencommissie ook bevoegd is, althans minstens opnemen in de MvT.

Artikel 2.13 overeenkomsten met micro-ondernemingen

1. Paragrafen 3 en 5 van afdeling 2b van titel 5 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek zijn van overeenkomstige toepassing op een leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel op afstand tussen een leverancier en een micro-onderneming die voldoet aan de eigenschappen van de overeenkomst op afstand, genoemd in artikel 230g, eerste lid, onderdeel e, van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek.

2. Afdeling 3a van titel 3 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek is van overeenkomstige toepassing op een leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel tussen een leverancier en een micro-onderneming.

3. De artikelen 236 en 237 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek zijn mede van toepassing op voorwaarden in een leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel tussen een leverancier en een micro-ondernemer.

Opmerking ACM

De verwijzing naar artikel 6:193 BW op pag. 21 MvT is volgens de ACM niet juist (2e alinea, laatste zin). Dit zou 6:193a e.v. moeten zijn (deel over oneerlijke handelspraktijken).

Artikel 2.14 geschillenbeslechting

1. Een leverancier is aangesloten bij een door Onze Minister op grond van artikel 16, eerste lid, van de Implementatiewet buitengerechtelijke geschillenbeslechting consumenten aangewezen instantie tot beslechting van geschillen tussen leveranciers en hun huishoudelijke eindafnemers en micro-ondernemingen.

2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen:

- a. regels worden gesteld over de afhandeling van de geschillen, bedoeld in het eerste lid;
- b. in aanvulling op de bij of krachtens de Implementatiewet buitengerechtelijke geschillenbeslechting consumenten gestelde regels, nadere regels worden gesteld met betrekking tot de instantie, bedoeld in het eerste lid.

Paragraaf 2.2.3 Voorschriften beëindigen van leveringsovereenkomsten en leveringsovereenkomsten inzake peer-to-peer-handel

Artikel 2.15 eindafrekening

Als een leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel eindigt, verstrekt de leverancier de eindafnemer binnen een bij ministeriële regeling te bepalen termijn een eindafrekening.

Opmerking ACM

In dit artikel ontbreekt dat er op basis van de eindafrekening voor beide partijen een betaalverplichting kan ontstaan. De ACM is van mening dat deze plicht expliciet dient te zijn opgenomen in de wet, zodat zij, in geval van niet betalen door de leverancier, handhavend kan optreden. Zie verder ook opmerking ACM bij artikel 2.8.

Artikel 2.16 overstappen

1. Als een eindafnemer overstapt naar een andere leverancier, accommodeert de nieuwe leverancier de overstap.

2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de wijze waarop en de termijn waarbinnen de leverancier de overstap accommodeert.

Opmerking ACM

Wat wordt verstaan onder accommodeert? Het woord wordt niet gedefinieerd. De ACM meent dat het gebruik van het woord hier verwarring schept, omdat het zowel in orde maken kan betekenen maar ook zich schikken naar. Daarnaast wordt de rol van de oude leverancier niet genoemd. Evenmin wordt de distributiesysteembeheerder genoemd die hier ook een rol heeft.

Suggestie voor lid 1:

Als de eindafnemer een overeenkomst met een andere leverancier gesloten heeft zet deze leverancier de overstap in gang en regelt het doorlopen van de procedure. De distributiesysteembeheerder voert de wisseling in zijn registers door en de oude leverancier dient zich hier naar te schikken.

Suggestie lid 2:

Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de wijze waarop en de termijn waarbinnen de overstap dient te zijn afgerond.

Artikel 2.17 opzegvergoeding huishoudelijke eindafnemer, micro- en kleine onderneming

1. Een leverancier brengt een huishoudelijk eindafnemer, een micro-onderneming of een kleine onderneming voor de opzegging van een leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel door die eindafnemer geen opzegvergoeding in rekening, tenzij het een tussentijdse opzegging betreft van een overeenkomst voor bepaalde duur en een vast overeengekomen prijs of vast overeengekomen kosten en de opzegvergoeding in de overeenkomst is opgenomen.

2. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over de hoogte van de opzegvergoeding.

Opmerking ACM

Door de woordkeuze geeft dit artikel de indruk dat de leverancier verplicht is een opzegvergoeding in rekening te brengen. De ACM stelt daarom voor het woord "brengt" in lid 1 te vervangen door "kan brengen".

Een andere optie is lid 1 te splitsen in twee delen. Een deel met het verbod tot opleggen van de opzegvergoeding. Deel twee de gevallen waarin dat wel is toegestaan.

Voorts merkt de ACM op dat in artikel 2.17 niet het criterium is opgenomen dat de opzegvergoeding redelijk moet zijn. Het criterium van een redelijke opzegvergoeding is wel opgenomen in artikel 95m, 8e lid Elektriciteitswet 1998 en artikel 52b, 8e lid Gaswet. Voor een beleidsneutrale omzetting van deze artikelen, verzoekt de ACM om het tweede lid van artikel 2.17 te wijzigen en daarin te bepalen dat er nadere regels worden gesteld over de hoogte en redelijkheid van de opzegvergoeding.

Artikel 2.18 overstappen huishoudelijke eindafnemer, micro- en kleine onderneming

Een leverancier brengt met betrekking tot een overstap van een huishoudelijke eindafnemer, een micro-onderneming of een kleine onderneming buiten de op grond van artikel 2.17 [opzegvergoeding] in rekening te brengen kosten geen andere kosten in rekening.

Paragraaf 2.2.4 Vergunningsplicht leveranciers

Artikel 2.19 vergunningsplicht

1. Het is verboden zonder vergunning als bedoeld in artikel 2.20, derde lid, [voorwaarden, aanvragen en verlenen vergunning] elektriciteit of gas te leveren aan een eindafnemer met een kleine aansluiting of te faciliteren in peer-to-peer-handel ten behoeve van een eindafnemer met een kleine aansluiting.

2. In afwijking van het eerste lid:

a. mag een energiegemeenschap die elektriciteit of gas produceert deze leveren zonder vergunning, voor zover:

1°. de energiegemeenschap op jaarbasis niet meer elektriciteit of gas levert dan ze heeft ingevoerd op het systeem;

2°. de eindafnemers met een kleine aansluiting leden of aandeelhouders van de energiegemeenschap zijn, en

3°. de energiegemeenschap niet meer leden of afzonderlijke aandeelhouders heeft dan een bij ministeriële regeling vast te stellen aantal;

b. mag een actieve afnemer of groep actieve afnemers, met een kleine aansluiting, die elektriciteit produceert deze zonder vergunning leveren, voor zover de actieve afnemer of de groep actieve afnemers op jaarbasis niet meer elektriciteit levert dan ze zelf heeft ingevoerd op het systeem;

c. mag een leverancier zonder vergunning leveren dan wel faciliteren in peer-to-peer-handel indien er sprake is van een overeenkomst met een groep eindafnemers, waarbij:

1°. de meerderheid van de in de groep participerende eindafnemers geen eindafnemer met een kleine aansluiting is;

2°. de in de groep participerende eindafnemers onderling technische, organisatorische of functionele bindingen hebben;

3°. de vertegenwoordiger beschikt over toestemming tot vertegenwoordiging van de bij de overeenkomst betrokken eindafnemers, en

4°. de eindafnemers met een kleine aansluiting voorafgaand aan het sluiten van de leveringsovereenkomst door de vertegenwoordiger, bedoeld onder 3°, is gewezen op de gevolgen voor zijn rechtspositie en hij daar uitdrukkelijk mee heeft ingestemd;

d. mag een producent van elektriciteit of gas zonder vergunning leveren voor zover deze eindafnemer met een kleine aansluiting een dochtermaatschappij in de zin van artikel 24a van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek is van de producent;

e. mag een leverancier elektriciteit of gas zonder vergunning leveren aan eindafnemers met een kleine aansluiting die zijn aangesloten op een gesloten distributiesysteem;

f. mag een buiten Nederland gevestigde leverancier zonder vergunning elektriciteit of gas leveren of zonder vergunning faciliteren in peer-to-peer-handel aan ten hoogste 500 eindafnemers met een kleine aansluiting voor zover die gevestigd zijn in gebieden aan de Nederlandse landsgrens.

Opmerking ACM

De ACM constateert dat in dit artikel is aangesloten bij de oude indeling van afnemers op basis van de aansluiting en niet bij de afnemersindeling van de Elektriciteitsrichtlijn 2019/944. Hierdoor vallen huishoudelijke afnemers met een grote aansluiting buiten de bescherming van dit artikel, terwijl dit ook huishoudelijke afnemers (consumenten) zijn. De ACM verzoekt dit aan te passen door op te nemen dat het gaat om huishoudelijke afnemers ongeacht hun aansluitingsgrootte en zakelijke afnemers met een kleine aansluiting.

Met betrekking tot lid 2 sub c klopt de MvT niet. Er wordt gesproken van een grootafnemer. Echter de grootafnemer heeft geen aansluiting. Hier wordt gedacht aan de grootverbruiker uit de huidige wet. Echter die afnemer komt in het wetsvoorstel Energiewet niet voor. Dit behoeft aanpassing anders is toezicht en handhaving hier niet mogelijk.

Graag een toelichting in de MvT op artikel 2.19, tweede lid, sub e. De ACM heeft van uw ministerie begrepen dat hier niet systemen op recreatieparken worden bedoeld en deze systemen ook onder het wetsvoorstel Energiewet illegaal blijven.

In 2.19, tweede lid, sub e wordt gesproken van kleine aansluitingen waardoor aangehaakt wordt bij de oude regeling die uitging van kleinverbruikers. De hele regeling met betrekking tot ontheffing voor een GDS stond in artikel 15 Elektriciteitswet 1998 (artikel 2a Gaswet). In artikel 15, zesde lid (en artikel 2a, zesde lid, Gaswet) werd aangegeven dat slechts een beperkt aantal artikelen met betrekking tot levering aan kleinverbruikers van toepassing werd verklaard. Daarbij is aangegeven dat deze regeling beleidsneutraal is omgezet. De ACM meent echter dat, doordat deze regeling nu in artikel 2.19 is opgenomen, aangeslotenen op een GDS onder de nieuwe wet wel een beroep

kunnen doen op de rechten van afdeling 2.1. Dat zou bijvoorbeeld betekenen dat zij het recht op vrije leverancierskeuze hebben. Onder het nu geldende regime hadden zij dat niet. Artikel 3.7 bepaalt wanneer die distributiesystemen wel mogen (< 1000 aangeslotenen). Dit is onduidelijk omdat niet wordt aangegeven bij hoeveel aangesloten *huishoudelijke afnemers* dit wel (of niet) mag.

Ten slotte: met betrekking tot lid 2 sub e ontbreekt de definitie voor gesloten distributiesystemen in Hoofdstuk 1. Alleen "gesloten systemen" worden gedefinieerd. Zie hierover ook de opmerking van de ACM bij deze begripsbepaling in Hoofdstuk 1.

Artikel 2.20 voorwaarden, aanvragen en verlenen vergunning

1. Een leverancier die krachtens artikel 2.19, eerste lid, [vergunningsplicht] vergunningsplichtig is, beschikt over de benodigde organisatorische, financiële en technische kwaliteiten alsmede voldoende deskundigheid voor een goede uitvoering van zijn taak.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de vereisten, bedoeld in het eerste lid.

3. De Autoriteit Consument en Markt verleent een leverancier op aanvraag een vergunning als hij voldoet aan de eisen, gesteld bij of krachtens het eerste en tweede lid.

4. De Autoriteit Consument en Markt kan voorschriften en beperkingen verbinden aan een vergunning.

5. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:

a. de voorwaarden waaraan een aanvraag moet voldoen;

b. de procedure voor de aanvraag van een vergunning;

c. de informatie die de vergunninghouder na het verlenen van de vergunning al dan niet periodiek moet verstrekken.

Opmerking ACM

De ACM hecht groot belang aan een expliciete meldplicht in de wet, omdat dat het toezicht effectiever en transparanter maakt. Dit zou betekenen dat de leverancier zelf, uit eigen beweging, wezenlijke wijzigingen in zijn kwaliteiten moet doorgeven. Dit zou de administratieve last, die zou ontstaan wanneer de ACM jaarlijks een informatieverzoek aan iedere leverancier zou doen om aan te tonen dat zij nog vergunningwaardig zijn, beperken. Het toezicht wordt tegelijkertijd verbeterd en vereenvoudigd.

Het gaat er met name om dat leveranciers de informatie die ze moeten verstrekken bij de vergunningaanvraag, ook na verlening periodiek (of op verzoek) moeten verstrekken om aan te tonen dat ze nog steeds vergunningwaardig zijn.

Het belang van een duidelijke meldplicht, waardoor problemen bij energieleveranciers eerder duidelijk worden, werd in de recente situatie met hoge energieprijzen eens te meer duidelijk.

Teneinde de effectiviteit van het toezicht te vergroten en transparanter te maken verzoekt de ACM daarom:

a) in de wet tot uitdrukking te brengen dat leveranciers *blijvend* moeten voldoen aan de vereisten voor de verlening van de vergunning en om

b) de genoemde meldplicht niet in lagere regelgeving, maar in het wetsvoorstel zelf op te nemen.

In tegenstelling tot de huidige wet, waar de ACM in mandaat van de Minister de vergunning verleent, is in het wetsvoorstel de ACM zelfstandig bevoegd.

In lid 2 wordt aangegeven dat er nadere regels gesteld zullen worden met betrekking tot lid 1. Lid 5 geeft aan dat er regels gesteld kunnen worden over het verlenen van de vergunning. Momenteel is dit geregeld in AMvB's via de Besluiten vergunning levering elektriciteit (/ gas) aan kleinverbruikers (Bve/Bvg).

Die besluiten hebben een zeer summiere inhoud. De ervaringen van de ACM bij het verlenen van vergunningen en het daarop volgende toezicht geven aanleiding tot de behoefte aan aanpassing van de gekozen opzet.

Voor de aanvragen is er een uitvoerige procedure opgezet door de ACM en zijn vereisten aan de financiële, organisatorische technische kwaliteiten van de aanvrager nader bepaald. Deze betreffen de toets voor de verlening bij de aanvraag.

Om het daarop volgende toezicht te vergemakkelijken en transparanter te maken dient aangegeven te worden dat leveranciers *blijvend* moeten voldoen aan de vereisten voor de verlening van de vergunning. Het toezicht wordt tegelijkertijd verbeterd en vereenvoudigd.

Daarom stelt de ACM het volgende voor.

1. Het tweede en vijfde lid worden samengevoegd en niet als kan-bepaling. Er dient dus lagere regelgeving te komen.
2. Dit nieuwe lid richt zich op de vereisten waaraan een leverancier moet voldoen om de vergunning te krijgen, én te behouden.

Op basis van bovenstaande stelt de ACM voor artikel 2.20 als volgt te wijzigen:

1. Een leverancier, die krachtens artikel 2.19, eerste lid, [vergunningsplicht] vergunningplichtig is, dient daarvoor een vergunning aan te vragen bij de Autoriteit Consument en Markt.
2. De Autoriteit Consument en Markt verleent een leverancier op aanvraag een vergunning als hij voldoet aan de eisen, gesteld bij of krachtens het vierde lid, en beschikt over de benodigde organisatorische, financiële en technische kwaliteiten alsmede voldoende deskundigheid voor een goede uitvoering van zijn taak.
3. De Autoriteit Consument en Markt kan voorschriften en beperkingen verbinden aan een vergunning.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de vereisten, bedoeld in het tweede lid, met betrekking tot:
 - a. de procedure voor het aanvragen van een vergunning;
 - b. de voorwaarden waaraan een aanvraag moet voldoen;
 - c. de kwaliteiten en deskundigheid waaraan de aanvrager moet voldoen;
 - d. de informatie die de vergunninghouder na het verlenen van de vergunning al dan niet periodiek moet verstrekken om aan te tonen dat *blijvend* aan sub c wordt voldaan.

Artikel 2.21 wijzigen en intrekken vergunning

1. De Autoriteit Consument en Markt kan een vergunning wijzigen of intrekken indien:
 - a. de vergunninghouder niet langer voldoet aan één of meer verplichtingen, gesteld bij of krachtens artikel 2.20, eerste of tweede lid [voorwaarden vergunning];
 - b. de vergunninghouder dit verzoekt;
 - c. de vergunninghouder de in de vergunning opgenomen voorschriften of opgelegde beperkingen niet nakomt;
 - d. de houder van de vergunning bij de aanvraag onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste en volledige gegevens tot een andere beschikking op de aanvraag zou hebben geleid, of
 - e. de vergunninghouder om andere redenen niet langer in staat moet worden geacht de vergunde activiteit of in de vergunning opgenomen voorschriften na te komen.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot tijdelijke voorzieningen en de procedure bij intrekking van een vergunning.

Opmerking ACM

Zie ook opmerking in de hoofdbrief inzake de Instellingswet ACM. Voorheen was de bevoegdheid tot het intrekken van een vergunning gemandateerd aan de ACM door de minister. Nu komt de bevoegdheid volledig bij de ACM te liggen. Dit betekent dat het openbaarmakingsregime en de wettelijke (besluit)termijnen van de Instellingswet ACM gaan gelden. Dit is onwenselijk. Met name voor de procedure ten gevolge van de AMvB leveringszekerheid. Daarvoor zijn de termijnen van de Instellingswet ACM te lang en komt de procedure daardoor in het gedrang. De ACM vraagt om aanpassing van de wet in deze.

Artikel 2.22 weigering of intrekking vergunning o.g.v. Wet Bibob

1. Een vergunning kan eveneens worden geweigerd of ingetrokken in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur.

2. Voordat toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, kan het Bureau bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur, bedoeld in artikel 8 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur, om een advies als bedoeld in artikel 9 van die wet worden gevraagd.

Opmerking ACM

De ACM is van mening dat dit artikel een belangrijke aanvulling van haar instrumentarium vormt voor een grondig onderzoek van de aanvrager en diens bestuur.

De ACM verzoekt u om de MvT aan te passen. Daar staat nu op p.26 MvT artikelsgewijs en p.33 Algemeen: "Het doel is om daarmee ook de integriteit van het toetsende bestuursorgaan, in dit geval de ACM, te beschermen, door te voorkomen dat vergunningen worden verleend aan een niet betrouwbare en/of niet- integere partijen. Ook kunnen al afgegeven vergunningen worden ingetrokken. Hiermee wordt voorkomen dat de ACM ongewild criminele activiteiten faciliteert." Dit wekt ten onrechte de indruk dat de ACM criminele activiteiten zal faciliteren of dat in het verleden gedaan heeft, maar dit niet ongewild wil doen. Deze onterechte indruk mag niet gegeven worden.

Artikel 2.23 overdragen vergunning

1. Een vergunning kan slechts worden overgedragen met toestemming van de Autoriteit Consument en Markt.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de voorwaarden voor en de procedure bij het overdragen van een vergunning als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 2.24 leveringsplicht

Een vergunninghoudend leverancier, niet zijnde een vergunninghoudend leverancier die faciliteert in peer-to-peer-handel, draagt zorg voor de levering van elektriciteit of gas aan iedere eindafnemer met een kleine aansluiting, die daarom verzoekt.

Opmerking ACM

Is dit wetsartikel wel dwingend genoeg nu leveringsplicht niet meer in de artikeltekst genoemd wordt? Weliswaar benoemt de titel van het artikel nog wel dat het om een leveringsplicht gaat. Is het dan niet eenvoudiger om in het artikel expliciet te zeggen, dit om onduidelijkheid te voorkomen. In de MvT wordt het wel verder verduidelijkt.

Artikel 2.25 faillissementsregime

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de verplichting van vergunninghouders om in geval van een faillissement van een vergunninghouder of in geval een vergunning als bedoeld in artikel 2.20, derde lid, [voorwaarden, aanvragen en verlenen vergunning] wordt ingetrokken, de levering aan of facilitering in peer-to-peer-handel ten behoeve van eindafnemers met een kleine aansluiting te borgen.

2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de administratie die een leverancier bijhoudt in verband met de uitvoering van het eerste lid.

Opmerking ACM

De ACM ziet graag dat in dit voorgestelde wetsartikel verwezen wordt naar de artikelen 2.8, 2.15 en 2.21 uit dit wetsvoorstel. De ACM constateert dat bij een faillissement van een energieleverancier, een curator in geval van een SLR-procedure niet verplicht is om een eindafrekening op te maken. De ACM zou graag zien dat de verplichting om een eindafrekening te versturen bij een faillissement in het wetsvoorstel wordt vastgelegd.

Zoals bij 2.19 al genoemd werd, wordt ook hier gesproken van afnemers met een kleine aansluiting. Door deze afbakening van beschermde afnemers vallen de consumenten met grote aansluitingen niet binnen deze bepaling en zijn zij in geval van faillissement niet beschermd.

Artikel 2.26 voorkomen opzeggen bij betalingsachterstanden

1. Een vergunninghouder neemt preventieve maatregelen om het beëindigen van levering aan of de facilitering in peer-to-peer-handel ten behoeve van een eindafnemer met een kleine aansluiting wegens betalingsachterstand zoveel mogelijk te voorkomen.

2. Een leverancier beëindigt in de periode van 1 oktober tot 1 april van enig jaar de levering aan of de facilitering in peer-to-peer-handel ten behoeve van een eindafnemer met een kleine aansluiting niet in verband met betalingsachterstanden, behoudens in gevallen die in de regeling zijn aangegeven.

3. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over het beperken of het beëindigen van de levering aan of facilitering in peer-to-peer-handel ten behoeve van eindafnemers met een kleine aansluiting.

Opmerking ACM

Zie ook de toelichting in de hoofdbrief. In het tweede lid wordt over 'de regeling' gesproken. Hier is echter nog niet duidelijk over welke regeling het gaat. De ACM neemt aan dat bedoeld wordt op de ministeriële regeling die in het derde lid wordt geïntroduceerd. Beter is al in het tweede lid te verwijzen naar de regeling in het derde lid.

In de MvT is aangegeven aan dat met de regeling afsluitbeleid wordt beoogd de kwetsbare consument te beschermen. Het is daarmee het enige artikel dat specifiek gaat over bescherming van de kwetsbare consument.

In het artikel wordt gesproken over afsluiten van kleine aansluitingen. De ACM signaleert dat daaronder allerlei ondernemingen kunnen vallen voor wie deze beschermingsregel mogelijk niet bedoeld is, terwijl het ook denkbaar is dat er huishoudelijke afnemers (consumenten) zijn die een grote aansluiting hebben. De ACM verzoekt de terminologie van de Elektriciteitsrichtlijn 2019/944 inzake bescherming van huishoudelijke afnemers van artikel 10, elfde lid, in deze te volgen.

Artikel 2.26 spoort leveranciers aan te voorkomen dat afnemers worden afgesloten. Het tweede lid geeft aan dat afsluiting niet toegestaan is tussen 1 oktober en 1 april. Daar zijn uitzonderingen op mogelijk, die zullen worden opgenomen in de ministeriële regeling die op het basis van het derde lid zal worden opgesteld.

De ACM constateert dat in dit artikel slechts over vergunninghouders wordt gesproken. Dit betekent impliciet dat leveranciers die geen vergunning hebben, omdat zij bijvoorbeeld onder de uitzonderingen van 2.19 vallen, niet onder de regeling vallen. Voor die leveringen zijn consumenten niet beschermd, terwijl wel mogelijk is dat zij bijvoorbeeld voor hun warmtepomp via een energiegemeenschap energie geleverd krijgen en bij afsluiting in de winter in de kou zitten. De ACM concludeert dat ter bescherming van de consument er in die gevallen, waar een niet-vergunninghouder de overeenkomst opzegt, er geen recht tot afsluiting ontstaat. De regeling geeft niet aan wat daarvan de consequenties zijn. Wanneer niet afgesloten wordt, wordt de levering gecontinueerd, maar zonder dat er een leverancier is. De ACM vraagt u om duidelijk te maken wat in deze situatie dient te gebeuren.

De MvT verwijst naar de huidige regeling afsluitbeleid.

In de huidige praktijk wordt de afsluiting gedaan door netbeheerder. De systeembeheerder wordt in 2.26 niet genoemd en is dus geen normadressaat. Gebaseerd op de technische realiteit en de uitwerking daarvan in de praktijk concludeert de ACM dat de systeembeheerder ook in dit artikel als normadressaat dient te worden opgenomen. In artikel 3.40 wordt iets gezegd over het afsluiten van aansluitingen door systeembeheerders. Er wordt echter niet expliciet een link gelegd met artikel 2.26 en vice versa.

De ACM komt in de huidige praktijk regelmatig gevallen tegen waar aangeslotenen worden afgesloten, omdat zij geen leverancier hebben. Met name in de recente situatie met excessief stijgende prijzen in 2021 zijn we geconfronteerd met signalen dat leveranciers die, zonder reden, de overeenkomst met de aangeslotene eenzijdig beëindigden. De netbeheerders zien het afwezig zijn van een leverancier als een zelfstandige grond tot afsluiting. Niet vereist is dat er sprake van wanbetaling is. Voorts wordt niet getoetst of er sprake is van een situatie van schuldhulpverlening. Evenmin is de beperking dat niet in de wintermaanden wordt afgesloten van kracht. Een verplichting tot heraansluiting ontbreekt voor deze gevallen eveneens. Dat leidt volgens de ACM tot situaties waarbij kwetsbare consumenten niet beschermd zijn. Zie ook Besluit van de ACM van 2 juli 2021 [Geschilbesluit over heraansluiting bij schuldhulp | ACM.nl](#)

Gezien deze praktijk concludeert de ACM dat regels betreffende de bescherming van de kwetsbare consumenten ook zouden moeten gelden voor systeembeheerders en zij daarom expliciet in artikel 2.26 dienen worden genoemd, danwel in artikel 3.40 expliciet wordt geregeld dat de systeembeheerder eindafnemers met een kleine aansluiting (inclusief huishoudelijke afnemers met een grote aansluiting) alleen mag afsluiten onder dezelfde omstandigheden zoals geregeld in 2.26. Van belang is tevens dat er bepaald wordt in welke situaties de systeembeheerder verplicht is weer aan te sluiten.

Artikel 2.26 noemt betalingsachterstanden. Onduidelijk is wat onder betalingsachterstand wordt verstaan. De ACM wil voorkomen dat aangeslotenen worden afgesloten zonder dat er sprake is van wanbetaling. Wanbetaling in juridische zin (op basis van artikel 6:96, zesde lid, Burgerlijk Wetboek, zie ook [Tijdpad incassotraject | ACM.nl](#)² gaat verder dan betalingsachterstand. Van wanbetaling is sprake wanneer de crediteur alle stappen van herinnering en aanmaning op de juiste wijze heeft doorlopen en de debiteur volhardt in het niet betalen van de schuld. De ACM verzoekt tot aanpassing van het artikel door betalingsachterstand te vervangen door wanbetaling.

Systeembeheerders mogen niet leveren, echter in die gevallen waar de leverancier wegvalt zal dat de facto wel gebeuren. Daarom dient een regeling getroffen te worden op grond waarvan afsluiting wordt vermeden door de aangeslotene een termijn te stellen voor het vinden van een nieuwe leverancier. Daarnaast zal een tarief voor vergoeding voor de afgenomen energie moeten worden vastgesteld dat de aangeslotene motiveert dit nog sneller te doen om free riding te vermijden. De ACM verzoekt hiervoor een bepaling op te nemen die dit mogelijk maakt.

Concluderend meent de ACM dat niet alle huishoudelijke afnemers onder de regeling vallen, door de koppeling aan de aansluitingsgrootte in plaats van aan het soort afnemer. Voorts ziet de ACM dat afsluiting, anders dan naar aanleiding van wanbetaling, mogelijk is, zoals dat onder de huidige wet ook gebeurt, en dat de regeling daardoor feitelijk niet in effectieve bescherming van zwakkeren voorziet. Verder is ook niet geregeld wanneer de systeembeheerder verplicht is de afnemer weer aan te sluiten. Dit verdient herstel.

² <https://www.acm.nl/nl/onderwerpen-verkoop-aan-consumenten-toolkit-incasso-voor-schuldhulpverleners/tijdpad-incassotraject>

Paragraaf 2.2.5 Leveranciersmodel voor levering aan of facilitering in peer-to-peer-handel ten behoeve van aan eindafnemers met een kleine aansluiting

Artikel 2.27 innen tarieven

1. Een leverancier, die actief is op een primair allocatiepunt, heeft ten aanzien van een eindafnemer met een kleine aansluiting tot taak de voor deze aansluiting aan een distributiesysteembeheerder periodiek verschuldigde tarieven te factureren en te innen. De leverancier brengt hiervoor geen kosten in rekening aan de distributiesysteembeheerder.
2. De betaling door een eindafnemer met een kleine aansluiting aan de leverancier overeenkomstig het eerste lid gefactureerde bedragen, geldt als bevrijdende betaling.
3. Rechtsvorderingen tot betaling van de door de leverancier overeenkomstig het eerste lid gefactureerde bedragen verjaren door verloop van twee jaren. Indien de leverancier de factuur, bedoeld in het eerste lid, niet heeft gedaan binnen twee jaar nadat de vordering opeisbaar is geworden, vervalt het recht om voor de betreffende dienst bij deze eindafnemer te factureren.
4. De leverancier draagt per periode de overeenkomstig het eerste lid gefactureerde of te factureren bedragen af aan de desbetreffende distributiesysteembeheerder.
5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de administratie die een leverancier bijhoudt in verband met de uitvoering van het eerste lid.
6. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de omvang en het moment van de afdracht, bedoeld in het vierde lid, ten behoeve van een gelijkmatige afdracht aan de distributiesysteembeheerders.

Artikel 2.28 informatie over aansluit- en transportovereenkomsten

1. Een leverancier, die actief is op een primair allocatiepunt, van een eindafnemer met een kleine aansluiting, faciliteert de totstandkoming en wijziging van een aansluit- of transportovereenkomsten tussen de distributiesysteembeheerder en een aangeslotene en de informatieverstrekking tussen beide partijen.
2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over invulling van de facilitering als bedoeld in het eerste lid, en de informatie die de leverancier verstrekt aan een eindafnemer.

Artikel 2.29 doorzendplicht klachten

Als een leverancier die actief is op een primair allocatiepunt, een klacht of vraag ontvangt van een eindafnemer met een kleine aansluiting over het systeembeheer, zendt de leverancier deze onverwijld door naar de systeembeheerder op wie de klacht of vraag betrekking heeft, onder gelijktijdige mededeling daarvan aan de klager of de vrager.

Opmerking ACM

Hier wordt alleen geregeld dat de klacht wordt doorgezet, maar er wordt niet geregeld dat de systeembeheerder verplicht een klachtenprocedure moet hebben zoals in artikel 2.9 is opgenomen voor leveranciers. De ACM twijfelt of de verwijzing in 3.79b daarvoor volstaat. Daarnaast regelt dit artikel alleen de doorzendplicht van leveranciers op het primaire allocatiepunt. De ACM ziet hierin een lacune voor klachten over de systeembeheerder met betrekking tot een ander allocatiepunt.

Artikel 2.30 salderen elektriciteit

1. Een leverancier, met uitzondering van een leverancier die faciliteert in peer-to-peer-handel, aanvaardt tot 1 januari 2031 een aanbod van een aangeslotene met een kleine aansluiting tot teruglevering van door hem geproduceerde en ingevoede elektriciteit.
2. Als de eindafnemer hernieuwbare elektriciteit produceert, berekent de leverancier het verbruik ten behoeve van de facturering en inning van de leveringskosten door de in een jaar aan het systeem onttrokken elektriciteit te verminderen met een percentage als bedoeld in artikel 50, tweede lid, van de Wet belastingen op milieugrondslag van de op het systeem ingevoede

elektriciteit, waarbij de vermindering maximaal de hoeveelheid in dat jaar aan het systeem onttrokken elektriciteit bedraagt.

3. Als de eindafnemer niet-hernieuwbare elektriciteit produceert, berekent de leverancier het verbruik ten behoeve van de facturering en inning van de leveringskosten door de in een jaar aan het systeem onttrokken elektriciteit te verminderen met een percentage als bedoeld in artikel 50, tweede lid, van de Wet belastingen op milieugrondslag van de in dat jaar op het systeem ingevoede elektriciteit, met een maximum van 5.000 kWh aan op het systeem ingevoede elektriciteit, voor zover het saldo van de aan het systeem onttrokken minus de op het systeem ingevoede elektriciteit niet minder dan nul bedraagt.

4. Als de door de eindafnemer op het systeem ingevoede hoeveelheid elektriciteit groter is dan de hoeveelheid die ingevolge die leden in mindering wordt gebracht op de door die leverancier geleverde elektriciteit, betaalt de leverancier aan de betreffende eindafnemer voor het meerdere een redelijke vergoeding.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de hoogte of de berekening van de redelijke vergoeding.

6. Als op een aansluiting meer leveranciers actief zijn, is het eerste tot en met vijfde lid van toepassing op de leverancier die levert op het primair allocatiepunt.

Artikel 2.31 bewaren gegevens

1. Een leverancier bewaart zijn administratie inzake overeenkomsten met eindafnemers of transmissiesysteembeheerders of elektriciteitsderivaten met grootafnemers of transmissiesysteembeheerders gedurende een periode van vijf jaar en houdt deze gedurende die periode ter beschikking voor de Autoriteit Consument en Markt en de Europese Commissie.

2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over exacte gegevens die vallen onder de bewaarplicht, bedoeld in het eerste lid.

3. De Autoriteit Consument en Markt kan informatie uit de administratie van een leverancier ter beschikking te stellen aan marktdeelnemer voor zover ten aanzien van de administratie van leveranciers van elektriciteit is voldaan aan artikel 64, derde lid, van richtlijn 2019/944 en van leveranciers van gas is voldaan aan artikel 44, derde lid, van richtlijn 2009/73.

Artikel 2.32 actieve eindafnemer

1. Voor zover een leverancier als bedoeld in artikel 2.19, tweede lid, onderdeel b, [vergunningsplicht] elektriciteit levert aan een eindafnemer, zijn de artikelen 2.9 [klachtenprocedure], 2.14 [geschillenbeslechting], 2.40, tweede lid, [balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit] niet van toepassing.

2. Voor zover een actieve afnemer of groep actieve afnemers via een leverancier die faciliteert in peer-to-peer-handel elektriciteit levert aan een eindafnemer is afdeling 2.2 niet op de actieve afnemer of groep actieve afnemers van toepassing.

Afdeling 2.3 Terugleveren, faciliteren in peer-to-peer-handel, en vraagrespons ten behoeve van actieve afnemers

Artikel 2.33 aggregatieovereenkomsten

1. Een marktdeelnemer aan wie een actieve afnemer of groep actieve afnemers elektriciteit teruglevert sluit daartoe een terugleveringsovereenkomst.

2. Een marktdeelnemer die ten behoeve van een actieve afnemer of groep actieve afnemers faciliteert in peer-to-peer-handel, sluit daartoe een terugleveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel.

3. Een marktdeelnemer die een actieve afnemer of groep actieve afnemers vraagresponsdiensten levert, sluit daartoe een vraagresponssovereenkomst.

4. Een marktdeelnemer die een aggregatieovereenkomst sluit, draagt er zorg voor dat deze overeenkomst:

- a. transparant en volledig is;
- b. is gesteld in begrijpelijke taal, en
- c. voor het sluiten ervan wordt verstrekt aan de actieve afnemer.

4. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:
- a. de inhoud van de overeenkomsten;
 - b. de informatie die de marktdeelnemer aan de actieve afnemer of groep actieve afnemers voorafgaand aan en na het sluiten van de overeenkomsten al dan niet periodiek en al dan niet kosteloos wordt verstrekt en de wijze waarop deze wordt verstrekt;
 - c. de eisen waaraan de overeenkomsten en de te verstrekken informatie moet voldoen;
 - d. het wijzigen en opzeggen van de overeenkomsten.

Opmerkingen ACM

1) De aggregator wordt niet vergunningplichtig en daarmee komt er geen SLR procedure bij faillissement of surseance van betaling. Dit is een keuze, die uit het oogpunt van administratieve lasten en het ontbreken van de noodzakelijkheid van de aggregatiedienst voor de consument goed verdedigbaar is. Wel komt er bij bijvoorbeeld een faillissement van een aggregator een informatieplicht van de netbeheerder richting de actieve afnemer (in art 3.8, tweede lid). De netbeheerder heeft echter geen reguliere klantcontacten. Mede daardoor zien we op dit punt een risico dat afnemers geen actie ondernemen naar aanleiding van een bericht van een netbeheerder. Bovendien kan niet verondersteld worden dat actieve afnemers altijd actieve marktdeelnemers zijn. Het betreft immers inmiddels ook 1,5 miljoen huishoudens met zonnepanelen die niet allemaal actief bezig zullen zijn met energiezaken. In theorie kan een huishouden dat geen nieuw contract sluit met een aggregator geconfronteerd worden met kosten van onbalans. Maar vooral kan er een risico op onbalans in het systeem ontstaan als groepen huishoudens geen aggregatieovereenkomsten hebben. In de huidige Codes is geregeld dat als een grootverbruiker bij faillissement van zijn balansverantwoordelijke partij (BRP) geen nieuwe BRP regelt, een restverdeling over de overige BRP-ers plaatsvindt. Een vergelijkbaar vangnet zou geïntroduceerd kunnen worden bij faillissement van aggregator om te voorkomen dat mogelijk grote groepen actieve afnemers (onbewust) zonder aggregatieovereenkomst komen te zitten.

2) Het eerste lid verplicht een marktdeelnemer om een terugleverovereenkomst te sluiten wanneer een actieve afnemer aan hem teruglevert. Deze marktdeelnemer is echter niet verplicht om hiervoor een aanbod te doen. Tot 1 januari 2031 zijn leveranciers bij afnemers met een kleine aansluiting (in beginsel huishoudelijke afnemers en micro ondernemingen) hiertoe op grond artikel 2.30 van het wetsvoorstel Energiewet wel verplicht. Na 1 januari 2031 kan een afnemer er mee geconfronteerd worden dat een (nieuwe) leverancier geen aanbod doet voor de teruglevering voor de door de afnemer opgewekte elektriciteit. Als een actieve afnemer niet tijdig een terugleverovereenkomst sluit dan ontvangt de afnemer geen geld voor zijn teruggeleverde elektriciteit en is de balansverantwoordelijkheid voor de teruglevering niet geregeld. Hierdoor kan een huishouden in theorie geconfronteerd worden met de kosten van onbalans. Het continueren van een plicht voor leveranciers om een aanbod te doen voor teruglevering bij afnemers met een kleine aansluiting is van belang om actieve huishoudelijke afnemers, die in de praktijk minder actieve marktdeelnemers kunnen zijn, te beschermen.

3) In het derde lid is opgenomen dat een marktdeelnemer die ten behoeve van een actieve afnemer faciliteert in peer-to-peer-handel voor levering aan eindafnemers hiertoe een terugleveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel sluit. De ACM merkt op dat in het wetsvoorstel Energiewet geen artikel is opgenomen waarin de plichten van deze marktdeelnemer met betrekking tot het faciliteren zijn opgenomen. Ook is geen definitie voor het begrip faciliteren opgenomen. Dit betekent dat hier niet op gehandhaafd kan worden door de ACM en dat een actieve afnemer mogelijk hierbij niet voldoende beschermd is.

Artikel 2.34 factureren en informeren

1. Een marktdeelnemer die met een actieve afnemer of groep actieve afnemers een aggregatieovereenkomst heeft gesloten, verstrekt hem periodiek en kosteloos een factuur en informeert hem periodiek en kosteloos over zijn verkochte elektriciteit of geleverde diensten.
2. De informatie is op begrijpelijke en transparante wijze weergegeven.
3. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:
 - a. de informatie die wordt verstrekt;

- b. wijze waarop de facturen en informatie worden verstrekt;
- c. de frequentie van de facturering en informatieverstrekking.

Opmerking ACM

Een factuur betreft volgens dit artikel een overzicht van *verkochte elektriciteit of geleverde diensten* waarvoor een betaling verschuldigd is. Bij de in de wet onderscheiden typen aggregatieovereenkomsten kan er ook sprake zijn van vergoedingen, bijvoorbeeld voor de geboden flexibiliteit met vraagrespons. Onduidelijk is of artikel 2.34 ook betrekking heeft op een vergoedingenoverzicht van de aggregator aan de actieve afnemer.

Artikel 2.35 toepasselijk recht

1. *Op een aggregatieovereenkomst met een actieve afnemer die tevens huishoudelijk eindafnemer of een micro-onderneming is of met een groep actieve afnemers, waarvan de deelnemers huishoudelijk eindafnemer of een micro-onderneming zijn, is Nederlands recht van toepassing.*

2. *De Nederlandse rechter is bij uitsluiting bevoegd kennis te nemen van geschillen over aggregatieovereenkomsten met een actieve afnemer die tevens huishoudelijk eindafnemer of een micro-onderneming is of met een groep actieve afnemers waarvan de deelnemers huishoudelijk eindafnemer of een micro-onderneming zijn.*

3. *Een beding in een aggregatieovereenkomst dat strijdig is met het eerste of tweede lid, is nietig.*

Opmerking ACM

Er staat in het 2e lid dat de Nederlandse rechter bij uitsluiting bevoegd is kennis te nemen van geschillen. Daarbij moet worden aangevuld dat de Geschillencommissie ook bevoegd is. Dit zou op zijn minst moeten worden vermeld in de artikelsgewijze toelichting of MVT (zelfde opmerking als bij artikel 2.12 over de leveringsovereenkomst).

Artikel 2.36 eindafrekening

Als een aggregatieovereenkomst eindigt, verstrekt de marktdeelnemer die partij was bij die overeenkomst, de actieve afnemer of groep actieve afnemers binnen een bij ministeriële regeling te bepalen termijn een eindafrekening.

Opmerking ACM

In dit artikel ontbreekt dat er op basis van de eindafrekening voor beide partijen een betaalverplichting kan ontstaan. Bij aggregatie ontvangt de actieve afnemer een vergoeding voor de teruggeleverde elektriciteit of flexibiliteit van de partij die aggregatiediensten levert. Daarnaast kan er ook sprake zijn van een betaling van de actieve afnemer aan de partij die aggregatiediensten levert. Dit zijn dus betalingsverplichtingen die wederzijds kunnen ontstaan. De ACM is van mening dat deze wederzijdse betalingsverplichting expliciet dient te zijn opgenomen in de wet, zodat zij, in geval van niet betalen door de marktdeelnemer, die partij was bij die aggregatieovereenkomst, handhavend kan optreden.

Artikel 2.37 opzegvergoeding

1. *Een marktdeelnemer brengt een actieve afnemer of groep actieve afnemers die tevens huishoudelijk eindafnemer, micro-onderneming of kleine onderneming is of zijn, voor de opzegging van een aggregatieovereenkomst door die actieve afnemer of die groep, geen opzegvergoeding in rekening, tenzij het een tussentijdse opzegging betreft van een aggregatieovereenkomst voor bepaalde duur en een vast overeengekomen prijs of vast overeengekomen kosten, en de opzegvergoeding in de aggregatieovereenkomst is opgenomen.*

2. *Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over hoogte van de vergoeding.*

Opmerkingen ACM

- 1) In de wettekst en artikelsgewijze toelichting zou tot uitdrukking moeten komen dat er bij aggregatieovereenkomsten van bepaalde duur met een vaste prijs een opzegvergoeding in rekening kan worden gebracht, mits aantoonbaar is dat de aggregator een economisch nadeel ondervindt door tussentijdse opzegging. Dit is alleen het geval als een aggregator kan aantonen dat hij verplichtingen is aangegaan op de energiemarkt die hij niet meer kan nakomen door de opzegging van de overeenkomst. De vraag is of dit aantoonbare nadeel er altijd is bij alle typen aggregatieovereenkomsten. Zo is bij terugleveringsovereenkomsten van opgewekte zonne-energie de opbrengst ook gedurende de looptijd onzeker omdat deze afhankelijk is van de hoeveelheid zonne-uren en het verbruik van de actieve afnemer. Vraag is of gegeven deze onzekerheid daarbovenop sprake is van een kwantificeerbaar economisch nadeel voor de aggregator bij opzegging van de overeenkomst door de afnemer.
- 2) Niet alleen de hoogte van de opzegvergoeding is van belang maar ook de voorwaarden waaronder kan worden opgezegd. Voorstel van de ACM is om "de voorwaarden en" voorafgaand het woord "hoogte" aan lid 2 toe te voegen.
- 3) De ACM verzoekt ten slotte om aan het tweede lid toe te voegen dat de nadere regels niet alleen betrekking hebben op de hoogte maar ook op de redelijkheid van de opzegvergoeding. En hierbij dus aan te sluiten bij artikel 2.17.

Artikel 2.38 overstappen

1. *Als een actieve afnemer of groep actieve afnemers overstapt naar een andere marktdeelnemer aan wie hij teruglevert, die ten behoeve van hem faciliteert in peer-to-peer-handel, of die hem vraagresponssdiensten levert, accommodeert de nieuwe marktdeelnemer de overstap.*
2. *Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de wijze waarop en de termijn waarbinnen de nieuwe marktdeelnemer de overstap accommodeert.*
3. *De nieuwe marktdeelnemer brengt voor een overstap van een actieve afnemer of groep actieve afnemers, die tevens huishoudelijke eindafnemer, micro-onderneming of kleine onderneming is of zijn, buiten de op grond van artikel 2.37 [opzegvergoeding] in rekening te brengen kosten, geen andere kosten in rekening.*

Opmerking ACM

Wat wordt verstaan onder accommodeert? Het woord wordt niet gedefinieerd. De ACM meent dat het gebruik van het woord hier verwarring schept, omdat het zowel in orde maken kan betekenen maar ook zich schikken naar. Daarnaast wordt de rol van de oude leverancier niet genoemd. Evenmin wordt de distributiesysteembeheerder genoemd die hier ook een rol heeft.

Suggestie voor lid 1.

Als de eindafnemer een overeenkomst met een andere leverancier gesloten heeft zet deze leverancier de overstap in gang en regelt het doorlopen van de procedure. De distributiesysteembeheerder voert de wisseling in zijn registers door en de oude leverancier dient zich hier naar te schikken.

Suggestie lid 2

Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de wijze waarop en de termijn waarbinnen de overstap dient te zijn afgerond.

Artikel 2.39 vraagresponss en verrekening

1. *Een marktdeelnemer die op een allocatiepunt niet tevens de leverancier is, levert op dat allocatiepunt geen vraagresponssdiensten, tenzij met de balanceringsverantwoordelijke voor*

elektriciteit op dat allocatiepunt een overeenkomst op basis van het aanbod, bedoeld in het tweede lid is gesloten.

2. Als een marktdeelnemer met een actieve afnemer ten aanzien van een allocatiepunt een vraagresponsovereenkomst heeft gesloten, doet de balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit op dat allocatiepunt, al dan niet in samenspraak met de leverancier op dat allocatiepunt de marktdeelnemer die vraagresponsdiensten levert op diens verzoek een redelijk aanbod inzake de financiële compensatie en de voorwaarden voor de aanpassing van het elektriciteitsprogramma als gevolg van de vraagrespons, over de vergoeding van eventuele onbalanskosten die hierdoor ontstaan en de uitwisseling van relevante gegevens.

3. Marktdeelnemers hanteren bij de berekening van de financiële compensatie een bij ministeriële regeling vast te stellen berekeningsmethode, waarbij zowel rekening wordt gehouden met de ingekochte maar door vraagrespons niet verkochte elektriciteit als de niet ingekochte maar door vraagrespons extra verkochte elektriciteit.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over:

- a. de uitgangspunten waaraan een berekeningsmethode ten minste moet voldoen;
- b. de inhoud van het aanbod, bedoeld in het tweede lid;
- c. de termijn waarbinnen een redelijk aanbod moet worden gedaan.

5. Het eerste lid is niet van toepassing voor zover een marktdeelnemer die vraagresponsdiensten levert, optreedt als aanbieder van balanceringsdiensten aan de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit.

Opmerking ACM

In het wetsvoorstel Energiewet wordt het proces van aggregeren geïntroduceerd. Een vorm van aggregeren is vraagrespons waarbij het verbruik wordt verschoven in de tijd. Als een onafhankelijke aggregator actief wil worden op een aansluiting, schrijft het wetsvoorstel Energiewet voor, moeten er afspraken gemaakt worden tussen de balansverantwoordelijke (hierna: BRP) van de onafhankelijke aggregator en van de BRP van de leverancier die al actief is op de aansluiting. Artikel 2.39 geeft regels voor de vaststelling van de financiële compensatie. De ACM begrijpt de ratio hierachter. In het geval dat een onafhankelijke aggregator actief wordt op een aansluiting wordt de leverancier mogelijk financieel benadeeld. Wanneer de afnemer bijvoorbeeld zijn verbruik tegen een vergoeding van de aggregator terugschakelt, wordt de door de leverancier ingekochte elektriciteit niet volledig afgenomen. Hierdoor krijgt de leverancier te maken met ongedekte inkoopkosten en mogelijk ook onbalanskosten. De omgekeerde situatie, waarbij er door tussenkomst van de aggregator door de afnemer meer elektriciteit wordt geconsumeerd dan oorspronkelijk door de leverancier was ingekocht, is ook mogelijk. Voor beide situaties is het belangrijk dat de inkoopkosten voor de betreffende onder- of overschatte volumes en de door vraagrespons ontstane onbalanskosten worden vergoed tussen de (BRP van de) aggregator en de (BRP van de) leverancier.

Met artikel 2.39, vijfde lid, van het wetsvoorstel wordt bij aggregatiediensten voor de balanceringsmarkt voor een centraal afhandelingssysteem gekozen en bij aggregatiediensten voor andere markten (zoals day ahead en intraday) voor bilaterale afspraken tussen de marktpartijen (in artikel 2.39, tweede lid). Op grond van artikel 2.39, derde lid, hanteren de marktdeelnemers bij de berekening van de financiële compensatie een bij Ministeriële Regeling (hierna: MR) vastgestelde berekeningsmethode. De ACM heeft bij artikel 2.39 de volgende opmerkingen en aanbevelingen:

- Artikel 2.39 spreekt over financiële compensatie en de voorwaarden voor de aanpassing van het elektriciteitsprogramma als gevolg van vraagrespons. Bij bilaterale afspraken over aggregatiediensten voor de day ahead en intraday markt zullen tussen de BRP's naast de hoogte van de financiële compensatie ook andere zaken geregeld moeten worden. Zo zullen afspraken moeten worden gemaakt over het vaststellen van de baseline, de meting en verificatie van de geleverde vraagrespons en de wijze van verrekening. Uit de artikelsgewijze toelichting blijkt niet of dit valt onder voorwaarden voor de aanpassing van het elektriciteitsprogramma als gevolg van vraagrespons. De ACM adviseert u om deze overige contractuele afspraken expliciet te noemen in de artikelsgewijze toelichting.

- De ACM is het eens met de keuze om voor aggregatiediensten voor de balanceringsmarkt een centraal afhandelingssysteem op te zetten, waarbij TenneT dit proces tussen de partijen faciliteert. Dit systeem is relatief eenvoudig door TenneT te implementeren. Omdat TenneT bij beide BRP's eenzelfde volume in het programma 'aanpast' hoeft, anders dan voor day ahead en intraday markt, het volume waarvoor vergoeding moet plaatsvinden tussen de (BRP van de) aggregator en de (BRP van de) leverancier niet nog apart te worden vastgesteld. Dit is gunstig omdat aggregatie naar verwachting het eerst in de balanceringsmarkt gaat plaatsvinden. Wel moet ook voor de balanceringsmarkt in een ministeriële regeling een berekeningsmethode voor de financiële compensatie worden vastgesteld (zie artikel 3.48, 4e lid, sub b).
- Een gereguleerde aanpak voor onafhankelijke aggregatie in andere markten dan de balanceringsmarkt, zoals de intraday- en dayahead-markt, vindt de ACM op dit moment een te vergaande keuze omdat de business case voor aggregatie van kleinschalige verbruikers in deze markten nog niet rond lijkt te komen en er op dit moment daarom nog helemaal geen sprake is van een markt. Daarbij verwacht de ACM dat als er een positieve business case gaat ontstaan, de markt ook zonder regulering op gang kan komen. In de retailmarkt die wij in Nederland kennen kan een afnemer immers kiezen voor een leverancier die de mogelijkheid tot aggregeren wel biedt, al dan niet op grond van afspraken die de leverancier heeft gemaakt met een onafhankelijke aggregator. De ACM ziet bovendien een risico dat door het prille stadium van de markt, regulering onvoldoende zal aansluiten bij de ontwikkeling van toekomstige business cases en voor de leverancier of de onafhankelijke aggregator ongunstig uitvalt. Regulering zou wat de ACM betreft pas overwogen moeten worden als de markt voor aggregatiediensten onvoldoende op gang komt, bijvoorbeeld door een ongelijk speelveld tussen onafhankelijke aggregators en leveranciers. De ACM adviseert daarom om marktpartijen eerst de kans te geven om zelf afspraken te maken over de financiële compensatie en voorwaarden bij aggregatie op andere markten dan de balanceringsmarkt. Daarom stelt de ACM voor om te kiezen voor een model waarbij de ontwikkeling van de markt actief wordt gemonitord en op een later moment alsnog besloten kan worden om een berekeningsmethodiek en voorwaarden voor te schrijven, indien blijkt dat de markt niet tot ontwikkeling komt. Bij deze monitoring kunnen ook de geschillen die worden voorgelegd aan de ACM worden meegenomen. Een belangrijk voordeel daarvan is dat in het geval een gereguleerde methodiek nodig blijkt, bij het opstellen daarvan rekening kan worden gehouden met de ervaringen die marktpartijen tot dan toe met (pogingen tot) afspraken over verrekening en voorwaarden hebben opgedaan. Ook kunnen we dan de ervaringen in andere EU landen daarbij betrekken, waar verschillende marktmodellen worden gekozen die de komende tijd verder uitgewerkt en geïmplementeerd gaan worden. Dit vermindert aanzienlijk het risico dat de regulering de ontwikkeling van de markt in de weg zit, omdat deze niet aansluit op de praktijk.

Afdeling 2.4 Balanceren

Artikel 2.40 balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit

1. Een aangeslotene op een systeem voor elektriciteit draagt er overeenkomstig artikel 5 van verordening 2019/943 zorg voor dat een balanceringsverantwoordelijke actief is op elk van de allocatiepunten die aan zijn aansluiting zijn toegekend.

2. Een leverancier die op een allocatiepunt een leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel sluit met een huishoudelijke eindafnemer of een micro-onderneming draagt er zorg voor dat in de leveringsovereenkomst of de leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel een bepaling is opgenomen krachtens welke de eindafnemer de financiële verantwoordelijkheid voor de onbalans die hij door de onttrekking van de elektriciteit via dat allocatiepunt in het systeem veroorzaakt, overdraagt aan de leverancier, als deze zelf balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit is, of hem de opdracht geeft en machtigt deze verantwoordelijkheid over te dragen aan zijn balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit.

3. Een marktdeelnemer die op een allocatiepunt een terugleveringsovereenkomst of terugleveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel sluit met een actieve afnemer die tevens

huishoudelijke eindafnemer of een micro-onderneming is, draagt er zorg voor dat in de aggregatieovereenkomst een bepaling is opgenomen krachtens welke de actieve afnemer de financiële verantwoordelijkheid voor de onbalans die hij door de invoeding van de elektriciteit via dat allocatiepunt in het systeem veroorzaakt, overdraagt aan de marktdeelnemer als deze zelf balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit is, of hem de opdracht geeft en machtigt deze verantwoordelijkheid over te dragen aan zijn balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit.

4. Het derde lid is niet van toepassing voor zover de actieve afnemer voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst expliciet heeft verklaard dat hij de financiële verantwoordelijkheid, bedoeld in het eerste lid, zelf draagt of zelf overdraagt aan een balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit. Van deze verklaring wordt melding gemaakt in de te sluiten overeenkomst.

5. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over:

a. de informatie die marktdeelnemers aan een actieve afnemer verschaffen inzake de risico's van het dragen van de financiële verantwoordelijkheid, en

b. de wijze waarop de marktdeelnemer een verklaring van een actieve afnemer verifieert en administreert.

Opmerking ACM

In het eerste lid staat dat een aangeslotene er voor zorgt dat een balanceringsverantwoordelijke op elk van de allocatiepunten actief is. Het is onduidelijk wat bedoeld wordt met actief. Dit is niet gedefinieerd en is niet nader toegelicht bij dit artikel. Onduidelijk is tot wat voor verplichting dit leidt.

Voorts is in het vierde lid opgenomen dat een actieve afnemer de financiële verantwoordelijkheid aan een andere BRP kan overdragen. Wanneer een huishoudelijke afnemer of micro-onderneming ten aanzien van diens levering expliciet kiest voor een andere BRP, dan dienen tussen deze andere BRP en de leverancier afspraken gemaakt te worden, omdat de leverancier verantwoordelijk blijft voor de levering aan de huishoudelijk afnemer/micro-onderneming. Hiervoor ontbreekt een regeling. De ACM verzoekt dit aan te vullen.

Artikel 2.41 balanceringsverantwoordelijke voor gas

1. Een aangeslotene op een systeem voor gas draagt er zorg voor dat op zijn aansluiting een balanceringsverantwoordelijke voor gas actief is.

2. In afwijking van het eerste lid draagt de leverancier van een aangeslotene met een kleine aansluiting op het gassysteem er zorg voor dat een balanceringsverantwoordelijke voor gas actief is op die aansluiting.

Opmerking ACM

Zie de opmerking van de ACM in H1 over balanceringsverantwoordelijke voor gas.

Artikel 2.42 TTF

Als gas wordt overgedragen van een balanceringsportfolio naar een andere balanceringsportfolio dan vindt deze overdracht plaats op een virtueel punt op het systeem voor gas door middel van een handelsbericht.

Opmerking ACM

Zie de opmerking van de ACM in H1 over balanceringsportfolio.

Artikel 2.43 overstappen

1. Als een aangeslotene overstapt naar een andere balanceringsverantwoordelijke, accommodeert de nieuw gecontracteerde balanceringsverantwoordelijke de overstap.

2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:

a. de termijn waarbinnen de overstap plaatsvindt;

b. de wijze waarop de nieuwe marktdeelnemer de overstap accommodeert.

3. Een balanceringsverantwoordelijke brengt een aangeslotene voor het accommoderen van een overstap geen kosten in rekening.

Opmerking ACM

Zie de vergelijkbare opmerking bij artikel 2.38 voor wat betreft het begrip accommoderen en de rollen van de bestaande gecontracteerde marktdeelnemer en de systeembeheerder.

Afdeling 2.5 Meten

Artikel 2.44 beschikken over een meetinrichting

1. Een aangeslotene beschikt op of nabij ieder overdrachtspunt over een geïnstalleerde meetinrichting die voldoet aan de eisen gesteld krachtens de artikelen 2.45, [eisen meetinrichting] 3.53 [eisen meetinrichtingen DSB] of 3.57 [eisen meetinrichtingen gassystemen], tenzij:

- a. de aangeslotene beschikt over een onbemeten aansluiting;
- b. de distributiesysteembeheerder redelijkerwijs niet in staat is een meetinrichting met communicatiefunctie bij een aangeslotene met een kleine aansluiting te plaatsen en de oorzaak daarvan niet in de macht van de aangeslotene ligt;
- c. de aangeslotene een onderneming is als bedoeld in artikel 1.3, eerste lid, [nuancering aansluiting en aangeslotene] met een aansluiting op een gesloten systeem van de beheerder, bedoeld in artikel 1 van de Spoorwegwet;
- d. de aangeslotene behoort tot het bedrijf van de beheerder van het gesloten systeem en de beheerder van het gesloten systeem elektriciteit of gas aan deze aangeslotene levert.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over:

- a. situaties waarin een aangeslotene tevens beschikt of moet beschikken over een geïnstalleerde meetinrichting op een andere plaats dan op of nabij een overdrachtspunt, waarbij kan worden bepaald dat die andere plaats wordt aangemerkt als een additioneel allocatiepunt;
- b. welke partij bij aangeslotenen met een kleine aansluiting in die situatie de meetinrichting installeert en beheert;
- c. welke partij bij aangeslotenen met een kleine aansluiting in die situatie de meetgegevens collecteert, valideert en vaststelt.

3. Bij ministeriële regeling wordt bepaald onder welke voorwaarden een aansluiting een onbemeten aansluiting is.

Opmerkingen ACM

Meetinrichtingen bestaan volgens de huidige regelgeving in de Meetcode uit een primair en een secundair gedeelte (zie over het primaire gedeelte artikelen 4.3.2.1 e.v. van de Meetcode). Het primaire gedeelte betreft volgens de definiëring in de Begrippencode Elektriciteit de eventueel aanwezige spannings- en stroommeettransformatoren met inbegrip van de aansluitklemmen in het systeem van de systeembeheerder, waarop het secundaire deel van de meetinrichting is aangesloten. Het secundaire gedeelte van de meetinrichting betreft dan het deel van de meetinrichting vanaf de aansluitklemmen van de secundaire wikkelingen van de meettransformatoren tot en met de kWh-meters en de kvarh-meters en de dagelijks op afstand uitleesbare meetinrichting.

Dit secundaire gedeelte valt buiten het systeem van de systeembeheerder en valt daarom onder de verantwoordelijkheid van de aangeslotene en de door hem ingeschakelde meetverantwoordelijke. Uit de definitie van het begrip aansluiting en de artikelsgewijze toelichting daarop wordt duidelijk dat in het wetsvoorstel het primaire gedeelte van de meetinrichting kwalificeert als onderdeel van de aansluiting. Hieruit wordt echter niet duidelijk of het primaire gedeelte van de meetinrichting volgens het wetsvoorstel ook nog onderdeel is van de meetinrichting, zoals in het wetsvoorstel bedoeld. Of dat het geval is, volgt evenmin uit de definitie en toelichting op het begrip meetinrichting.

Dit leidt tot onduidelijkheid met betrekking tot de reikwijdte van de verantwoordelijkheid van de aangeslotene, bedoeld in het eerste lid, om te zorgen voor een meetinrichting die aan de eisen van

2.45 voldoet. Het leidt ook tot onduidelijkheid over de reikwijdte van de verplichtingen van meetverantwoordelijke partijen, bedoeld in artikel 2.49 lid 1, ten aanzien van door haar te installeren meetinrichtingen. Daarnaast is onduidelijk of op grond van artikel 2.45, derde lid en 2.49, tweede lid, ook nadere regels kunnen worden gesteld met betrekking tot het primaire gedeelte van een meetinrichting.

De ACM verzoekt u daarom in het wetsvoorstel te verduidelijken of het primaire gedeelte wél of niet onderdeel is van de meetinrichting, zoals in het wetsvoorstel bedoeld. Wanneer dit niet het geval is, wijst de ACM erop dat het wetsvoorstel geen grondslag lijkt te bevatten om nadere regels te stellen met eisen waaraan het primaire gedeelte van de meetinrichting moet voldoen. De Meetcode bevat dergelijke eisen wel, en de ACM meent dat deze eisen ook op basis van het wetsvoorstel Energiewet gesteld kunnen worden. De ACM verzoekt u daarom in dat geval tevens te voorzien in een grondslag om nadere regels te kunnen stellen met betrekking tot het primaire gedeelte van de meetinrichting.

Het eerste lid, onderdeel b, maakt een uitzondering op de verplichting voor de aangeslotene om ervoor te zorgen dat hij over een meetinrichting beschikt die aan de eisen op grond van artikel 2.45 voldoet, voor situaties waarin "distributiesysteembeheerder redelijkerwijs niet in staat is een meetinrichting met communicatiefunctie bij een aangeslotene met een kleine aansluiting te plaatsen en de oorzaak daarvan niet in de macht van de aangeslotene ligt". In de artikelsgewijze toelichting wordt als voorbeeld van zo'n situatie bedoeld de aanwezigheid van asbest in de meterkast genoemd. Dit is volgens de ACM nu juist een oorzaak voor het niet kunnen plaatsen van een meetinrichting die wél in de macht van de aangeslotene ligt, en daarmee geen situatie die onder dit eerste lid, onder b valt.

In het tweede lid, onder c, wordt gesproken van onder meer het *collecteren* van meetgegevens. Deze term wordt ook in andere bepalingen in hoofdstuk 2 en 3 (artikel 3.59 – 3.61) gebruikt voor het verzamelen van de meetgegevens. In hoofdstuk 4, dat gaat over dataregistratie en -uitwisseling, wordt echter niet gesproken van het 'collecteren' van gegevens, maar van 'verzamelen' van gegevens. Om misverstanden te voorkomen, lijkt het de ACM goed om de terminologie gelijk te trekken, dan wel om toe te lichten waarom voor verschillende termen wordt gekozen en welke verschillen er dan zijn tussen 'collecteren' en 'verzamelen'. Hetzelfde geldt voor de termen 'valideren' (in hoofdstuk 2) en 'controle op betrouwbaarheid en volledigheid' (in hoofdstuk 4).

Artikel 2.45 eisen aan meetinrichtingen

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de eisen en functionaliteiten waaraan een meetinrichting of een onderdeel van een meetinrichting ten minste moet voldoen. Deze regels kunnen verschillen voor meetinrichtingen:

- a. voor verschillende categorieën aansluitingen;*
- b. voor verschillende categorieën aangeslotenen;*
- c. op of nabij verschillende overdrachtspunten;*
- d. op of nabij verschillende allocatiepunten;*
- e. meetinrichtingen op andere plaatsen dan op of nabij een overdrachtspunt;*
- f. voor verschillende type activiteiten;*
- g. voor verschillende functionaliteiten;*
- h. voor hetgeen op grond het bepaalde bij of krachtens de artikelen 2.47 [meten bij kleine aansluitingen] en 2.49 [verplichtingen meetverantwoordelijke partijen] gemeten moet worden.*

Artikel 2.46 medewerking installeren en beheren meetinrichting

1. Een aangeslotene met een kleine aansluiting verleent de distributiesysteembeheerder de nodige medewerking aan de uitvoering van de taken, genoemd in artikel 3.50 [ter beschikking stellen meetinrichting].

2. Een aangeslotene met een grote aansluiting op het transmissiesysteem voor gas die uitsluitend gas onttrekt, verleent de transmissiesysteembeheerder voor gas de nodige medewerking aan de uitvoering van de taken, genoemd in artikel 3.56 [Meetinrichtingen gastransmissiesysteem].

Artikel 2.47 meten bij kleine aansluitingen meetinrichtingen zonder communicatiefunctie

1. Een leverancier die op een primair allocatiepunt van een aangeslotene met een kleine aansluiting actief is:
 - a. collecteert en valideert meetgegevens en stelt deze vast ten behoeve van aangeslotenen die beschikken over een meetinrichting zonder communicatiefunctie of een meetinrichting waarvan de communicatiefunctie administratief is uitgeschakeld;
 - b. geeft overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens artikel 4.6, zesde lid, [aanleveren gegevens] gegevens door.
2. Een aangeslotene met een kleine aansluiting verleent medewerking aan een leverancier bij het collecteren van meetgegevens.
3. Bij ministeriële regeling wordt bepaald welke meetgegevens worden gecollecteerd en worden voorts regels gesteld over:
 - a. de frequentie waarmee meetgegevens wordt gecollecteerd;
 - b. de wijze waarop meetgegevens worden gecollecteerd;
 - c. de nauwkeurigheidseisen voor het collecteren van meetgegevens;
 - d. de methoden voor het herleiden en berekenen ten behoeve van het valideren en vaststellen van meetgegevens.

Artikel 2.48 actief zijn meetverantwoordelijke partij

1. Een aangeslotene met een grote aansluiting draagt er zorg voor dat op zijn aansluiting een meetverantwoordelijke partij actief is.
2. Het eerste lid is niet van toepassing voor zover een aangeslotene met een aansluiting op het transmissiesysteem voor gas:
 - a. uitsluitend gas afneemt;
 - b. een distributiesysteembeheerder voor gas is;
 - c. een beheerder van een gesloten systeem voor gas is.
3. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op systeemkoppelingen, in welk geval de betrokken systeembeheerders gezamenlijk een meetverantwoordelijke partij aanwijzen.

Artikel 2.49 verplichtingen meetverantwoordelijke partijen

1. Een meetverantwoordelijke partij:
 - a. installeert en beheert op of nabij ieder overdrachtpunt een meetinrichting die voldoet aan de krachtens artikel 2.45 [eisen meetinrichtingen] gestelde eisen;
 - b. voor zover van toepassing, installeert en beheert een meetinrichting op de bij de krachtens artikel 2.44, tweede lid, [beschikken over een meetinrichting] vastgestelde plaatsen;
 - c. geeft overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens artikel 4.6, zesde lid, [aanleveren gegevens] gegevens van de door hem beheerde meetinrichtingen door;
 - d. collecteert en valideert per geïnstalleerde meetinrichting meetgegevens en stelt deze vast;
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden voor de verschillende soorten meetinrichtingen die krachtens artikel 2.45 [eisen meetinrichtingen] zijn toegestaan regels gesteld over:
 - a. het installeren en beheren van meetinrichtingen;
 - b. het soort meetgegevens dat wordt gecollecteerd, gevalideerd of vastgesteld;
 - c. de frequentie waarmee meetgegevens worden gecollecteerd, gevalideerd of vastgesteld;
 - d. de wijze waarop meetgegevens worden gecollecteerd;
 - e. de nauwkeurigheidseisen voor het collecteren van meetgegevens;
 - f. de methoden voor het herleiden en berekenen van de hoeveelheid gas;
 - g. de methoden voor het herleiden en berekenen ten behoeve van het valideren en vaststellen van meetgegevens.
3. Een meetverantwoordelijke partij kan met een aangeslotene overeenkomen dat de aangeslotene de meetgegevens ten aanzien van de kwaliteit van het door hem ingevoede gas zelf collecteert, valideert en vaststelt. In dat geval geeft de aangeslotene de meetgegevens overeenkomstig het eerste lid, onderdeel c, door.

Artikel 2.50 controlesystematiek meetinrichtingen

1. Een meetverantwoordelijke partij hanteert een door Onze Minister goedgekeurd protocol voor een periodieke en steekproefsgewijze controle van meetinrichtingen op de bij of krachtens artikel 2.45 [eisen aan meetinrichtingen] gestelde eisen.
2. Bij ministeriële regeling kunnen eisen worden gesteld aan het protocol.

Artikel 2.51 erkenningsplicht

1. Het is verboden zonder een erkenning als bedoeld in artikel 2.52, tweede lid, [aanvragen en verlenen erkenning door ACM] bij aangeslotenen meetinrichtingen te installeren en te beheren en daar te meten.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op een aangeslotene met een aansluiting op het transmissiesysteem voor gas voor zover die uitsluitend gas invoedt of hij een gasopslagbeheerder is, en de meetactiviteiten overeenkomstig het derde lid zelf uitvoert.
3. Een aangeslotene, bedoeld in het tweede lid:
 - a. installeert en beheert op of nabij ieder overdrachtspunt een meetinrichting;
 - b. collecteert, valideert meetgegevens en stelt deze per geïnstalleerde meetinrichting vast
 - c. geeft overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens artikel 4.6, zesde lid, [aanleveren gegevens] gegevens van de door hem beheerde meetinrichtingen door.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden ten aanzien van de verplichtingen in het derde lid regels gesteld over:
 - a. het soort meetgegevens dat wordt gecollecteerd, gevalideerd of vastgesteld;
 - b. de frequentie waarmee meetgegevens worden gecollecteerd, gevalideerd of vastgesteld;
 - c. de wijze waarop meetgegevens worden gecollecteerd;
 - d. de nauwkeurigheidseisen voor het collecteren van meetgegevens;
 - e. de methoden voor het herleiden en berekenen van de hoeveelheid gas;
 - f. de methoden voor het herleiden en berekenen ten behoeve van het valideren en vaststellen van meetgegevens.

Artikel 2.52 aanvragen en verlenen erkenning door ACM

1. Een meetverantwoordelijke partij:
 - a. beschikt over de benodigde organisatorische en technische kwaliteiten alsmede voldoende deskundigheid voor een goede uitvoering van zijn verplichtingen, en
 - b. is redelijkerwijs in staat de verplichtingen als opgenomen in artikel 2.51 [erkenningsplicht] na te komen.
2. De Autoriteit Consument en Markt verleent een meetverantwoordelijke partij op aanvraag als de meetverantwoordelijke partij voldoet aan de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid, een erkenning.
3. De Autoriteit Consument en Markt kan voorschriften en beperkingen verbinden aan een erkenning.
4. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:
 - a. de voorwaarden waaraan een aanvraag moet voldoen;
 - b. de procedure voor de aanvraag van een vergunning.

Artikel 2.53 overdragen erkenning

1. Een erkenning als bedoeld in artikel 2.52 [aanvragen en verlenen erkenning door ACM] kan slechts worden overgedragen met toestemming van de Autoriteit Consument en Markt.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over het eerste lid.

Artikel 2.54 wijzigen en intrekken erkenning

1. De Autoriteit Consument en Markt kan een erkenning als bedoeld in artikel 2.52, tweede lid, [aanvragen en verlenen erkenning door ACM] wijzigen of intrekken indien:

a. de houder van de erkenning niet langer voldoet aan één of meer verplichtingen, gesteld bij of krachtens de artikelen 2.49 [verplichtingen erkende meetverantwoordelijke partijen] of 2.52, tweede lid [aanvragen en verlenen erkenning door ACM];

b. de houder van de erkenning dit verzoekt;

c. de houder van de erkenning de in de erkenning opgenomen voorschriften of opgelegde beperkingen niet nakomt;

d. de houder van de erkenning bij de aanvraag onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste en volledige gegevens tot een andere beschikking op de aanvraag zou hebben geleid, of

e. de houder van de erkenning om andere redenen niet langer in staat moet worden geacht de erkende activiteit of in de erkenning opgenomen voorschriften na te komen.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de tijdelijke voorzieningen en de procedure bij intrekking van een erkenning als bedoeld in artikel 2.52, tweede lid [aanvragen en verlenen erkenning door ACM].

Opmerkingen ACM

In het tweede lid wordt verwezen naar een AMvB of MR waarin nadere regels worden gesteld over tijdelijke voorzieningen en de procedure bij intrekking van de erkenning als meetverantwoordelijke partij. Op bladzijde 88 van het algemene deel van de memorie van toelichting wordt erop gewezen dat in het geval van een intrekking van de erkenning vanwege een onvoorziene situatie, zoals bijvoorbeeld een faillissement van een meetverantwoordelijke partij, aangeslotenen van het ene op het andere moment moeten wisselen van meetverantwoordelijke partij. In de overgangperiode zijn niet altijd gedetailleerde meetgegevens beschikbaar, en de toelichting wijst er terecht op dat daardoor onnauwkeurigheden in de toerekening van kosten (op systeemniveau) ontstaan, die uiteindelijk via de BRP's op andere aangeslotenen worden afgewenteld. De ACM merkt hierbij op dat zij van mening is dat deze kosten alleen over de aangeslotenen met een grote aansluiting zouden moeten worden omgeslagen, aangezien dit de partijen zijn die ook de voordelen genieten van de vrije metermarkt en bijbehorende mogelijkheid van vrije keuze van een meetverantwoordelijke partij. De ACM verzoekt u daarom om in de lagere regelgeving niet alleen regels te stellen die de omvang van de onnauwkeurigheden en daaraan verbonden kosten bij het wegvallen van een meetverantwoordelijke partij zoveel mogelijk beperken, maar bovendien in het wetsvoorstel Energiewet of via lagere regelgeving te verzekeren dat die kosten niet worden verhaald op aangeslotenen met een kleine aansluiting.

Artikel 2.55 rapportageverplichting meetverantwoordelijke partij

1. Een meetverantwoordelijke partij rapporteert aan de Autoriteit Consument en Markt over de uitvoering van het bepaalde bij of krachtens artikel 2.49 [verplichtingen erkende meetverantwoordelijke partijen].

2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de frequentie waarmee gerapporteerd wordt en de eisen waaraan een rapportage moet voldoen.

Afdeling 2.6 Overige bepalingen

Paragraaf 2.6.1 garanties van oorsprong

Artikel 2.56 bewijs GvO

1. Een garantie van oorsprong voor elektriciteit uit hernieuwbare bronnen toont bij uitsluiting aan dat een producent de daarop aangegeven hoeveelheid elektriciteit heeft opgewekt uit hernieuwbare bronnen of met energie uit hernieuwbare bronnen.

2. Een garantie van oorsprong voor elektriciteit opgewekt in een installatie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling toont bij uitsluiting aan dat een producent de daarop aangegeven hoeveelheid elektriciteit heeft opgewekt in een installatie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling.

3. Een garantie van oorsprong voor gas uit hernieuwbare bronnen toont bij uitsluiting aan dat een producent de daarop aangegeven hoeveelheid gas heeft opgewekt uit hernieuwbare bronnen of met energie uit hernieuwbare bronnen.

4. Een garantie van oorsprong voor elektriciteit uit niet-hernieuwbare bronnen toont bij uitsluiting aan dat een producent de daarop aangegeven hoeveelheid elektriciteit heeft opgewekt uit een andere energiebron dan hernieuwbare bronnen.

Artikel 2.57 taken MEZK en mandateren taken

1. Onze Minister is belast met het uitgeven, overdragen en innemen via een elektronisch systeem van garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56 [bewijs GvO].

2. Onze Minister opent op aanvraag van een in Nederland gevestigde producent, grootafnemer, marktdeelnemer die aggregeert of handelaar in garanties van oorsprong een rekening voor garanties van oorsprong. Bij deze aanvraag overlegt de producent het resultaat van de vaststelling, bedoeld in artikel 3.63 [Vaststelling hernieuwbare energiebron of WKK].

3. Onze Minister boekt op aanvraag garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56 [bewijs GvO], op een daarbij aangegeven rekening, indien een in Nederland gevestigde producent of, voor zover is voldaan aan de regels gesteld bij of krachtens het vierde lid, een marktdeelnemer die aggregeert, bij deze aanvraag de gegevens overlegt omtrent:

a. de gemeten hoeveelheid opgewekt elektriciteit uit hernieuwbare bronnen of uit andere bronnen, gas uit hernieuwbare bronnen, of

b. indien een producent van elektriciteit of gas gebruik maakt van omzetting van energie in een andere vorm van energie:

1°. de gemeten hoeveelheid opgewekte elektriciteit of gas;

2°. de gemeten hoeveelheid energie uit hernieuwbare bronnen of uit andere bronnen die is gebruikt voor de opwekking van de hoeveelheid, bedoeld onder 1°, en

3°. het bewijs van afboeking of verzoek tot afboeking van garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56, [bewijs GvO] garanties van oorsprong voor thermische energie uit hernieuwbare bronnen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Warmtewet of garanties van oorsprong voor ander gas uit hernieuwbare bronnen als bedoeld in artikel 1 van de Wet implementatie EU-richtlijn hernieuwbare energie voor garanties van oorsprong van een Nederlandse rekening voor de gemeten hoeveelheid onder 2°.

4. Bij ministeriele regeling worden regels gesteld over de situaties waarin en de voorwaarden waaronder Onze Minister garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56, eerste lid, [bewijs GvO] bijboekt op de rekening van een marktdeelnemer die aggregeert ten behoeve van een actieve afnemer.

5. Onze Minister kan de taken, bedoeld in het eerst tot en met derde lid, mandateren aan een niet-ondergeschikte die onafhankelijk is van producenten, grootafnemers, marktdeelnemers die aggregeren en handelaren in garanties van oorsprong.

Opmerking ACM

In de artikelsgewijze toelichting bij art 2.57, tweede lid, staat dat onder "grootafnemers" onder andere de leveranciers moet worden verstaan. De leverancier heeft echter ook een eigen definitie. De ACM vindt het duidelijker om in het tweede lid ook "leveranciers" te noemen, zoals in het huidige artikel 73 van de Elektriciteitswet 1998. Daarnaast hebben in de huidige Elektriciteitswet 1998 nu ook afnemers de mogelijkheid om een rekening bij CertiQ te openen. Daarvan wordt veel gebruik gemaakt door (groot)zakelijke afnemers, omdat deze marktdeelnemers het afboeken van garanties van oorsprong graag in eigen beheer houden vanwege de verantwoording van hun CO2 footprint. Deze mogelijkheid lijkt te vervallen in het wetsvoorstel Energiewet. Zakelijke afnemers vallen immers niet onder de definitie van grootafnemer. Een grootafnemer is gedefinieerd als een wederverkoper, terwijl het hier gaat om (groot)zakelijke afnemers die als eindafnemer garanties van oorsprong afboeken voor hun verbruik.

Artikel 2.58 afboeken GvO's door leverancier

Een leverancier zorgt ervoor dat als bewijs van levering van elektriciteit of gas aan een in Nederland gevestigde eindafnemer binnen één maand na de levering een corresponderende

hoeveelheid garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56 [bewijs GvO] van een Nederlandse rekening wordt afgeboekt.

Opmerking ACM

Een leverancier moet voor de levering van elektriciteit voor zowel hernieuwbare als niet hernieuwbare elektriciteit garanties van oorsprong afboeken. Voor gas alleen voor hernieuwbaar gas. Een toevoeging van "hernieuwbaar" voor gas zou dit onderscheid duidelijk maken.

Artikel 2.59 GvO's binnen EU

1. Garanties van oorsprong, als bedoeld in artikel 2.56 [bewijs GvO] uitgegeven door onafhankelijke instanties in een andere lidstaat van de Europese Unie, die naar aard en strekking overeenkomen met in Nederland uitgegeven garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56 [bewijs GvO] worden daarmee gelijkgesteld.

2. Garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56 [bewijs GvO] uitgegeven door derde landen worden niet erkend, behalve indien de Europese Unie daarvoor een overeenkomst heeft afgesloten met het derde land en energie rechtstreeks uit dat land wordt ingevoerd of uitgevoerd.

Artikel 2.60 nadere regels GvO's

1. Bij ministeriële regeling worden tarieven vastgesteld ter dekking van de kosten die worden gemaakt met betrekking tot de activiteiten, bedoeld in artikel 2.57 [taken MEZK en mandateren taken].

2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:

a. de informatie die door een producent, grootafnemer, marktdeelnemer die aggregeert of handelaar in garanties van oorsprong verstrekt wordt aan Onze Minister;

b. de uitgifte en de geldigheidsduur van garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56 [bewijs GvO];

c. de gegevens die worden vermeld op garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56 [bewijs GvO];

d. de voorwaarden waaronder en de wijze waarop een producent, grootafnemer, marktdeelnemer die aggregeert of handelaar in garanties van oorsprong, gebruik kunnen maken van de door hen verkregen garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56 [bewijs GvO], of deze kunnen verhandelen;

e. de vaststelling, bedoeld in artikel 3.63 [Vaststelling hernieuwbare energiebron of WKK];

f. het meten van de hoeveelheid, bedoeld in artikel 2.57, derde lid [taken MEZK en mandateren taken].

3. De regels, bedoeld in het tweede lid, kunnen verschillen voor de verschillende soorten garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56 [bewijs GvO].

Paragraaf 2.6.2 Beperken gebruik laagcalorisch gas

Artikel 2.61 maximaal verbruik laagcalorisch gas

1. Het is een aangeslotene op het transmissie- of distributiesysteem van gas met ingang van 1 oktober 2022 verboden via een aansluiting die is verbonden met dat deel van het transmissie- of distributiesysteem voor gas waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd in een gasjaar meer dan 100 miljoen $m^3(n)$ gas aan dat transmissie- of distributiesysteem te onttrekken.

2. Indien installaties die behoren tot eenzelfde onderneming of instelling, die onderling technische, organisatorische of functionele bindingen hebben en in elkaars onmiddellijke nabijheid zijn gelegen, van gas worden voorzien door middel van meer dan één aansluiting, is het met ingang van 1 oktober 2022 verboden via die gezamenlijke aansluitingen meer dan 100 miljoen $m^3(n)$ gas te onttrekken aan dat deel van het transmissie- of distributiesysteem voor gas waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd, indien een of meerdere van die aansluitingen na 20 juli 2020 zijn gerealiseerd.

3. Dit artikel vervalt met ingang van 1 oktober 2030 of op een bij koninklijk besluit eerder te bepalen tijdstip.

4. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op een aangeslotene, zijnde een gasopslagbeheerder.

Artikel 2.62 verbod onttrekken laagcalorisch gas grootste eindafnemers

1. Het is een aangeslotene op het transmissie- of distributiesysteem van gas die in de gasjaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019 in ten minste twee van die gasjaren meer dan 100 miljoen m³ (n) gas via diens aansluiting heeft onttrokken en die verbonden is met dat deel van het transmissie- of distributiesysteem voor gas waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd, met ingang van 1 oktober 2022 verboden via die aansluiting gas aan dat deel van het transmissie- of distributiesysteem te onttrekken.

2. Deze aangeslotene meldt zo spoedig mogelijk na inwerkingtreding van dit artikel schriftelijk aan de transmissiesysteembeheerder voor gas dat zijn aansluiting omgeschakeld of afgesloten dient te worden en verstrekt hem alle gegevens die naar diens oordeel relevant zijn voor een voor de bedrijfsprocessen van de eindafnemer doelmatige en efficiënte planning van het omschakelen onderscheidenlijk afsluiten van de betrokken aansluiting. De eindafnemer stuurt een afschrift van deze melding en de daarbij gevoegde gegevens aan Onze Minister.

3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op een aangeslotene, zijnde een gasopslagbeheerder.

Artikel 2.63 planning afsluiten

1. De aangeslotene die ingevolge artikel 2.62, tweede lid, [verbod onttrekken laagcalorisch gas grootste eindafnemers] de transmissiesysteembeheerder voor gas heeft gemeld dat diens aansluiting dient te worden afgesloten, informeert de transmissiesysteembeheerder en Onze Minister over de planning van de afsluiting, voorzien van een onderbouwing van de benodigde tijd voor de onderscheiden activiteiten die naar zijn oordeel noodzakelijk zijn om afgesloten te kunnen worden van het transmissie- of distributiesysteem voor gas en, voor zover aan de orde, over te kunnen stappen naar een alternatieve energiebron.

2. Indien de planning naar het oordeel van de aangeslotene als gevolg van gewijzigde omstandigheden aanpassing behoeft, informeert de eindafnemer de transmissiesysteembeheerder voor gas en Onze Minister zo spoedig mogelijk over de aangepaste planning. De aangepaste planning wordt voorzien van een onderbouwing van elke afwijking ten opzichte van de eerder ingediende planning.

Artikel 2.64 ontheffing verbodsbepalingen laagcalorisch gas

1. Onze Minister kan een aangeslotene op diens verzoek ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in artikel 2.62, eerste lid, [verbod onttrekken laagcalorisch gas grootste eindafnemers] gedurende een in de ontheffing te bepalen periode, voor zover verlenging noodzakelijk is vanwege omstandigheden die niet zijn toe te rekenen aan de aangeslotene of redelijkerwijs niet door hem hadden kunnen worden voorzien of voorkomen.

2. Onze Minister kan een aangeslotene die op grond van artikel 2.62, tweede lid, [verbod onttrekken laagcalorisch gas grootste eindafnemers] heeft gemeld dat diens aansluiting afgesloten dient te worden, op diens verzoek ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in artikel 2.62, eerste lid, [verbod onttrekken laagcalorisch gas grootste eindafnemers] gedurende een in de ontheffing te bepalen periode, voor zover verlenging voor die periode noodzakelijk is om tot een stabiel verbruik van energie uit een andere bron dan gas afkomstig uit het transmissie- of distributiesysteem voor gas te komen.

3. Onze Minister kan een aangeslotene een ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in artikel 2.61, eerste lid, [maximaal verbruik laagcalorisch gas] voor zover dit nodig is om de leveringszekerheid van gas, warmte of elektriciteit te borgen.

4. Aan een ontheffing kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden, die mede betrekking kunnen hebben op de maximale toegestane hoeveelheid laagcalorisch gas die per gasjaar of gedurende de periode waarvoor de ontheffing is verleend door de afnemer aan het transmissie- of distributiesysteem voor gas mag worden onttrokken.

5. Het is verboden in strijd te handelen met aan een ontheffing verbonden voorschriften en beperkingen.

6. Onze Minister kan een ontheffing intrekken indien:

- a. niet langer wordt voldaan aan de gronden voor verlening van een ontheffing;
- b. degene aan wie de ontheffing is verleend in strijd handelt met een aan de ontheffing verbonden voorschrift of beperking;
- c. onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beschikking zou hebben geleid;

7. Onze Minister stuurt een afschrift van een op grond van dit artikel genomen besluit tot verlening of intrekking van een ontheffing aan de Autoriteit Consument en Markt en aan de transmissiesysteembeheerder voor gas.

Paragraaf 2.6.3 Overige bepalingen

Artikel 2.65 Remit

1. Het is verboden te handelen in strijd met de artikelen 3, 4 en 5 van verordening 1227/2011.
2. Overtreding van het eerste lid is een misdrijf.

Artikel 2.66 monopolie wettelijke taken en uitzonderingen

Het is een natuurlijk persoon of rechtspersoon, niet zijnde een systeembeheerder, verboden wettelijke taken van een transmissie- of distributiesysteembeheerder uit te voeren, met uitzondering van:

- a. werkzaamheden die een systeembeheerder aan die natuurlijk persoon of rechtspersoon uitbesteedt;
- b. de aanleg of verwijdering van een leiding en daarmee verbonden hulpmiddelen, bedoeld in artikel 3.37 [vrije aanleg en verwijdering aansluitleidingen];
- c. werkzaamheden die verband houden met tijdelijke taken.

Artikel 2.67 vergelijkingsinstrument

1. Een huishoudelijke eindafnemer en een micro-onderneming hebben recht op kosteloze toegang tot ten minste één onafhankelijk vergelijkingsinstrument dat de gehele energiemarkt bestrijkt of meerdere vergelijkingsinstrumenten die in voldoende mate de markt bestrijken, waarmee ze het aanbod van leveranciers, niet zijnde leveranciers voor zover deze ten behoeve van eindafnemers faciliteren in peer-to-peer-handel, kunnen vergelijken.

2. De vergelijkingsinstrumenten, bedoeld in het eerste lid, voldoen aan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen voorwaarden.

3. Indien naar het oordeel van Onze Minister de toegang, bedoeld in het eerste lid, niet door het normale functioneren van de markt wordt of zal kunnen worden gegarandeerd, kan Onze Minister een partij aanwijzen die een vergelijkingsinstrument voor ten hoogste tien jaar verzorgt.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de aanwijzing, bedoeld in het derde lid. De regels kunnen onder meer betrekking hebben op:

- a. de voor de aanwijzing te volgen procedure;
- b. voorschriften en voorwaarden die aan de aanwijzing worden verbonden;
- c. taken die aan de Autoriteit Consument en Markt worden opgedragen en bevoegdheden die aan de Autoriteit Consument worden verleend in het geval een aanwijzing is gegeven.

5. Een vergelijkingsinstrument dat voldoet aan de vereisten, bedoeld in het tweede lid, wordt op verzoek van de aanbieder van dat vergelijkingsinstrument gecertificeerd door de Autoriteit Markt en Consument.

6. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de certificering, bedoeld in het vijfde lid.

Opmerking ACM

De ACM krijgt tot taak om prijsvergelijkingsinstrumenten (prijsvergelijkers) te certificeren. De ACM krijgt eenzelfde taak op grond van de herziene Telecomwet (Tw) voor telecomprijsvergelijkers. De eisen waaraan deze prijsvergelijkers moeten voldoen worden in de herziene Tw opgenomen. In de concept Energiewet staan geen eisen zoals in de Tw, maar is bepaald dat deze eisen in een AMvB nader worden geregeld.

De ACM dringt er op aan dat de eisen in beide wetten, waar mogelijk, gelijkloend zullen zijn. De ACM vraagt dit omdat de vergelijken in beide sectoren veelal dezelfde dienstverleners zijn. Verschillen in de criteria zullen bij die partijen tot onbegrip en dubbele toezichtlasten leiden en bij de ACM tot onnodige uitvoeringsinspanningen, omdat ze voor die partijen dan twee beoordelingen volgens twee verschillende procedures moet uitvoeren, met mogelijk verschillende uitkomsten. Dit is verwarrend voor de gebruiker van de vergelijkinginstrumenten. Indien dit niet in het wetsvoorstel Energiewet zelf wordt aangepast, dient tenminste de AMvB, die hier verder in voorziet, waar mogelijk identiek te zijn aan de regels die nu voorzien zijn in de Tw.

Het wetsvoorstel Energiewet spreekt over het verlenen van een certificaat, maar niet of de ACM ook de mogelijkheid heeft dit in te trekken. Die mogelijkheid is wel wenselijk. Als een prijsvergelijker niet langer aan de certificeringsvereisten voldoet, dient het certificaat ingetrokken te kunnen worden. Daarom dient de wet hierin ons inziens te voorzien met een mogelijke uitwerking van de intrekingsgronden in de AMvB.

Ten slotte wil de ACM dat duidelijk wordt gemaakt dat onder een vergelijkinginstrument alleen een online vergelijkingssite en daarbij behorende applicatie (app) wordt verstaan. De ACM meent dat dit in de definities dient te worden opgenomen. De ACM vindt een definitie die breder is onwenselijk, omdat daardoor toezicht en handhaving wordt bemoeilijkt. Ter illustratie: een actie via tussenhandelaren zoals bijvoorbeeld telefonische werving door intermediairs, verkoop in fysieke winkels van derden of aanbod via een energieveiling ziet de ACM niet als vergelijkinginstrument.

Verder pleit de ACM ervoor dat er leges geheven worden voor de certificering, zoals dat voor certificering op grond van de Telecomwet ook is geregeld. Daartoe zou het Besluit doorberekening kosten ACM moeten worden aangepast.

Conceptvoorstel van wet houdende regels over energiemarkten en energiesystemen (Energiewet)

CONCEPTVOORSTEL VAN WET

HOOFDSTUK 2 ENERGIEMARKTEN

Opmerking ACM

De spelers op de energiemarkt zijn gezamenlijk de partijen die de energietransitie moeten waarmaken. De ACM moet borgen dat de rechten en plichten van de spelers tot hun recht komen. In de UHT geeft de ACM aan of zij deze taak naar behoren kan uitvoeren. Voor het hoofdstuk Energiemarkten zijn de rechten en plichten in meerdere situaties nog niet in de wet uitgewerkt, maar zullen worden uitgewerkt in lagere regelgeving. Hierdoor is de toets of de ACM de wet kan uitvoeren en handhaven niet volledig en zal deels afhangen van de invulling in lagere regelgeving. De ACM heeft daarom bij sommige bepalingen aangegeven hoe zij voorstelt invulling te geven aan de wet om haar rol als toezichthouder te vervullen.

De Elektriciteitsrichtlijn 2019/944 die door dit wetsvoorstel wordt omgezet in nationale wetgeving beoogt onder meer de kwetsbare afnemer te beschermen en energiearmoede tegen te gaan. (zie rn. 58 van de preambule van deze Richtlijn). De ACM constateert dat in het wetsvoorstel de huidige beschermingsystemen voor consumenten van vangnet en modelcontract komen te vervallen. De ACM is bezorgd hoe zij de doelstelling van de Richtlijn kan vertalen naar toezicht en handhaving nu concrete omzetting van de artikelen 5 (met name het vierde en vijfde lid), 28 en 29 in het wetsvoorstel ontbreekt.

De ACM realiseert zich dat voor een groot deel de bestrijding van energiearmoede door sociale regelgeving wordt opgevangen. De doelstelling van de Richtlijn ziet de ACM veeleer in het voorkomen van die armoede. Om dat te bewerkstelligen geeft het wetsvoorstel echter geen instrumenten.

Uit het wetsvoorstel en de Memorie van Toelichting (MvT) volgt niet hoe de ACM moet toetsen of er sprake is van redelijke prijzen en voorwaarden, zoals dat voorheen in het kader van de vangnetregeling wel werd gedaan (vgl. art 2.6, eerste lid, wetsvoorstel Energiewet en art. 95b, derde lid, Elektriciteitswet 1998 en art. 44, derde lid, Gaswet). Door deze open norm is het voor de ACM niet duidelijk wanneer zij kan handhaven en voor leveranciers niet voorzienbaar wanneer zij aan deze norm voldoen. In de MvT staat hierover dat de term 'redelijke prijzen en voorwaarden' aansluit bij de bestaande terminologie die wordt gehanteerd en is uitgekristalliseerd in de handhavingspraktijk van de ACM. In het voorgestelde regime ontbreekt echter een verplichting om prijswijzigingen te melden en ontbreekt een regeling zoals het vangnet of een vervanger daarvoor. Daardoor is voor de markt onduidelijk wat verwacht wordt en ontbreekt het de ACM aan de juiste instrumenten om hier effectief toezicht en handhaving toe te passen. Dit toezicht wordt voorts minder effectief omdat de meldplicht voor leveranciers van prijswijzigingen vervalt en de ACM dus geen compleet overzicht meer heeft.

Afdeling 2.1 Algemene bepalingen

Artikel 2.1 rechten eindafnemers

Een eindafnemer is vrij een leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel te sluiten met een marktdeelnemer van zijn keuze.

Opmerking ACM

De ACM constateert dat de genoemde rechten om vrij te zijn overeenkomsten te sluiten niet worden vertaald naar plichten. Uitzondering is de leveringsplicht van artikel 2.24. Deze plicht reikt echter minder ver dan de huidige leveringsplicht. Volgens het wetsvoorstel Energiewet hoeven leveranciers geen contract aan te bieden dat toegankelijk is voor eenieder, zoals het modelcontract

nu. Onder de nieuwe wet kan een leverancier afnemers weigeren, wanneer zij bijvoorbeeld geen slimme meter hebben, terwijl dat voor het product dat de leverancier aanbiedt een voorwaarde is.

Voor overeenkomsten voor peer-to-peer levering bestaat wel de vrijheid om die aan te gaan, maar geen plicht. Bedoeld is dat afnemers, bij het aangaan van dergelijke overeenkomsten, niet bemoeilijkt mogen worden door andere aanbieders, die actief zijn op de aansluiting.

Ten slotte stipt de ACM aan dat artikel 13 van Elektriciteitsrichtlijn 2019/944 niet volledig is omgezet. Op basis van deze Richtlijn mogen "alle" afnemers aggregatie-overeenkomsten sluiten, op basis van het wetsvoorstel Energiewet mogen alleen actieve afnemers dat.

Artikel 2.2 rechten actieve afnemers

Een actieve afnemer is vrij een terugleveringsovereenkomst, een terugleveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel of een vraagresponsovereenkomst te sluiten met een marktdeelnemer van zijn keuze.

Opmerking ACM

De ACM geeft er voorkeur aan om de opzet van de Elektriciteitsrichtlijn 2019/944 te volgen. Artikel 2.2 zou toegankelijk moeten zijn voor alle afnemers die, nadat zij de overeenkomsten waarover 2.2. spreekt, zijn aangegaan, een actieve afnemer zijn geworden. In Elektriciteitsrichtlijn 2019/944 wordt in artikel 13, eerste lid, gesproken over afnemers. Dat zijn volgens de definitie in de Richtlijn: een grootafnemer of een eindafnemer van elektriciteit. Dit komt ook deels bij Hoofdstuk 1 definities aan de orde. Nu wordt alleen gesproken over actieve afnemers.

Artikel 2.3 meer marktdeelnemers op één aansluiting

1. Een eindafnemer van elektriciteit of actieve afnemer is vrij op zijn aansluiting met meer dan één marktdeelnemer overeenkomsten te sluiten inzake levering, teruglevering of facilitering in peer-to-peer-handel, voor zover:

- a. hij beschikt over een slimme meetinrichting waarvan de communicatiefunctie wordt gebruikt;*
- b. ieder van die gecontracteerde marktdeelnemers op één allocatiepunt acteert, en*
- c. de afname of invoeding ten behoeve van iedere gecontracteerde marktdeelnemer kan worden vastgesteld op basis van meetgegevens die tot stand komen met behulp van meetinrichtingen die voldoen aan het bepaalde krachtens artikel 2.45 [eisen aan meetinrichtingen].*

2. Een actieve afnemer is vrij op zijn aansluiting een vraagresponsovereenkomst te sluiten met een marktdeelnemer die niet tevens zijn leverancier is, voor zover hij beschikt over een meetinrichting waarvan de communicatiefunctie wordt gebruikt.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat in afwijking van het eerste lid, onderdeel c, het verbruik kan worden toegekend op basis van afspraken tussen leveranciers, voor zover deze afspraken voldoen aan de bij die maatregel vast te stellen voorwaarden.

Opmerking ACM

Op basis van dit artikel is het niet mogelijk om als eindafnemer meerdere leveranciers te hebben wanneer deze eindafnemer niet over een slimme meter beschikt. Dit is een eis opgenomen in de conceptwet, maar is technisch geen vereiste om meerdere leveranciers op een aansluiting te hebben.

De MvT (artikelsgewijze MvT, p.15) geeft aan dat de meter op afstand uitleesbaar moet zijn. De ACM meent dat dan in de wet moet worden opgenomen, dat die verplichting op de afnemer rust. Een verplichting om privacygevoelige informatie te delen dient op grond van jurisprudentie expliciet in de wet worden bepaald.

Artikel 2.4 algemene bepaling marktdeelnemers

1. Het is een marktdeelnemer verboden een eindafnemer, actieve afnemer of groep actieve afnemers:

a. ervan te weerhouden elektriciteit op te wekken met het oog op eigen verbruik, opslag, verkoop of levering aan derden, of zelfstandig of in groepsverband actief te zijn op het gebied van flexibiliteit of energie-efficiëntie,

b. ervan te weerhouden te participeren in een energiegemeenschap;

c. ervan te weerhouden de rechten uit te oefenen die hem op grond van de artikelen 2.1, 2.2, en 2.3 toekomen, of

d. te benadelen omdat hij activiteiten als bedoeld in de onderdelen a of b, onderneemt of een recht als bedoeld in onderdeel c uitoefent.

2. Bepalingen in overeenkomsten met eindafnemers of actieve afnemers die strijdig zijn met het eerste lid zijn vernietigbaar.

Opmerking ACM

In het eerste lid worden actieve afnemers en eindafnemers beide specifiek genoemd. In de wet wordt onderscheid gemaakt tussen, onder andere, eindafnemers en actieve afnemers. Actieve afnemers zijn volgens de definitie ook eindafnemer, maar niet andersom. Nu in dit lid beiden genoemd worden vraagt de ACM zich af waarom en waar het onderscheid in zit. De ACM verzoekt u dit te verduidelijken.

Volledigheidshalve meent de ACM dat moet worden toegevoegd dat ook een marktdeelnemer niet door een andere marktdeelnemer belet mag worden om met de eindafnemer, actieve afnemer of groep actieve afnemers een overeenkomst te sluiten.

Artikel 2.5 voorwaarden energiegemeenschap

1. Een energiegemeenschap borgt in haar statuten ten minste dat:

a. de participatie in de energiegemeenschap open en vrijwillig is;

b. de leden of aandeelhouders het recht hebben de energiegemeenschap te verlaten, en

c. de feitelijke zeggenschap over de energiegemeenschap is gelegen bij leden of aandeelhouders die natuurlijke personen, kleine ondernemingen of lokale autoriteiten zijn.

2. Een energiegemeenschap die hernieuwbare energieprojecten ontwikkelt, kan:

a. in aanvulling op het eerste lid, in de statuten borgen dat de leden of aandeelhouders van de energiegemeenschap enkel natuurlijke personen, lokale autoriteiten of kleine ondernemingen of middelgrote ondernemingen zijn, en

b. in afwijking van het eerste lid, onderdeel c, de feitelijke zeggenschap over de energiegemeenschap bij die leden of aandeelhouders van de rechtspersoon leggen, die in de nabije omgeving van de hernieuwbare-energieprojecten zijn gevestigd.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de wijze waarop een energiegemeenschap het eerste lid, onderdeel c, of het tweede lid, onderdeel b, borgt.

Opmerking ACM

De ACM voorziet dat uitvoering en handhaving hier moeilijk zal zijn. Er is geen registratieplicht voor energiegemeenschappen. Vanuit de markt wordt gevraagd om het oprichten van een (onafhankelijk) register waar partijen zich dienen te registreren en hun statuten dienen neer te leggen voor openbare raadpleging. De ACM ondersteunt dit, maar wel met de kanttekening dat zij de voorkeur geeft aan een onafhankelijk register en niet een register dat door de ACM wordt bijgehouden. Dit zou de indruk wekken dat de ACM van iedere energiegemeenschap heeft gecontroleerd of zij voldoet aan de voorwaarden van dit artikel. Dat wordt echter niet beoogd met dit artikel.

Met betrekking tot het artikel heeft de ACM, vanuit een optiek van uitvoering en handhaving, de volgende opmerkingen:

Voor niet duurzame gemeenschappen, die onder lid 1 vallen, is niet aangegeven dat de aandeelhouders of leden lokaal moeten zijn, met uitzondering van de lokale overheden. De ACM

constateert dat deelname in deze energiegemeenschappen voor iedere natuurlijke persoon en kleine onderneming toegankelijk is en niet voor niet-lokale overheden. Indien de deelname zich kwalificeert als investering, gaat de ACM er vanuit dat de Autoriteit Financiële Markten toezichthouder is op de investeringsvoorwaarden en informatieplichten die daaraan verbonden zijn.

Het tweede lid, dat zich richt op de duurzame energieproductie door energiegemeenschappen, geeft aan wat de energiegemeenschap additioneel kan vastleggen.

Nu het aan de energiegemeenschap zelf is om dit vast te leggen, gaat de ACM er vanuit dat het de bedoeling van de wet is dat duurzame energiegemeenschappen, die hier geen of slechts deels gebruik van maken, niet door belanghebbenden of de ACM daartoe gedwongen kunnen worden.

Voorts wordt in lid 2a bepaald dat ook middelgrote ondernemingen kunnen worden toegelaten als deelnemers. Deze onderneming is niet gedefinieerd.

Het derde lid geeft aan dat nadere regels kunnen worden opgenomen in een AMvB. De ACM zou aan lid 3 toegevoegd willen zien dat daarin ook regels worden opgenomen met betrekking tot het verlaten van de energiegemeenschap, zodat voorkomen wordt dat leden in hun vrijheid beperkt worden door hoge uittredingskosten.

Ten slotte: de bestaande energiegemeenschappen zijn veelal stichtingen. De ACM constateert dat deze zodoende niet onder artikel 2.5 vallen en daarom wel onder de vergunningsplicht vallen.

Afdeling 2.2 Leveren aan eindafnemers en faciliteren in peer-to-peer-handel ten behoeve van eindafnemers

Paragraaf 2.2.1 Algemene voorschriften over contractuele verhouding tussen eindafnemers en leveranciers

Artikel 2.6 voorwaarden voor leveranciers

1. Een leverancier die elektriciteit of gas levert aan een eindafnemer is betrouwbaar, en handelt tegen een transparante en redelijke prijzen en voorwaarden.

2. Een leverancier die elektriciteit of gas levert aan een eindafnemer presenteert zijn prijzen en voorwaarden op een dusdanige wijze dat eindafnemers in staat zijn prijzen en voorwaarden van verschillende leveranciers te vergelijken.

3. Een leverancier die ten behoeve van een eindafnemer faciliteert in peer-to-peer-handel is betrouwbaar, en handelt tegen transparante en redelijke kosten en voorwaarden.

4. Een leverancier die faciliteert in peer-to-peer-handel draagt er zorg voor dat de hoeveelheid elektriciteit die op grond van door hem gesloten leveringsovereenkomsten inzake peer-to-peer-handel wordt geleverd aan eindafnemers op jaarbasis niet groter is dan de hoeveelheid elektriciteit die op grond van door hem gesloten terugleveringsovereenkomsten inzake peer-to-peer-handel wordt teruggeleverd door actieve afnemers.

Opmerking ACM

De ACM voorziet dat de uitvoering en handhaving van dit artikel problematisch zal zijn. Ten eerste wordt in de wet geen kader gegeven op grond waarvan getoetst kan worden wat een betrouwbare leverancier is. Onder de huidige wet (artikel 95b lid 1, Elektriciteitswet 1998 en aanverwante artikelen in Gaswet) wordt gesproken van betrouwbare levering. Dit laatste is objectief te beoordelen door te onderzoeken of de leverancier aangemeld is bij EDSN, over de juiste organisatiestructuur en financiële middelen beschikt om in te kopen en vervolgens te leveren.

Ten tweede is door het wegvallen van de regelingen voor het vangnet (artikel 95b, tweede tot en met vijfde lid, Elektriciteitswet 1998) en het modelcontract (artikel 95na, tweede lid, Elektriciteitswet 1998 en artikel 52ca, tweede lid, Gaswet) de invulling van de begrippen redelijke prijzen en voorwaarden weggevallen wat toezicht bemoeilijkt.

Voor wat betreft beide punten behoeft de wet een aanvullend kader om door de ACM effectief te worden gehandhaafd.

In lid 1 en 3 wordt gesproken van "handelt tegen redelijke prijzen en voorwaarden". "Handelt" is niet gedefinieerd. De ACM begrijpt niet waarom in lid 1 niet het woord "levert" gebruikt wordt. Leveren is overigens ook niet gedefinieerd. In lid 3 heeft het mogelijk een andere betekenis en daarom verdient het een uitdrukkelijke definiëring en toelichting. Het is van belang dat de bewoording zo is dat het vooraf duidelijk is wat de tarieven en voorwaarden zijn én dat de leverancier ook gehouden is die tarieven en voorwaarden te gebruiken. Dit met de zaak Greenchoice in gedachte ECLI:NL:CBB:2014:318, College van Beroep voor het bedrijfsleven, AWB 14/15 AWB 14/23 AWB 14/24 en AWB 14/223 (rechtspraak.nl)

Artikel 2.7 leveringsovereenkomst en leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel

1. Een leverancier die een eindafnemer elektriciteit of gas levert, sluit daartoe een leveringsovereenkomst.
2. Een leverancier die ten behoeve van een eindafnemer van elektriciteit faciliteert in peer-to-peer-handel, sluit daartoe een leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel.
3. Een leverancier draagt er zorg voor dat een overeenkomst met een eindafnemer:
 - a. transparant en volledig is;
 - b. is gesteld in begrijpelijke taal, en
 - c. voor het sluiten ervan wordt verstrekt aan de eindafnemer.
4. Een leverancier verstrekt een eindafnemer voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst een samenvatting van de belangrijkste voorwaarden uit de overeenkomst in begrijpelijke taal.
5. Een leverancier registreert bij het sluiten van de overeenkomst of deze gesloten is met een huishoudelijke eindafnemer, micro-onderneming, kleine onderneming of grote onderneming.
6. Indien een eindafnemer zijn leverancier meldt dat het type eindafnemer zoals dat bij het sluiten van de overeenkomst op grond van het vijfde lid is geregistreerd, is gewijzigd, doet de leverancier indien als gevolg daarvan de rechtspositie van deze eindafnemer is gewijzigd, een aanbod tot het sluiten van een nieuwe leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel, waarbij de rechten die deze eindafnemer krachtens de paragrafen 2.2.2, 2.2.3 en 2.2.4 toekomen, worden geborgd.
 7. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:
 - a. de inhoud van de overeenkomsten;
 - b. de informatie die een leverancier een eindafnemer voorafgaand aan en na het sluiten van de overeenkomsten al dan niet periodiek en al dan niet kosteloos verstrekt en de wijze waarop deze wordt verstrekt;
 - c. de eisen waaraan de overeenkomsten en de te verstrekken informatie moeten voldoen;
 - d. het wijzigen en opzeggen van de overeenkomsten;
 - e. de registratieplicht, bedoeld in het vijfde lid.

Opmerking ACM

De rechten en plichten die voortvloeien uit de wet zijn veelal gekoppeld aan de aard (huishoudelijk of zakelijk) en omvang (grootte) van de (eind-)afnemer. Hoe die aard en omvang verdeeld is, is terug te vinden in de definities. De wet kent een cluster aan begrippen voor de afnemer (MvT p.4). Te weten: huishoudelijke afnemer, micro-onderneming, kleine onderneming, de grootafnemer en de actieve afnemer.

Het wetsvoorstel geeft in artikel 2.7, vijfde lid, aan dat de leverancier bij het aangaan van de leveringsovereenkomst registreert wat de aard en omvang van de afnemer is. De wet geeft niet aan of de melding, die de afnemer doet over de omvang, dient te worden gecontroleerd door de leverancier en zo ja hoe. Voorts wordt niet aangegeven of deze vastlegging gedurende de looptijd van de overeenkomst dient te worden gecontroleerd en eventueel aangepast en wie daarvoor verantwoordelijk is.

In artikel 2.7, zesde lid, wordt aangegeven dat een eindafnemer indien hij meldt dat hij van aard en omvang veranderd is, hij een nieuwe overeenkomst aangeboden dient te krijgen.

Bovenstaande alinea's leiden tot onduidelijkheid voor wat betreft plichten en consequenties.

De wet geeft namelijk niet aan of de afnemer hier verplicht is te melden of niet, wat tot krenten uit de pap halen door afnemers kan leiden en nadelig is voor leveranciers. Voorts wordt niet duidelijk wat de gevolgen van de (niet-)melding zijn. De leverancier moet een nieuwe offerte doen, maar onduidelijk is of de oude overeenkomst hierdoor vernietigd wordt. De vernietigbaarheid van de overeenkomst (artikel 2.11) ziet niet op artikel 2.7, vijfde lid. De ACM leest hierin dat de onjuistheid van de registratie geen reden voor vernietigbaarheid van de overeenkomst is. Wanneer de afnemer de nieuwe overeenkomst niet accepteert, wat betekent dat dan voor oorspronkelijke overeenkomst? Wordt die dan door de leverancier opgezegd? Heeft de afnemer in dat geval recht op opzegvergoeding te betalen door de leverancier. Het is immers de leverancier die opzegt.

Artikel 2.17 gaat over opzegvergoedingen en is hierover onduidelijk. In de MvT p.23 wordt gesproken over schadeloosstelling, dat zou dan beide kanten uit moeten gelden. Dit is onduidelijk omdat de wet er niet in voorziet. Wordt dit in de regeling opzegvergoeding meegenomen? En dient daar dan niet een duidelijker basis in de wet voor gecreëerd te worden? Indien de leverancier hier de overeenkomst mag opzeggen, is dat dan een reden tot afsluiting zoals dat nu gebeurt? Dit is onduidelijk omdat er nog geen nieuwe regeling opzeggelijk is.

Ten slotte zegt artikel 2.7, zesde lid, dat de paragrafen 2.2.2., 2.2.3 en 2.2.4 van toepassing blijven. Betekent dat dat een micro ondernemer, die groter wordt en geen micro onderneming meer is, na melding daarover, nog steeds onder de extra bescherming van die paragrafen valt? Dit is onduidelijk. De ACM vraagt om een duidelijker omschrijving wat bedoeld wordt. De ACM merkt op dat het hier gaat om overeenkomsten. Deze worden in eerste instantie door het Burgerlijk Wetboek (BW) geregeld. Doordat niet aan de terminologie van het BW wordt aangesloten ontstaat mogelijk verwarring. De ACM verzoekt om in 2.7, zevende lid, duidelijk te verwijzen naar het Burgerlijk Wetboek en aan te geven voor welke partijen welke regelingen van kracht zijn.

Samengevat ziet de ACM de volgende problemen voor wat betreft handhaving:

De regels met betrekking tot afnemergrootte geven voor degelijk toezicht onvoldoende aan:

1. Wie verplicht is te melden wat de omvang van de afnemers is?
2. Wanneer de melding gedaan moet worden? Gedurende de looptijd van de overeenkomst of alleen aan het einde van de looptijd bij het aangaan van een nieuwe overeenkomst?
3. Wat zijn de consequenties van de (niet-)melding?
 - a. Vernietigbaarheid van de overeenkomst?
 - b. Opzegging van de overeenkomst?
 - c. Plicht tot betalen opzegvergoeding door leverancier?
 - d. Recht tot afsluiting door systeembeheerder?

De ACM adviseert om de melding gedurende de looptijd van het contract uit de wet te halen en dat er alleen een check is op type afnemer, bij het aangaan van de overeenkomst. Wel kan worden opgenomen, dat bij verlenging van variabele contracten een ijkmoment dient te worden opgenomen, voor de bepaling van de omvang van de afnemer.

Opmerking ACM

De huidige Elektriciteitswet 1998 kent in artikel 95k de verplichting tot het verstrekken van informatie over de energiebronnen (stroometiket) bij de rekening, in het promotiemateriaal en op de website. Bij het wetsvoorstel Energiewet is aangegeven dat artikel 95k vervalt en dat de regels met betrekking tot het stroometiket in lagere regelgeving worden opgenomen. Daarvoor moeten in het wetsvoorstel Energiewet wel grondslagen voor lagere regelgeving worden opgenomen. In artikel 2.8 over factureren en informeren wordt onder lid 3 de verplichting tot het verstrekken van informatie over energiebronnen en de grondslag voor een ministeriële regeling genoemd. De afnemer moet echter niet alleen geïnformeerd worden over de energiebronnen bij facturatie, maar ook voor en bij het aangaan van een overeenkomst. We verzoeken daarom ook in artikel 2.7 de informatie over energiebronnen op te nemen met een grondslag voor nadere regels in een

ministeriële regeling. Omdat de herkomst van de bronnen essentiële informatie betreft zou bij artikel 2.6 bij "prijzen en voorwaarden" "de herkomst van energie" kunnen worden toegevoegd.

Artikel 2.8 factureren en informeren

1. Een leverancier verstrekt zijn eindafnemers periodiek en kosteloos facturen, factureringsinformatie en opwekkingsgegevens waarin de gegevens inzake de geleverde elektriciteit of het geleverde gas op transparante en begrijpelijke wijze is weergegeven.
2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:
 - a. de inhoud en inrichting van facturen, factureringsinformatie en informatie over energiebronnen;
 - b. de frequentie van facturen, factureringsinformatie en informatie over energiebronnen inzake het verbruik van elektriciteit en gas;
 - c. het verstrekken van gegevens aan de eindafnemer over het verbruik van elektriciteit en gas;
 - d. het toesturen van facturen, factureringsinformatie en informatie over energiebronnen.
3. De informatie inzake energiebronnen ten aanzien van elektriciteit wordt gewaarborgd door middel van garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56, eerste, tweede of vierde lid [bewijs GVO].
4. De informatie inzake energiebronnen ten aanzien van gas uit hernieuwbare bronnen wordt gewaarborgd door middel van garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56, derde lid [bewijs GVO].

Opmerking ACM

Facturen vormen vaak de aanleiding voor conflicten tussen leverancier en afnemer. Zodoende gaat een groot deel van de klachten die de ACM ontvangt ook daarover. De ACM hecht er daarom aan dat het duidelijk is welke rechten en plichten gelden.

Voor dit onderwerp geldt ook dat veel geregeld gaat worden in lagere regelgeving en daardoor nog onduidelijk is of de regeling uitvoerbaar en handhaafbaar is.

Met betrekking tot artikel 2.8 ziet de ACM graag dat in de wet alvast wordt opgenomen dat de facturen:

1. Ten minste éénmaal per jaar worden opgesteld,
2. In ieder geval worden opgesteld bij een switch van leverancier,
3. Bij intrekking van de vergunning (artikel 2.21) worden verstuurd,
4. Door de curator worden opgesteld in geval van faillissement (artikel 2.25) en verstuurd,
5. Bij beëindiging van leveringsovereenkomst worden opgesteld en verstuurd,
6. Voor alle bovengenoemde gevallen binnen een bepaalde termijn worden opgesteld en verzonden.

De plicht tot het opstellen van een eindafrekening ligt op grond van artikel 2.15 bij de leverancier. In die gevallen waarbij de leverancier faillieert of anderszins in de SLR procedure belandt is niet altijd duidelijk óf en zo ja door wie een eindafrekening dient te worden opgesteld. Hierdoor zijn afnemers niet in staat om bij de curator een gefundeerde claim op de boedel in te dienen. Hierdoor krijgt de ACM vele klachten. De ACM wil daarom dat bij artikel 2.8 en 2.15 expliciet wordt opgenomen dat de verplichting rust op de leverancier of de curator in geval van faillissement van de leverancier.

Bij artikel 2.25 en de naar aanleiding daarvan op te stellen lagere regelgeving dient een koppeling met artikel 2.8, 2.15 en 2.21 te worden gemaakt.

Artikel 2.9 klachtenprocedure

1. Een leverancier voorziet in een transparante, eenvoudige en goedkope interne procedure voor de behandeling van klachten van zijn eindafnemers.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:

- a. de voorwaarden en inrichting waaraan de klachtenprocedure moet voldoen;
- b. de termijnen die gelden voor de klachtenprocedure.

Opmerking ACM

In het consumentenrecht is het gebruikelijk dat een interne klachtenprocedure gratis is. Extern, bijvoorbeeld geschillencommissie moet goedkoop zijn. De ACM vraagt zich af hoe u dat ziet naar de niet-huishoudelijke afnemers. Moeten die wel betalen en wat definieert dan goedkoop? De ACM ziet graag in de AMvB een uitsplitsing tussen de verschillende soorten afnemers, waarbij op z'n minst voor consumenten en micro-ondernemingen de klachtenprocedure gratis moet zijn.

Artikel 2.10 dynamische elektriciteitsprijs

1. Een leverancier, niet zijnde een leverancier die faciliteert in peer-to-peer-handel, met meer dan 200.000 eindafnemers, biedt desgevraagd eindafnemers die beschikken over een meetinrichting waarvan communicatiefunctie aan staat een leveringsovereenkomst aan, waarin de prijsvariatie op de spotmarkten wordt weerspiegeld en waarbij de intervallen gelijk of groter zijn aan de marktvereffeningsperiode van die markten.

2. De leverancier verstrekt een eindafnemer voorafgaand aan het sluiten van een leveringsovereenkomst als bedoeld in het eerste lid, informatie over de mogelijkheden, kosten en risico's van deze overeenkomsten.

Opmerking ACM

Het artikel wekt de indruk dat leveranciers die faciliteren in peer-to-peer handel geen dynamische producten mogen aanbieden. De ACM gaat er vanuit dat dat wel mag en dat het "niet zijnde" slechts slaat op de verplichting bij meer dan 200.000 afnemers dit product aan te bieden.

Paragraaf 2.2.2 Aanvullende voorschriften over contractuele verhouding tussen huishoudelijke eindafnemers of micro-ondernemingen en leveranciers

Artikel 2.11 vernietigbaarheid

Een leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel met een huishoudelijke eindafnemer of een micro-onderneming, gesloten in strijd met het bepaalde bij of krachtens artikel 2.7, eerste tot en met vierde, zesde en zevende lid [leveringsovereenkomst en leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel] is vernietigbaar.

Artikel 2.12 toepasselijk recht

1. Op een overeenkomst tussen een leverancier met een huishoudelijke eindafnemer en micro-onderneming is Nederlands recht van toepassing.

2. De Nederlandse rechter is bij uitsluiting bevoegd kennis te nemen van geschillen over een leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel.

3. Een beding in een leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel dat in strijd is met het eerste of tweede lid, is nietig.

Opmerking ACM

Er staat in het tweede lid dat de Nederlandse rechter bij uitsluiting bevoegd is kennis te nemen van geschillen. Graag aanvullen dat de Geschillencommissie ook bevoegd is, althans minstens opnemen in de MvT.

Artikel 2.13 overeenkomsten met micro-ondernemingen

1. Paragrafen 3 en 5 van afdeling 2b van titel 5 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek zijn van overeenkomstige toepassing op een leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel op afstand tussen een leverancier en een micro-onderneming die voldoet aan de eigenschappen van de overeenkomst op afstand, genoemd in artikel 230g, eerste lid, onderdeel e, van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek.

2. Afdeling 3a van titel 3 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek is van overeenkomstige toepassing op een leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel tussen een leverancier en een micro-onderneming.

3. De artikelen 236 en 237 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek zijn mede van toepassing op voorwaarden in een leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel tussen een leverancier en een micro-ondernemer.

Opmerking ACM

De verwijzing naar artikel 6:193 BW op pag. 21 MvT is volgens de ACM niet juist (2e alinea, laatste zin). Dit zou 6:193a e.v. moeten zijn (deel over oneerlijke handelspraktijken).

Artikel 2.14 geschillenbeslechting

1. Een leverancier is aangesloten bij een door Onze Minister op grond van artikel 16, eerste lid, van de Implementatiewet buitengerechtelijke geschillenbeslechting consumenten aangewezen instantie tot beslechting van geschillen tussen leveranciers en hun huishoudelijke eindafnemers en micro-ondernemingen.

2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen:

- a. regels worden gesteld over de afhandeling van de geschillen, bedoeld in het eerste lid;
- b. in aanvulling op de bij of krachtens de Implementatiewet buitengerechtelijke geschillenbeslechting consumenten gestelde regels, nadere regels worden gesteld met betrekking tot de instantie, bedoeld in het eerste lid.

Paragraaf 2.2.3 Voorschriften beëindigen van leveringsovereenkomsten en leveringsovereenkomsten inzake peer-to-peer-handel

Artikel 2.15 eindafrekening

Als een leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel eindigt, verstrekt de leverancier de eindafnemer binnen een bij ministeriële regeling te bepalen termijn een eindafrekening.

Opmerking ACM

In dit artikel ontbreekt dat er op basis van de eindafrekening voor beide partijen een betaalverplichting kan ontstaan. De ACM is van mening dat deze plicht expliciet dient te zijn opgenomen in de wet, zodat zij, in geval van niet betalen door de leverancier, handhavend kan optreden. Zie verder ook opmerking ACM bij artikel 2.8.

Artikel 2.16 overstappen

1. Als een eindafnemer overstapt naar een andere leverancier, accommodeert de nieuwe leverancier de overstap.

2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de wijze waarop en de termijn waarbinnen de leverancier de overstap accommodeert.

Opmerking ACM

Wat wordt verstaan onder accommodeert? Het woord wordt niet gedefinieerd. De ACM meent dat het gebruik van het woord hier verwarring schept, omdat het zowel in orde maken kan betekenen maar ook zich schikken naar. Daarnaast wordt de rol van de oude leverancier niet genoemd. Evenmin wordt de distributiesysteembeheerder genoemd die hier ook een rol heeft.

Suggestie voor lid 1:

Als de eindafnemer een overeenkomst met een andere leverancier gesloten heeft zet deze leverancier de overstap in gang en regelt het doorlopen van de procedure. De distributiesysteembeheerder voert de wisseling in zijn registers door en de oude leverancier dient zich hier naar te schikken.

Suggestie lid 2:

Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de wijze waarop en de termijn waarbinnen de overstap dient te zijn afgerond.

Artikel 2.17 opzegvergoeding huishoudelijke eindafnemer, micro- en kleine onderneming

1. Een leverancier brengt een huishoudelijk eindafnemer, een micro-onderneming of een kleine onderneming voor de opzegging van een leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel door die eindafnemer geen opzegvergoeding in rekening, tenzij het een tussentijdse opzegging betreft van een overeenkomst voor bepaalde duur en een vast overeengekomen prijs of vast overeengekomen kosten en de opzegvergoeding in de overeenkomst is opgenomen.

2. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over de hoogte van de opzegvergoeding.

Opmerking ACM

Door de woordkeuze geeft dit artikel de indruk dat de leverancier verplicht is een opzegvergoeding in rekening te brengen. De ACM stelt daarom voor het woord "brengt" in lid 1 te vervangen door "kan brengen".

Een andere optie is lid 1 te splitsen in twee delen. Een deel met het verbod tot opleggen van de opzegvergoeding. Deel twee de gevallen waarin dat wel is toegestaan.

Voorts merkt de ACM op dat in artikel 2.17 niet het criterium is opgenomen dat de opzegvergoeding redelijk moet zijn. Het criterium van een redelijke opzegvergoeding is wel opgenomen in artikel 95m, 8e lid Elektriciteitswet 1998 en artikel 52b, 8e lid Gaswet. Voor een beleidsneutrale omzetting van deze artikelen, verzoekt de ACM om het tweede lid van artikel 2.17 te wijzigen en daarin te bepalen dat er nadere regels worden gesteld over de hoogte en redelijkheid van de opzegvergoeding.

Artikel 2.18 overstappen huishoudelijke eindafnemer, micro- en kleine onderneming

Een leverancier brengt met betrekking tot een overstap van een huishoudelijke eindafnemer, een micro-onderneming of een kleine onderneming buiten de op grond van artikel 2.17 [opzegvergoeding] in rekening te brengen kosten geen andere kosten in rekening.

Paragraaf 2.2.4 Vergunningsplicht leveranciers

Artikel 2.19 vergunningsplicht

1. Het is verboden zonder vergunning als bedoeld in artikel 2.20, derde lid, [voorwaarden, aanvragen en verlenen vergunning] elektriciteit of gas te leveren aan een eindafnemer met een kleine aansluiting of te faciliteren in peer-to-peer-handel ten behoeve van een eindafnemer met een kleine aansluiting.

2. In afwijking van het eerste lid:

a. mag een energiegemeenschap die elektriciteit of gas produceert deze leveren zonder vergunning, voor zover:

1°. de energiegemeenschap op jaarbasis niet meer elektriciteit of gas levert dan ze heeft ingevoerd op het systeem;

2°. de eindafnemers met een kleine aansluiting leden of aandeelhouders van de energiegemeenschap zijn, en

3°. de energiegemeenschap niet meer leden of afzonderlijke aandeelhouders heeft dan een bij ministeriële regeling vast te stellen aantal;

b. mag een actieve afnemer of groep actieve afnemers, met een kleine aansluiting, die elektriciteit produceert deze zonder vergunning leveren, voor zover de actieve afnemer of de groep actieve afnemers op jaarbasis niet meer elektriciteit levert dan ze zelf heeft ingevoerd op het systeem;

c. mag een leverancier zonder vergunning leveren dan wel faciliteren in peer-to-peer-handel indien er sprake is van een overeenkomst met een groep eindafnemers, waarbij:

1°. de meerderheid van de in de groep participerende eindafnemers geen eindafnemer met een kleine aansluiting is;

2°. de in de groep participerende eindafnemers onderling technische, organisatorische of functionele bindingen hebben;

3°. de vertegenwoordiger beschikt over toestemming tot vertegenwoordiging van de bij de overeenkomst betrokken eindafnemers, en

4°. de eindafnemers met een kleine aansluiting voorafgaand aan het sluiten van de leveringsovereenkomst door de vertegenwoordiger, bedoeld onder 3°, is gewezen op de gevolgen voor zijn rechtspositie en hij daar uitdrukkelijk mee heeft ingestemd;

d. mag een producent van elektriciteit of gas zonder vergunning leveren voor zover deze eindafnemer met een kleine aansluiting een dochtermaatschappij in de zin van artikel 24a van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek is van de producent;

e. mag een leverancier elektriciteit of gas zonder vergunning leveren aan eindafnemers met een kleine aansluiting die zijn aangesloten op een gesloten distributiesysteem;

f. mag een buiten Nederland gevestigde leverancier zonder vergunning elektriciteit of gas leveren of zonder vergunning faciliteren in peer-to-peer-handel aan ten hoogste 500 eindafnemers met een kleine aansluiting voor zover die gevestigd zijn in gebieden aan de Nederlandse landsgrens.

Opmerking ACM

De ACM constateert dat in dit artikel is aangesloten bij de oude indeling van afnemers op basis van de aansluiting en niet bij de afnemersindeling van de Elektriciteitsrichtlijn 2019/944. Hierdoor vallen huishoudelijke afnemers met een grote aansluiting buiten de bescherming van dit artikel, terwijl dit ook huishoudelijke afnemers (consumenten) zijn. De ACM verzoekt dit aan te passen door op te nemen dat het gaat om huishoudelijke afnemers ongeacht hun aansluitingsgrootte en zakelijke afnemers met een kleine aansluiting.

Met betrekking tot lid 2 sub c klopt de MvT niet. Er wordt gesproken van een grootafnemer. Echter de grootafnemer heeft geen aansluiting. Hier wordt gedacht aan de grootverbruiker uit de huidige wet. Echter die afnemer komt in het wetsvoorstel Energiewet niet voor. Dit behoeft aanpassing anders is toezicht en handhaving hier niet mogelijk.

Graag een toelichting in de MvT op artikel 2.19, tweede lid, sub e. De ACM heeft van uw ministerie begrepen dat hier niet systemen op recreatieparken worden bedoeld en deze systemen ook onder het wetsvoorstel Energiewet illegaal blijven.

In 2.19, tweede lid, sub e wordt gesproken van kleine aansluitingen waardoor aangehaakt wordt bij de oude regeling die uitging van kleinverbruikers. De hele regeling met betrekking tot ontheffing voor een GDS stond in artikel 15 Elektriciteitswet 1998 (artikel 2a Gaswet). In artikel 15, zesde lid (en artikel 2a, zesde lid, Gaswet) werd aangegeven dat slechts een beperkt aantal artikelen met betrekking tot levering aan kleinverbruikers van toepassing werd verklaard. Daarbij is aangegeven dat deze regeling beleidsneutraal is omgezet. De ACM meent echter dat, doordat deze regeling nu in artikel 2.19 is opgenomen, aangeslotenen op een GDS onder de nieuwe wet wel een beroep

kunnen doen op de rechten van afdeling 2.1. Dat zou bijvoorbeeld betekenen dat zij het recht op vrije leverancierskeuze hebben. Onder het nu geldende regime hadden zij dat niet. Artikel 3.7 bepaalt wanneer die distributiesystemen wel mogen (< 1000 aangeslotenen). Dit is onduidelijk omdat niet wordt aangegeven bij hoeveel aangesloten *huishoudelijke afnemers* dit wel (of niet) mag. Ten slotte: met betrekking tot lid 2 sub e ontbreekt de definitie voor gesloten distributiesystemen in Hoofdstuk 1. Alleen "gesloten systemen" worden gedefinieerd. Zie hierover ook de opmerking van de ACM bij deze begripsbepaling in Hoofdstuk 1.

Artikel 2.20 voorwaarden, aanvragen en verlenen vergunning

1. Een leverancier die krachtens artikel 2.19, eerste lid, [vergunningsplicht] vergunningsplichtig is, beschikt over de benodigde organisatorische, financiële en technische kwaliteiten alsmede voldoende deskundigheid voor een goede uitvoering van zijn taak.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de vereisten, bedoeld in het eerste lid.
3. De Autoriteit Consument en Markt verleent een leverancier op aanvraag een vergunning als hij voldoet aan de eisen, gesteld bij of krachtens het eerste en tweede lid.
4. De Autoriteit Consument en Markt kan voorschriften en beperkingen verbinden aan een vergunning.
5. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:
 - a. de voorwaarden waaraan een aanvraag moet voldoen;
 - b. de procedure voor de aanvraag van een vergunning;
 - c. de informatie die de vergunninghouder na het verlenen van de vergunning al dan niet periodiek moet verstrekken.

Opmerking ACM

De ACM hecht groot belang aan een expliciete meldplicht in de wet, omdat dat het toezicht effectiever en transparanter maakt. Dit zou betekenen dat de leverancier zelf, uit eigen beweging, wezenlijke wijzigingen in zijn kwaliteiten moet doorgeven. Dit zou de administratieve last, die zou ontstaan wanneer de ACM jaarlijks een informatieverzoek aan iedere leverancier zou doen om aan te tonen dat zij nog vergunningwaardig zijn, beperken. Het toezicht wordt tegelijkertijd verbeterd en vereenvoudigd.

Het gaat er met name om dat leveranciers de informatie die ze moeten verstrekken bij de vergunningaanvraag, ook na verlening periodiek (of op verzoek) moeten verstrekken om aan te tonen dat ze nog steeds vergunningwaardig zijn.

Het belang van een duidelijke meldplicht, waardoor problemen bij energieleveranciers eerder duidelijk worden, werd in de recente situatie met hoge energieprijzen eens te meer duidelijk. Teneinde de effectiviteit van het toezicht te vergroten en transparanter te maken verzoekt de ACM daarom:

- a) in de wet tot uitdrukking te brengen dat leveranciers *blijvend* moeten voldoen aan de vereisten voor de verlening van de vergunning en om
- b) de genoemde meldplicht niet in lagere regelgeving, maar in het wetsvoorstel zelf op te nemen.

In tegenstelling tot de huidige wet, waar de ACM in mandaat van de Minister de vergunning verleent, is in het wetsvoorstel de ACM zelfstandig bevoegd.

In lid 2 wordt aangegeven dat er nadere regels gesteld zullen worden met betrekking tot lid 1. Lid 5 geeft aan dat er regels gesteld kunnen worden over het verlenen van de vergunning. Momenteel is dit geregeld in AMvB's via de Besluiten vergunning levering elektriciteit (/ gas) aan kleinverbruikers (Bve/Bvg).

Die besluiten hebben een zeer summiere inhoud. De ervaringen van de ACM bij het verlenen van vergunningen en het daarop volgende toezicht geven aanleiding tot de behoefte aan aanpassing van de gekozen opzet.

Voor de aanvragen is er een uitvoerige procedure opgezet door de ACM en zijn vereisten aan de financiële, organisatorische technische kwaliteiten van de aanvrager nader bepaald. Deze betreffen de toets voor de verlening bij de aanvraag.

Om het daarop volgende toezicht te vergemakkelijken en transparanter te maken dient aangegeven te worden dat leveranciers *blijvend* moeten voldoen aan de vereisten voor de verlening van de vergunning. Het toezicht wordt tegelijkertijd verbeterd en vereenvoudigd.

Daarom stelt de ACM het volgende voor.

1. Het tweede en vijfde lid worden samengevoegd en niet als kan-bepaling. Er dient dus lagere regelgeving te komen.
2. Dit nieuwe lid richt zich op de vereisten waaraan een leverancier moet voldoen om de vergunning te krijgen, én te behouden.

Op basis van bovenstaande stelt de ACM voor artikel 2.20 als volgt te wijzigen:

1. Een leverancier, die krachtens artikel 2.19, eerste lid, [vergunningsplicht] vergunningplichtig is, dient daarvoor een vergunning aan te vragen bij de Autoriteit Consument en Markt.
2. De Autoriteit Consument en Markt verleent een leverancier op aanvraag een vergunning als hij voldoet aan de eisen, gesteld bij of krachtens het vierde lid, en beschikt over de benodigde organisatorische, financiële en technische kwaliteiten alsmede voldoende deskundigheid voor een goede uitvoering van zijn taak.
3. De Autoriteit Consument en Markt kan voorschriften en beperkingen verbinden aan een vergunning.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de vereisten, bedoeld in het tweede lid, met betrekking tot:
 - a. de procedure voor het aanvragen van een vergunning;
 - b. de voorwaarden waaraan een aanvraag moet voldoen;
 - c. de kwaliteiten en deskundigheid waaraan de aanvrager moet voldoen;
 - d. de informatie die de vergunninghouder na het verlenen van de vergunning al dan niet periodiek moet verstrekken om aan te tonen dat *blijvend* aan sub c wordt voldaan.

Artikel 2.21 wijzigen en intrekken vergunning

1. De Autoriteit Consument en Markt kan een vergunning wijzigen of intrekken indien:
 - a. de vergunninghouder niet langer voldoet aan één of meer verplichtingen, gesteld bij of krachtens artikel 2.20, eerste of tweede lid [voorwaarden vergunning];
 - b. de vergunninghouder dit verzoekt;
 - c. de vergunninghouder de in de vergunning opgenomen voorschriften of opgelegde beperkingen niet nakomt;
 - d. de houder van de vergunning bij de aanvraag onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste en volledige gegevens tot een andere beschikking op de aanvraag zou hebben geleid, of
 - e. de vergunninghouder om andere redenen niet langer in staat moet worden geacht de vergunde activiteit of in de vergunning opgenomen voorschriften na te komen.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot tijdelijke voorzieningen en de procedure bij intrekking van een vergunning.

Opmerking ACM

Zie ook opmerking in de hoofdbrief inzake de Instellingswet ACM. Voorheen was de bevoegdheid tot het intrekken van een vergunning gemandateerd aan de ACM door de minister. Nu komt de bevoegdheid volledig bij de ACM te liggen. Dit betekent dat het openbaarmakingsregime en de wettelijke (besluit)termijnen van de Instellingswet ACM gaan gelden. Dit is onwenselijk. Met name voor de procedure ten gevolge van de AMVB leveringszekerheid. Daarvoor zijn de termijnen van de Instellingswet ACM te lang en komt de procedure daardoor in het gedrang. De ACM vraagt om aanpassing van de wet in deze.

Artikel 2.22 weigering of intrekking vergunning o.g.v. Wet Bibob

1. Een vergunning kan eveneens worden geweigerd of ingetrokken in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur.

2. Voordat toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, kan het Bureau bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur, bedoeld in artikel 8 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur, om een advies als bedoeld in artikel 9 van die wet worden gevraagd.

Opmerking ACM

De ACM is van mening dat dit artikel een belangrijke aanvulling van haar instrumentarium vormt voor een grondig onderzoek van de aanvrager en diens bestuur.

De ACM verzoekt u om de MvT aan te passen. Daar staat nu op p.26 MvT artikelsgewijs en p.33 Algemeen: "Het doel is om daarmee ook de integriteit van het toetsende bestuursorgaan, in dit geval de ACM, te beschermen, door te voorkomen dat vergunningen worden verleend aan een niet betrouwbare en/of niet- integere partijen. Ook kunnen al afgegeven vergunningen worden ingetrokken. Hiermee wordt voorkomen dat de ACM ongewild criminele activiteiten faciliteert." Dit wekt ten onrechte de indruk dat de ACM criminele activiteiten zal faciliteren of dat in het verleden gedaan heeft, maar dit niet ongewild wil doen. Deze onterechte indruk mag niet gegeven worden.

Artikel 2.23 overdragen vergunning

1. Een vergunning kan slechts worden overgedragen met toestemming van de Autoriteit Consument en Markt.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de voorwaarden voor en de procedure bij het overdragen van een vergunning als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 2.24 leveringsplicht

Een vergunninghoudend leverancier, niet zijnde een vergunninghoudend leverancier die faciliteert in peer-to-peer-handel, draagt zorg voor de levering van elektriciteit of gas aan iedere eindafnemer met een kleine aansluiting, die daarom verzoekt.

Opmerking ACM

Is dit wetsartikel wel dwingend genoeg nu leveringsplicht niet meer in de artikeltekst genoemd wordt? Weliswaar benoemt de titel van het artikel nog wel dat het om een leveringsplicht gaat. Is het dan niet eenvoudiger om in het artikel expliciet te zeggen, dit om onduidelijkheid te voorkomen. In de MvT wordt het wel verder verduidelijkt.

Artikel 2.25 faillissementsregime

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de verplichting van vergunninghouders om in geval van een faillissement van een vergunninghouder of in geval een vergunning als bedoeld in artikel 2.20, derde lid, [voorwaarden, aanvragen en verlenen vergunning] wordt ingetrokken, de levering aan of facilitering in peer-to-peer-handel ten behoeve van eindafnemers met een kleine aansluiting te borgen.

2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de administratie die een leverancier bijhoudt in verband met de uitvoering van het eerste lid.

Opmerking ACM

De ACM ziet graag dat in dit voorgestelde wetsartikel verwezen wordt naar de artikelen 2.8, 2.15 en 2.21 uit dit wetsvoorstel. De ACM constateert dat bij een faillissement van een energieleverancier, een curator in geval van een SLR-procedure niet verplicht is om een eindafrekening op te maken. De ACM zou graag zien dat de verplichting om een eindafrekening te versturen bij een faillissement in het wetsvoorstel wordt vastgelegd.

Zoals bij 2.19 al genoemd werd, wordt ook hier gesproken van afnemers met een kleine aansluiting. Door deze afbakening van beschermde afnemers vallen de consumenten met grote aansluitingen niet binnen deze bepaling en zijn zij in geval van faillissement niet beschermd.

Artikel 2.26 voorkomen opzeggen bij betalingsachterstanden

1. Een vergunninghouder neemt preventieve maatregelen om het beëindigen van levering aan of de facilitering in peer-to-peer-handel ten behoeve van een eindafnemer met een kleine aansluiting wegens betalingsachterstand zoveel mogelijk te voorkomen.

2. Een leverancier beëindigt in de periode van 1 oktober tot 1 april van enig jaar de levering aan of de facilitering in peer-to-peer-handel ten behoeve van een eindafnemer met een kleine aansluiting niet in verband met betalingsachterstanden, behoudens in gevallen die in de regeling zijn aangegeven.

3. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over het beperken of het beëindigen van de levering aan of facilitering in peer-to-peer-handel ten behoeve van eindafnemers met een kleine aansluiting.

Opmerking ACM

Zie ook de toelichting in de hoofdbrief. In het tweede lid wordt over 'de regeling' gesproken. Hier is echter nog niet duidelijk over welke regeling het gaat. De ACM neemt aan dat bedoeld wordt op de ministeriële regeling die in het derde lid wordt geïntroduceerd. Beter is al in het tweede lid te verwijzen naar de regeling in het derde lid.

In de MvT is aangegeven aan dat met de regeling afsluitbeleid wordt beoogd de kwetsbare consument te beschermen. Het is daarmee het enige artikel dat specifiek gaat over bescherming van de kwetsbare consument.

In het artikel wordt gesproken over afsluiten van kleine aansluitingen. De ACM signaleert dat daaronder allerlei ondernemingen kunnen vallen voor wie deze beschermingsregel mogelijk niet bedoeld is, terwijl het ook denkbaar is dat er huishoudelijke afnemers (consumenten) zijn die een grote aansluiting hebben. De ACM verzoekt de terminologie van de Elektriciteitsrichtlijn 2019/944 inzake bescherming van huishoudelijke afnemers van artikel 10, elfde lid, in deze te volgen.

Artikel 2.26 spoort leveranciers aan te voorkomen dat afnemers worden afgesloten. Het tweede lid geeft aan dat afsluiting niet toegestaan is tussen 1 oktober en 1 april. Daar zijn uitzonderingen op mogelijk, die zullen worden opgenomen in de ministeriële regeling die op het basis van het derde lid zal worden opgesteld.

De ACM constateert dat in dit artikel slechts over vergunninghouders wordt gesproken. Dit betekent impliciet dat leveranciers die geen vergunning hebben, omdat zij bijvoorbeeld onder de uitzonderingen van 2.19 vallen, niet onder de regeling vallen. Voor die leveringen zijn consumenten niet beschermd, terwijl wel mogelijk is dat zij bijvoorbeeld voor hun warmtepomp via een energiegemeenschap energie geleverd krijgen en bij afsluiting in de winter in de kou zitten. De ACM concludeert dat ter bescherming van de consument er in die gevallen, waar een niet-vergunninghouder de overeenkomst opzegt, er geen recht tot afsluiting ontstaat. De regeling geeft niet aan wat daarvan de consequenties zijn. Wanneer niet afgesloten wordt, wordt de levering gecontinueerd, maar zonder dat er een leverancier is. De ACM vraagt u om duidelijk te maken wat in deze situatie dient te gebeuren.

De MvT verwijst naar de huidige regeling afsluitbeleid.

In de huidige praktijk wordt de afsluiting gedaan door netbeheerder. De systeembeheerder wordt in 2.26 niet genoemd en is dus geen normadressaat. Gebaseerd op de technische realiteit en de uitwerking daarvan in de praktijk concludeert de ACM dat de systeembeheerder ook in dit artikel als normadressaat dient te worden opgenomen. In artikel 3.40 wordt iets gezegd over het afsluiten van aansluitingen door systeembeheerders. Er wordt echter niet expliciet een link gelegd met artikel 2.26 en vice versa.

De ACM komt in de huidige praktijk regelmatig gevallen tegen waar aangeslotenen worden afgesloten, omdat zij geen leverancier hebben. Met name in de recente situatie met excessief stijgende prijzen in 2021 zijn we geconfronteerd met signalen dat leveranciers die, zonder reden, de overeenkomst met de aangeslotene eenzijdig beëindigden. De netbeheerders zien het afwezig zijn van een leverancier als een zelfstandige grond tot afsluiting. Niet vereist is dat er sprake van wanbetaling is. Voorts wordt niet getoetst of er sprake is van een situatie van schuldhulpverlening. Evenmin is de beperking dat niet in de wintermaanden wordt afgesloten van kracht. Een verplichting tot heraansluiting ontbreekt voor deze gevallen eveneens. Dat leidt volgens de ACM tot situaties waarbij kwetsbare consumenten niet beschermd zijn. Zie ook Besluit van de ACM van 2 juli 2021 [Geschilbesluit over heraansluiting bij schuldhulp | ACM.nl](#)

Gezien deze praktijk concludeert de ACM dat regels betreffende de bescherming van de kwetsbare consumenten ook zouden moeten gelden voor systeembeheerders en zij daarom expliciet in artikel 2.26 dienen worden genoemd, danwel in artikel 3.40 expliciet wordt geregeld dat de systeembeheerder eindafnemers met een kleine aansluiting (inclusief huishoudelijke afnemers met een grote aansluiting) alleen mag afsluiten onder dezelfde omstandigheden zoals geregeld in 2.26. Van belang is tevens dat er bepaald wordt in welke situaties de systeembeheerder verplicht is weer aan te sluiten.

Artikel 2.26 noemt betalingsachterstanden. Onduidelijk is wat onder betalingsachterstand wordt verstaan. De ACM wil voorkomen dat aangeslotenen worden afgesloten zonder dat er sprake is van wanbetaling. Wanbetaling in juridische zin (op basis van artikel 6:96, zesde lid, Burgerlijk Wetboek, zie ook [Tijdpad incassotraject | ACM.nl](#))³ gaat verder dan betalingsachterstand. Van wanbetaling is sprake wanneer de crediteur alle stappen van herinnering en aanmaning op de juiste wijze heeft doorlopen en de debiteur volhardt in het niet betalen van de schuld. De ACM verzoekt tot aanpassing van het artikel door betalingsachterstand te vervangen door wanbetaling.

Systeembeheerders mogen niet leveren, echter in die gevallen waar de leverancier wegvalt zal dat de facto wel gebeuren. Daarom dient een regeling getroffen te worden op grond waarvan afsluiting wordt vermeden door de aangeslotene een termijn te stellen voor het vinden van een nieuwe leverancier. Daarnaast zal een tarief voor vergoeding voor de afgenomen energie moeten worden vastgesteld dat de aangeslotene motiveert dit nog sneller te doen om free riding te vermijden. De ACM verzoekt hiervoor een bepaling op te nemen die dit mogelijk maakt.

Concluderend meent de ACM dat niet alle huishoudelijke afnemers onder de regeling vallen, door de koppeling aan de aansluitingsgrootte in plaats van aan het soort afnemer. Voorts ziet de ACM dat afsluiting, anders dan naar aanleiding van wanbetaling, mogelijk is, zoals dat onder de huidige wet ook gebeurt, en dat de regeling daardoor feitelijk niet in effectieve bescherming van zwakkeren voorziet. Verder is ook niet geregeld wanneer de systeembeheerder verplicht is de afnemer weer aan te sluiten. Dit verdient herstel.

³ <https://www.acm.nl/nl/onderwerpen-verkoop-aan-consumenten-toolkit-incasso-voor-schuldhulpverleners/tijdpad-incassotraject>

Paragraaf 2.2.5 Leveranciersmodel voor levering aan of facilitering in peer-to-peer-handel ten behoeve van aan eindafnemers met een kleine aansluiting

Artikel 2.27 innen tarieven

1. Een leverancier, die actief is op een primair allocatiepunt, heeft ten aanzien van een eindafnemer met een kleine aansluiting tot taak de voor deze aansluiting aan een distributiesysteembeheerder periodiek verschuldigde tarieven te factureren en te innen. De leverancier brengt hiervoor geen kosten in rekening aan de distributiesysteembeheerder.
2. De betaling door een eindafnemer met een kleine aansluiting aan de leverancier overeenkomstig het eerste lid gefactureerde bedragen, geldt als bevrijdende betaling.
3. Rechtsvorderingen tot betaling van de door de leverancier overeenkomstig het eerste lid gefactureerde bedragen verjaren door verloop van twee jaren. Indien de leverancier de factuur, bedoeld in het eerste lid, niet heeft gedaan binnen twee jaar nadat de vordering opeisbaar is geworden, vervalt het recht om voor de betreffende dienst bij deze eindafnemer te factureren.
4. De leverancier draagt per periode de overeenkomstig het eerste lid gefactureerde of te factureren bedragen af aan de desbetreffende distributiesysteembeheerder.
5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de administratie die een leverancier bijhoudt in verband met de uitvoering van het eerste lid.
6. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de omvang en het moment van de afdracht, bedoeld in het vierde lid, ten behoeve van een gelijkmatige afdracht aan de distributiesysteembeheerders.

Artikel 2.28 informatie over aansluit- en transportovereenkomsten

1. Een leverancier, die actief is op een primair allocatiepunt, van een eindafnemer met een kleine aansluiting, faciliteert de totstandkoming en wijziging van een aansluit- of transportovereenkomsten tussen de distributiesysteembeheerder en een aangeslotene en de informatieverstrekking tussen beide partijen.
2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over invulling van de facilitering als bedoeld in het eerste lid, en de informatie die de leverancier verstrekt aan een eindafnemer.

Artikel 2.29 doorzendplicht klachten

Als een leverancier die actief is op een primair allocatiepunt, een klacht of vraag ontvangt van een eindafnemer met een kleine aansluiting over het systeembeheer, zendt de leverancier deze onverwijld door naar de systeembeheerder op wie de klacht of vraag betrekking heeft, onder gelijktijdige mededeling daarvan aan de klager of de vrager.

Opmerking ACM

Hier wordt alleen geregeld dat de klacht wordt doorgezet, maar er wordt niet geregeld dat de systeembeheerder verplicht een klachtenprocedure moet hebben zoals in artikel 2.9 is opgenomen voor leveranciers. De ACM twijfelt of de verwijzing in 3.79b daarvoor volstaat. Daarnaast regelt dit artikel alleen de doorzendplicht van leveranciers op het primaire allocatiepunt. De ACM ziet hierin een lacune voor klachten over de systeembeheerder met betrekking tot een ander allocatiepunt.

Artikel 2.30 salderen elektriciteit

1. Een leverancier, met uitzondering van een leverancier die faciliteert in peer-to-peer-handel, aanvaardt tot 1 januari 2031 een aanbod van een aangeslotene met een kleine aansluiting tot teruglevering van door hem geproduceerde en ingevoede elektriciteit.
2. Als de eindafnemer hernieuwbare elektriciteit produceert, berekent de leverancier het verbruik ten behoeve van de facturering en inning van de leveringskosten door de in een jaar aan het systeem onttrokken elektriciteit te verminderen met een percentage als bedoeld in artikel 50, tweede lid, van de Wet belastingen op milieugrondslag van de op het systeem ingevoede

elektriciteit, waarbij de vermindering maximaal de hoeveelheid in dat jaar aan het systeem onttrokken elektriciteit bedraagt.

3. Als de eindafnemer niet-hernieuwbare elektriciteit produceert, berekent de leverancier het verbruik ten behoeve van de facturering en inning van de leveringskosten door de in een jaar aan het systeem onttrokken elektriciteit te verminderen met een percentage als bedoeld in artikel 50, tweede lid, van de Wet belastingen op milieugrondslag van de in dat jaar op het systeem ingevoede elektriciteit, met een maximum van 5.000 kWh aan op het systeem ingevoede elektriciteit, voor zover het saldo van de aan het systeem onttrokken minus de op het systeem ingevoede elektriciteit niet minder dan nul bedraagt.

4. Als de door de eindafnemer op het systeem ingevoede hoeveelheid elektriciteit groter is dan de hoeveelheid die ingevolge die leden in mindering wordt gebracht op de door die leverancier geleverde elektriciteit, betaalt de leverancier aan de betreffende eindafnemer voor het meerdere een redelijke vergoeding.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de hoogte of de berekening van de redelijke vergoeding.

6. Als op een aansluiting meer leveranciers actief zijn, is het eerste tot en met vijfde lid van toepassing op de leverancier die levert op het primair allocatiepunt.

Artikel 2.31 bewaren gegevens

1. Een leverancier bewaart zijn administratie inzake overeenkomsten met eindafnemers of transmissiesysteembeheerders of elektriciteitsderivaten met grootafnemers of transmissiesysteembeheerders gedurende een periode van vijf jaar en houdt deze gedurende die periode ter beschikking voor de Autoriteit Consument en Markt en de Europese Commissie.

2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over exacte gegevens die vallen onder de bewaarplicht, bedoeld in het eerste lid.

3. De Autoriteit Consument en Markt kan informatie uit de administratie van een leverancier ter beschikking te stellen aan marktdeelnemer voor zover ten aanzien van de administratie van leveranciers van elektriciteit is voldaan aan artikel 64, derde lid, van richtlijn 2019/944 en van leveranciers van gas is voldaan aan artikel 44, derde lid, van richtlijn 2009/73.

Artikel 2.32 actieve eindafnemer

1. Voor zover een leverancier als bedoeld in artikel 2.19, tweede lid, onderdeel b, [vergunningsplicht] elektriciteit levert aan een eindafnemer, zijn de artikelen 2.9 [klachtenprocedure], 2.14 [geschillenbeslechting], 2.40, tweede lid, [balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit] niet van toepassing.

2. Voor zover een actieve afnemer of groep actieve afnemers via een leverancier die faciliteert in peer-to-peer-handel elektriciteit levert aan een eindafnemer is afdeling 2.2 niet op de actieve afnemer of groep actieve afnemers van toepassing.

Afdeling 2.3 Terugleveren, faciliteren in peer-to-peer-handel, en vraagrespons ten behoeve van actieve afnemers

Artikel 2.33 aggregatieovereenkomsten

1. Een marktdeelnemer aan wie een actieve afnemer of groep actieve afnemers elektriciteit teruglevert sluit daartoe een terugleveringsovereenkomst.

2. Een marktdeelnemer die ten behoeve van een actieve afnemer of groep actieve afnemers faciliteert in peer-to-peer-handel, sluit daartoe een terugleveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel.

3. Een marktdeelnemer die een actieve afnemer of groep actieve afnemers vraagresponsdiensten levert, sluit daartoe een vraagresponsovereenkomst.

4. Een marktdeelnemer die een aggregatieovereenkomst sluit, draagt er zorg voor dat deze overeenkomst:

- a. transparant en volledig is;
- b. is gesteld in begrijpelijke taal, en
- c. voor het sluiten ervan wordt verstrekt aan de actieve afnemer.

4. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:
- a. de inhoud van de overeenkomsten;
 - b. de informatie die de marktdeelnemer aan de actieve afnemer of groep actieve afnemers voorafgaand aan en na het sluiten van de overeenkomsten al dan niet periodiek en al dan niet kosteloos wordt verstrekt en de wijze waarop deze wordt verstrekt;
 - c. de eisen waaraan de overeenkomsten en de te verstrekken informatie moet voldoen;
 - d. het wijzigen en opzeggen van de overeenkomsten.

Opmerkingen ACM

1) De aggregator wordt niet vergunningplichtig en daarmee komt er geen SLR procedure bij faillissement of surseance van betaling. Dit is een keuze, die uit het oogpunt van administratieve lasten en het ontbreken van de noodzakelijkheid van de aggregatiedienst voor de consument goed verdedigbaar is. Wel komt er bij bijvoorbeeld een faillissement van een aggregator een informatieplicht van de netbeheerder richting de actieve afnemer (in art 3.8, tweede lid). De netbeheerder heeft echter geen reguliere klantcontacten. Mede daardoor zien we op dit punt een risico dat afnemers geen actie ondernemen naar aanleiding van een bericht van een netbeheerder. Bovendien kan niet verondersteld worden dat actieve afnemers altijd actieve marktdeelnemers zijn. Het betreft immers inmiddels ook 1,5 miljoen huishoudens met zonnepanelen die niet allemaal actief bezig zullen zijn met energiezaken. In theorie kan een huishouden dat geen nieuw contract sluit met een aggregator geconfronteerd worden met kosten van onbalans. Maar vooral kan er een risico op onbalans in het systeem ontstaan als groepen huishoudens geen aggregatieovereenkomsten hebben. In de huidige Codes is geregeld dat als een grootverbruiker bij faillissement van zijn balansverantwoordelijke partij (BRP) geen nieuwe BRP regelt, een restverdeling over de overige BRP-ers plaatsvindt. Een vergelijkbaar vangnet zou geïntroduceerd kunnen worden bij faillissement van aggregator om te voorkomen dat mogelijk grote groepen actieve afnemers (onbewust) zonder aggregatieovereenkomst komen te zitten.

2) Het eerste lid verplicht een marktdeelnemer om een terugleverovereenkomst te sluiten wanneer een actieve afnemer aan hem teruglevert. Deze marktdeelnemer is echter niet verplicht om hiervoor een aanbod te doen. Tot 1 januari 2031 zijn leveranciers bij afnemers met een kleine aansluiting (in beginsel huishoudelijke afnemers en micro ondernemingen) hiertoe op grond artikel 2.30 van het wetsvoorstel Energiewet wel verplicht. Na 1 januari 2031 kan een afnemer er mee geconfronteerd worden dat een (nieuwe) leverancier geen aanbod doet voor de teruglevering voor de door de afnemer opgewekte elektriciteit. Als een actieve afnemer niet tijdig een terugleverovereenkomst sluit dan ontvangt de afnemer geen geld voor zijn teruggeleverde elektriciteit en is de balansverantwoordelijkheid voor de teruglevering niet geregeld. Hierdoor kan een huishouden in theorie geconfronteerd worden met de kosten van onbalans. Het continueren van een plicht voor leveranciers om een aanbod te doen voor teruglevering bij afnemers met een kleine aansluiting is van belang om actieve huishoudelijke afnemers, die in de praktijk minder actieve marktdeelnemers kunnen zijn, te beschermen.

3) In het derde lid is opgenomen dat een marktdeelnemer die ten behoeve van een actieve afnemer faciliteert in peer-to-peer-handel voor levering aan eindafnemers hiertoe een terugleveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel sluit. De ACM merkt op dat in het wetsvoorstel Energiewet geen artikel is opgenomen waarin de plichten van deze marktdeelnemer met betrekking tot het faciliteren zijn opgenomen. Ook is geen definitie voor het begrip faciliteren opgenomen. Dit betekent dat hier niet op gehandhaafd kan worden door de ACM en dat een actieve afnemer mogelijk hierbij niet voldoende beschermd is.

Artikel 2.34 factureren en informeren

1. Een marktdeelnemer die met een actieve afnemer of groep actieve afnemers een aggregatieovereenkomst heeft gesloten, verstrekt hem periodiek en kosteloos een factuur en informeert hem periodiek en kosteloos over zijn verkochte elektriciteit of geleverde diensten.
2. De informatie is op begrijpelijke en transparante wijze weergegeven.
3. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:
 - a. de informatie die wordt verstrekt;

- b. wijze waarop de facturen en informatie worden verstrekt;
- c. de frequentie van de facturering en informatieverstrekking.

Opmerking ACM

Een factuur betreft volgens dit artikel een overzicht van *verkochte elektriciteit of geleverde diensten* waarvoor een betaling verschuldigd is. Bij de in de wet onderscheiden typen aggregatieovereenkomsten kan er ook sprake zijn van vergoedingen, bijvoorbeeld voor de geboden flexibiliteit met vraagrespons. Onduidelijk is of artikel 2.34 ook betrekking heeft op een vergoedingenoverzicht van de aggregator aan de actieve afnemer.

Artikel 2.35 toepasselijk recht

1. *Op een aggregatieovereenkomst met een actieve afnemer die tevens huishoudelijk eindafnemer of een micro-onderneming is of met een groep actieve afnemers, waarvan de deelnemers huishoudelijk eindafnemer of een micro-onderneming zijn, is Nederlands recht van toepassing.*

2. *De Nederlandse rechter is bij uitsluiting bevoegd kennis te nemen van geschillen over aggregatieovereenkomsten met een actieve afnemer die tevens huishoudelijk eindafnemer of een micro-onderneming is of met een groep actieve afnemers waarvan de deelnemers huishoudelijk eindafnemer of een micro-onderneming zijn.*

3. *Een beding in een aggregatieovereenkomst dat strijdig is met het eerste of tweede lid, is nietig.*

Opmerking ACM

Er staat in het 2e lid dat de Nederlandse rechter bij uitsluiting bevoegd is kennis te nemen van geschillen. Daarbij moet worden aangevuld dat de Geschillencommissie ook bevoegd is. Dit zou op zijn minst moeten worden vermeld in de artikelsgewijze toelichting of MVT (zelfde opmerking als bij artikel 2.12 over de leveringsovereenkomst).

Artikel 2.36 eindafrekening

Als een aggregatieovereenkomst eindigt, verstrekt de marktdeelnemer die partij was bij die overeenkomst, de actieve afnemer of groep actieve afnemers binnen een bij ministeriële regeling te bepalen termijn een eindafrekening.

Opmerking ACM

In dit artikel ontbreekt dat er op basis van de eindafrekening voor beide partijen een betaalverplichting kan ontstaan. Bij aggregatie ontvangt de actieve afnemer een vergoeding voor de teruggeleverde elektriciteit of flexibiliteit van de partij die aggregatiediensten levert. Daarnaast kan er ook sprake zijn van een betaling van de actieve afnemer aan de partij die aggregatiediensten levert. Dit zijn dus betalingsverplichtingen die wederzijds kunnen ontstaan. De ACM is van mening dat deze wederzijdse betalingsverplichting expliciet dient te zijn opgenomen in de wet, zodat zij, in geval van niet betalen door de marktdeelnemer, die partij was bij die aggregatieovereenkomst, handhavend kan optreden.

Artikel 2.37 opzegvergoeding

1. *Een marktdeelnemer brengt een actieve afnemer of groep actieve afnemers die tevens huishoudelijk eindafnemer, micro-onderneming of kleine onderneming is of zijn, voor de opzegging van een aggregatieovereenkomst door die actieve afnemer of die groep, geen opzegvergoeding in rekening, tenzij het een tussentijdse opzegging betreft van een aggregatieovereenkomst voor bepaalde duur en een vast overeengekomen prijs of vast overeengekomen kosten, en de opzegvergoeding in de aggregatieovereenkomst is opgenomen.*

2. *Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over hoogte van de vergoeding.*

Opmerkingen ACM

- 1) In de wettekst en artikelsgewijze toelichting zou tot uitdrukking moeten komen dat er bij aggregatieovereenkomsten van bepaalde duur met een vaste prijs een opzegvergoeding in rekening kan worden gebracht, mits aantoonbaar is dat de aggregator een economisch nadeel ondervindt door tussentijdse opzegging. Dit is alleen het geval als een aggregator kan aantonen dat hij verplichtingen is aangegaan op de energiemarkt die hij niet meer kan nakomen door de opzegging van de overeenkomst. De vraag is of dit aantoonbare nadeel er altijd is bij alle typen aggregatieovereenkomsten. Zo is bij terugleveringsovereenkomsten van opgewekte zonne-energie de opbrengst ook gedurende de looptijd onzeker omdat deze afhankelijk is van de hoeveelheid zonne-uren en het verbruik van de actieve afnemer. Vraag is of gegeven deze onzekerheid daarbovenop sprake is van een kwantificeerbaar economisch nadeel voor de aggregator bij opzegging van de overeenkomst door de afnemer.
- 2) Niet alleen de hoogte van de opzegvergoeding is van belang maar ook de voorwaarden waaronder kan worden opgezegd. Voorstel van de ACM is om "de voorwaarden en" voorafgaand het woord "hoogte" aan lid 2 toe te voegen.
- 3) De ACM verzoekt ten slotte om aan het tweede lid toe te voegen dat de nadere regels niet alleen betrekking hebben op de hoogte maar ook op de redelijkheid van de opzegvergoeding. En hierbij dus aan te sluiten bij artikel 2.17.

Artikel 2.38 overstappen

1. *Als een actieve afnemer of groep actieve afnemers overstapt naar een andere marktdeelnemer aan wie hij teruglevert, die ten behoeve van hem faciliteert in peer-to-peer-handel, of die hem vraagresponsdiensten levert, accommodeert de nieuwe marktdeelnemer de overstap.*
2. *Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de wijze waarop en de termijn waarbinnen de nieuwe marktdeelnemer de overstap accommodeert.*
3. *De nieuwe marktdeelnemer brengt voor een overstap van een actieve afnemer of groep actieve afnemers, die tevens huishoudelijke eindafnemer, micro-onderneming of kleine onderneming is of zijn, buiten de op grond van artikel 2.37 [opzegvergoeding] in rekening te brengen kosten, geen andere kosten in rekening.*

Opmerking ACM

Wat wordt verstaan onder accommodeert? Het woord wordt niet gedefinieerd. De ACM meent dat het gebruik van het woord hier verwarring schept, omdat het zowel in orde maken kan betekenen maar ook zich schikken naar. Daarnaast wordt de rol van de oude leverancier niet genoemd. Evenmin wordt de distributiesysteembeheerder genoemd die hier ook een rol heeft.

Suggestie voor lid 1.

Als de eindafnemer een overeenkomst met een andere leverancier gesloten heeft zet deze leverancier de overstap in gang en regelt het doorlopen van de procedure. De distributiesysteembeheerder voert de wisseling in zijn registers door en de oude leverancier dient zich hier naar te schikken.

Suggestie lid 2

Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de wijze waarop en de termijn waarbinnen de overstap dient te zijn afgerond.

Artikel 2.39 vraagrespons en verrekening

1. *Een marktdeelnemer die op een allocatiepunt niet tevens de leverancier is, levert op dat allocatiepunt geen vraagresponsdiensten, tenzij met de balanceringsverantwoordelijke voor*

elektriciteit op dat allocatiepunt een overeenkomst op basis van het aanbod, bedoeld in het tweede lid is gesloten.

2. Als een marktdeelnemer met een actieve afnemer ten aanzien van een allocatiepunt een vraagresponsovereenkomst heeft gesloten, doet de balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit op dat allocatiepunt, al dan niet in samenspraak met de leverancier op dat allocatiepunt de marktdeelnemer die vraagresponsdiensten levert op diens verzoek een redelijk aanbod inzake de financiële compensatie en de voorwaarden voor de aanpassing van het elektriciteitsprogramma als gevolg van de vraagrespons, over de vergoeding van eventuele onbalanskosten die hierdoor ontstaan en de uitwisseling van relevante gegevens.

3. Marktdeelnemers hanteren bij de berekening van de financiële compensatie een bij ministeriële regeling vast te stellen berekeningsmethode, waarbij zowel rekening wordt gehouden met de ingekochte maar door vraagrespons niet verkochte elektriciteit als de niet ingekochte maar door vraagrespons extra verkochte elektriciteit.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over:

- a. de uitgangspunten waaraan een berekeningsmethode ten minste moet voldoen;
- b. de inhoud van het aanbod, bedoeld in het tweede lid;
- c. de termijn waarbinnen een redelijk aanbod moet worden gedaan.

5. Het eerste lid is niet van toepassing voor zover een marktdeelnemer die vraagresponsdiensten levert, optreedt als aanbieder van balanceringsdiensten aan de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit.

Opmerking ACM

In het wetsvoorstel Energiewet wordt het proces van aggregeren geïntroduceerd. Een vorm van aggregeren is vraagrespons waarbij het verbruik wordt verschoven in de tijd. Als een onafhankelijke aggregator actief wil worden op een aansluiting, schrijft het wetsvoorstel Energiewet voor, moeten er afspraken gemaakt worden tussen de balansverantwoordelijke (hierna: BRP) van de onafhankelijke aggregator en van de BRP van de leverancier die al actief is op de aansluiting. Artikel 2.39 geeft regels voor de vaststelling van de financiële compensatie. De ACM begrijpt de ratio hierachter. In het geval dat een onafhankelijke aggregator actief wordt op een aansluiting wordt de leverancier mogelijk financieel benadeeld. Wanneer de afnemer bijvoorbeeld zijn verbruik tegen een vergoeding van de aggregator terugschakelt, wordt de door de leverancier ingekochte elektriciteit niet volledig afgenomen. Hierdoor krijgt de leverancier te maken met ongedekte inkoopkosten en mogelijk ook onbalanskosten. De omgekeerde situatie, waarbij er door tussenkomst van de aggregator door de afnemer meer elektriciteit wordt geconsumeerd dan oorspronkelijk door de leverancier was ingekocht, is ook mogelijk. Voor beide situaties is het belangrijk dat de inkoopkosten voor de betreffende onder- of overschatte volumes en de door vraagrespons ontstane onbalanskosten worden vergoed tussen de (BRP van de) aggregator en de (BRP van de) leverancier.

Met artikel 2.39, vijfde lid, van het wetsvoorstel wordt bij aggregatiediensten voor de balanceringsmarkt voor een centraal afhandelingssysteem gekozen en bij aggregatiediensten voor andere markten (zoals day ahead en intraday) voor bilaterale afspraken tussen de marktpartijen (in artikel 2.39, tweede lid). Op grond van artikel 2.39, derde lid, hanteren de marktdeelnemers bij de berekening van de financiële compensatie een bij Ministeriële Regeling (hierna: MR) vastgestelde berekeningsmethode. De ACM heeft bij artikel 2.39 de volgende opmerkingen en aanbevelingen:

- Artikel 2.39 spreekt over financiële compensatie en de voorwaarden voor de aanpassing van het elektriciteitsprogramma als gevolg van vraagrespons. Bij bilaterale afspraken over aggregatiediensten voor de day ahead en intraday markt zullen tussen de BRP's naast de hoogte van de financiële compensatie ook andere zaken geregeld moeten worden. Zo zullen afspraken moeten worden gemaakt over het vaststellen van de baseline, de meting en verificatie van de geleverde vraagrespons en de wijze van verrekening. Uit de artikelsgewijze toelichting blijkt niet of dit valt onder voorwaarden voor de aanpassing van het elektriciteitsprogramma als gevolg van vraagrespons. De ACM adviseert u om deze overige contractuele afspraken expliciet te noemen in de artikelsgewijze toelichting.

- De ACM is het eens met de keuze om voor aggregatiediensten voor de balanceringsmarkt een centraal afhandelingssysteem op te zetten, waarbij TenneT dit proces tussen de partijen faciliteert. Dit systeem is relatief eenvoudig door TenneT te implementeren. Omdat TenneT bij beide BRP's eenzelfde volume in het programma 'aanpast' hoeft, anders dan voor day ahead en intraday markt, het volume waarvoor vergoeding moet plaatsvinden tussen de (BRP van de) aggregator en de (BRP van de) leverancier niet nog apart te worden vastgesteld. Dit is gunstig omdat aggregatie naar verwachting het eerst in de balanceringsmarkt gaat plaatsvinden. Wel moet ook voor de balanceringsmarkt in een ministeriële regeling een berekeningsmethode voor de financiële compensatie worden vastgesteld (zie artikel 3.48, 4e lid, sub b).
- Een gereguleerde aanpak voor onafhankelijke aggregatie in andere markten dan de balanceringsmarkt, zoals de intraday- en dayahead-markt, vindt de ACM op dit moment een te vergaande keuze omdat de business case voor aggregatie van kleinschalige verbruikers in deze markten nog niet rond lijkt te komen en er op dit moment daarom nog helemaal geen sprake is van een markt. Daarbij verwacht de ACM dat als er een positieve business case gaat ontstaan, de markt ook zonder regulering op gang kan komen. In de retailmarkt die wij in Nederland kennen kan een afnemer immers kiezen voor een leverancier die de mogelijkheid tot aggregeren wel biedt, al dan niet op grond van afspraken die de leverancier heeft gemaakt met een onafhankelijke aggregator. De ACM ziet bovendien een risico dat door het prille stadium van de markt, regulering onvoldoende zal aansluiten bij de ontwikkeling van toekomstige business cases en voor de leverancier of de onafhankelijke aggregator ongunstig uitvalt. Regulering zou wat de ACM betreft pas overwogen moeten worden als de markt voor aggregatiediensten onvoldoende op gang komt, bijvoorbeeld door een ongelijk speelveld tussen onafhankelijke aggregators en leveranciers. De ACM adviseert daarom om marktpartijen eerst de kans te geven om zelf afspraken te maken over de financiële compensatie en voorwaarden bij aggregatie op andere markten dan de balanceringsmarkt. Daarom stelt de ACM voor om te kiezen voor een model waarbij de ontwikkeling van de markt actief wordt gemonitord en op een later moment alsnog besloten kan worden om een berekeningsmethodiek en voorwaarden voor te schrijven, indien blijkt dat de markt niet tot ontwikkeling komt. Bij deze monitoring kunnen ook de geschillen die worden voorgelegd aan de ACM worden meegenomen. Een belangrijk voordeel daarvan is dat in het geval een gereguleerde methodiek nodig blijkt, bij het opstellen daarvan rekening kan worden gehouden met de ervaringen die marktpartijen tot dan toe met (pogingen tot) afspraken over verrekening en voorwaarden hebben opgedaan. Ook kunnen we dan de ervaringen in andere EU landen daarbij betrekken, waar verschillende marktmodellen worden gekozen die de komende tijd verder uitgewerkt en geïmplementeerd gaan worden. Dit vermindert aanzienlijk het risico dat de regulering de ontwikkeling van de markt in de weg zit, omdat deze niet aansluit op de praktijk.

Afdeling 2.4 Balanceren

Artikel 2.40 balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit

1. Een aangeslotene op een systeem voor elektriciteit draagt er overeenkomstig artikel 5 van verordening 2019/943 zorg voor dat een balanceringsverantwoordelijke actief is op elk van de allocatiepunten die aan zijn aansluiting zijn toegekend.

2. Een leverancier die op een allocatiepunt een leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel sluit met een huishoudelijke eindafnemer of een micro-onderneming draagt er zorg voor dat in de leveringsovereenkomst of de leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel een bepaling is opgenomen krachtens welke de eindafnemer de financiële verantwoordelijkheid voor de onbalans die hij door de onttrekking van de elektriciteit via dat allocatiepunt in het systeem veroorzaakt, overdraagt aan de leverancier, als deze zelf balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit is, of hem de opdracht geeft en machtigt deze verantwoordelijkheid over te dragen aan zijn balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit.

3. Een marktdeelnemer die op een allocatiepunt een terugleveringsovereenkomst of terugleveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel sluit met een actieve afnemer die tevens

huishoudelijke eindafnemer of een micro-onderneming is, draagt er zorg voor dat in de aggregatieovereenkomst een bepaling is opgenomen krachtens welke de actieve afnemer de financiële verantwoordelijkheid voor de onbalans die hij door de invoeding van de elektriciteit via dat allocatiepunt in het systeem veroorzaakt, overdraagt aan de marktdeelnemer als deze zelf balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit is, of hem de opdracht geeft en machtigt deze verantwoordelijkheid over te dragen aan zijn balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit.

4. Het derde lid is niet van toepassing voor zover de actieve afnemer voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst expliciet heeft verklaard dat hij de financiële verantwoordelijkheid, bedoeld in het eerste lid, zelf draagt of zelf overdraagt aan een balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit. Van deze verklaring wordt melding gemaakt in de te sluiten overeenkomst.

5. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over:

a. de informatie die marktdeelnemers aan een actieve afnemer verschaffen inzake de risico's van het dragen van de financiële verantwoordelijkheid, en

b. de wijze waarop de marktdeelnemer een verklaring van een actieve afnemer verifieert en administreert.

Opmerking ACM

In het eerste lid staat dat een aangeslotene er voor zorgt dat een balanceringsverantwoordelijke op elk van de allocatiepunten actief is. Het is onduidelijk wat bedoeld wordt met actief. Dit is niet gedefinieerd en is niet nader toegelicht bij dit artikel. Onduidelijk is tot wat voor verplichting dit leidt.

Voorts is in het vierde lid opgenomen dat een actieve afnemer de financiële verantwoordelijkheid aan een andere BRP kan overdragen. Wanneer een huishoudelijke afnemer of micro-onderneming ten aanzien van diens levering expliciet kiest voor een andere BRP, dan dienen tussen deze andere BRP en de leverancier afspraken gemaakt te worden, omdat de leverancier verantwoordelijk blijft voor de levering aan de huishoudelijk afnemer/micro-onderneming. Hiervoor ontbreekt een regeling. De ACM verzoekt dit aan te vullen.

Artikel 2.41 balanceringsverantwoordelijke voor gas

1. Een aangeslotene op een systeem voor gas draagt er zorg voor dat op zijn aansluiting een balanceringsverantwoordelijke voor gas actief is.

2. In afwijking van het eerste lid draagt de leverancier van een aangeslotene met een kleine aansluiting op het gassysteem er zorg voor dat een balanceringsverantwoordelijke voor gas actief is op die aansluiting.

Opmerking ACM

Zie de opmerking van de ACM in H1 over balanceringsverantwoordelijke voor gas.

Artikel 2.42 TTF

Als gas wordt overgedragen van een balanceringsportfolio naar een andere balanceringsportfolio dan vindt deze overdracht plaats op een virtueel punt op het systeem voor gas door middel van een handelsbericht.

Opmerking ACM

Zie de opmerking van de ACM in H1 over balanceringsportfolio.

Artikel 2.43 overstappen

1. Als een aangeslotene overstapt naar een andere balanceringsverantwoordelijke, accommodeert de nieuw gecontracteerde balanceringsverantwoordelijke de overstap.

2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:

a. de termijn waarbinnen de overstap plaatsvindt;

b. de wijze waarop de nieuwe marktdeelnemer de overstap accommodeert.

3. Een balanceringsverantwoordelijke brengt een aangeslotene voor het accommoderen van een overstap geen kosten in rekening.

Opmerking ACM

Zie de vergelijkbare opmerking bij artikel 2.38 voor wat betreft het begrip accommoderen en de rollen van de bestaande gecontracteerde marktdeelnemer en de systeembeheerder.

Afdeling 2.5 Meten

Artikel 2.44 beschikken over een meetinrichting

1. Een aangeslotene beschikt op of nabij ieder overdrachtspunt over een geïnstalleerde meetinrichting die voldoet aan de eisen gesteld krachtens de artikelen 2.45, [eisen meetinrichting] 3.53 [eisen meetinrichtingen DSB] of 3.57 [eisen meetinrichtingen gassystemen], tenzij:

- a. de aangeslotene beschikt over een onbemeten aansluiting;
- b. de distributiesysteembeheerder redelijkerwijs niet in staat is een meetinrichting met communicatiefunctie bij een aangeslotene met een kleine aansluiting te plaatsen en de oorzaak daarvan niet in de macht van de aangeslotene ligt;
- c. de aangeslotene een onderneming is als bedoeld in artikel 1.3, eerste lid, [nuancering aansluiting en aangeslotene] met een aansluiting op een gesloten systeem van de beheerder, bedoeld in artikel 1 van de Spoorwegwet;
- d. de aangeslotene behoort tot het bedrijf van de beheerder van het gesloten systeem en de beheerder van het gesloten systeem elektriciteit of gas aan deze aangeslotene levert.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over:
 - a. situaties waarin een aangeslotene tevens beschikt of moet beschikken over een geïnstalleerde meetinrichting op een andere plaats dan op of nabij een overdrachtspunt, waarbij kan worden bepaald dat die andere plaats wordt aangemerkt als een additioneel allocatiepunt;
 - b. welke partij bij aangeslotenen met een kleine aansluiting in die situatie de meetinrichting installeert en beheert;
 - c. welke partij bij aangeslotenen met een kleine aansluiting in die situatie de meetgegevens collecteert, valideert en vaststelt.
3. Bij ministeriële regeling wordt bepaald onder welke voorwaarden een aansluiting een onbemeten aansluiting is.

Opmerkingen ACM

Meetinrichtingen bestaan volgens de huidige regelgeving in de Meetcode uit een primair en een secundair gedeelte (zie over het primaire gedeelte artikelen 4.3.2.1 e.v. van de Meetcode). Het primaire gedeelte betreft volgens de definiëring in de Begrippencode Elektriciteit de eventueel aanwezige spannings- en stroommeettransformatoren met inbegrip van de aansluitklemmen in het systeem van de systeembeheerder, waarop het secundaire deel van de meetinrichting is aangesloten. Het secundaire gedeelte van de meetinrichting betreft dan het deel van de meetinrichting vanaf de aansluitklemmen van de secundaire wikkelingen van de meettransformatoren tot en met de kWh-meters en de kvarh-meters en de dagelijks op afstand uitleesbare meetinrichting.

Dit secundaire gedeelte valt buiten het systeem van de systeembeheerder en valt daarom onder de verantwoordelijkheid van de aangeslotene en de door hem ingeschakelde meetverantwoordelijke. Uit de definitie van het begrip aansluiting en de artikelsgewijze toelichting daarop wordt duidelijk dat in het wetsvoorstel het primaire gedeelte van de meetinrichting kwalificeert als onderdeel van de aansluiting. Hieruit wordt echter niet duidelijk of het primaire gedeelte van de meetinrichting volgens het wetsvoorstel ook nog onderdeel is van de meetinrichting, zoals in het wetsvoorstel bedoeld. Of dat het geval is, volgt evenmin uit de definitie en toelichting op het begrip meetinrichting.

Dit leidt tot onduidelijkheid met betrekking tot de reikwijdte van de verantwoordelijkheid van de aangeslotene, bedoeld in het eerste lid, om te zorgen voor een meetinrichting die aan de eisen van

2.45 voldoet. Het leidt ook tot onduidelijkheid over de reikwijdte van de verplichtingen van meetverantwoordelijke partijen, bedoeld in artikel 2.49 lid 1, ten aanzien van door haar te installeren meetinrichtingen. Daarnaast is onduidelijk of op grond van artikel 2.45, derde lid en 2.49, tweede lid, ook nadere regels kunnen worden gesteld met betrekking tot het primaire gedeelte van een meetinrichting.

De ACM verzoekt u daarom in het wetsvoorstel te verduidelijken of het primaire gedeelte wél of niet onderdeel is van de meetinrichting, zoals in het wetsvoorstel bedoeld. Wanneer dit niet het geval is, wijst de ACM erop dat het wetsvoorstel geen grondslag lijkt te bevatten om nadere regels te stellen met eisen waaraan het primaire gedeelte van de meetinrichting moet voldoen. De Meetcode bevat dergelijke eisen wel, en de ACM meent dat deze eisen ook op basis van het wetsvoorstel Energiewet gesteld kunnen worden. De ACM verzoekt u daarom in dat geval tevens te voorzien in een grondslag om nadere regels te kunnen stellen met betrekking tot het primaire gedeelte van de meetinrichting.

Het eerste lid, onderdeel b, maakt een uitzondering op de verplichting voor de aangeslotene om ervoor te zorgen dat hij over een meetinrichting beschikt die aan de eisen op grond van artikel 2.45 voldoet, voor situaties waarin "distributiesysteembeheerder redelijkerwijs niet in staat is een meetinrichting met communicatiefunctie bij een aangeslotene met een kleine aansluiting te plaatsen en de oorzaak daarvan niet in de macht van de aangeslotene ligt". In de artikelsgewijze toelichting wordt als voorbeeld van zo'n situatie bedoeld de aanwezigheid van asbest in de meterkast genoemd. Dit is volgens de ACM nu juist een oorzaak voor het niet kunnen plaatsen van een meetinrichting die wél in de macht van de aangeslotene ligt, en daarmee geen situatie die onder dit eerste lid, onder b valt.

In het tweede lid, onder c, wordt gesproken van onder meer het *collecteren* van meetgegevens. Deze term wordt ook in andere bepalingen in hoofdstuk 2 en 3 (artikel 3.59 – 3.61) gebruikt voor het verzamelen van de meetgegevens. In hoofdstuk 4, dat gaat over dataregistratie en -uitwisseling, wordt echter niet gesproken van het 'collecteren' van gegevens, maar van 'verzamelen' van gegevens. Om misverstanden te voorkomen, lijkt het de ACM goed om de terminologie gelijk te trekken, dan wel om toe te lichten waarom voor verschillende termen wordt gekozen en welke verschillen er dan zijn tussen 'collecteren' en 'verzamelen'. Hetzelfde geldt voor de termen 'valideren' (in hoofdstuk 2) en 'controle op betrouwbaarheid en volledigheid' (in hoofdstuk 4).

Artikel 2.45 eisen aan meetinrichtingen

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de eisen en functionaliteiten waaraan een meetinrichting of een onderdeel van een meetinrichting ten minste moet voldoen. Deze regels kunnen verschillen voor meetinrichtingen:

- a. voor verschillende categorieën aansluitingen;*
- b. voor verschillende categorieën aangeslotenen;*
- c. op of nabij verschillende overdrachtspunten;*
- d. op of nabij verschillende allocatiepunten;*
- e. meetinrichtingen op andere plaatsen dan op of nabij een overdrachtspunt;*
- f. voor verschillende type activiteiten;*
- g. voor verschillende functionaliteiten;*
- h. voor hetgeen op grond het bepaalde bij of krachtens de artikelen 2.47 [meten bij kleine aansluitingen] en 2.49 [verplichtingen meetverantwoordelijke partijen] gemeten moet worden.*

Artikel 2.46 medewerking installeren en beheren meetinrichting

1. Een aangeslotene met een kleine aansluiting verleent de distributiesysteembeheerder de nodige medewerking aan de uitvoering van de taken, genoemd in artikel 3.50 [ter beschikking stellen meetinrichting].

2. Een aangeslotene met een grote aansluiting op het transmissiesysteem voor gas die uitsluitend gas onttrekt, verleent de transmissiesysteembeheerder voor gas de nodige medewerking aan de uitvoering van de taken, genoemd in artikel 3.56 [Meetinrichtingen gastransmissiesysteem].

Artikel 2.47 meten bij kleine aansluitingen meetinrichtingen zonder communicatiefunctie

1. Een leverancier die op een primair allocatiepunt van een aangeslotene met een kleine aansluiting actief is:
 - a. collecteert en valideert meetgegevens en stelt deze vast ten behoeve van aangeslotenen die beschikken over een meetinrichting zonder communicatiefunctie of een meetinrichting waarvan de communicatiefunctie administratief is uitgeschakeld;
 - b. geeft overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens artikel 4.6, zesde lid, [aanleveren gegevens] gegevens door.
2. Een aangeslotene met een kleine aansluiting verleent medewerking aan een leverancier bij het collecteren van meetgegevens.
3. Bij ministeriële regeling wordt bepaald welke meetgegevens worden gecollecteerd en worden voorts regels gesteld over:
 - a. de frequentie waarmee meetgegevens wordt gecollecteerd;
 - b. de wijze waarop meetgegevens worden gecollecteerd;
 - c. de nauwkeurigheidseisen voor het collecteren van meetgegevens;
 - d. de methoden voor het herleiden en berekenen ten behoeve van het valideren en vaststellen van meetgegevens.

Artikel 2.48 actief zijn meetverantwoordelijke partij

1. Een aangeslotene met een grote aansluiting draagt er zorg voor dat op zijn aansluiting een meetverantwoordelijke partij actief is.
2. Het eerste lid is niet van toepassing voor zover een aangeslotene met een aansluiting op het transmissiesysteem voor gas:
 - a. uitsluitend gas afneemt;
 - b. een distributiesysteembeheerder voor gas is;
 - c. een beheerder van een gesloten systeem voor gas is.
3. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op systeemkoppelingen, in welk geval de betrokken systeembeheerders gezamenlijk een meetverantwoordelijke partij aanwijzen.

Artikel 2.49 verplichtingen meetverantwoordelijke partijen

1. Een meetverantwoordelijke partij:
 - a. installeert en beheert op of nabij ieder overdrachtpunt een meetinrichting die voldoet aan de krachtens artikel 2.45 [eisen meetinrichtingen] gestelde eisen;
 - b. voor zover van toepassing, installeert en beheert een meetinrichting op de bij de krachtens artikel 2.44, tweede lid, [beschikken over een meetinrichting] vastgestelde plaatsen;
 - c. geeft overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens artikel 4.6, zesde lid, [aanleveren gegevens] gegevens van de door hem beheerde meetinrichtingen door;
 - d. collecteert en valideert per geïnstalleerde meetinrichting meetgegevens en stelt deze vast;
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden voor de verschillende soorten meetinrichtingen die krachtens artikel 2.45 [eisen meetinrichtingen] zijn toegestaan regels gesteld over:
 - a. het installeren en beheren van meetinrichtingen;
 - b. het soort meetgegevens dat wordt gecollecteerd, gevalideerd of vastgesteld;
 - c. de frequentie waarmee meetgegevens worden gecollecteerd, gevalideerd of vastgesteld;
 - d. de wijze waarop meetgegevens worden gecollecteerd;
 - e. de nauwkeurigheidseisen voor het collecteren van meetgegevens;
 - f. de methoden voor het herleiden en berekenen van de hoeveelheid gas;
 - g. de methoden voor het herleiden en berekenen ten behoeve van het valideren en vaststellen van meetgegevens.
3. Een meetverantwoordelijke partij kan met een aangeslotene overeenkomen dat de aangeslotene de meetgegevens ten aanzien van de kwaliteit van het door hem ingevoede gas zelf collecteert, valideert en vaststelt. In dat geval geeft de aangeslotene de meetgegevens overeenkomstig het eerste lid, onderdeel c, door.

Artikel 2.50 controlesystematiek meetinrichtingen

1. Een meetverantwoordelijke partij hanteert een door Onze Minister goedgekeurd protocol voor een periodieke en steekproefsgewijze controle van meetinrichtingen op de bij of krachtens artikel 2.45 [eisen aan meetinrichtingen] gestelde eisen.
2. Bij ministeriële regeling kunnen eisen worden gesteld aan het protocol.

Artikel 2.51 erkenningsplicht

1. Het is verboden zonder een erkenning als bedoeld in artikel 2.52, tweede lid, [aanvragen en verlenen erkenning door ACM] bij aangeslotenen meetinrichtingen te installeren en te beheren en daar te meten.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op een aangeslotene met een aansluiting op het transmissiesysteem voor gas voor zover die uitsluitend gas invoedt of hij een gasopslagbeheerder is, en de meetactiviteiten overeenkomstig het derde lid zelf uitvoert.
3. Een aangeslotene, bedoeld in het tweede lid:
 - a. installeert en beheert op of nabij ieder overdrachtspunt een meetinrichting;
 - b. collecteert, valideert meetgegevens en stelt deze per geïnstalleerde meetinrichting vast
 - c. geeft overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens artikel 4.6, zesde lid, [aanleveren gegevens] gegevens van de door hem beheerde meetinrichtingen door.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden ten aanzien van de verplichtingen in het derde lid regels gesteld over:
 - a. het soort meetgegevens dat wordt gecollecteerd, gevalideerd of vastgesteld;
 - b. de frequentie waarmee meetgegevens worden gecollecteerd, gevalideerd of vastgesteld;
 - c. de wijze waarop meetgegevens worden gecollecteerd;
 - d. de nauwkeurigheidseisen voor het collecteren van meetgegevens;
 - e. de methoden voor het herleiden en berekenen van de hoeveelheid gas;
 - f. de methoden voor het herleiden en berekenen ten behoeve van het valideren en vaststellen van meetgegevens.

Artikel 2.52 aanvragen en verlenen erkenning door ACM

1. Een meetverantwoordelijke partij:
 - a. beschikt over de benodigde organisatorische en technische kwaliteiten alsmede voldoende deskundigheid voor een goede uitvoering van zijn verplichtingen, en
 - b. is redelijkerwijs in staat de verplichtingen als opgenomen in artikel 2.51 [erkenningsplicht] na te komen.
2. De Autoriteit Consument en Markt verleent een meetverantwoordelijke partij op aanvraag als de meetverantwoordelijke partij voldoet aan de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid, een erkenning.
3. De Autoriteit Consument en Markt kan voorschriften en beperkingen verbinden aan een erkenning.
4. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:
 - a. de voorwaarden waaraan een aanvraag moet voldoen;
 - b. de procedure voor de aanvraag van een vergunning.

Artikel 2.53 overdragen erkenning

1. Een erkenning als bedoeld in artikel 2.52 [aanvragen en verlenen erkenning door ACM] kan slechts worden overgedragen met toestemming van de Autoriteit Consument en Markt.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over het eerste lid.

Artikel 2.54 wijzigen en intrekken erkenning

1. De Autoriteit Consument en Markt kan een erkenning als bedoeld in artikel 2.52, tweede lid, [aanvragen en verlenen erkenning door ACM] wijzigen of intrekken indien:

a. de houder van de erkenning niet langer voldoet aan één of meer verplichtingen, gesteld bij of krachtens de artikelen 2.49 [verplichtingen erkende meetverantwoordelijke partijen] of 2.52, tweede lid [aanvragen en verlenen erkenning door ACM];

b. de houder van de erkenning dit verzoekt;

c. de houder van de erkenning de in de erkenning opgenomen voorschriften of opgelegde beperkingen niet nakomt;

d. de houder van de erkenning bij de aanvraag onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste en volledige gegevens tot een andere beschikking op de aanvraag zou hebben geleid, of

e. de houder van de erkenning om andere redenen niet langer in staat moet worden geacht de erkende activiteit of in de erkenning opgenomen voorschriften na te komen.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de tijdelijke voorzieningen en de procedure bij intrekking van een erkenning als bedoeld in artikel 2.52, tweede lid [aanvragen en verlenen erkenning door ACM].

Opmerkingen ACM

In het tweede lid wordt verwezen naar een AMvB of MR waarin nadere regels worden gesteld over tijdelijke voorzieningen en de procedure bij intrekking van de erkenning als meetverantwoordelijke partij. Op bladzijde 88 van het algemene deel van de memorie van toelichting wordt erop gewezen dat in het geval van een intrekking van de erkenning vanwege een onvoorziene situatie, zoals bijvoorbeeld een faillissement van een meetverantwoordelijke partij, aangeslotenen van het ene op het andere moment moeten wisselen van meetverantwoordelijke partij. In de overgangperiode zijn niet altijd gedetailleerde meetgegevens beschikbaar, en de toelichting wijst er terecht op dat daardoor onnauwkeurigheden in de toerekening van kosten (op systeemniveau) ontstaan, die uiteindelijk via de BRP's op andere aangeslotenen worden afgewenteld. De ACM merkt hierbij op dat zij van mening is dat deze kosten alleen over de aangeslotenen met een grote aansluiting zouden moeten worden omgeslagen, aangezien dit de partijen zijn die ook de voordelen genieten van de vrije metermarkt en bijbehorende mogelijkheid van vrije keuze van een meetverantwoordelijke partij. De ACM verzoekt u daarom om in de lagere regelgeving niet alleen regels te stellen die de omvang van de onnauwkeurigheden en daaraan verbonden kosten bij het wegvallen van een meetverantwoordelijke partij zoveel mogelijk beperken, maar bovendien in het wetsvoorstel Energiewet of via lagere regelgeving te verzekeren dat die kosten niet worden verhaald op aangeslotenen met een kleine aansluiting.

Artikel 2.55 rapportageverplichting meetverantwoordelijke partij

1. Een meetverantwoordelijke partij rapporteert aan de Autoriteit Consument en Markt over de uitvoering van het bepaalde bij of krachtens artikel 2.49 [verplichtingen erkende meetverantwoordelijke partijen].

2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de frequentie waarmee gerapporteerd wordt en de eisen waaraan een rapportage moet voldoen.

Afdeling 2.6 Overige bepalingen

Paragraaf 2.6.1 garanties van oorsprong

Artikel 2.56 bewijs GvO

1. Een garantie van oorsprong voor elektriciteit uit hernieuwbare bronnen toont bij uitsluiting aan dat een producent de daarop aangegeven hoeveelheid elektriciteit heeft opgewekt uit hernieuwbare bronnen of met energie uit hernieuwbare bronnen.

2. Een garantie van oorsprong voor elektriciteit opgewekt in een installatie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling toont bij uitsluiting aan dat een producent de daarop aangegeven

hoeveelheid elektriciteit heeft opgewekt in een installatie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling.

3. Een garantie van oorsprong voor gas uit hernieuwbare bronnen toont bij uitsluiting aan dat een producent de daarop aangegeven hoeveelheid gas heeft opgewekt uit hernieuwbare bronnen of met energie uit hernieuwbare bronnen.

4. Een garantie van oorsprong voor elektriciteit uit niet-hernieuwbare bronnen toont bij uitsluiting aan dat een producent de daarop aangegeven hoeveelheid elektriciteit heeft opgewekt uit een andere energiebron dan hernieuwbare bronnen.

Artikel 2.57 taken MEZK en mandateren taken

1. Onze Minister is belast met het uitgeven, overdragen en innemen via een elektronisch systeem van garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56 [bewijs GvO].

2. Onze Minister opent op aanvraag van een in Nederland gevestigde producent, grootafnemer, marktdeelnemer die aggregeert of handelaar in garanties van oorsprong een rekening voor garanties van oorsprong. Bij deze aanvraag overlegt de producent het resultaat van de vaststelling, bedoeld in artikel 3.63 [Vaststelling hernieuwbare energiebron of WKK].

3. Onze Minister boekt op aanvraag garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56 [bewijs GvO], op een daarbij aangegeven rekening, indien een in Nederland gevestigde producent of, voor zover is voldaan aan de regels gesteld bij of krachtens het vierde lid, een marktdeelnemer die aggregeert, bij deze aanvraag de gegevens overlegt omtrent:

a. de gemeten hoeveelheid opgewekt elektriciteit uit hernieuwbare bronnen of uit andere bronnen, gas uit hernieuwbare bronnen, of

b. indien een producent van elektriciteit of gas gebruik maakt van omzetting van energie in een andere vorm van energie:

1°. de gemeten hoeveelheid opgewekte elektriciteit of gas;

2°. de gemeten hoeveelheid energie uit hernieuwbare bronnen of uit andere bronnen die is gebruikt voor de opwekking van de hoeveelheid, bedoeld onder 1°, en

3°. het bewijs van afboeking of verzoek tot afboeking van garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56, [bewijs GvO] garanties van oorsprong voor thermische energie uit hernieuwbare bronnen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Warmtewet of garanties van oorsprong voor ander gas uit hernieuwbare bronnen als bedoeld in artikel 1 van de Wet implementatie EU-richtlijn hernieuwbare energie voor garanties van oorsprong van een Nederlandse rekening voor de gemeten hoeveelheid onder 2°.

4. Bij ministeriele regeling worden regels gesteld over de situaties waarin en de voorwaarden waaronder Onze Minister garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56, eerste lid, [bewijs GvO] bijboekt op de rekening van een marktdeelnemer die aggregeert ten behoeve van een actieve afnemer.

5. Onze Minister kan de taken, bedoeld in het eerst tot en met derde lid, mandateren aan een niet-ondergeschikte die onafhankelijk is van producenten, grootafnemers, marktdeelnemers die aggregeren en handelaren in garanties van oorsprong.

Opmerking ACM

In de artikelsgewijze toelichting bij art 2.57, tweede lid, staat dat onder "grootafnemers" onder andere de leveranciers moet worden verstaan. De leverancier heeft echter ook een eigen definitie. De ACM vindt het duidelijker om in het tweede lid ook "leveranciers" te noemen, zoals in het huidige artikel 73 van de Elektriciteitswet 1998. Daarnaast hebben in de huidige Elektriciteitswet 1998 nu ook afnemers de mogelijkheid om een rekening bij CertiQ te openen. Daarvan wordt veel gebruik gemaakt door (groot)zakelijke afnemers, omdat deze marktdeelnemers het afboeken van garanties van oorsprong graag in eigen beheer houden vanwege de verantwoording van hun CO2 footprint. Deze mogelijkheid lijkt te vervallen in het wetsvoorstel Energiewet. Zakelijke afnemers vallen immers niet onder de definitie van grootafnemer. Een grootafnemer is gedefinieerd als een wederverkoper, terwijl het hier gaat om (groot)zakelijke afnemers die als eindafnemer garanties van oorsprong afboeken voor hun verbruik.

Artikel 2.58 afboeken GvO's door leverancier

Een leverancier zorgt ervoor dat als bewijs van levering van elektriciteit of gas aan een in Nederland gevestigde eindafnemer binnen één maand na de levering een corresponderende hoeveelheid garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56 [bewijs GvO] van een Nederlandse rekening wordt afgeboekt.

Opmerking ACM

Een leverancier moet voor de levering van elektriciteit voor zowel hernieuwbare als niet hernieuwbare elektriciteit garanties van oorsprong afboeken. Voor gas alleen voor hernieuwbaar gas. Een toevoeging van "hernieuwbaar" voor gas zou dit onderscheid duidelijk maken.

Artikel 2.59 GvO's binnen EU

1. Garanties van oorsprong, als bedoeld in artikel 2.56 [bewijs GvO] uitgegeven door onafhankelijke instanties in een andere lidstaat van de Europese Unie, die naar aard en strekking overeenkomen met in Nederland uitgegeven garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56 [bewijs GvO] worden daarmee gelijkgesteld.

2. Garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56 [bewijs GvO] uitgegeven door derde landen worden niet erkend, behalve indien de Europese Unie daarvoor een overeenkomst heeft afgesloten met het derde land en energie rechtstreeks uit dat land wordt ingevoerd of uitgevoerd.

Artikel 2.60 nadere regels GvO's

1. Bij ministeriële regeling worden tarieven vastgesteld ter dekking van de kosten die worden gemaakt met betrekking tot de activiteiten, bedoeld in artikel 2.57 [taken MEZK en mandateren taken].

2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:

a. de informatie die door een producent, grootafnemer, marktdeelnemer die aggregeert of handelaar in garanties van oorsprong verstrekt wordt aan Onze Minister;

b. de uitgifte en de geldigheidsduur van garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56 [bewijs GvO];

c. de gegevens die worden vermeld op garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56 [bewijs GvO];

d. de voorwaarden waaronder en de wijze waarop een producent, grootafnemer, marktdeelnemer die aggregeert of handelaar in garanties van oorsprong, gebruik kunnen maken van de door hen verkregen garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56 [bewijs GvO], of deze kunnen verhandelen;

e. de vaststelling, bedoeld in artikel 3.63 [Vaststelling hernieuwbare energiebron of WKK];

f. het meten van de hoeveelheid, bedoeld in artikel 2.57, derde lid [taken MEZK en mandateren taken].

3. De regels, bedoeld in het tweede lid, kunnen verschillen voor de verschillende soorten garanties van oorsprong als bedoeld in artikel 2.56 [bewijs GvO].

Paragraaf 2.6.2 Beperken gebruik laagcalorisch gas

Artikel 2.61 maximaal verbruik laagcalorisch gas

1. Het is een aangeslotene op het transmissie- of distributiesysteem van gas met ingang van 1 oktober 2022 verboden via een aansluiting die is verbonden met dat deel van het transmissie- of distributiesysteem voor gas waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd in een gasjaar meer dan 100 miljoen m³(n) gas aan dat transmissie- of distributiesysteem te onttrekken.

2. Indien installaties die behoren tot eenzelfde onderneming of instelling, die onderling technische, organisatorische of functionele bindingen hebben en in elkaars onmiddellijke nabijheid zijn gelegen, van gas worden voorzien door middel van meer dan één aansluiting, is het met ingang van 1 oktober 2022 verboden via die gezamenlijke aansluitingen meer dan 100 miljoen

$m^3(n)$ gas te onttrekken aan dat deel van het transmissie- of distributiesysteem voor gas waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd, indien een of meerdere van die aansluitingen na 20 juli 2020 zijn gerealiseerd.

3. Dit artikel vervalt met ingang van 1 oktober 2030 of op een bij koninklijk besluit eerder te bepalen tijdstip.

4. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op een aangeslotene, zijnde een gasopslagbeheerder.

Artikel 2.62 verbod onttrekken laagcalorisch gas grootste eindafnemers

1. Het is een aangeslotene op het transmissie- of distributiesysteem van gas die in de gasjaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019 in ten minste twee van die gasjaren meer dan 100 miljoen m^3 (n) gas via diens aansluiting heeft onttrokken en die verbonden is met dat deel van het transmissie- of distributiesysteem voor gas waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd, met ingang van 1 oktober 2022 verboden via die aansluiting gas aan dat deel van het transmissie- of distributiesysteem te onttrekken.

2. Deze aangeslotene meldt zo spoedig mogelijk na inwerkingtreding van dit artikel schriftelijk aan de transmissiesysteembeheerder voor gas dat zijn aansluiting omgeschakeld of afgesloten dient te worden en verstrekt hem alle gegevens die naar diens oordeel relevant zijn voor een voor de bedrijfsprocessen van de eindafnemer doelmatige en efficiënte planning van het omschakelen onderscheidenlijk afsluiten van de betrokken aansluiting. De eindafnemer stuurt een afschrift van deze melding en de daarbij gevoegde gegevens aan Onze Minister.

3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op een aangeslotene, zijnde een gasopslagbeheerder.

Artikel 2.63 planning afsluiten

1. De aangeslotene die ingevolge artikel 2.62, tweede lid, [verbod onttrekken laagcalorisch gas grootste eindafnemers] de transmissiesysteembeheerder voor gas heeft gemeld dat diens aansluiting dient te worden afgesloten, informeert de transmissiesysteembeheerder en Onze Minister over de planning van de afsluiting, voorzien van een onderbouwing van de benodigde tijd voor de onderscheiden activiteiten die naar zijn oordeel noodzakelijk zijn om afgesloten te kunnen worden van het transmissie- of distributiesysteem voor gas en, voor zover aan de orde, over te kunnen stappen naar een alternatieve energiebron.

2. Indien de planning naar het oordeel van de aangeslotene als gevolg van gewijzigde omstandigheden aanpassing behoeft, informeert de eindafnemer de transmissiesysteembeheerder voor gas en Onze Minister zo spoedig mogelijk over de aangepaste planning. De aangepaste planning wordt voorzien van een onderbouwing van elke afwijking ten opzichte van de eerder ingediende planning.

Artikel 2.64 ontheffing verbodsbepalingen laagcalorisch gas

1. Onze Minister kan een aangeslotene op diens verzoek ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in artikel 2.62, eerste lid, [verbod onttrekken laagcalorisch gas grootste eindafnemers] gedurende een in de ontheffing te bepalen periode, voor zover verlenging noodzakelijk is vanwege omstandigheden die niet zijn toe te rekenen aan de aangeslotene of redelijkerwijs niet door hem hadden kunnen worden voorzien of voorkomen.

2. Onze Minister kan een aangeslotene die op grond van artikel 2.62, tweede lid, [verbod onttrekken laagcalorisch gas grootste eindafnemers] heeft gemeld dat diens aansluiting afgesloten dient te worden, op diens verzoek ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in artikel 2.62, eerste lid, [verbod onttrekken laagcalorisch gas grootste eindafnemers] gedurende een in de ontheffing te bepalen periode, voor zover verlenging voor die periode noodzakelijk is om tot een stabiel verbruik van energie uit een andere bron dan gas afkomstig uit het transmissie- of distributiesysteem voor gas te komen.

3. Onze Minister kan een aangeslotene een ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in artikel 2.61, eerste lid, [maximaal verbruik laagcalorisch gas] voor zover dit nodig is om de leveringszekerheid van gas, warmte of elektriciteit te borgen.

4. Aan een ontheffing kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden, die mede betrekking kunnen hebben op de maximale toegestane hoeveelheid laagcalorisch gas die per gasjaar of gedurende de periode waarvoor de ontheffing is verleend door de afnemer aan het transmissie- of distributiesysteem voor gas mag worden onttrokken.

5. Het is verboden in strijd te handelen met aan een ontheffing verbonden voorschriften en beperkingen.

6. Onze Minister kan een ontheffing intrekken indien:

- a. niet langer wordt voldaan aan de gronden voor verlening van een ontheffing;
- b. degene aan wie de ontheffing is verleend in strijd handelt met een aan de ontheffing verbonden voorschrift of beperking;
- c. onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beschikking zou hebben geleid;

7. Onze Minister stuurt een afschrift van een op grond van dit artikel genomen besluit tot verlening of intrekking van een ontheffing aan de Autoriteit Consument en Markt en aan de transmissiesysteembeheerder voor gas.

Paragraaf 2.6.3 Overige bepalingen

Artikel 2.65 Remit

1. Het is verboden te handelen in strijd met de artikelen 3, 4 en 5 van verordening 1227/2011.
2. Overtreding van het eerste lid is een misdrijf.

Artikel 2.66 monopolie wettelijke taken en uitzonderingen

Het is een natuurlijk persoon of rechtspersoon, niet zijnde een systeembeheerder, verboden wettelijke taken van een transmissie- of distributiesysteembeheerder uit te voeren, met uitzondering van:

- a. werkzaamheden die een systeembeheerder aan die natuurlijk persoon of rechtspersoon uitbesteedt;
- b. de aanleg of verwijdering van een leiding en daarmee verbonden hulpmiddelen, bedoeld in artikel 3.37 [vrije aanleg en verwijdering aansluitleidingen];
- c. werkzaamheden die verband houden met tijdelijke taken.

Artikel 2.67 vergelijkingsinstrument

1. Een huishoudelijke eindafnemer en een micro-onderneming hebben recht op kosteloze toegang tot ten minste één onafhankelijk vergelijkingsinstrument dat de gehele energiemarkt bestrijkt of meerdere vergelijkingsinstrumenten die in voldoende mate de markt bestrijken, waarmee ze het aanbod van leveranciers, niet zijnde leveranciers voor zover deze ten behoeve van eindafnemers faciliteren in peer-to-peer-handel, kunnen vergelijken.

2. De vergelijkingsinstrumenten, bedoeld in het eerste lid, voldoen aan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen voorwaarden.

3. Indien naar het oordeel van Onze Minister de toegang, bedoeld in het eerste lid, niet door het normale functioneren van de markt wordt of zal kunnen worden gegarandeerd, kan Onze Minister een partij aanwijzen die een vergelijkingsinstrument voor ten hoogste tien jaar verzorgt.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de aanwijzing, bedoeld in het derde lid. De regels kunnen onder meer betrekking hebben op:

- a. de voor de aanwijzing te volgen procedure;
- b. voorschriften en voorwaarden die aan de aanwijzing worden verbonden;
- c. taken die aan de Autoriteit Consument en Markt worden opgedragen en bevoegdheden die aan de Autoriteit Consument worden verleend in het geval een aanwijzing is gegeven.

5. Een vergelijkingsinstrument dat voldoet aan de vereisten, bedoeld in het tweede lid, wordt op verzoek van de aanbieder van dat vergelijkingsinstrument gecertificeerd door de Autoriteit Markt en Consument.

6. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de certificering, bedoeld in het vijfde lid.

Opmerking ACM

De ACM krijgt tot taak om prijsvergelijkingsinstrumenten (prijsvergelijkers) te certificeren. De ACM krijgt eenzelfde taak op grond van de herziene Telecomwet (Tw) voor telecomprijsvergelijkers. De eisen waaraan deze prijsvergelijkers moeten voldoen worden in de herziene Tw opgenomen. In de concept Energiewet staan geen eisen zoals in de Tw, maar is bepaald dat deze eisen in een AMvB nader worden geregeld.

De ACM dringt er op aan dat de eisen in beide wetten, waar mogelijk, gelijklopend zullen zijn. De ACM vraagt dit omdat de vergelijken in beide sectoren veelal dezelfde dienstverleners zijn. Verschillen in de criteria zullen bij die partijen tot onbegrip en dubbele toezichtlasten leiden en bij de ACM tot onnodige uitvoeringsinspanningen, omdat ze voor die partijen dan twee beoordelingen volgens twee verschillende procedures moet uitvoeren, met mogelijk verschillende uitkomsten. Dit is verwarrend voor de gebruiker van de vergelijkinginstrumenten. Indien dit niet in het wetsvoorstel Energiewet zelf wordt aangepast, dient tenminste de AMvB, die hier verder in voorziet, waar mogelijk identiek te zijn aan de regels die nu voorzien zijn in de Tw.

Het wetsvoorstel Energiewet spreekt over het verlenen van een certificaat, maar niet of de ACM ook de mogelijkheid heeft dit in te trekken. Die mogelijkheid is wel wenselijk. Als een prijsvergelijker niet langer aan de certificeringsvereisten voldoet, dient het certificaat ingetrokken te kunnen worden. Daarom dient de wet hierin ons inziens te voorzien met een mogelijke uitwerking van de intrekingsgronden in de AMvB.

Ten slotte wil de ACM dat duidelijk wordt gemaakt dat onder een vergelijkinginstrument alleen een online vergelijkingssite en daarbij behorende applicatie (app) wordt verstaan. De ACM meent dat dit in de definities dient te worden opgenomen. De ACM vindt een definitie die breder is onwenselijk, omdat daardoor toezicht en handhaving wordt bemoeilijkt. Ter illustratie: een actie via tussenhandelaren zoals bijvoorbeeld telefonische werving door intermediairs, verkoop in fysieke winkels van derden of aanbod via een energieveiling ziet de ACM niet als vergelijkinginstrument.

Verder pleit de ACM ervoor dat er leges geheven worden voor de certificering, zoals dat voor certificering op grond van de Telecomwet ook is geregeld. Daartoe zou het Besluit doorberekening kosten ACM moeten worden aangepast.

HOOFDSTUK 3 BEHEER VAN ELEKTRICITEITS- EN GASSYSTEMEN

Afdeling 3.1 Aanwijzen, certificeren en erkennen van systeembeheerders

Artikel 3.1 verplichtingen voor eigenaar van systeem

1. Een onderneming die eigenaar is van of die alle aandelen heeft in de rechtspersoon die eigenaar is van een transmissiesysteem, distributiesysteem of interconnector draagt er zorg voor:

a. dat de beheerder van het systeem krachtens artikel 3.4 [certificering] is gecertificeerd of, voor zover het systeem voldoet aan de kenmerken gesteld bij of krachtens artikel 3.7 [erkenning gesloten systeem], dat het systeem krachtens artikel 3.7 [erkenning gesloten systeem] als gesloten systeem is erkend, en

b. dat krachtens artikel 3.2 [aanwijzing beheerders door Minister] of 3.6 [aanwijzing beheerder gesloten systeem door ACM] een beheerder voor zijn systeem is aangewezen.

2. Een onderneming die eigenaar is van een LNG-systeem of een gasopslagsysteem draagt er zorg voor dat krachtens artikel 3.2, eerste lid, onderdeel h respectievelijk i, [aanwijzing beheerders door Minister] een beheerder is aangewezen.

3. Een onderneming die eigenaar is van een systeem waarvoor geen beheerder is aangewezen, handelt als beheerder van zijn systeem. De bij of krachtens dit hoofdstuk aan een systeembeheerder opgelegde taken en verplichtingen zijn van overeenkomstige toepassing.

Opmerking ACM

De verplichting van artikel 3.1, derde lid, lijkt lastig uitvoerbaar voor kleine systemen. Veelal zullen systemen waarvoor geen beheerder is aangewezen kleinere systemen zijn. De eisen die in dit hoofdstuk staan zijn doorgaans te zwaar voor kleine systemen of praktisch niet na te komen, bijvoorbeeld omdat de private eigenaren van systemen die niet als gesloten systeem zijn erkend geen toegang hebben tot het elektronische berichtenverkeer dat nodig is om zaken als derdentoegang te regelen. Uit de toelichting op dit artikel blijkt dat het (toch) van overeenkomstige toepassing verklaren van deze eisen, een bewuste keuze is, om te voorkomen dat ondernemingen die (nog) niet zijn aangewezen, gecertificeerd of erkend, los van de wettelijke kaders kunnen handelen, of een dergelijke status quo zelfs aanvaardbaar vinden. Het artikel, met inbegrip van het derde lid, strekt er toe eigenaren van de verschillende systemen aan te zetten om de benodigde aanwijzing, certificering of erkenning te verkrijgen.

De ACM merkt echter op dat het op basis van dit wetsvoorstel onmogelijk lijkt om de voor de private eigenaar van een systeem dat niet als gesloten systeem kwalificeert, benodigde aanwijzing van de Minister te verkrijgen. De eigenaar van een net kan immers alleen als beheerder voor dat net worden aangewezen, als hij zelf direct of indirect in overheidshanden is. De Minister zal een aanvraag van een rechtspersoon die eigenaar is van een systeem om als beheerder te worden aangewezen, immers op grond van artikel 3.3, tweede lid, onder a, in combinatie met artikel 3.14, tweede lid, van het wetsvoorstel afwijzen, als deze rechtspersoon niet direct of indirect in overheidshanden is. De ACM wijst in dit verband erop dat uit het eerste lid van artikel 3.2 en artikel 3.3 ook volgt dat de aanvraag om aanwijzing alleen afkomstig kan zijn van de rechtspersoon die eigenaar is van het net én zelf als beheerder aangewezen wil worden.

Uit het voorgaande volgt volgens de ACM dat de private eigenaar van een systeem, niet ervoor kan zorgen dat voor zijn systeem een beheerder door de Minister is aangewezen. Daarmee is de handhaving van deze verplichting ten aanzien van private eigenaren onmogelijk.

De enige mogelijkheid voor een private eigenaar om aan de wet te voldoen, is dan te stoppen met het beheer van het net en/of het beheer en de eigendom over te dragen aan een rechtspersoon die wel direct of indirect in overheidshanden is. Een dergelijke overdracht kan de private eigenaar echter niet eenzijdig, zonder instemming van de betreffende rechtspersoon in overheidshanden, bewerkstelligen. De ACM kan om die reden zo'n overdracht ook niet met inzet van handhavingsinstrumenten afdwingen. Tegelijkertijd is het vaak ook onwenselijk dat de betreffende eigenaar zijn activiteiten als systeembeheerder staakt, zonder deze over te dragen. In dat geval raken de aangesloten afnemers op dat net immers verstoken van energie. Daarbij is van belang

dat zij ook niet van de ene op de andere dag een aansluiting kunnen verkrijgen op het systeem van de distributiesysteembeheerder die door de Minister is aangewezen voor het gebied waarin het private systeem is gelegen. De praktijk laat zien dat het verkrijgen van een dergelijke aansluiting soms wel jaren kan duren, wanneer de eigenaar van het private net ook eigenaar is van de grond waarin dit net is gelegen en als grondeigenaar weigert zijn toestemming en medewerking te geven voor de aanleg van die aansluitingen.

Gelet op het voorgaande acht de ACM de verplichting in het derde lid niet uitvoerbaar en handhaafbaar. Deze verplichting biedt volgens haar bovendien geen oplossing voor situaties waarin een systeem in handen is van een private eigenaar en voor dat systeem geen erkenning als gesloten systeem mogelijk is. De ACM verzoekt u daarom vooral te zorgen voor een goede regeling op basis waarvan de private eigenaar van een systeem gedwongen kan worden de eigendom en het beheer van zijn systeem tegen een daarvoor passende (onteigenings-)vergoeding over te dragen aan een door de Minister aangewezen netbeheerder. Zoals in de brief opgemerkt, voorziet het wetsvoorstel Energiewet daar nog niet in.

Een andere, daarop aanvullende mogelijkheid is dat bij wijze van overgangsrecht voor bestaande private systemen een uitzondering wordt gemaakt op de eis dat het systeem en de beheerder van dat systeem direct of indirect in overheidshanden zijn. Deze laatste mogelijkheid neemt niet weg dat het systeem en het beheer daarvan ten minste moeten voldoen aan de eisen die daarvoor op basis van de Europese richtlijnen worden gesteld.

Mogelijk zou een dergelijke regeling ook uitkomst bieden voor het beheer van private systemen op recreatieterreinen. Het private beheer van deze private systemen wordt door de ACM op basis van huidige wetgeving gedoogd, zolang het private beheer geen problemen voor de betrouwbaarheid, veiligheid en bescherming van afnemers op deze systemen meebrengt. Zoals in de brief opgemerkt, hecht de ACM echter aan een duidelijke structurele oplossing voor deze systemen. De ACM verzoekt u de mogelijkheden daarvoor te onderzoeken en de uitkomsten daarvan in het wetsvoorstel Energiewet te betrekken.

De ACM merkt op dat zij wel toegevoegde waarde ziet in de verplichting van het derde lid, voor de periode waarin wordt toegewerkt naar een situatie waarin de eigendom en het beheer van het systeem in overeenstemming zijn met de wet. Het is dan wel wenselijk dat de ACM bij de handhaving van deze bepaling de ruimte heeft om alleen te handhaven op regels die voor die periode proportioneel en nodig zijn met het oog op de bescherming van afnemers op het systeem. De ACM merkt op dat de toelichting op de *huidige* bepaling in de Elektriciteitswet 1998 expliciet de ruimte geeft om haar toezicht op en handhaving van deze bepaling aan te passen aan het type systeem. Op basis daarvan heeft de ACM een recreatienet getoetst aan de verplichtingen van een gesloten distributiesysteem, i.p.v. aan de verplichtingen voor een systeembeheerder (zie besluit Park de Horn⁴). De ACM verzoekt u te expliciteren dat de ACM deze ruimte heeft, om discussie te voorkomen over de vraag of de ACM met het oog op de beginselplicht tot handhaving verplicht is af te dwingen dat de beheerder van een privaat systeem aan alle, voor aangewezen distributiesysteembeheerders gestelde voorschriften, moet voldoen. Daarnaast verzoekt de ACM u om voor die situaties de verplichting in het derde lid te verbreden tot een verplichting voor de (feitelijke) beheerder van het systeem of degene die zich als eigenaar van het systeem gedraagt. Wie de eigenaar is van het systeem, is namelijk niet altijd eenvoudig aan te tonen, bijvoorbeeld omdat de eigendom niet is geregistreerd.

Ten slotte merkt de ACM op dat op grond van het derde lid alleen de bij of krachtens *dit hoofdstuk aan een systeembeheerder opgelegde taken en verplichtingen* – dus genoemd in hoofdstuk 3 van het wetsvoorstel – van overeenkomstige toepassing worden verklaard. Daaruit volgt dat registratieverplichtingen zoals opgenomen in 4.3 en 4.4 niet van overeenkomstige toepassing zijn. De ACM vraagt zich af of dat wenselijk is. Daarbij wijst de ACM erop dat de aanwezigheid van een deugdelijke registratie van bijvoorbeeld gegevens van aangeslotenen ook wenselijk is met het oog op de overdracht van het beheer aan een aangewezen systeembeheerder. Voorts wijst de ACM erop dat uit de formulering in het derde lid volgens de ACM niet (duidelijk) volgt dat de Minister bij

⁴ Besluit ACM van 9 juli 2021, kenmerk ACM/UIT/559323, [Handhavingsverzoek tegen Lecc afgewezen \(acm.nl\)](https://www.acm.nl/Handhavingsverzoek-tegen-Lecc-afgewezen).

de eigenaar van het systeem een stille curator kan aanwijzen, als bedoeld in artikel 5.9 van het wetsvoorstel. De ACM meent dat de mogelijkheid om dat wél te doen, nuttig kan zijn wanneer een eigenaar weigert mee te werken aan de (ambtshalve) aanwijzing van een beheerder voor zijn systeem en de daaropvolgende overdracht van de eigendom en het beheer van dat systeem aan de aangewezen beheerder.

Artikel 3.2 aanwijzing beheerders door Minister

1. Onze Minister kan op aanvraag een rechtspersoon die eigenaar is van of die alle aandelen heeft in de rechtspersoon die eigenaar is van een:

- a. transmissiesysteem voor elektriciteit, aanwijzen als beheerder van dat transmissiesysteem;
- b. een interconnector voor elektriciteit die geen deel uitmaakt van een transmissiesysteem voor elektriciteit, aanwijzen als beheerder van die interconnector;
- c. transmissiesysteem voor gas, aanwijzen als beheerder van dat transmissiesysteem;
- d. een interconnector voor gas die geen deel uitmaakt van een transmissiesysteem voor gas, aanwijzen als beheerder van die interconnector;
- e. distributiesysteem voor elektriciteit, aanwijzen als beheerder van dat distributiesysteem;
- f. distributiesysteem voor gas, aanwijzen als beheerder van dat distributiesysteem;
- g. transmissiesysteem voor elektriciteit op zee, aanwijzen als beheerder van dat transmissiesysteem, mits die rechtspersoon onderdeel uitmaakt van de infrastructuurgroep waartoe de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit behoort;
- h. een LNG-systeem, aanwijzen als beheerder van dat systeem;
- i. een gasopslagsysteem, aanwijzen als beheerder van dat systeem.

2. Als een transmissiesysteembeheerder voor gas of een interconnectorbeheerder voor gas deelneemt aan een gemeenschappelijke onderneming als bedoeld in artikel 3.16 [nalevingsprogramma gemeenschappelijke onderneming], kan, in afwijking van het eerste lid, de eigendom van het systeem bij de gemeenschappelijke onderneming liggen.

3. In afwijking van het eerste lid kan Onze Minister bij overdracht van de eigendom van een systeem indien de aanwijzing vervalt, op aanvraag de rechtspersoon die eigenaar wordt van of die alle aandelen krijgt in de rechtspersoon die eigenaar wordt van dat systeem, die rechtspersoon aanwijzen als beheerder van het betreffende systeem. De aanwijzing treedt in werking op de dag waarop overdracht van de eigendom van het systeem plaatsvindt.

Artikel 3.3 toetsingskader Minister

1. Onze Minister wijst een aanvraag van een rechtspersoon als bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, de onderdelen a tot en met g, [aanwijzing beheerders door Minister] af als die rechtspersoon niet krachtens artikel 3.4 [certificering] is gecertificeerd.

2. Onze Minister kan een aanvraag van een rechtspersoon als bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, onderdelen a, c, e of f, [aanwijzing beheerders door Minister] afwijzen of voorschriften verbinden aan de aanwijzing indien:

a. de rechtspersoon niet voldoet aan de bij of krachtens paragraaf 3.2.1 gestelde voorschriften inzake inrichting of de infrastructuurgroep waartoe die rechtspersoon behoort, niet voldoet aan de bij of krachtens paragraaf 3.2.2 gestelde voorschriften inzake de infrastructuurgroep en de infrastructuurbedrijven, of

b. de rechtspersoon redelijkerwijs niet in staat moet worden geacht de taken en verplichtingen gesteld bij of krachtens afdeling 3.3 en 3.4 uit te voeren.

3. Onze Minister kan een aanvraag van een rechtspersoon als bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, onderdeel b of d, [aanwijzing beheerders door Minister] afwijzen of voorschriften verbinden aan de aanwijzing indien:

a. de rechtspersoon niet voldoet aan de bij of krachtens artikel 3.89 [overeenkomstige toepassing interconnectorbeheerders] geldende bepalingen inzake inrichting van de rechtspersoon of de infrastructuurgroep waartoe de rechtspersoon behoort, niet voldoet aan de krachtens dat artikel geldende bepalingen inzake de infrastructuurgroep, of

b. de rechtspersoon redelijkerwijs niet in staat moet worden geacht de taken en verplichtingen gesteld bij of krachtens paragraaf 3.5.2 uit te voeren.

4. Onze Minister kan een aanvraag van een rechtspersoon als bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, onderdeel g, [aanwijzing beheerders door Minister] afwijzen of voorschriften verbinden aan de aanwijzing indien:

a. de rechtspersoon niet voldoet aan de krachtens artikel 3.85 [overeenkomstige toepassing transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee] geldende bepalingen inzake inrichting van de rechtspersoon of de infrastructuurgroep waartoe de rechtspersoon behoort, niet voldoet aan de krachtens dat artikel geldende bepalingen inzake de infrastructuurgroep, of

b. de rechtspersoon redelijkerwijs niet in staat moet worden geacht de taken en verplichtingen gesteld bij of krachtens paragraaf 3.5.1 uit te voeren.

5. Onze Minister kan een aanvraag van een rechtspersoon als bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, onderdeel h, [aanwijzing beheerders door Minister] afwijzen of voorschriften verbinden aan de aanwijzing indien de rechtspersoon redelijkerwijs niet in staat moet worden geacht de taken en verplichtingen gesteld bij of krachtens paragraaf 3.5.3 uit te voeren.

6. Onze Minister kan een aanvraag van een rechtspersoon als bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, onderdeel i, [aanwijzing beheerders door Minister] afwijzen of voorschriften verbinden aan de aanwijzing indien de rechtspersoon redelijkerwijs niet in staat moet worden geacht de taken en verplichtingen gesteld bij of krachtens paragraaf 3.5.4 uit te voeren.

7. Als Onze Minister krachtens het tweede tot en met zesde lid, voorschriften verbindt aan zijn aanwijzing, strekken deze ertoe geconstateerde tekortkomingen, bedoeld in die leden, weg te nemen.

Artikel 3.4 certificering

1. De Autoriteit Consument en Markt certificeert op aanvraag een rechtspersoon die eigenaar is van of die alle aandelen heeft in de rechtspersoon die eigenaar is van een transmissie- of distributiesysteem of interconnector indien ten aanzien van die rechtspersoon is voldaan is aan de eisen gesteld bij of krachtens artikel 3.10 [groepsverbod en certificeringsvoorwaarden] respectievelijk artikel 3.89, eerste lid, ten aanzien van de van overeenkomstige toepassingverklaring van artikel 3.10.

2. Als een persoon of rechtspersoon uit een land buiten de Europese Unie zeggenschap heeft over een eigenaar van een transmissiesysteem of een interconnector of een beheerder van een transmissiesysteem of een interconnector, besluit de Autoriteit Consument en Markt volgens de procedure van:

a. artikel 53 van richtlijn 2019/943 of is voldaan aan de eisen van het derde lid van dat artikel, als het een transmissiesysteem of een interconnector of een beheerder van een transmissiesysteem of een interconnector voor elektriciteit betreft, of

b. artikel 11 van richtlijn 2009/73 of is voldaan aan de eisen van het derde lid van dat artikel, als het een transmissiesysteem of een interconnector of een beheerder van een transmissiesysteem of een interconnector voor gas betreft.

3. In afwijking van het eerste lid kan de Autoriteit Consument en Markt bij overdracht van de eigendom van een systeem indien de aanwijzing vervalt, op aanvraag de rechtspersoon certificeren die eigenaar wordt van of die alle aandelen krijgt in de rechtspersoon die eigenaar wordt van dat systeem en indien ten aanzien van deze rechtspersoon, na verkrijging van de eigendom van het systeem, is voldaan aan de eisen gesteld bij of krachtens artikel 3.10 [groepsverbod en certificeringsvoorwaarden] respectievelijk artikel 3.89, eerste lid, ten aanzien van de van overeenkomstige toepassingverklaring van artikel 3.10.

4. Een systeembeheerder stelt de Autoriteit Consument en Markt in kennis van elke voorgenomen transactie die relevant is voor de beoordeling of nog wordt voldaan aan de eisen gesteld bij of krachtens artikel 3.10 [groepsverbod en certificeringsvoorwaarden] respectievelijk artikel 3.89, eerste lid, ten aanzien van de van overeenkomstige toepassingverklaring van artikel 3.10.

Opmerking ACM

De ACM merkt op dat artikel 3.4, tweede lid, sub a, een verschrijving bevat. Het verwijst naar Richtlijn 2019/943 en dat moet zijn Richtlijn 2019/944.

De ACM merkt op dat certificering van DSB's een nieuwe taak is. Dit zal worden opgenomen in de capaciteitsclaim die de ACM op een later moment zal indienen.

Artikel 3.5 intrekken certificering

1. De Autoriteit Consument en Markt kan een certificering als bedoeld in artikel 3.4, eerste of derde lid, [certificering] intrekken als niet langer aan de eisen, gesteld bij of krachtens artikel 3.10 [groepsverbod en certificeringsvoorwaarden] wordt voldaan.

2. De Autoriteit Consument en Markt stelt een onderzoek in naar de naleving van de eisen gesteld bij of krachtens artikel 3.10 [groepsverbod en certificeringsvoorwaarden]:

- a. naar aanleiding van een melding als bedoeld in artikel 3.4, vierde lid [certificering];
- b. op eigen initiatief wanneer ze kennis heeft van gewijzigde omstandigheden die kunnen leiden tot een inbreuk op de eisen gesteld bij of krachtens artikel 3.10 [groepsverbod en certificeringsvoorwaarden], of
- c. op verzoek van de Europese Commissie.

Artikel 3.6 aanwijzing beheerder gesloten systeem door ACM

De Autoriteit Consument en Markt wijst op aanvraag:

a. van de eigenaar van een transmissie- of distributiesysteem voor elektriciteit dat krachtens artikel 3.7 [erkenning gesloten systeem] is erkend als gesloten systeem een door de eigenaar voorgedragen beheerder aan;

b. van de eigenaar van een distributiesysteem voor gas dat krachtens artikel 3.7 [erkenning gesloten systeem] is erkend als gesloten systeem een door de eigenaar voorgedragen beheerder aan.

Artikel 3.7 erkenning gesloten systeem

1. De Autoriteit Consument en Markt erkent op aanvraag een transmissie- of distributiesysteem voor elektriciteit of een distributiesysteem voor gas als een gesloten systeem indien:

a. er niet op grond van artikel 3.2, eerste lid, [aanwijzing beheerders door minister] een beheerder is aangewezen als systeembeheerder;

b. de aanvrager geen onderdeel uitmaakt van een infrastructuurgroep;

c. het bedrijfs- of productieproces van aangeslotenen op het systeem om specifieke technische of veiligheidsredenen geïntegreerd is met het systeem of het systeem primair elektriciteit of gas distribueert aan de eigenaar van het systeem of daarmee verwante ondernemingen;

d. het systeem binnen een geografisch afgebakende industriële locatie, commerciële locatie of locatie met gedeelde diensten ligt en dat systeem technische, organisatorische of functionele bindingen heeft;

e. op het systeem minder dan 1.000 aangeslotenen zijn;

f. het systeem geen huishoudelijke eindafnemers voorziet, tenzij er sprake is van incidenteel gebruik door een klein aantal huishoudelijke eindafnemers dat werkzaam is bij of vergelijkbare betrekkingen heeft met de eigenaar van het gesloten systeem, en

g. de veiligheid en betrouwbaarheid van het systeem naar het oordeel van de Autoriteit Consument en Markt voldoende is gewaarborgd.

2. De Autoriteit Consument en Markt erkent op aanvraag een systeem dat zal worden aangelegd als een gesloten systeem, voor zover voor dat systeem de daarvoor benodigde vergunningen, ontheffingen en toestemmingen zijn verstrekt en is voldaan aan het eerste lid.

Opmerking ACM

In haar commentaar bij de definitie van het begrip 'gesloten systeem' in artikel 1.1, heeft de ACM opgemerkt dat deze definitie niet tot uitdrukking brengt dat een gesloten systeem naar Europees recht, altijd een distributiesysteem is. Dit betekent dat ook een gesloten systeem dat een transmissiesysteem is volgens de in het wetsvoorstel opgenomen definitie van transmissiesysteem – die afwijkt van de Europese definitie – voor de toepassing van de Richtlijn een distributiesysteem is. De ACM verzoekt u daarom om in het wetsvoorstel duidelijk te maken dat een gesloten systeem altijd een (gesloten) distributiesysteem is, als bedoeld in de Europese richtlijnen. Volgens de ACM kan dat door juist in het wetsvoorstel te spreken van gesloten distributiesysteem, ook als het gaat om een systeem dat volgens de Nederlandse definitie als een transmissiesysteem kwalificeert.

Artikel 3.8 delegatiegrondslag aanwijzing, certificering, erkenning

1. In geval van fusie, splitsing, ontbinding of faillissement van de rechtspersoon die als transmissie- of distributiesysteembeheerder is aangewezen, vervalt de aanwijzing als systeembeheerder van rechtswege.
2. Het bestuursorgaan dat een aanwijzing of erkenning heeft verleend, is eveneens bevoegd deze in te trekken.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over:
 - a. het intrekken van een aanwijzing, certificering of erkenning;
 - b. de overdracht van de eigendom van een systeem voor gevallen waarin een aanwijzing, certificering of erkenning vervalt, wordt ingetrokken of niet kan worden verleend.
4. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:
 - a. de eisen waaraan een aanvraag tot aanwijzing, certificering of erkenning moet voldoen en de informatie die bij een aanvraag moet worden verstrekt;
 - b. de voorwaarden of beperkingen die aan een aanwijzing, certificering of erkenning kunnen worden verbonden;
 - c. de voorwaarden waaronder een aanwijzing, certificering of erkenning kan worden gewijzigd;
 - d. de procedure voor het behandelen en de termijnen voor beslissen op een verzoek;
 - e. de informatie die bij een certificeringsonderzoek, bedoeld in het tweede lid, moet worden verstrekt en de procedure die bij dat onderzoek wordt gevolgd.

Opmerking ACM

Het eerste lid gaat over de transmissie- en distributiesysteembeheerders, terwijl het tweede lid ook van toepassing is of lijkt op de beheerder van een gesloten systeem. De ACM verzoekt u om dat expliciet te vermelden of er twee aparte artikelen van te maken.

Artikel 3.9 directe lijn

1. Als directe lijn wordt aangemerkt één of meer leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van het transport van elektriciteit of gas:
 - a. die niet verbonden is met een systeem van elektriciteit of gas of met een andere leiding voor het transport en die een geïsoleerde productie-installatie van een producent rechtstreeks verbindt met een geïsoleerde eindafnemer, of
 - b. die ten hoogste via de installatie van één aangeslotene op de leidingen is verbonden met een systeem van elektriciteit of gas of met een andere leiding voor het transport en die een productie-installatie voor elektriciteit of gas, met tussenkomst van een leverancier, rechtstreeks verbindt met één of meer eindafnemers, waarbij dit voor huishoudelijk eindafnemer enkel is toegestaan voor zover deze werkzaam is bij of een vergelijkbare betrekkingen heeft met de eigenaar van de directe lijn.
2. Een eigenaar van een directe lijn meldt:
 - a. de directe lijn zo spoedig mogelijk na ingebruikname aan de Autoriteit Consument en Markt;
 - b. een significante wijziging ten opzichte van een eerdere melding zo spoedig mogelijk na doorvoering van de betreffende wijziging aan de Autoriteit Consument en Markt.
3. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de inhoud van de meldingen.

Afdeling 3.2 Inrichting en voorwaarden transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders

Paragraaf 3.2.1 Inrichtingseisen en voorwaarden voor TS, DS

Artikel 3.10 groepsverbod en certificeringsvoorwaarden

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder maakt geen deel uit van een groep als bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek waartoe ook een rechtspersoon of vennootschap behoort die elektriciteit, gas of waterstofgas produceert of levert of daarin handelt.

2. *Rechtspersonen en vennootschappen die deel uitmaken van een groep als bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek waartoe ook een rechtspersoon of vennootschap behoort die elektriciteit produceert of levert of daarin handelt, houden geen aandelen in een transmissie- of distributiesysteembeheerder of in een rechtspersoon die deel uitmaakt van een groep waartoe ook een transmissie- of distributiesysteembeheerder behoort en nemen niet deel in een vennootschap die deel uitmaakt van een groep waartoe ook een transmissie- of distributiesysteembeheerder behoort.*

3. *Een transmissie- of distributiesysteembeheerder of een met die beheerder verbonden groepsmaatschappij als bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek:*

a. *houdt geen aandelen in een rechtspersoon die elektriciteit, gas of waterstofgas produceert of levert of daarin handelt of in een rechtspersoon die deel uitmaakt van een groep waartoe ook een rechtspersoon behoort die elektriciteit, gas of waterstofgas produceert of levert of daarin handelt;*

b. *neemt niet deel in een vennootschap die elektriciteit, gas of waterstofgas produceert of levert of daarin handelt of in een vennootschap die deel uitmaakt van een groep waartoe ook een rechtspersoon of vennootschap behoort die elektriciteit, gas of waterstofgas produceert of levert of daarin handelt.*

4. *Een transmissie- of distributiesysteembeheerder is zodanig ingericht dat:*

a. *een natuurlijke persoon of rechtspersoon die directe of indirecte zeggenschap uitoefent over een rechtspersoon of vennootschap die elektriciteit, gas of waterstofgas produceert, levert of daarin handelt, niet gelijktijdig directe of indirecte zeggenschap of enig recht uitoefent over een transmissiesysteembeheerder, distributiesysteembeheerder of diens systemen, en*

b. *een natuurlijke persoon of rechtspersoon die directe of indirecte zeggenschap uitoefent over een transmissiesysteembeheerder, een distributiesysteembeheerder of diens systemen, niet gelijktijdig directe of indirecte zeggenschap of enig recht uitoefent over een rechtspersoon of vennootschap die elektriciteit, gas of waterstofgas produceert, levert of daarin handelt.*

5. *Onder enig recht als bedoeld in het derde lid wordt in ieder geval verstaan het recht om stemrechten uit te oefenen, de bevoegdheid om leden aan te wijzen van de raad van bestuur of de raad van toezicht of een rechtspersoon die het bedrijf juridisch vertegenwoordigt of het hebben van een meerderheidsaandeel.*

6. *Voor de toepassing van het derde lid worden twee afzonderlijke overheidsorganen die direct of indirect zeggenschap uitoefenen over, enerzijds, een transmissiesysteembeheerder of een transmissiesysteem en, anderzijds, over een rechtspersoon of vennootschap die elektriciteit, gas of waterstofgas produceert, levert of daarin handelt, niet als dezelfde persoon of dezelfde personen beschouwd.*

7. *Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld ter implementatie van artikel 43 van richtlijn 2019/944 en artikel 9 van richtlijn 2009/73.*

Opmerking ACM

Uit het eerste lid blijkt dat het bestaande groepsverbod wordt uitgebreid met waterstofgas. In de artikelsgewijze toelichting hierbij wordt opgemerkt (p. 48-49): "het groepsverbod zal zich in de eerste plaats ook gaan uitstrekken tot de productie van waterstofgas. Dit houdt verband met het feit dat in artikel 3.46, vierde lid, de mogelijkheid wordt geboden dat waterstof wordt ingevoerd in het transmissie- of distributiesysteem voor gas (zie hierover de artikelsgewijze toelichting bij artikel 3.46). In artikel 1, tweede lid, van de Gasrichtlijn is bepaald dat voor zover het technisch mogelijk en veilig is andere gassen in te voeren in het gassysteem, dat de voorschriften van de Gasrichtlijn, waaronder de ontvlechtigingsvoorschriften, van toepassing zijn. De uitbreiding van het groepsverbod tot waterstof betreft dus een directe implementatie van de Gasrichtlijn." De ACM kan de uitbreiding van het groepsverbod met waterstofgas volgen, mede omdat dit ook gebeurt in het recente decarbonisation pakket van de Europese Commissie. De ACM wijst er evenwel op dat de mogelijkheid om gas in te voeren dat niet voldoet aan de definities van gas in de zin van het wetsvoorstel Energiewet op basis van artikel 3.46 breder is dan alleen waterstofgas. Dit betekent volgens de ACM ook dat andere gassen zoals biogas bijgemengd kunnen worden. Voor deze gassen geldt volgens de ACM evengoed dat zij vallen onder artikel 1, tweede lid, van de Gasrichtlijn (biogassen staan daarin zelfs expliciet genoemd). De ACM verzoekt u daarom om het groepsverbod niet alleen uit te breiden met waterstof, maar eveneens met andere gassen die vallen onder artikel 3.46 en artikel 1, tweede lid, van de Gasrichtlijn.

Verder is de reikwijdte van het groepsverbod niet meer beperkt tot Nederland. Dat betekent dat ook productie, handel en levering van elektriciteit, gas en waterstofgas in het buitenland onder het groepsverbod valt (artikelsgewijze toelichting, p. 48-49). De ACM acht deze uitbreiding begrijpelijk met het oog op de uitspraak van het Europese Hof van Justitie in de zaak Europese Commissie tegen Duitsland. Wel wijst de ACM erop dat overgangsrecht voor het afstoten van eventuele waterstofactiviteiten en buitenlandse activiteiten vooralsnog ontbreekt. Dat betekent dat deze activiteiten bij inwerkingtreding gelijk verboden zijn. De ACM geeft u in overweging om voor beide punten overgangsrecht op te nemen.

In het tweede lid wordt gesproken over "een rechtspersoon of vennootschap behoort die elektriciteit produceert of levert of daarin handelt". Naast elektriciteit, moeten ook gas en waterstofgas worden opgenomen in dit artikellid.

In het vijfde lid verwijst 'enig recht' naar het derde lid. Daar staat echter geen 'enig recht', maar wel in het vierde lid. Deze verwijzing moet worden aangepast naar het vierde lid.

Het zesde lid is lastig te volgen. Een toelichting op het artikellid lijkt ook te ontbreken. De ACM leest de bepaling zo, dat hetzelfde overheidsorgaan (of publiek rechtelijke rechtspersoon) niet tegelijkertijd aandelen in een transmissiesysteembeheerder en in een onderneming die elektriciteit, gas en/of waterstof produceert, verhandelt of levert. Daarnaast wordt het zesde lid beperkt tot transmissiesysteembeheerders. De ACM vraagt zich af waarom deze beperking is opgenomen. De ACM verzoekt u beide punten nader toe te lichten en indien nodig het zesde lid te verduidelijken en indien nodig uit te breiden.

Artikel 3.11 statuten transmissiesysteembeheerder

1. De artikelen 155a, 158 tot en met 161a en 164 dan wel 265a, 268 tot en met 271a en 274 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek zijn van toepassing op een transmissiesysteembeheerder en haar statuten worden dienovereenkomstig ingericht.

2. Als een transmissiesysteembeheerder een afhankelijke maatschappij is in de zin van artikel 152 of artikel 262 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek is het eerste lid niet van toepassing.

3. In het in het tweede lid bedoelde geval:

a. voldoet een rechtspersoon waarvan de transmissiesysteembeheerder een afhankelijke maatschappij is aan de in het eerste en tweede lid genoemde eisen;

b. beschikt de raad van commissarissen van de rechtspersoon waarvan de transmissiesysteembeheerder een afhankelijke maatschappij is over de bevoegdheden tot goedkeuring van de besluiten van het bestuur van de transmissiesysteembeheerder, bedoeld in artikel 164, eerste lid, of artikel 274, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 3.12 statuten distributiesysteembeheerder

1. De statuten van een distributiesysteembeheerder bevatten in elk geval:

a. de instelling van een raad van commissarissen;

b. de bepaling dat de aandeelhouders het kader vaststellen voor het bezoldigingsbeleid van de bestuurders;

c. in afwijking van artikel 129, derde lid, of artikel 239, derde lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, de bepaling dat aan de goedkeuring van de raad van commissarissen ten minste zijn onderworpen de besluiten van het bestuur van de rechtspersoon, bedoeld in artikel 164, eerste lid, of artikel 274, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek;

d. de bepaling dat het reserveren en uitkeren van de jaarlijkse winst geschiedt met de instemming van de aandeelhouders en met inachtneming van de uitvoering van de aan de distributiesysteembeheerder opgedragen wettelijke taak, bedoeld in artikel 3.25, eerste lid [beheer- en ontwikkeltaak].

2. Als een distributiesysteembeheerder een afhankelijke maatschappij is als bedoeld in artikel 152 of 262 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, behoeven de statuten van die distributiesysteembeheerder, in afwijking van het eerste lid, onderdeel a, niet te voorzien in de instelling van een raad van commissarissen.

3. In het in het derde lid bedoelde geval:

a. voldoet een rechtspersoon waarvan de distributiesysteembeheerder een afhankelijke maatschappij is aan de in het eerste lid, aanhef en onderdeel a, genoemde eisen;

b. beschikt de raad van commissarissen van de distributiesysteembeheerder, bedoeld in onderdeel a, waarvan de distributiesysteembeheerder een afhankelijke maatschappij is over de bevoegdheden, bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, ten aanzien van het bestuur van de distributiesysteembeheerder.

Artikel 3.13 verbod beschikbaar stellen systeem voor financiële middelen

Een transmissie- of distributiesysteembeheerder stelt het door hem beheerde systeem of een deel daarvan niet beschikbaar als zekerheid voor het aantrekken van financiële middelen anders dan voor hemzelf.

Artikel 3.14 privatiseringsverbod

1. De aandelen in een transmissiesysteembeheerder berusten direct of indirect bij de Staat der Nederlanden.

2. De aandelen in een distributiesysteembeheerder berusten direct of indirect bij één of meer openbare lichamen.

3. Onder indirect berusten van aandelen wordt verstaan dat de aandelen in een transmissiesysteembeheerder respectievelijk of distributiesysteembeheerder berusten bij één of meer rechtspersonen waarvan alle aandelen worden gehouden door de Staat der Nederlanden respectievelijk een openbaar lichaam of bij een rechtspersoon die een volledige dochtermaatschappij is van één of meer rechtspersonen waarvan alle aandelen worden gehouden door de staat respectievelijk één of meer openbare lichamen.

4. De onbezwaarde eigendom van een transmissiesysteem berust direct of indirect bij de transmissiesysteembeheerder.

5. De onbezwaarde eigendom van een distributiesysteem berust direct of indirect bij de distributiesysteembeheerder.

6. Onder indirect berusten van eigendom van een systeem wordt verstaan dat de eigendom van een transmissie- of distributiesysteem berust bij een rechtspersoon waarvan alle aandelen worden gehouden door de transmissie- of distributiesysteembeheerder.

7. Het vierde en vijfde lid is niet van toepassing voor zover voor een transmissie- of distributiesysteem een beheerder van een gesloten systeem is aangewezen.

Opmerking ACM

Zoals in de UHT-brief en hiervoor in haar commentaar bij artikel 3.1 opgemerkt, mist de ACM in het wetsvoorstel nog een goede regeling om te bereiken dat de private eigenaar van een systeem, voor dat systeem een beheerder kan aanwijzen die voldoet aan de eisen van dit privatiseringsverbod, met de bijbehorende overdracht van de eigendom van het systeem aan die beheerder. Zie ook het commentaar van de ACM bij artikel 5.9a van het wetsvoorstel, waarin de ACM ingaat op het ontbreken van een adequate regeling voor de vergoeding die de private eigenaar voor die overdracht ontvangt, indien de Minister ambtshalve een beheerder voor het systeem van die private eigenaar aanwijst.

Artikel 3.15 kruisparticipaties

1. In afwijking van artikel 3.14, eerste lid, [privatiseringsverbod] kunnen aandelen in een transmissiesysteembeheerder direct of indirect berusten bij een buitenlandse instelling die op grond van nationale wettelijke regels is belast met het beheer van een transmissiesysteem als bedoeld in artikel 2, onderdeel 35, van richtlijn 2019/943, of in artikel 2, onderdeel 4, van richtlijn 2009/73 of bij de middellijk of onmiddellijk aandeelhouder van die buitenlandse instelling, voor zover:

a. ten minste 75 procent van de aandelen in de transmissiesysteembeheerder en de overwegende zeggenschap over de transmissiesysteembeheerder direct of indirect bij de staat blijft;

b. de samenwerking tussen de transmissiesysteembeheerder en een buitenlandse instelling wordt bevorderd;

c. er sprake is van een aandelenruil die de betrouwbaarheid, betaalbaarheid of duurzaamheid van het systeem ten goede komt, en

d. de aandelen in de transmissiesysteembeheerder of de groep, bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek waar die transmissiesysteembeheerder deel van uitmaakt, komen te berusten bij een instelling die de beheerder is van een systeem dat een directe verbinding heeft met het transmissiesysteem in Nederland of dat door middel van een interconnector met een transmissiesysteem in Nederland is verbonden.

2. Het voornemen de aandelen in de transmissiesysteembeheerder direct of indirect te laten berusten bij een buitenlandse instelling of bij de middellijk of onmiddellijk aandeelhouder van die buitenlandse instelling behoeft instemming van beide kamers der Staten-Generaal.

3. Onze Minister van Financiën treedt niet eerder in onderhandeling dan dertig dagen nadat hij schriftelijk mededeling heeft gedaan aan de Staten-Generaal van het voornemen, bedoeld in het tweede lid.

Artikel 3.16 nalevingsprogramma gemeenschappelijke onderneming

1. Indien een transmissiesysteembeheerder voor gas deelneemt aan een gemeenschappelijke onderneming waaraan ook een verticaal geïntegreerde buitenlandse transmissiesysteembeheerder deelneemt, draagt de transmissiesysteembeheerder voor gas er zorg voor dat de gemeenschappelijke onderneming een nalevingsprogramma opstelt en implementeert in de gemeenschappelijke onderneming.

2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de inhoud van het nalevingsprogramma en de procedure van de totstandkoming van het nalevingsprogramma.

Opmerking ACM

De ACM merkt op dat deze verplichting enkel geldt voor de transmissiesysteembeheerder voor gas. Artikel 45, tweede lid, onder c, Elektriciteitsrichtlijn 2019/944 bevat echter een soortgelijke verplichting voor de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit. De ACM verzoekt u daarom deze verplichting te verbreden naar de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit.

Artikel 3.17 uitvoering en uitbesteding werkzaamheden

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder verricht geen andere werkzaamheden dan die noodzakelijk zijn voor een goede uitvoering van zijn wettelijke taken en verplichtingen of van taken die Onze Minister aan hem heeft gemandateerd.

2. In afwijking van het eerste lid mag een transmissie- of distributiesysteembeheerder:

a. in opdracht van een andere systeembeheerder werkzaamheden uitvoeren ter uitvoering van de wettelijke taken of verplichtingen van die systeembeheerder, of

b. indien dit noodzakelijk is voor de uitvoering van hun wettelijke taken en verplichtingen en indien dit een efficiënter beheer van de ondergrondse infrastructuur en vermindering van overlast voor de omgeving oplevert, samenwerken met rechtspersonen die werkzaamheden uitvoeren in de ondergrondse infrastructuur.

3. Ingeval van uitbesteding van werkzaamheden behoudt de transmissie- of distributiesysteembeheerder de verantwoordelijkheid voor de onafhankelijke, volledige en juiste uitvoering van deze werkzaamheden.

4. Een systeembeheerder besteedt werkzaamheden bij een aangeslotene niet uit aan een onderneming waar een leverancier onderdeel van uitmaakt.

Artikel 3.18 bescherming vitale processen

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur:

a. kunnen in het kader van het beheer, het onderhoud en de ontwikkeling van een veilig en betrouwbaar systeem, ter verzekering van de geheimhouding gegevens, hulpmiddelen of materialen van beheerders van systemen of door beheerders van systemen met behulp van die gegevens, hulpmiddelen of materialen ingerichte werkmethode of processen, worden aangewezen als essentieel in het kader van de bescherming van vitale processen voor de nationale veiligheid;

b. kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de omgang met gegevens, hulpmiddelen, materialen, processen of werkmethoden die krachtens onderdeel a zijn aangewezen;

c. kunnen ter bescherming van de in onderdeel a beschreven belangen regels worden gesteld aan de betrouwbaarheid van toeleveranciers of de door hen geleverde goederen of diensten;

d. kunnen ter bescherming van de in onderdeel a beschreven belangen regels worden gesteld aan het selectieproces van medewerkers die kennis hebben van de krachtens onderdeel a aangewezen met gegevens, hulpmiddelen, materialen, processen of werkmethoden.

2. Het controlecentrum van een transmissiesysteembeheerder van waaruit de aansturing van de uitvoering van de wettelijke taken en verplichtingen plaatsvindt, is gevestigd in Nederland.

Paragraaf 3.2.2 Voorwaarden en samenwerking infrastructuurgroep

Artikel 3.19 handelingen en activiteiten infrastructuurgroep of infrastructuurbedrijf

1. Een infrastructuurgroep verricht in hoofdzaak handelingen of activiteiten ter uitvoering van de taken en verplichtingen die bij of krachtens deze wet zijn toegekend aan de transmissie- of distributiesysteembeheerder die deel uitmaakt van die groep.

2. Een infrastructuurbedrijf beperkt zich in Nederland tot:

a. ten aanzien van elektriciteit of gas, niet zijnde biogas, handelingen of activiteiten die zijn gerelateerd aan het beheer van transmissie- of distributiesystemen en betrekking hebben op:

1°. het aanleggen, onderhouden en beheren van leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen en het transport via die leidingen;

2°. het aanleggen, onderhouden en ter beschikking stellen van installaties of onderdelen van installaties, niet zijnde productie- of opslaginstallaties of onderdelen van productie- of opslaginstallaties;

3°. het in opdracht van derden aanleggen en onderhouden van productie- of opslaginstallaties of onderdelen van productie- of opslaginstallaties;

4°. het schakelen van installaties, niet zijnde productie- of opslaginstallaties;

5°. het aanleggen, onderhouden en ter beschikking stellen van meetinrichtingen en het leveren van meetdiensten;

6°. elektriciteits- of gasbeurzen;

b. ten aanzien van waterstofgas of biogas, handelingen of activiteiten die betrekking hebben op:

1°. het aanleggen, onderhouden en beheren van leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van transport van waterstofgas en biogas, het transport daarvan via die infrastructuur;

2°. het aanleggen, onderhouden en ter beschikking stellen van meetinrichtingen en het leveren van meetdiensten voor waterstofgas of biogas;

c. ten aanzien van warmte, koude of koolstofdioxide, handelingen of activiteiten die betrekking hebben op het aanleggen, onderhouden en beheren van leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van transport van warmte, koude of koolstofdioxide, het transport daarvan via die infrastructuur en het aanleggen, onderhouden en ter beschikking stellen van meetinrichtingen en het leveren van meetdiensten voor warmte, koude of koolstofdioxide;

d. ten aanzien van drinkwater, handelingen en activiteiten die die betrekking hebben op het aanleggen, onderhouden en beheren van drinkwaterinfrastructuur, in samenwerking met en onder verantwoordelijkheid van een drinkwaterbedrijf als bedoeld in artikel 1 van de Drinkwaterwet;

e. handelingen of activiteiten die betrekking hebben op het aanleggen, onderhouden en beheren van infrastructuur ten behoeve van telecommunicatie en het transport van data via die infrastructuur.

3. Een infrastructuurbedrijf dat deel uitmaakt van een infrastructuurgroep waarvan een transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit deel uitmaakt, mag handelingen en activiteiten verrichten met betrekking tot:

a. het aanleggen, onderhouden en beheren van interconnectoren en het transport via die interconnectoren;

b. garanties van oorsprong.

4. Een infrastructuurbedrijf dat deel uitmaakt van een infrastructuurgroep waarvan een transmissiesysteembeheerder voor gas deel uitmaakt, mag handelingen en activiteiten verrichten met betrekking tot:

- a. het aanleggen, onderhouden en beheren van interconnectoren en het transport via die interconnectoren;
 - b. het aanleggen, onderhouden, beheren en exploiteren van LNG- en gasopslagsystemen;
 - c. garanties van oorsprong;
5. Een infrastructuurbedrijf dat deel uitmaakt van een infrastructuurgroep waarvan een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit deel uitmaakt, mag handelingen en activiteiten verrichten met betrekking tot het aanleggen en beheren van antenne-opstelpunten ten behoeve van ethercommunicatie.

Opmerking ACM

Het tweede lid bevat een lijst met nevenactiviteiten die zijn toegestaan voor netwerkbedrijven. Deze lijst is verduidelijkt en aangescherpt ten opzichte van de huidige wetgeving. In algemene zin komt dit de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid ten goede. Wel wijst de ACM erop dat overgangsrecht voor verschillende verduidelijkingen en aanscherpingen vooralsnog ontbreekt.

In onderdeel a, onder 1, staat dat infrastructuurbedrijven elektriciteits- en gastransport mogen verrichten indien zij elektriciteits- en/of gasleidingen aanleggen, onderhouden en beheren. De ACM kan dit niet goed plaatsen, aangezien dat zou betekenen dat het infrastructuurbedrijf een systeembeheerder is. De ACM verzoekt u dit artikelonderdeel te verduidelijken.

In onderdeel a, onder 2 en 3, wordt het kader voor elektriciteits- en gasinstallaties verduidelijkt, zodat helder is dat infrastructuurbedrijven geen zelfstandige rol hebben bij productie- en opslaginstallaties. Infrastructuurbedrijven kunnen op dit vlak nog wel activiteiten in opdracht van derden verrichten. Deze verduidelijking is uitvoerbaar en handhaafbaar.

In onderdeel b wordt verwezen naar biogas. Een definitie van biogas ontbreekt in het wetsvoorstel Energiewet, zodat niet helder is wat onder biogas moet worden verstaan. De ACM verzoekt u dit te verduidelijken, zodat ook helder is waar de grenzen tussen gas en biogas liggen.

De onderdelen b en c verduidelijken het huidige kader over alternatieve energiedragers en scherpen dat aan. In de basis komt de aangescherpte rol erop neer dat infrastructuurbedrijven netten voor alternatieve infrastructuur (leidingen en hulpmiddelen) mogen aanleggen, onderhouden en beheren. Verder mogen zij meters voor alternatieve infrastructuur aanleggen, onderhouden en ter beschikking stellen. Andere activiteiten zijn niet toegestaan. Het is dus niet meer toegestaan dat infrastructuurbedrijven ook installaties voor alternatieve infrastructuur aanleggen en beheren. Deze aanscherping zorgt er onder meer voor dat infrastructuurbedrijven geen rol meer mogen hebben bij productie- en opslag-installaties. Voor waterstofgas blijkt dit ook expliciet uit het nieuwe groepsverbod. De aanscherping op het vlak van alternatieve energiedragers komt de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid ten goede, omdat wordt gekozen voor een duidelijkere afbakening van de rollen dan onder de huidige wetten.

Ten aanzien van onderdeel c wijst de ACM erop dat een met onderdeel b vergelijkbare opsomming van activiteiten de leesbaarheid ten goede zou komen. Verder wijst de ACM erop dat de onderdelen b en c samengevoegd zouden kunnen worden in een onderdeel. De artikelsgewijze toelichting lijkt hier ook vanuit te gaan (p. 54): "*Onderdeel b specificeert de handelingen en activiteiten die rond aanleg en beheer van en transport over leidingen voor waterstofgas, biogas, warmte, koude en koolstofdioxide zijn toegestaan.*"

In onderdeel e wordt het netwerkbedrijven expliciet toegestaan om telecom infrastructuur aan te leggen, te onderhouden en te beheren en data te transporteren over deze infrastructuur. Deze activiteit was al mogelijk onder het huidige kader, maar stond niet expliciet in de wet. Het komt de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de bepaling ten goede dat dit expliciet is opgenomen in de wet. Daarnaast verzoekt de ACM u om in de toelichting een aantal voorbeelden van telecom infrastructuur activiteiten te noemen. Valt glasvezelinfrastructuur hier bijvoorbeeld ook onder? Tot slot zijn, zoals eerder toegezegd door de Minister van Economische Zaken en Klimaat, laadpaalactiviteiten niet meer toegestaan en worden toegestane drinkwateractiviteiten in onderdeel d ingekaderd. Ook deze aanpassingen acht de ACM uitvoerbaar en handhaafbaar.

Artikel 3.20 andere handelingen of activiteiten infrastructuurbedrijf

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen andere aan energie-infrastructuur gerelateerde handelingen of activiteiten worden toegestaan die een infrastructuurbedrijf voor een bij of krachtens deze maatregel vast te stellen periode van maximaal tien jaar kan verrichten, voor zover deze handelingen of activiteiten niet zijn gelegen op het gebied van productie, levering of handel van energiedragers.

2. Indien handelingen of activiteiten op grond van het eerste lid worden aangewezen, worden bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels gesteld over de voortzetting of beëindiging van die handelingen of activiteiten.

Opmerking ACM

Vergelijkbaar met de huidige wetgeving, maakt artikel 3.20 het mogelijk om via een AMvB tijdelijke, extra nevenactiviteiten toe te kennen aan het infrastructuurbedrijf. De ACM meent dat deze flexibiliteit wenselijk is, ook omdat de toegestane nevenactiviteiten duidelijker worden ingekaderd en niet op voorhand duidelijk is welke toekomstige activiteiten de energietransitie verder gaan helpen. De ACM onderschrijft daarbij het in de wet opgenomen vertrekpunt dat de tijdelijke activiteiten geen betrekking mogen hebben op productie, handel en levering van energiedragers. Dit soort activiteiten past namelijk niet bij de gekozen marktordening. De ACM vindt het belangrijk dat de wetgever een expliciet besluit neemt over het tijdelijk toestaan van extra activiteiten voor infrastructuurbedrijven, zoals wordt voorgesteld. Via deze weg kan de noodzaak of wenselijkheid van tijdelijke extra activiteiten democratisch worden getoetst. Daarnaast stelt het de ACM in staat om de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid te toetsen.

Voor de volledigheid wijst de ACM erop dat uit de Kamerbrief van 10 december 2021 over de marktordening en marktontwikkeling waterstof blijkt dat in de toekomst mogelijk een tijdelijke rol is voorzien voor netwerkbedrijven bij elektrolyse van waterstof (p. 11). Daarnaast blijkt uit de kamerbrief van 8 februari 2022 dat de Minister voor Klimaat en Energie in de toekomst mogelijk ruimte ziet voor elektrolyse door het netwerkbedrijven met het oog op een mogelijke en toekomstige systeemrol (p. 3-5). De ACM wijst erop dat deze tijdelijke rol op dit moment en op basis van de huidige tekst van het wetsvoorstel Energiewet moeilijk te rijmen is met het uitgangspunt dat ook bij tijdelijke nevenactiviteiten geen sprake mag zijn van productie en van 'eigen' opslag. Ook is deze rol op dit moment lastig te verenigen met het groepsverbod uit het wetsvoorstel Energiewet en met het oog op het recente decarbonisation pakket van de Europese Commissie. Productie van waterstof valt hier namelijk ook onder. Daarnaast blijkt uit de artikelsgewijze toelichting dat bij opslag en opslaginstallaties geen rol is weggelegd voor het infrastructuurbedrijf (p. 53-54), waarbij een uitzondering geldt voor het infrastructuurbedrijf uit de groep van de transmissiesysteembeheerder voor gas (artikel 3.19, vierde lid). De ACM wijst erop dat via een eventuele ontheffing voor een opslagfaciliteit op basis van de artikelen 3.28 en 3.30 op dit vlak en vanuit een systeemrol mogelijk ruimte is voor de systeembeheerder.

Artikel 3.21 aandelen infrastructuurbedrijf

1. Een infrastructuurbedrijf houdt, buiten de aandelen in een transmissie- of distributiesysteembeheerder, geen aandelen in een rechtspersoon die in Nederland andere activiteiten verricht dan de handelingen of activiteiten die op grond van artikel 3.19 [handelingen en activiteiten infrastructuurgroep of infrastructuurbedrijf] of krachtens artikel 3.20 [andere handelingen of activiteiten infrastructuurbedrijf] zijn toegestaan.

2. Een infrastructuurbedrijf neemt, buiten de deelname in een transmissie- of distributiesysteembeheerder, niet deel aan een vennootschap die in Nederland andere activiteiten verricht dan de handelingen of activiteiten die op grond van artikel 3.19 [handelingen en activiteiten infrastructuurgroep] of krachtens artikel 3.20 [andere handelingen of activiteiten infrastructuurbedrijf] zijn toegestaan.

3. In afwijking van het eerste en tweede lid, mag een infrastructuurbedrijf aandelen houden in een rechtspersoon of deelnemen in een vennootschap die, naast de handelingen of activiteiten, bedoeld in artikel 3.19, tweede lid, onderdeel b, [handelingen en activiteiten infrastructuurgroep of

infrastructuurbedrijf] ten aanzien van warmte, tevens warmte produceert, daarin handelt of levert, voor zover:

a. binnen die rechtspersoon of die vennootschap is geborgd dat de functies van transport en productie op gescheiden wijze zijn vormgegeven en worden uitgevoerd;

b. is geborgd dat het infrastructuurbedrijf geen handelingen of activiteiten verricht uitoefent ten aanzien van de productie, handel of levering van warmte en

c. is geborgd dat andere aandeelhouders in de rechtspersoon of andere deelnemers in de vennootschap, geen handelingen of activiteiten verrichten of rechten uitoefenen ten aanzien van het transport.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de voorwaarden, bedoeld in het derde lid, onderdelen a tot en met c.

Opmerking ACM

Dit artikel zorgt er via het eerste en tweede lid voor dat de activiteiten van joint ventures en minderheidsdeelnemingen van infrastructuurbedrijven ook vallen onder de lijst van activiteiten uit artikel 3.19 of eventuele tijdelijke nevenactiviteiten uit artikel 3.20. Uit de toelichting blijkt namelijk dat de wetgever minderheidsdeelnemingen en joint ventures van infrastructuurbedrijven niet heeft willen uitzonderen van het verbod op nevenactiviteiten (mvt, p. 50). Dit is een belangrijke aanscherping ten opzichte van het huidige kader. De ACM kan deze aanscherping volgen en acht de aanscherping ook uitvoerbaar en handhaafbaar.

Anderzijds wijst de ACM erop dat de aanscherping ook tot gevolg heeft dat infrastructuurbedrijven geen joint ventures meer kunnen aangaan met bedrijven die zich bezighouden met productie, handel of levering van energiedragers. De ACM verzoekt u om de voor- en nadelen van deze beperking voor minderheidsdeelnemingen en joint ventures van infrastructuurbedrijven met het oog op de energietransitie nogmaals af te wegen en deze afweging toe te lichten. Daarbij merkt de ACM op dat met betrekking tot de productie, handel en levering van elektriciteit, gas en waterstofgas, de beperking ook volgt uit het groepsverbod in het wetsvoorstel Energiewet en in lijn is met het voorstel van de Europese Commissie voor de herziening van de Gasrichtlijn.

De aanpassing staat overigens in ieder geval niet in de weg aan samenwerkingen via joint ventures of minderheidsdeelnemingen van infrastructuurbedrijven en marktpartijen die vallen binnen de toegestane nevenactiviteiten en groepsverbod. Infrastructuurbedrijven kunnen, met uitzondering van warmte (derde lid), echter geen joint ventures meer aangaan met productie-, handel en/of leveringsactiviteiten verrichten.

Verder wijst de ACM erop dat overgangsrecht voor bestaande minderheidsdeelnemingen en joint ventures op dit moment nog ontbreekt in het wetsvoorstel Energiewet.

In het derde lid is een uitzondering opgenomen voor joint ventures en minderheidsdeelnemingen van infrastructuurbedrijven op het gebied van warmte. Onder de voorwaarden zoals opgenomen in de onderdelen a-c kunnen infrastructuurbedrijven via joint ventures en minderheidsdeelnemingen samenwerken met partijen die warmte produceren en of leveren. Deze uitzondering bestaat alleen voor warmte. De ACM gaat er daarom vanuit dat per ongeluk wordt verwezen naar artikel 3.19, tweede lid, onderdeel b, aangezien dit onderdeel betrekking heeft op waterstof en biogas, en niet op warmte dat is geregeld in artikel 3.19, tweede lid, onderdeel c.

Artikel 3.22 bevoordeling eigen infrastructuurbedrijven

1. Een transmissie- distributiesysteembeheerder bevoordeelt niet de infrastructuurbedrijven waarmee hij een infrastructuurgroep vormt boven andere ondernemingen en kent die bedrijven ook anderszins geen voordelen toe die verder gaan dan in het normale handelsverkeer gebruikelijk is.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen handelingen worden aangemerkt als handelingen die voordelen genereren die verder gaan dan in het normale handelsverkeer gebruikelijk is.

3. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder verstrekt binnen zes maanden na afloop van ieder kalenderjaar aan de Autoriteit Consument en Markt een overzicht van de door hem gesloten overeenkomsten met betrekking tot het verrichten van diensten ten behoeve van het systeembeheer met een infrastructuurbedrijf waarmee hij een infrastructuurgroep vormt, vergezeld

van afschriften van die overeenkomsten, voor zover de Autoriteit Consument en Markt daarover niet reeds beschikt.

4. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de overzichten, bedoeld in het derde lid.

Opmerking ACM

De ACM verzoekt u om in de toelichting bij de wet een aantal (niet limitatief opgesomde) voorbeelden van bevoordeling te geven. Met het oog op de handhaafbaarheid van de bepaling geeft dit richting.

Afdeling 3.3 Taken transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerder

Artikel 3.23 algemene bepaling transmissie- en distributiesysteembeheerder in verhouding tot Europees recht

1. De transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit die krachtens artikel 3.2, eerste lid, onderdeel a, [aanwijzing beheerders door Minister] is aangewezen, is uit dien hoofde belast met de taken en verplichtingen die bij of krachtens verordening 2019/943 aan transmissiesysteembeheerders zijn opgedragen.

2. De transmissiesysteembeheerder voor gas die krachtens artikel 3.2, eerste lid, onderdeel c, [aanwijzing beheerders door Minister] is aangewezen, is uit dien hoofde belast met de taken en verplichtingen die bij of krachtens de verordeningen 715/2009 en 2017/1938 aan transmissiesysteembeheerders zijn opgedragen.

3. Een distributiesysteembeheerder voor elektriciteit die krachtens artikel 3.2, eerste lid, onderdeel e, [aanwijzing beheerders door Minister] is aangewezen, is uit dien hoofde belast met de taken en verplichtingen die bij of krachtens verordening 2019/943 aan distributiesysteembeheerders zijn opgedragen.

4. Een distributiesysteembeheerder voor gas die krachtens artikel 3.2, eerste lid, onderdeel f, [aanwijzing beheerders door Minister] is aangewezen, is uit dien hoofde belast met de taken en verplichtingen die bij of krachtens de verordeningen 715/2009 en 2017/1938 aan distributiesysteembeheerders zijn opgedragen.

Artikel 3.24 handelen en samenwerken transmissie- of distributiesysteembeheerder

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder handelt bij de uitoefening van zijn taken en verplichtingen redelijk, transparant en niet discriminerend.

2. Transmissie- en distributiesysteembeheerders werken bij de uitoefening van hun wettelijke taken en verplichtingen samen en verstrekken elkaar de gegevens die nodig zijn voor de uitvoering van hun wettelijke taken en verplichtingen en die nodig zijn ter waarborging en stimulering van een effectieve deelname van marktdeelnemers op de gas- en elektriciteitsmarkten.

3. Een transmissiesysteembeheerder verstrekt buitenlandse transmissiesysteembeheerders de informatie die nodig is om de veiligheid, betrouwbaarheid en doelmatigheid, alsmede de samenhangende ontwikkeling en interoperabiliteit van de systemen te waarborgen.

4. Bij de uitvoering van zijn taken houdt de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit rekening met de door de regionale coördinatiecentra opgestelde aanbevelingen.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de wijze waarop de samenwerking wordt vormgegeven en de informatie die partijen elkaar verstrekken. Deze voorschriften kunnen verschillen al naar gelang het onderwerp van samenwerking en de partijen die samenwerken.

Opmerking ACM

De ACM wijst erop dat de verplichting voor de systeembeheerder om redelijk, transparant en niet-discriminerend te handelen, een open norm/verplichting is. Met oog op de effectiviteit van deze bepaling verzoekt de ACM u om ten minste in de toelichting nader in te gaan op de vraag wanneer sprake is van redelijk of onredelijk of van transparant en niet-transparant handelen.

Het vierde lid noemt regionale coördinatiecentra, deze centra worden verder niet benoemd dan wel gedefinieerd in de EW. Het vierde lid beoogt volgens de ACM de artikelen 61 en 62 van Elektricitetsrichtlijn 2019/944 te implementeren, waarin wordt verwezen naar Verordening (EU) 2019/943. De ACM verzoekt u om deze verwijzing expliciet op te nemen. Daarnaast verzoekt de ACM u om in de wet een definitie op te nemen van regionale coördinatiecentra.

Het vijfde lid verwijst naar een AMvB voor nadere regels. Naar huidig recht staan deze regels in de Samenwerkingscode. Het wetsvoorstel Energiewet biedt geen grondslag voor nadere regels in de code. De MvT licht niet toe of de Samenwerkingscode gehandhaafd blijft of zal vervallen. De ACM heeft van uw ministerie begrepen dat het de bedoeling is dat de Samenwerkingscode blijft bestaan. De ACM verzoekt u om de wet aan te passen om een wettelijke grondslag te bieden voor regulering van de samenwerking in de Samenwerkingscode.

De ACM merkt ten slotte op dat het vijfde lid bepaalt dat nadere regels kunnen worden gesteld over de wijze waarop 'de samenwerking' wordt vormgegeven. De ACM meent dat hier bedoeld wordt op de samenwerking bedoeld in het tweede en derde lid; de ACM verzoekt dit omwille van de duidelijkheid te expliciteren in deze bepaling.

Paragraaf 3.3.1 Taken inzake beheer en onderhoud

Artikel 3.25 beheer- en ontwikkeltaak

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder waarborgt dat zijn systeem op de korte en lange termijn kan voldoen aan een redelijke vraag naar transport van elektriciteit of gas en beheert, onderhoudt en ontwikkelt het systeem, onder economische voorwaarden, op zodanige wijze dat de veiligheid, betrouwbaarheid en doelmatigheid is geborgd, en met inachtneming van de belangen van het milieu, digitalisering, energie-efficiëntie, de transitie naar een duurzaam energiesysteem en de werking van de Europese interne markt.

2. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit neemt bij de ontwikkeling van het systeem in overweging of de inkoop van systeembeheersdiensten verzwaring van het systeem kan voorkomen.

3. Als een transmissie- of distributiesysteembeheerder op verzoek en ten behoeve van een derde partij werkzaamheden uitvoert in het kader van het beheer, het onderhoud of de ontwikkeling van zijn systeem, kan hij de redelijke kosten daarvoor in rekening brengen bij de verzoeker.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de invulling van de taak, bedoeld in het eerste tot en met derde lid en de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het eerste tot en met derde lid.

Opmerking ACM:

Het eerste lid van dit artikel draagt de systeembeheerder op te waarborgen dat zijn systeem op korte en lange termijn kan voldoen aan een redelijke vraag naar transport van elektriciteit. Hiermee implementeert het wetsvoorstel Energiewet de Energierichtlijnen 2019/944 en 2009/72, met dien verstande dat de Richtlijnen bij deze taak enkel verwijzen naar de lange termijn.

Zoals in onze UHT-brief wordt opgemerkt, is in grote delen van Nederland de capaciteit van het elektriciteitsnet momenteel ontoereikend om te kunnen voorzien in de totale behoefte aan transport. Naar aanleiding van haar toetsing van de vorige investeringsplannen van systeembeheerders, heeft de ACM bij brief van 23 september 2020 aan u haar zorgen over congestie op het elektriciteitsnet gemeld. Daarbij heeft de ACM aangegeven dat zij bij vier systeembeheerders, waaronder de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit en de twee grootste distributiesysteembeheerders, een voortdurend tekort aan transportcapaciteit verwacht in de komende vijf tot tien jaar.⁵

⁵ Brief van 23 september 2020 van de ACM aan de Minister, kenmerk ACM/19/038209, inzake Toetsing investeringsplannen netbeheerders; Melding op basis van artikel 22 E-wet.

Voor de ACM is het de vraag hoe het bestaande en voor de komende jaren voorziene, voortdurende tekort aan transportcapaciteit op het elektriciteitsnet zich verhoudt tot de opdracht aan de systeembeheerders om te waarborgen dat hun systemen op korte en lange termijn kunnen voldoen aan de redelijke vraag naar transport van elektriciteit. Meer in het bijzonder is de vraag welke omvang van investeringen in dit licht bezien van de systeembeheerder kan en mag worden verlangd om transportschaarste zo veel mogelijk te voorkomen en te verhelpen. In dit verband is ook van belang wat onder een 'redelijke vraag' wordt verstaan en hoe dat wordt bepaald.

Om de onduidelijkheid te verminderen over de mate van investeren die van een systeembeheerder mag worden verlangd, pleit de ACM voor aanvullend beleid dat hier meer duidelijkheid over geeft. Die duidelijkheid is in het belang van systeembeheerders en de maatschappij en zou de ACM houvast geven voor haar toezicht op deze taak van de systeembeheerder. De ACM geeft u vanzelfsprekend graag input voor de ontwikkeling van dit beleid. In dit verband merkt de ACM op dat vierde lid van artikel 3.25 een mogelijke grondslag geeft om op dit punt in lagere regelgeving nadere regels te stellen.

Overigens zou de bedoelde lagere regelgeving wellicht ook kunnen worden gebruikt om een kader te geven voor de wijze waarop systeembeheerders prioriteren tussen netinvesteringen, indien en voor zover zij deze niet alle tegelijk kunnen doen. Zie hierover ons opmerkingen in de UHT-brief, paragraaf 1.2.

Bij het eerste lid vraagt de ACM zich af of het verwijderen van (van delen van) het systeem (en dus niet de aansluiting) hier ook onder valt. Dat blijkt uit de toelichting, maar het lijkt zinvol om dat in ieder geval voor gas op te nemen als expliciete wettelijke taak, met het oog op het uitfasen van gas. Met het oog op een eventuele vergoeding daarvan via de tariefregulering, acht de ACM een expliciete (in plaats van impliciete) wettelijke basis op dit punt wenselijk.

In het tweede lid wordt gesproken over systeembeheersdiensten. Die zijn niet apart gedefinieerd in de EW, maar onder het kopje congestie- of systeembeheersdiensten. De ACM verzoekt u deze bepaling aan te passen aan de in de wet gebruikte definitie.

Artikel 3.25, derde lid, betreft werkzaamheden op verzoek van een derde partij, waarvan de systeembeheerder de redelijke kosten bij die derde in rekening kan brengen.

In de artikelsgewijze toelichting is vermeld dat het hierbij niet gaat om aangeslotenen of marktdeelnemers, maar bijvoorbeeld om Rijkswaterstaat, wanneer het verleggen van het systeem nodig is voor bijvoorbeeld de aanleg van een nieuwe weg. Uit de bepaling zelf volgt dit echter niet. Toelichting en wet sluiten op dit punt niet op elkaar aan. Onder derde partij kan immers ook worden verstaan aangeslotene of marktdeelnemer. Dit zet onbedoeld de deur open voor het in rekening brengen van diepe aansluitkosten voor werkzaamheden in het net ten behoeve van een aangeslotene. De ACM verzoekt u daarom de wettekst zo te verduidelijken, dat uitgesloten is dat aangeslotenen en marktdeelnemers, vanuit hun hoedanigheid als aangeslotene of marktdeelnemer, een verzoek als bedoeld in dit lid kunnen doen

Artikel 3.26 N-1

1. De transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit ontwerpt het transmissiesysteem voor elektriciteit van 110 kV en hoger zodanig en houdt het zodanig in werking dat het transport van elektriciteit ook verzekerd is als zich een uitvalsituatie voordoet, in vol bedrijf, en ten tijde van onderhoud, tenzij:

a. het aansluitingen betreft;

b. bij algemene maatregel van bestuur voor een bepaalde uitvalsituatie vrijstelling is verleend;

c. voor een specifiek onderdeel van het systeem op aanvraag van de transmissiesysteembeheerder ontheffing is verleend door de Autoriteit Consument en Markt. Aan de ontheffing kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de verlening, wijziging en intrekking van een ontheffing als bedoeld in het eerste lid, onderdeel c.

Opmerking ACM

Zoals de ACM bij de UHT over de huidige AMvB n-1 al heeft opgemerkt,⁶ maakt de ACM zich zorgen over de betrouwbaarheid van het net (evenals als andere partijen, waaronder de Raad van State), ook al heeft de ACM er begrip voor dat TenneT via de inzet van reservecapaciteit duurzame productie sneller aan kan sluiten op het net. In deze UHT heeft de ACM aangegeven dat de AMvB in de ogen van de ACM onnodig afbreuk doet aan het niveau van betrouwbaarheid van het net, doordat de vrijstellingen in de AMvB ruimer zijn dan noodzakelijk om duurzaamheid te faciliteren en de capaciteitsproblemen te verminderen. De ACM heeft erop gewezen dat deze vrijstellingen zo ruim zijn dat een elektriciteitsstoring met de omvang van de elektriciteitsstoring Diemen meerdere keren per jaar kan plaatsvinden zonder dat een wettelijke norm wordt overtreden. De ACM verzoekt u deze zorg bij de uitwerking van de AMvB op basis van dit wetsvoorstel te betrekken.

De ACM merkt voorts op dat bij de nadere uitwerking in de AMvB rekening moet worden gehouden met het bepaalde in artikel 42 van Elektriciteitsrichtlijn 2019/944. Dat artikel verplicht de transmissiesysteembeheerder om op basis van transparante en efficiënte procedures de niet-discriminerende aansluiting van nieuwe productie-installaties en energieopslagfaciliteiten op het transmissiesysteem te realiseren. Dit artikel schrijft naast inhoudelijke eisen, ook voor dat deze procedures en eventuele beperkingen eerst moeten zijn goedgekeurd door de ACM.

Artikel 3.27 uitkoop en verkabeling

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit verplaatst op verzoek van een college van burgemeester en wethouders of van gedeputeerde staten bovengrondse delen van systemen die bestemd zijn voor transport van elektriciteit op een spanningsniveau van 50 kV of hoger of vervangt deze door ondergrondse delen voor zover deze door Onze Minister zijn aangewezen.

2. Een aanwijzing als bedoeld in het eerste lid, wordt bekend gemaakt in de Staatscourant.

3. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit onderzoekt op verzoek van een college van burgemeester en wethouders of van gedeputeerde staten de technische haalbaarheid, de ruimtelijke aspecten en de investeringskosten van het verplaatsen of vervangen van een deel van het systeem dat op grond van het eerste lid is aangewezen.

4. Onze Minister kan op aanvraag van een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit ontheffing verlenen van de verplichting op grond van het eerste lid, voor een in die ontheffing aangewezen deel van het systeem, indien het vervangen of verplaatsen van dat deel technisch of ruimtelijk niet haalbaar is of strijdig is met het belang van leveringszekerheid;

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:

a. de kenmerken van de systeemonderdelen die kunnen worden aangewezen;

b. de voorwaarden voor vervanging of verplaatsing;

c. de procedure voor de aanwijzing;

d. het deel van de kosten die een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit maakt voor de uitvoering van een verzoek als bedoeld in het eerste en derde lid, dat wordt betaald door de verzoeker en de bestanddelen waaruit die kosten bestaan;

e. de volgorde waarin het verplaatsen of vervangen plaatsvindt;

f. de procedure voor de het aanvragen van een ontheffing als bedoeld in het vierde lid.

Artikel 3.28 opslag door transmissie- en distributiesysteembeheerders

Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit bezit, ontwikkelt, beheert of exploiteert geen elektriciteitsopslagfaciliteit of elektriciteitsomzettingsfaciliteit, tenzij:

a. het gaat om een deel van een transmissie- of distributiesysteem dat de Autoriteit Markt en Consument op verzoek van een transmissie- of distributiesysteembeheerder krachtens artikel 3.29 [erkenning als VGNC] heeft erkend als volledig geïntegreerde netwerkcomponent, of

b. de Autoriteit Markt en Consument op verzoek van een transmissie- of distributiesysteembeheerder krachtens artikel 3.30 [ontheffing elektriciteitsopslag- of

⁶ Brief ACM aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat van 26 mei 2020, ACM/UIT/547230, [Brief UHT besluit enkelvoudige storingsreserve \(acm.nl\)](#).

elektriciteitsomzettingsfaciliteit] ten aanzien van een specifieke elektriciteitopslagfaciliteit of elektriciteitsomzettingsfaciliteit een ontheffing heeft verleend.

Opmerking ACM

Dit artikel bevat het uitgangspunt dat een TSO of DSO geen opslag- of omzettingsfaciliteit voor elektriciteit mag ontwikkelen, beheren of exploiteren en regelt de basis voor de uitzonderingen daarop. Zoals in de artikelsgewijze toelichting wordt opgemerkt (p. 8) is bij definitieve omzetting via een omzettingsfaciliteit "sprake van productie van een andere energiedrager." Daarnaast wordt in diezelfde artikelsgewijze toelichting opgemerkt (p. 58): "De strekking van deze voorschriften is dat transmissie- en distributiesysteembeheerders voor elektriciteit slechts onder zeer beperkte omstandigheden activiteiten mogen verrichten rond opslag en omzetting van elektriciteit (zie de toelichting bij artikel 1.1, begrippen elektriciteitsopslag en elektriciteitsomzetting). Dit aangezien het opslaan of omzetten van elektriciteit de elektriciteitsmarkt beïnvloedt en bij het omzetten van elektriciteit in een andere energiedrager bovendien een andere energiedrager wordt geproduceerd. Het toestaan van dergelijke activiteiten wringt met de doelstelling van een ontvloten markt. Tegen deze achtergrond is in de Europeesrechtelijke kaders slechts in zeer beperkte gevallen toegestaan dergelijke faciliteiten bij transmissie- of distributiesysteembeheerders toe te staan."

De ACM betwijfelt of zij bijvoorbeeld een ontheffing kan verlenen voor een omzettingsfaciliteit waar elektriciteit definitief wordt omgezet in waterstof. In die gevallen is namelijk sprake van productie van waterstof of gas. Dat is in strijd met het groepsverbod uit het wetsvoorstel Energiewet. De ACM wijst in dit verband ook op recente decarbonation package van de Europese Commissie, op basis waarvan waterstof ook expliciet onder het groepsverbod valt. Hoewel de artikelen 3.29 en 3.30 strijd met het groepsverbod niet als reden noemen om een erkennings- of ontheffingsverzoek af te wijzen, meent de ACM dat een dergelijke erkenning of ontheffing niet voor de hand ligt. Daarmee wordt namelijk in strijd gehandeld met de wet. Via artikel 3.28 kan de ACM ook geen ontheffing verlenen van het groepsverbod, maar alleen van het uitgangspunt dat een TSO of DSO geen opslag- of omzettingsfaciliteit voor elektriciteit mag ontwikkelen, beheren of exploiteren.

Op basis van de systematiek zoals uiteengezet in de artikelen 3.28, 3.29 en 3.30 meent de ACM dat het voor de hand ligt dat zij alleen een ontheffing of erkenning verleend indien die ontheffing of erkenning er niet toe leidt dat sprake is van strijd met het groepsverbod. De ACM verzoekt u nader in te gaan op de verhouding tussen de artikelen 3.28, 3.29 en 3.30 en het groepsverbod en verzoekt u daarnaast om het groepsverbod toe te voegen als weigeringsgrond.

Artikel 3.29 erkenning als VGNC

1. De Autoriteit Markt en Consument erkent op aanvraag van een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit een elektriciteitopslagfaciliteit of elektriciteitsomzettingsfaciliteit als volledig geïntegreerde netwerkcomponent als het voldoet aan de volgende voorwaarden:

- a. het voldoet aan de eigenschappen van een volledig geïntegreerde netwerkcomponent, en*
- b. heeft de eigenschap elektriciteit op te slaan of om te zetten;*

2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de aanvraag en de informatie die daarbij moet worden overlegd.

Opmerking ACM

In het wetsvoorstel Energiewet wordt onderscheid gemaakt tussen de erkenning als een volledig geïntegreerd netwerkcomponent en de ontheffing van een elektriciteitsopslag of elektriciteitsomzettingsfaciliteit. Uit de artikelen 36 en 54 van Elektriciteitsrichtlijn 2019/944 blijkt evenwel dat de voorwaarden voor het toestaan van een rol van DSOs en TSOs bij volledig geïntegreerde netwerkcomponenten en opslagfaciliteiten niet verschillen. Daarmee lijkt de implementatie van dit artikel niet volledig. De ACM verzoekt u dit punt nader toe te lichten of aan te passen. Daarnaast wijst de ACM erop dat het niet voor de hand ligt dat de ACM een volledig geïntegreerd netwerkcomponent dat als doel de definitieve omzetting van elektriciteit heeft toe te

staan, omdat daarmee sprake is of kan zijn van productie, zoals opgemerkt bij artikel 3.28. De ACM verzoekt u in de wet op te nemen dat strijd met het groepsverbod een reden is om het erkenningsverzoek af te wijzen.

Artikel 3.30 ontheffing elektriciteitsopslag- of elektriciteitsomzettingsfaciliteit

1. De Autoriteit Markt en Consument kan op verzoek van een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit ten aanzien van een specifieke elektriciteitsopslagfaciliteit of elektriciteitsomzettingsfaciliteit een ontheffing verlenen als is voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. de transmissie- of distributiesysteembeheerder heeft de faciliteit nodig voor de nakoming van de taak, bedoeld in artikel 3.25 [beheer- en ontwikkeltaak];
- b. de transmissie- of distributiesysteembeheerder gebruikt de faciliteit niet om elektriciteit op de elektriciteitsmarkten te kopen of te verkopen, en
- c. de transmissie- of distributiesysteembeheerder heeft aangetoond dat andere marktdeelnemers de faciliteit niet tegen redelijke kosten of binnen een redelijke termijn kunnen bieden.

2. De Autoriteit Consument en Markt:

- a. houdt ten minste eens in de vijf jaar een openbare raadpleging over energieopslag- of omzettingsfaciliteiten waarvoor een ontheffing is verleend, om de potentiële beschikbaarheid en belangstelling om in dergelijke faciliteiten te investeren, te evalueren, en
- b. trekt een ontheffing in als uit de evaluatie, bedoeld in onderdeel a, is gebleken dat marktdeelnemers in staat zijn dergelijke elektriciteitsopslag- of elektriciteitsomzettingsfaciliteit op een kosteneffectieve manier te bezitten, te ontwikkelen, te exploiteren of te beheren. De intrekking treedt in werking achttien maanden na bekendmaking van het besluit aan de een transmissie- of distributiesysteembeheerder.

3. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder aan wie een besluit als bedoeld in het tweede lid is bekendgemaakt, gebruikt de achttien maanden om de elektriciteitsopslag- of elektriciteitsomzettingsactiviteit te beëindigen en de elektriciteitsopslag- of elektriciteitsomzettingsfaciliteit te verkopen.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:

- a. de wijze waarop en de procedure waarlangs een transmissie- of distributiesysteembeheerder aantoont dat andere marktdeelnemers de faciliteiten niet tegen redelijke kosten of binnen een redelijke termijn kunnen bieden;
- b. procedure die een transmissie- of distributiesysteembeheerder bij de beëindiging van de elektriciteitsopslag- of elektriciteitsomzettingsactiviteit en de verkoop van de faciliteit moet volgen;
- c. de wijze waarop de waardebeoordeling van de faciliteit tot stand komt.

Opmerking ACM

In het eerste lid zijn voorwaarden opgenomen voor de ontheffing voor opslag- en omzettingsfaciliteiten. Zoals hiervoor opgemerkt, verzoekt de ACM u om aan de voorwaarden uit het eerste lid toe te voegen, dat voorwaarde voor een ontheffing is dat wordt voldaan aan het groepsverbod.

Verder wijst de ACM erop dat tekst van het eerste lid afwijkt van de voorwaarden uit de artikelen 36, tweede lid en 52, tweede lid, van Elektriciteitsrichtlijn 2019/944. Deze artikelliden bepalen:

- a) andere partijen hebben, na een open, transparante en niet-discriminerende aanbestedingsprocedure, die is getoetst en goedgekeurd door de regulerende instantie, geen recht verworven om dergelijke faciliteiten te bezitten, te ontwikkelen, te beheren of te exploiteren, of kunnen die diensten niet tegen redelijke kosten en binnen een redelijke termijn verrichten;
- b) dergelijke faciliteiten of niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten zijn nodig voor de nakoming door de transmissiesysteembeheerders van de krachtens deze richtlijn op hen rustende verplichtingen met betrekking tot een efficiënt, betrouwbaar en veilig beheer van het transmissiesysteem en worden niet gebruikt om elektriciteit te kopen of te verkopen op de elektriciteitsmarkten, en

c) de regulerende instantie heeft de noodzaak van een dergelijke afwijking beoordeeld, heeft de toepasselijkheid van de aanbestedingsprocedure, met inbegrip van de voorwaarden van de aanbestedingsprocedure, vooraf geëvalueerd, en heeft haar goedkeuring verleend."

Deze bepalingen lijken slechts gedeeltelijk geïmplementeerd. De ACM wijst er bijvoorbeeld op dat de noodzakelijkheidsbeoordeling die de ACM moet doen in onderdeel c, mist in artikel 3.30, eerste lid. Daarnaast ontbreken de bepalingen over de aanbestedingsprocedure. De ACM gaat ervan uit dat deze bepalingen via de amvb uit het vierde lid worden geïmplementeerd.

Daarnaast bepalen de artikelen 36, tweede lid en 52, tweede lid, van Elektriciteitsrichtlijn 2019/944: *"De regulerende instanties kunnen richtsnoeren of aanbestedingsclausules opstellen om [DSBs en TSBs] te helpen billijke aanbestedingsprocedures te garanderen."* Deze bepaling is op dit moment niet geïmplementeerd. De opmerking in de artikelsgewijze toelichting dat de ACM geen aparte wettelijke bevoegdheidstoedeling nodig zou hebben, omdat de ACM altijd een beleidsregel zou kunnen vaststellen (p. 59), voorziet volgens de ACM niet in de expliciete basis uit de richtlijn. De ACM verzoekt u daarom om de in de Richtlijn genoemde bevoegdheid expliciet op te nemen in de wet.

Tot slot wijst de ACM erop dat artikel 52, derde lid, van Elektriciteitsrichtlijn 2019/944 over TSBs bepaalt: *"Het besluit tot afwijking wordt meegedeeld aan de Commissie en ACER, samen met relevante informatie over het verzoek en de redenen waarom de afwijking wordt toegestaan."* Deze onderdelen lijken vooralsnog niet geïmplementeerd te zijn in het wetsvoorstel Energiewet. Daarmee is op basis van het wetsvoorstel Energiewet niet duidelijk dat eventuele ontheffingen of erkenningen die worden verleend aan de TSB moeten worden gemeld bij Commissie en bij ACER. Ook is op dit moment niet duidelijk wie die melding moet doen. De ACM verzoekt u om beide punten op te nemen in de wet of onderliggende regelgeving.

Artikel 3.31 investeringsplan

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder stelt periodiek een investeringsplan op.
2. In een investeringsplan is ten minste opgenomen:
 - a. een beschrijving van de noodzakelijke uitbreidingsinvesteringen en vervangingsinvesteringen;
 - b. een onderbouwing van de investeringen, bedoeld in onderdeel a;
 - c. een verantwoording van de overwegingen die de transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit in het kader van artikel 3.25, tweede lid [beheer- en ontwikkeltaak], heeft gemaakt.

Opmerking ACM

Omdat het investeringsplan meer moet beslaan dan enkel de investeringen (ook scenario's, knelpuntenanalyses, de toegepaste alternatieve oplossingen etc.) zou hiervoor volgens de ACM beter de Europese terminologie uit de Richtlijnen overgenomen kunnen worden door te spreken van netontwikkelingsplan.

De ACM merkt op dat artikel 3.31, tweede lid, sub c wel verwijst naar artikel 3.25 maar geen link legt met het KBS – artikel 3.74. Deze toevoeging acht de ACM noodzakelijk voor de goede uitvoering van het toezicht op de investeringsplannen door de ACM.

De verwijzing in voetnoot 53 in de Memorie van Toelichting (MvT, algemeen deel p. 52) naar de tariefregulering is volgens de ACM niet in lijn met de uitspraak van het Europese Hof van Justitie van 2 september 2021 in de zaak Commissie/Duitsland (zie ook onderdeel 4.1 van de UHT-brief). De ACM verzoekt u om dit aan te passen, aangezien het aan de ACM is om te bepalen op welke wijze zij omgaat met de investeringsplannen binnen haar tariefregulering.

Het tweede lid onder a verplicht ertoe in het investeringsplan de noodzakelijke uitbreidings- en vervangingsinvesteringen te beschrijven. Hierbij is in de wettekst, noch in de toelichting geëxpliciteerd vanuit welk perspectief die noodzakelijkheid wordt bepaald. Het ligt in de rede dat

de 'noodzakelijkheid' bepaald wordt aan de hand van wat nodig is voor de uitvoering van de aan de systeembeheerder opgedragen taken. Het betreft dan de taak van de systeembeheerder om te waarborgen dat zijn systeem op korte en lange termijn kan voldoen aan een redelijke vraag naar transport en de taak om eenieder die daarom verzoekt, een aansluiting op dat systeem en transport over dat systeem te kunnen aanbieden. Omwille van de duidelijkheid verzoekt de ACM u om dit in de toelichting te verduidelijken.

Ten slotte verwijst de ACM naar haar opmerkingen in de UHT-brief over de behoefte aan een kader voor de prioritering door de systeembeheerders van investeringen in de uitbreiding of verzwaring van de netten (netinvesteringen). Nu beheerders van elektriciteitssystemen niet alle noodzakelijke investeringen tegelijkertijd kunnen doen, meent de ACM dat een duidelijk kader voor de prioritering van netinvesteringen door de netbeheerder wenselijk en nodig is om te zorgen voor een prioritering die voor de samenleving als geheel de meeste waarde heeft. Dat kan bijvoorbeeld via een maatschappelijke kosten- en batenanalyse. Dit voorkomt dat de volgorde van netinvesteringen kan worden bepaald door een te beperkte, eenzijdige weging van belangen. Een prioriteringskader geeft de ACM bovendien houvast bij de toets of de netbeheerder in redelijkheid tot de in het investeringsplan opgenomen volgorde van netinvesteringen heeft kunnen komen. De ACM verzoekt u daarom mogelijk te maken dat in lagere regelgeving een prioriteringskader wordt uitgewerkt, en dat vorm te geven in overleg met alle betrokken stakeholders en de ACM.. Een dergelijk prioriteringskader zou ook richting kunnen geven aan het antwoord op de vraag wanneer de systeembeheerder voldoet aan de 'redelijke vraag naar transport', bedoeld in artikel 3.25, eerste lid.

Artikel 3.32 toets investeringsplan

- 1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder legt een ontwerp investeringsplan achtereenvolgens:
 - a. ter consultatie voor aan eenieder en verwerkt de gegeven reacties in het investeringsplan;*
 - b. voor zover het betreft een investeringsplan van een transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit of gas, ter toetsing voor aan Onze Minister, en*
 - c. ter toetsing voor aan de Autoriteit Consument en Markt.**
- 2. Onze Minister toetst, voor zover het betreft een investeringsplan van een transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit of gas, of het ontwerp investeringsplan voldoende rekenschap geeft van het nationale energie- en klimaatplan. Van een investeringsplan van een transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit toetst onze Minister tot 1 januari 2026 tevens of het voldoende rekenschap geeft van het actieplan dat Onze Minister ingevolge artikel 15 van verordening 2019/943 heeft vastgesteld.*
- 3. De Autoriteit Consument en Markt toetst of een ontwerp investeringsplan voldoet aan de eisen, gesteld bij of krachtens de artikelen 3.31 tot en met 3.33 [investeringsplan, toets en nadere regels] en of een transmissie- of distributiesysteembeheerder in redelijkheid tot het ontwerp investeringsplan heeft kunnen komen.*
- 4. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder stelt het investeringsplan vast en verantwoordt daarbij hoe de resultaten van de consultatie en de toetsing, bedoeld in het eerste lid, zijn verwerkt.*
- 5. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voert de in het investeringsplan opgenomen investeringen uit.*

Opmerking ACM

Uit artikel 3.32, eerste lid onder a volgt dat de gegeven reacties in het investeringsplan moeten worden verwerkt. Dat hebben de systeembeheerders in hun ontwerp investeringsplannen van 2022 in een aantal gevallen gedaan door de reacties als bijlage bij te voegen zonder daarop inhoudelijk te reageren of inzicht te geven in hoe deze reacties bij het plan zijn betrokken. De ACM verzoekt u daarom de systeembeheerders te verplichten om al voordat het ontwerpplan aan de ACM wordt voorgelegd, de reacties in het ontwerpplan te verwerken en te verantwoorden wat er met deze reacties is gedaan, met name op welke wijze de reacties al dan niet hebben geleid tot aanpassing van het plan en waarom. Aangezien dit qua timing vrijwel onmogelijk is, ligt het voor de hand in de

lagere regelgeving de procedure zo te wijzigen dat systeembeheerders eerder consulteren tijdens de voorbereiding van hun investeringsplan.

Artikel 3.33 nadere regels investeringsplan

1. Bij de beschrijving en onderbouwing van de uitbreidingsinvesteringen en vervangingsinvesteringen, bedoeld in artikel 3.31, tweede lid, onderdelen a en b, [investeringsplan] is ten minste opgenomen:

a. de investeringen waarvoor een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van Hoofdstuk 5 van de Omgevingswet is vastgesteld;

b. de investeringen voor de ontsluiting van windparken, die zijn opgenomen in een programma, als bedoeld in afdeling 3.2 van Hoofdstuk 3 van de Omgevingswet;

c. de investeringen ter uitvoering van het ontwikkelkader, bedoeld in artikel 3.83 [ontwikkelkader TS op zee], en

d. de investeringen die nodig zijn om alsnog de aanbiedingen te doen die de transmissie- of distributiesysteembeheerder heeft uitgesteld overeenkomstig artikel 3.36, vierde lid [aansluittaak elektriciteit], 3.38, derde lid, [aansluittaak gas], artikel 3.43, derde lid, [transporttaak elektriciteit] en 3.45, derde lid, [transporttaak gas].

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over:

a. de termijn waarvoor het investeringsplan geldt;

b. de nadere inhoud en het aggregatieniveau van een investeringsplan;

c. de procedure waarlangs een investeringsplan tot stand komt;

d. de wijze waarop de noodzaak van investeringen wordt aangetoond;

e. het tijdstip en de frequentie waarmee een investeringsplan dan wel onderdelen daarvan, wordt opgesteld dan wel aangepast;

f. de wijze waarop en bij wie een ontwerpinvesteringsplan wordt geconsulteerd;

g. de wijze waarop bekendheid wordt gegeven aan een investeringsplan;

h. de wijze waarop het ontwerpinvesteringsplan door Autoriteit Consument en Markt wordt getoetst.

3. De regels, bedoeld in het eerste lid, kunnen verschillen voor verschillende systemen, verschillende delen van systemen met een verschillend spannings- op drukniveau en verschillende systeembeheerders.

Opmerking ACM

In het derde lid wordt verwezen naar de regels bedoeld in het eerste lid. De ACM merkt op dat dit moet zijn: het tweede lid.

De ACM merkt op dat in het eerste lid een link ontbreekt naar de beschrijving en onderbouwing van de kwaliteitsknelpunten die op grond van het KBS – artikel 3.74 – door de systeembeheerder wordt vastgesteld. De ACM verzoekt onderdeel e toe te voegen: de investeringen die nodig zijn om de kwaliteitsknelpunten op te lossen die voortvloeien uit het kwaliteitsborgingssysteem als bedoeld in artikel 3.74.

Artikel 3.34 aankoop NFOD elektriciteit

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit koopt niet-frequentie-gerelateerde ondersteunende diensten in op de elektriciteitsmarkt en doet dit volgens transparante, niet-discriminerende en marktgebaseerde procedures die deelname van alle in aanmerking komende marktdeelnemers faciliteert.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten die een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit zelf uitvoert met gebruikmaking van een volledig geïntegreerde netwerkcomponent.

3. De Autoriteit Consument en Markt kan op verzoek van een distributie- of transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit ten aanzien van een specifieke niet-frequentie-ondersteunende dienst een ontheffing verlenen als de Autoriteit Markt en Consument van oordeel is dat de marktgebaseerde inkoop van die dienst economisch niet efficiënt is.

4. De Autoriteit Consument en Markt kan voorwaarden verbinden aan een ontheffing.

5. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:

a. de inhoud van een ontheffingsverzoek;

b. de voorwaarden die de Autoriteit Consument en Markt aan een ontheffing kan verbinden.

Opmerking ACM

De ACM merkt op dat de procedures uit het eerste lid eerst moeten worden goedgekeurd door de ACM. De ACM is op basis van artikel 59, zevende lid, van Elektriciteitsrichtlijn 2019/944 immers exclusief bevoegd tot het stellen van voorwaarden voor de verstrekking van ondersteunende diensten. Dat betekent ook dat de Minister niet bevoegd is inhoudelijke voorwaarden voor de ontheffing vast te stellen.

De ACM merkt daarnaast op dat dit artikel vastlegt dat de ACM NFOD's zal reguleren via ontheffingen. Dat laatste is niet zo doelmatig en verschaft minder rechtszekerheid aan partijen dan regulering vooraf door algemene regels. Uit artikel 59, eerste lid sub d en artikel 59 zevende lid, van Elektriciteitsrichtlijn 2019/944 blijkt dat de ACM (exclusief) bevoegd is om de verstrekking van ondersteunende diensten te reguleren, waar NFOD's onderdeel van uitmaken. Uit de toelichting blijkt dat het de bedoeling is dat de ACM regulerend optreedt. De ACM verzoekt u daarom in dit artikel een rechtsgrondslag te creëren voor het vastleggen van regels over NFOD in de technische codes.

De ACM merkt op dat artikel 1 van het wetsvoorstel Energiewet een definitie van NFOD bevat waarin de diensten zijn gespecificeerd. Deze definitie is juist en compleet. De MvT bij artikel 3.34 suggereert echter ten aanzien van de aankoop van NFOD dat deze specificatie niet compleet is. Er staat namelijk op p. 53 van de toelichting dat het voor de hand ligt dat in de methoden en voorwaarden wordt geregeld welke niet-frequentiegerelateerde, ondersteunende diensten TSB's en DSB's voor elektriciteit onderscheiden en wat de specificaties worden voor de inkoop daarvan. Dat is vreemd. Het is goed om scherp te hebben wat er wel en niet onder NFOD valt. Mogelijk is dit stukje tekst van de MvT overbodig nu NFOD voldoende scherp is gedefinieerd in artikel 1 van het wetsvoorstel Energiewet zelf.

Paragraaf 3.3.2 Taken inzake aansluiten

Artikel 3.35 gebiedsindeling transmissie- en distributiesysteembeheerders

1. De Autoriteit Consument en Markt stelt, met inachtneming van een voorstel van de transmissie- en distributiesysteembeheerders voor elektriciteit respectievelijk gas, voor iedere transmissie- en distributiesysteembeheerder voor elektriciteit respectievelijk gas een gebied vast, waarbij voor iedere beheerder een gebied wordt aangewezen waarbinnen deze de taak, bedoeld in artikel 3.36, eerste lid, [aansluitaak elektriciteit] respectievelijk 3.38, eerste lid [aansluitaak gas], verricht.

2. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit of gas verricht de taak, bedoeld in artikel 3.36 [aansluitaak elektriciteit] respectievelijk 3.38 [aansluitaak gas] niet buiten het gebied dat hem krachtens het eerste lid is toegewezen.

3. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat bij de vaststelling, bedoeld in het eerste lid, gebieden kunnen worden aangewezen waar een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit of gas is vrijgesteld van de taak, bedoeld in artikel 3.36 [aansluitaak elektriciteit] respectievelijk 3.38 [aansluitaak gas], omdat een transmissie- of distributiesysteembeheerder zijn systeem daar niet op economische voorwaarden kan beheren, onderhouden en ontwikkelen.

4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de wijze waarop wordt beoordeeld of een systeem onder economische voorwaarden kan worden beheerd, onderhouden en ontwikkeld, waarbij tevens maatschappelijke duurzaamheidsdoelstellingen kunnen worden meegewogen.

5. De Autoriteit Consument en Markt publiceert een besluit als bedoeld in het eerste lid op haar website en maakt hiervan melding in de Staatscourant.

Opmerking ACM

Het derde lid maakt het mogelijk om gebieden aan te wijzen waarbinnen distributiesysteembeheerders niet verplicht zijn aansluitingen aan te bieden. Deze mogelijkheid bestond al voor gas, maar wordt met dit voorstel uitgebreid naar elektriciteit. In de toelichting wordt als reden hiervoor gegeven dat, hoewel dat op dit moment niet wordt voorzien, niet valt uit te sluiten dat er ook bij elektriciteit sprake kan zijn van gebieden binnen Nederland waar aansluiting op het transmissie- of distributiesysteem niet op economische voorwaarden mogelijk is, bijvoorbeeld op bepaalde plekken op binnenwateren.

De ACM is van mening dat deze regeling voor gas mogelijk is. Dat geldt niet zonder meer voor elektriciteit, omdat het op gespannen voet staat met de universele dienstverlening die lidstaten op grond van artikel 27 van Elektriciteitsrichtlijn 2019/944 moeten waarborgen en waarbij de lidstaten distributiesysteembeheerders moeten verplichten om afnemers op hun net aan te sluiten overeenkomstig de voorwaarden en tarieven die zijn vastgesteld door de ACM als NRI. De hiervoor bedoelde universele dienstverleningsverplichting staat volgens de ACM niet toe dat distributiesysteembeheerders in bepaalde gevallen worden ontheven van de verplichting om afnemers aan te sluiten op hun systeem, in elk geval niet waar het huishoudelijke afnemers, energiegemeenschappen en (als de lidstaat dat wenst) kleine ondernemingen betreft. De ACM verzoekt u daarom om deze bepaling aan te passen. Daarnaast raakt deze regeling mogelijk ook aan het stellen van aansluitvoorwaarden, zoals bedoeld in de uitspraak van het Europese Hof van Justitie van 3 december 2020 in de zaak Europese Commissie tegen België.

Artikel 3.36 aansluitaak elektriciteit

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit doet op verzoek een aanbod tot:

a. aanleg van een aansluiting op zijn systeem op een voor die aansluiting geschikt punt met een bij die aansluiting behorend spanningsniveau dat de laagste aansluitkosten oplevert voor de verzoeker, of

b. wijziging van een aansluiting op zijn systeem.

2. In afwijking van het eerste lid, onderdeel a, kan een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit een aanbod doen tot aansluiting op een voor die aansluiting afwijkend spanningsniveau indien:

a. aansluiting op dat spanningsniveau naar het oordeel van de systeembeheerder meer geschikt is gelet op de belasting van zijn systeem of dit leidt tot lagere totale kosten voor de systeembeheerder, en

b. die aansluiting geen negatieve gevolgen heeft voor bestaande aansluitingen op zijn systeem.

3. De transmissie- of distributiesysteembeheerder doet een aanbod als bedoeld in het eerste of tweede lid binnen een redelijke termijn en realiseert een aansluiting binnen een redelijke termijn na aanvaarding van het aanbod.

4. In afwijking van het eerste lid kan een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit het doen van een aanbod uitstellen indien en voor zo lang er voor de verzochte aansluiting onvoldoende transportcapaciteit beschikbaar is op zijn systeem. De transmissie- of distributiesysteembeheerder neemt passende maatregelen, waaronder de benodigde uitbreidingsinvesteringen, om zo spoedig mogelijk alsnog een aanbod te kunnen doen.

5. Indien een transmissie- of distributiesysteembeheerder het doen van een aanbod uitstelt overeenkomstig het vierde lid:

a. verschaft hij de verzoeker een deugdelijke onderbouwing voor dit uitstel;

b. verschaft hij de verzoeker informatie over de passende maatregelen om te kunnen voldoen aan de voor de verzochte aansluiting benodigde transportcapaciteit, en

c. biedt hij de redelijkerwijs beschikbare, alternatieve, voor de verzochte aansluiting geschikte punten met een bij die aansluiting behorend spanningsniveau aan.

6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de wijze waarop een transmissie- of distributiesysteembeheerder uitvoering geeft aan het eerste, tweede, vierde en vijfde lid, waarbij ten minste regels worden gesteld over:

a. de wijze waarop een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit bepaalt en onderbouwt dat onvoldoende transportcapaciteit beschikbaar is, en

b. informatie die hij een verzoeker hierover bij een uitstel van aanbod verschaft.

7. Met het oog op de uitvoering van het bepaalde in het eerste en derde lid, worden in de methoden of voorwaarden, bedoeld in artikel 3.116 [hanteren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders] ten minste opgenomen:

a. de te onderscheiden aansluitcapaciteiten met bijbehorende nominale spanningsniveaus en voor die aansluitcapaciteit geschikte onderdelen van het systeem, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a;

b. nadere invulling van de redelijke termijnen bedoeld in het derde lid.

Opmerking ACM

In het eerste en tweede lid wordt geregeld op welke wijze een systeembeheerder een verzoeker dient aan te sluiten en welke rechten de verzoeker daarbij heeft. Deze bepalingen kennen een aantal wijzigingen ten opzichte van het huidige systeem. In het eerste lid, onderdeel a, wordt opgemerkt dat een verzoeker wordt aangesloten "op een voor die aansluiting geschikt punt met een bij die aansluiting behorend spanningsniveau dat de laagste aansluitkosten oplevert voor de verzoeker". Hoewel de ACM goed kan volgen dat aansluiting geschiedt op een voor die aansluiting geschikt punt met een bij die aansluiting behorend spanningsniveau, vraagt de ACM uw aandacht voor het criterium van de laagste aansluitkosten. In de artikelsgewijze toelichting wordt over dit nieuwe criterium opgemerkt (p. 62): "Het derde element is dat aansluiting plaatsvindt op het punt dat aan de voornoemde vereisten voldoet en de laagste aansluitkosten oplevert voor de verzoeker. Dit laatste verwijst naar het tarief dat de systeembeheerder in rekening brengt bij de verzoeker ter dekking van de kosten die gemoeid zijn met het aanleggen van de aansluiting. In artikel 27, tweede lid, onderdeel d, van de Elektriciteitswet 1998 wordt verwezen naar 'het dichtstbijzijnde punt'. In de praktijk overlapt dit in de meeste gevallen, maar in specifieke gevallen kan het dichtstbijzijnde punt vanwege omgeving gerelateerde omstandigheden juist duurder zijn."

Hoewel de ACM de gedachte achter deze bepaling kan volgen, meent de ACM dat aanhaken bij laagste aansluitkosten in de praktijk voor discussie, en daardoor voor geschillen, zal zorgen óf daadwerkelijk sprake is van de laagste aansluitkosten en hoe die kosten zijn bepaald. Deze discussie speelt niet (meer) over het dichtstbijzijnde punt, aangezien daarover ondertussen vaste jurisprudentie is van het CBb en het dichtstbijzijnde punt feitelijk wordt bepaald. Indien aansluiting op het dichtstbijzijnde punt in bepaalde gevallen niet doelmatig is, dan meent de ACM dat het meer voor de hand ligt om specifiek voor die situatie een uitzondering te maken.

Het tweede lid regelt de mogelijkheid dat een systeembeheerder een alternatief aanbod kan doen. De ACM merkt daarbij op dat onder het tweede lid onder meer relevant is of de alternatieve aansluiting zorgt voor lagere totale kosten voor de systeembeheerder. Het perspectief van de afnemer lijkt hierbij niet relevant en daarom is ook niet verzekerd dat de alternatieve aansluiting ook leidt tot lagere aansluitkosten voor de verzoeker. In de artikelsgewijze toelichting wordt over het tweede lid opgemerkt (p. 62) dat de verzoeker niet "verplicht is om dit aanbod te accepteren" en dat de verzoeker "alsnog een aanbod conform het eerste lid [kan] vragen als dat voor hem bijvoorbeeld goedkoper of gunstiger is." Indien de systeembeheerder uit eigen beweging een alternatief aanbod doet, ligt het volgens de ACM voor de hand dat tegelijkertijd het aanbod uit het eerste lid wordt gedaan. Op die manier wordt de verzoeker in staat gesteld om een keuze te maken zonder dat hij daarvoor extra moeite hoeft te doen. Zo is bijvoorbeeld gelijk inzichtelijk of de aansluitwijze uit het eerste lid goedkoper of gunstiger is voor de verzoeker. Van belang is dat de verzoeker weet dat hij deze keuze heeft, en een goed geïnformeerde keuze kan maken tussen het aanbod waar hij op basis van het eerste lid recht op heeft, en het alternatieve aanbod dat de systeembeheerder op grond van het tweede lid mag doen.

Tot slot speelt voor de ACM de vraag of het wettelijke criterium van laagste aansluitkosten, het dichtstbijzijnde punt criterium en een eventuele uitzondering daarop toelaatbaar zijn met het oog op de uitspraak van het Europese Hof van Justitie van 3 december 2020 in de zaak Europese Commissie tegen België. Die vraag speelt ook bij de voorwaarden in het tweede lid en het vierde lid. Met het oog op de voornoemde uitspraak, meent de ACM dat dergelijke voorwaarden twijfelachtig zijn, omdat zij mogelijk vallen onder de exclusieve taak van de NRI om aansluitvoorwaarden te stellen.

Het vierde lid geeft de netbeheerder de mogelijkheid om een aanbod tot de aanleg van een aansluiting uit te stellen, indien en voor zolang er voor de verzochte aansluiting onvoldoende transportcapaciteit beschikbaar is. De ACM verzoekt u toe te lichten hoe deze bepaling zich verhoudt tot 1) de universele dienstverlening die lidstaten op grond van artikel 27 van Elektricitetsrichtlijn 2019/944 moeten waarborgen, door distributiesysteembeheerders te verplichten om afnemers op hun net aan te sluiten overeenkomstig de voorwaarden en tarieven die zijn vastgesteld door de ACM als NRI en 2) de exclusieve bevoegdheid van de ACM als NRI om de methoden en voorwaarden voor aansluiting en toegang vast te stellen of goed te keuren.

De ACM meent voorts dat voorkomen zou moeten worden dat de systeembeheerder op verzoek een aansluiting realiseert, deze vervolgens op verzoek conform artikel 3.40 in gebruik geeft en daarna een verzoek om transport op grond van artikel 3.43, derde lid, uitstelt, omdat hij daarvoor onvoldoende transportcapaciteit beschikbaar heeft. Dat is een situatie die moet worden voorkomen, tenzij een aangeslotene bewust, goed geïnformeerd, ervoor kiest het risico te lopen om in een dergelijke situatie terecht te komen. Op p. 59 van het algemene deel van de MvT wordt hierover opgemerkt: "In de meeste situaties zal een transportverzoek tegelijkertijd met een aansluitverzoek worden gedaan en bieden de voorschriften rond het uitstellen van het doen van een aanbod tot aansluiting voldoende grondslag aan TSB of DSB's voor elektriciteit om problematische situaties te voorkomen." De ACM merkt op dat het wetsvoorstel niet verzekert dat de in het voorstel onderscheiden verzoeken om 1) aansluiting, 2) in gebruik geven van de aansluiting en 3) transport gelijktijdig worden beoordeeld en gevolgd door één gelijktijdig aanbod daarvoor (of uitstel daarvan). De ACM verzoekt u daarom om in het wetsvoorstel te regelen dat een systeembeheerder bij het aanbod van een aansluiting tevens een aanbod tot transport als bedoeld in 3.43, eerste lid, moet doen. Daarmee is verzekerd dat de systeembeheerder de mogelijkheid om een aanbod te doen op het aansluitverzoek en het transportverzoek met het oog op de beschikbare transportcapaciteit op hetzelfde moment beoordeelt. Voor verzoeker is daarmee helder op welke transportcapaciteit hij bij oplevering en direct daaropvolgende ingebruikname van de aansluiting kan rekenen, als hij het aanbod om een aansluiting te realiseren, accepteert.

Artikel 3.37 vrije aanleg en verwijdering aansluitleidingen

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit doet op verzoek en met het oog op het realiseren van een aansluiting op zijn systeem een aanbod tot koppeling met zijn systeem van een door de verzoeker aangelegde leiding en daarmee verbonden hulpmiddelen, mits de leidingen en hulpmiddelen voldoen aan de voorafgaand aan de aanleg door de transmissie- of distributiesysteembeheerder gestelde technische vereisten waardoor de betrouwbaarheid van het door de transmissie- of distributiesysteembeheerder beheerde systeem gewaarborgd blijft en:

- a. de te realiseren aansluiting een minimale aansluitwaarde heeft van 10 MVA, of
- b. de verzoeker een organisatorische eenheid is, die zich in hoofdzaak bezig houdt met openbaar vervoer per trein, tram, of trolley, met mijnbouwkundige activiteiten, met het beheer en de exploitatie van telecommunicatie- en kabelnetwerken, met het beheer van openbare verlichting of van verkeersregelininstallaties, dan wel met riolering, bemaling, waterzuivering of transport en distributie van water waarbij deze eenheid ingevolge de technische aard van de bedrijfsuitoefening **beschikt over verscheidene.**

Met de koppeling worden de aangelegde leiding en daarmee verbonden hulpmiddelen onderdeel van het systeem.

2. Artikel 3.36, vierde en vijfde lid, en het krachtens artikel 3.36, zesde lid, gestelde [aansluitaak elektriciteit], is van overeenkomstige toepassing.

3. In gevallen waarin een aansluiting tot stand is gekomen krachtens het eerste lid, doet een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit op verzoek een aanbod tot ont koppeling van een aansluiting met het oog op het door de verzoeker verwijderen van de door hem aangelegde leiding en daarmee verbonden hulpmiddelen.

Opmerking ACM

Dit artikel legt de grens voor de mogelijkheid van eigen aanleg van de aansluiting bij aansluitingen met een aansluitwaarde van minimaal 10 MVA. De ACM verzoekt u, zoals in de UHT-brief opgemerkt, te onderzoeken of een verlaging van deze grens mogelijk is. Dit zou wellicht een

gunstig effect hebben op de snelheid waarmee deze aansluitingen en de wél door de systeembeheerder aan te leggen aansluitingen kunnen worden gerealiseerd.

De ACM vraagt zich af of de limitatieve opsomming van verzoekers in het eerste lid onder b, niet uitgebreid kan worden met organisatorische eenheden die zich in hoofdzaak bezighouden met de exploitatie van laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen. In de MvT bij dit artikel is opgemerkt dat het bij de in het eerste lid onder b genoemde verzoekers gaat om organisatorische eenheden die ingevolge de technische aard van hun bedrijfsuitoefening grote aantallen kleine aansluitingen nodig hebben. Dit lijkt bij uitstek ook op te gaan voor exploitanten van laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen. Mogelijk zou, indien ook aan hen de vrije aanleg van die aansluitingen wordt toegestaan, dit uitvoeringscapaciteit bij de systeembeheerder vrij maken, die de systeembeheerder dan ten behoeve van andere aansluitingen kan inzetten. Wanneer exploitanten van laadinfrastructuur zelf aansluitingen voor hun laadpalen kunnen aanleggen, zou dat bovendien de snelheid van de aanleg van laadinfrastructuur kunnen bevorderen. De ACM wijst er wel op dat als een dergelijke uitbreiding van de vrije aanleg-mogelijkheid wordt overwogen, daarbij dezelfde belangen moeten worden gewaarborgd als bij de overige vrij aangelegde aansluitingen. Dit houdt in dat de vrij aangelegde aansluitingen voldoen aan de door de systeembeheerder gestelde technische vereisten in verband met de betrouwbaarheid en veiligheid van zijn systeem en het toekomstig beheer van die aansluiting. Daarnaast moet worden voorkomen dat systeembeheerders enkel nog wordt gevraagd aansluitingen te realiseren, in die situaties waarin de kosten daarvan naar verwachting hoger zijn dan het daarvoor geldende (standaard)tarief. De ACM acht het bij voorbaat echter niet onwenselijk dat verzoekers zelf een aansluiting realiseren wanneer zij verwachten dat tegen lagere kosten te kunnen doen, dan het (standaard)tarief dat de systeembeheerder hiervoor in rekening brengt.

De ACM wijst erop dat een deel van de een na laatste zin van het eerste lid is weggefallen. Waarschijnlijk moet hieraan worden toegevoegd 'aansluitingen'.

De ACM merkt voorts op dat de laatste zin van het derde lid, waarin is bepaald dat de aangelegde leiding na koppeling onderdeel wordt van het systeem van de systeembeheerder, zowel voor de aansluiting genoemd onder a als genoemd onder b gelden. Door de plaatsing van deze zin na onderdeel b, kan dit zo worden uitgelegd dat dit alleen voor aansluitingen bedoeld in onderdeel b geldt. De ACM verzoekt u daarom in de tekst van de wet duidelijk te maken, dat deze zin betrekking heeft op alle vrij aangelegde aansluitingen, bijvoorbeeld door deze zin in een apart lid te vatten dat verwijst naar de in lid 1 onder a en b bedoelde aansluitingen.

Het derde lid verplicht de systeembeheerder om op verzoek een aanbod te doen tot ont koppeling van een vrij aangelegde aansluiting met het oog op het door de verzoeker verwijderen daarvan. De ACM vraagt zich af of dit problematisch kan zijn, indien op de zelf aangelegde aansluiting later ook anderen zijn aangesloten. Dat is immers mogelijk, nu de zelf aangelegde aansluiting na koppeling onderdeel wordt van het systeem van de systeembeheerder. In een dergelijk geval zou de verplichting van de systeembeheerder tot ont koppeling enkel betrekking hebben op de aansluiting zoals deze op het moment van het verzoek tot ont koppeling aanwezig is, te weten vanuit het systeem bezien in elk geval voorbij het punt waarop de later toegevoegde aansluitingen zijn aangesloten. De ACM verzoekt u dit te verduidelijken.

Tot slot merkt de ACM op dat de verplichting van de systeembeheerder om een aanbod tot ont koppeling te doen met de huidige formulering is beperkt tot situaties waarin de verzoeker het oog heeft op het verwijderen van de aansluiting. De ACM vraagt zich af of het voor de verplichting relevant is welk oogmerk de verzoeker met het aanbod tot ont koppeling heeft en of het oogmerk van verwijdering niet te beperkend is.

Artikel 3.38 aansluitaak gas

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas doet op verzoek een aanbod tot:
 - a. aanleg van een aansluiting op zijn systeem op een voor die aansluiting geschikt punt met een geschikt drukniveau dat de laagste kosten voor aansluiting oplevert voor de verzoeker, of
 - b. wijziging van een bestaande aansluiting op zijn systeem.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op:

- a. de transmissiesysteembeheerder voor gas voor zover het verzoek ziet op een aansluiting:
- 1°. met een bij ministeriële regeling vast te stellen beperkt drukniveau of ten behoeve van een installatie waarvoor een bij die regeling vast te stellen beperkt drukniveau volstaat, of
 - 2°. met een bij ministeriële regeling vast te stellen invoedcapaciteit;
- b. een distributiesysteembeheerder voor gas voor zover het verzoek ziet op een kleine aansluiting voor het onttrekken van gas aan zijn systeem ten behoeve van een te bouwen bouwwerk waarvan niet reeds op 1 juli 2018 een vergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel a, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht was afgegeven of een bouwwerk dat na 1 januari 2015 zonder aansluiting op het distributiesysteem voor gas is gerealiseerd;
- c. een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas voor zover het verzoek ziet op een aansluiting voor het onttrekken van laagcalorisch gas aan zijn systeem ten behoeve van een installatie die onderling technische, organisatorische of functionele bindingen heeft met en in de onmiddellijke nabijheid is gelegen van een installatie die als gevolg van het verbod in artikel 2.62, eerste lid [verbod onttrekken laagcalorisch gas grootste eindafnemers], niet meer is aangesloten op dat deel van zijn systeem waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd.
3. In afwijking van het eerste lid, onderdeel a, kan een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas, indien er voor de verzochte aansluiting onvoldoende capaciteit beschikbaar is, het verzoek afwijzen of, indien de verzoeker een producent is van hernieuwbaar gas, uitstellen als het economisch verantwoord is passende maatregelen, waaronder uitbreidingsinvesteringen, te nemen, om vervolgens zo spoedig mogelijk alsnog een aanbod te doen.
4. In afwijking van het tweede lid, onderdeel a, kan een transmissiesysteembeheerder voor gas op verzoek toch een aanbod doen indien aansluiting op zijn systeem economisch meer verantwoord is dan aansluiting op het distributiesysteem voor gas, en die aansluiting geen negatieve gevolgen heeft voor bestaande aansluitingen op zijn systeem.
5. Indien een transmissie- of distributiesysteembeheerder het doen van een aanbod overeenkomstig het derde lid, afwijst of uitstelt:
- a. verschaft hij de verzoeker een deugdelijke onderbouwing daarvoor;
 - b. doet hij de verzoeker een aanbod voor de redelijkerwijs beschikbare, alternatieve, voor de verzochte aansluiting geschikte punten met een bij die aansluiting behorend drukniveau, en
 - c. verschaft hij de verzoeker, in geval van uitstel van een aanbod, informatie over de te nemen passende maatregelen.
6. De transmissie- of distributiesysteembeheerder doet een aanbod als bedoeld in het eerste lid, binnen een redelijke termijn en realiseert de aansluiting binnen een redelijke termijn na aanvaarding van het aanbod.
7. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur:
- a. kan worden bepaald dat een college van burgemeester en wethouders, mits dit strikt noodzakelijk is om bij die maatregel nader te duiden zwaarwegende redenen van algemeen belang, een gebied kan aanwijzen waar het tweede lid, onderdeel b, niet van toepassing is;
 - b. worden regels gesteld over:
 - 1° de wijze waarop wordt afgewogen of maatregelen als bedoeld in het derde lid economisch verantwoord zijn;
 - 2° de wijze waarop wordt afgewogen of aansluiting op het transmissiesysteem voor gas als bedoeld in het vierde lid economisch meer verantwoord is;
 - 3° de wijze waarop een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas bepaalt en onderbouwt dat onvoldoende transportcapaciteit beschikbaar is, en
 - 4° informatie die een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas een verzoeker bij een uitstel van aanbod verschaft.
 - c. kunnen nadere regels worden gesteld over de wijze waarop een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas uitvoering geeft aan het eerste en vierde lid.
8. Met het oog op de uitvoering van het bepaalde in het eerste lid, onderdeel a, en het zesde lid, worden in de methoden of voorwaarden, bedoeld in artikel 3.116 [hanteren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders], ten minste opgenomen:
- a. de te onderscheiden geschikte drukniveaus van aansluitingen, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, en
 - b. nadere invulling van de redelijke termijnen, bedoeld in het zesde lid.

Opmerking ACM

Zie de opmerkingen hiervoor bij artikel 3.36, eerste en tweede lid. Deze opmerkingen zijn ook van toepassing op gasaansluitingen.

De ACM merkt op dat het tweede lid in dit artikel ontbreekt, dan wel de nummering van de leden niet klopt.

Artikel 3.39 aanwijzing gebieden waar aansluitaak distributiesysteembeheerder gas niet geldt vanwege aanwezigheid andere energie-infrastructuur

1. Een college van burgemeester en wethouders kan gebieden aanwijzen waar de taak voor een distributiesysteembeheerder voor gas als bedoeld in artikel 3.38 [aansluitaak gas] niet geldt voor kleine aansluitingen voor het onttrekken van gas voor zover zich in dat gebied een andere energie-infrastructuur bevindt die kan voorzien in de verwachte warmtebehoefte.

2. Een college van burgemeester en wethouders meldt een besluit als bedoeld in het eerste lid, aan de Autoriteit Consument en Markt.

3. De Autoriteit Consument en Markt houdt een register bij van:

a. gebieden waarvoor een besluit als bedoeld in het eerste lid geldt;

b. gebieden die bij de vaststelling van de gebiedsindeling, bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, [gebiedsindeling transmissie- en distributiesysteembeheerders] zijn aangewezen als gebied waar een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit of gas op grond van een krachtens artikel 3.35, derde lid, [gebiedsindeling transmissie- en distributiesysteembeheerders] vastgestelde algemene maatregel van bestuur is vrijgesteld van de taak, bedoeld in artikel 3.36 [aansluitaak elektriciteit] respectievelijk 3.38 [aansluitaak gas], en

c. gebieden die door een college van burgemeester en wethouders zijn aangewezen op grond van een krachtens artikel 3.38, zevende lid, onderdeel a, [aansluitaak gas] vastgestelde algemene maatregel van bestuur.

4. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de melding, bedoeld in het tweede lid, en de in het register, bedoeld in het derde lid, te vermelden gegevens.

Opmerking ACM

In de artikelsgewijze toelichting wordt opgemerkt dat er geen nieuwe gasaansluitingen worden gerealiseerd (p. 66) "in een gebied waar reeds een warmtenet of andere energie-infrastructuur aanwezig is die kan voorzien in de verwachte warmtebehoefte." De ACM verzoekt u om voorbeelden te geven in welke gevallen bijvoorbeeld sprake is van de aanwezigheid van andere energie-infrastructuur en of waterstof infrastructuur hieronder valt.

Artikel 3.40 in gebruik geven, beheren, onderhouden, afsluiten en verwijderen van aansluitingen

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder doet op verzoek een aanbod om een aansluiting in gebruik te geven, te beheren en te onderhouden.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de gevallen waarin een transmissie- of distributiesysteembeheerder:

a. is gehouden een aansluiting af te sluiten vanuit het belang van het goed functioneren van het stelsel van leveren, balanceren en meten, en

b. is gehouden een aansluiting te verwijderen na beëindiging van de aansluitovereenkomst.

3. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:

a. de procedure die een transmissie- of distributiesysteembeheerder doorloopt voordat hij overgaat tot afsluiten of verwijderen van een aansluiting;

b. de informatie die een transmissie- of distributiesysteembeheerder voorafgaand aan een afsluiting of verwijdering aan een aangeslotene verstrekt.

4. De regels bedoeld in het derde lid kunnen voor grote en kleine aansluitingen verschillend worden vastgesteld.

Opmerking ACM

Het is voor de ACM belangrijk dat netbeheerders op zorgvuldige wijze gebruik maken van de mogelijkheid om tot afsluiting over te gaan. Zie hierover ook de opmerking van de ACM bij artikel 2.26 over het beëindigen van levering aan eindafnemers met een kleine aansluiting.

Op basis van de wettekst is onduidelijk welke *checks and balances* er precies in het afsluitbeleid zitten, omdat ook dit nog in lagere regelgeving wordt opgenomen. Deze bepaling valt daarom nog niet goed te beoordelen.

In de MvT (artikelsgewijs, p. 67) is vermeld dat de gronden voor afsluiten bedoeld in het tweede lid onder a, zullen spiegelen met verantwoordelijkheden en verplichtingen van aangeslotenen in verband met het stelsel van invoeden op en afnemen van het systeem, leveren, balanceren en meten, die ook zijn opgenomen in hoofdstuk 2 van het wetsvoorstel. De toelichting noemt daarbij als eerste voorbeeld de verantwoordelijkheid van een aangeslotene om ten behoeve van het verbruik en de levering van gas of elektriciteit een overeenkomst te sluiten met een leverancier. De ACM merkt op dat zij deze verantwoordelijkheid niet (expliciet) terugziet in hoofdstuk 2, anders dan bijvoorbeeld de verantwoordelijkheid om te zorgen voor een juiste meetinrichting. Of de aangeslotene hiertoe verplicht is, raakt aan de vraag naar de verhouding tussen het begrip 'aangeslotene' en het begrip 'eindafnemer'. De ACM verwijst voor de onduidelijkheid die zij in de verhouding tussen deze begrippen ziet, naar haar commentaar bij de begripsbepalingen in Hoofdstuk 1. De ACM verzoekt u te verhelderen wie nu precies waar voor verantwoordelijk is, en hoe dit doorwerkt in de relatie van een eindafnemer / aangeslotene in de verhouding tot de systeembeheerder en marktdeelnemers.

Artikel 3.41 overdrachts- en allocatiepunten

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit en voor gas stelt voor een aansluiting de locatie van het overdrachtspunt vast.

2. Indien een aansluiting uit meerdere leidingen bestaat stelt de transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit en voor gas per leiding de locatie van de overdrachtspunten vast.

3. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit en voor gas kent ten behoeve van een aansluiting op een installatie, een LNG-systeem of gasopslagsysteem een primair allocatiepunt toe.

4. Indien op grond van het bepaalde krachtens artikel 2.44, tweede lid, onderdeel a, [beschikken over meetinrichting] is bepaald dat een plaats wordt aangemerkt als een additioneel allocatiepunt, kent een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit aan die plaats een additioneel allocatiepunt toe.

5. Indien een aangeslotene op een transmissie- of distributiesysteem voor elektriciteit meer dan één marktdeelnemer contracteert inzake verbruik of invoeding, kent een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit op verzoek van die aangeslotene een of meerdere additionele allocatiepunten toe.

Opmerking ACM

Dit artikel zorgt ervoor dat de systeembeheerder eenzijdig bepaalt waar het overdrachts-/allocatiepunt ligt. Dat zijn belangrijke punten voor de verdeling van verantwoordelijkheid tussen beheerder en aangeslotene en voor de afrekening. Om die reden vraagt de ACM zich af of het wenselijk is dat uitsluitend de systeembeheerder de locatie van deze punten vaststelt. De ACM merkt op dat overdrachtspunten van grote aansluitingen op dit moment worden afgesproken tussen afnemer en netbeheerder. De voorgestelde bepaling in het eerste lid wijkt af van de huidige praktijk. De ACM verzoekt u nader toe te lichten wat de redenen zijn achter deze wijziging en deze keuze te heroverwegen zodat afnemers ook kunnen worden betrokken bij het bepalen van de locatie van het overdrachtspunt.

Bij het derde lid vraagt de ACM zich af of is beoogd dat een gasaansluiting ook meerdere overdrachtspunten en allocatiepunten kan hebben. Op basis van het vierde en vijfde lid lijkt het er op dat deze mogelijkheid alleen bestaat voor elektriciteitsaansluitingen.

De leden 1, 2 en 3 van dit artikel richten zich tot een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit en voor gas. De ACM meent dat hier, gelet op de definities in het wetsvoorstel en consequente toepassing daarvan, gesproken zou moeten worden van een transmissie- of distributiesysteembeheerder (zonder toevoeging voor elektriciteit en voor gas). Zie bijvoorbeeld ook artikel 3.25, eerste lid.

Artikel 3.42 toegang meetverantwoordelijke partij

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit geeft een meetverantwoordelijke partij toegang tot zijn systeem, voor zover dit noodzakelijk is voor de uitvoering van het bepaalde bij of krachtens artikel 2.49 [verplichtingen meetverantwoordelijke partijen].

2. Bij ministeriële regeling kan worden bepaald tot welke delen van het systeem een meetverantwoordelijke partij toegang moet hebben en kunnen regels worden gesteld aan die toegang.

Opmerking ACM

Met dit artikel wordt beoogd dat meetverantwoordelijke partijen toegang krijgen tot wat in de bestaande Meetcode het primaire gedeelte van de meetinrichting wordt genoemd (zie artikelen 4.3.2.1 e.v. van de Meetcode). Dit betreft volgens de definiëring in de Begrippencode Elektriciteit de eventueel aanwezige spannings- en stroommeettransformatoren met inbegrip van de aansluitklemmen in het systeem van de systeembeheerder, waarop het secundaire deel van de meetinrichting is aangesloten. Het secundaire gedeelte van de meetinrichting betreft dan het deel van de meetinrichting vanaf de aansluitklemmen van de secundaire wikkelingen van de meettransformatoren tot en met de kWh-meters en de kvarh-meters en de dagelijks op afstand uitleesbare meetinrichting. Dit secundaire gedeelte valt buiten het systeem van de systeembeheerder en valt daarom onder de verantwoordelijkheid van de aangeslotene en de door hem ingeschakelde meetverantwoordelijke. Uit de definitie van het begrip aansluiting en de artikelsgewijze toelichting daarop wordt duidelijk dat in het wetsvoorstel het primaire gedeelte van de meetinrichting kwalificeert als onderdeel van de aansluiting. Hieruit wordt echter niet duidelijk of het primaire gedeelte van de meetinrichting volgens het wetsvoorstel ook nog onderdeel is van de meetinrichting, zoals in het wetsvoorstel bedoeld. Of dat het geval is, volgt evenmin uit de definitie en toelichting op het begrip meetinrichting. De ACM verwijst voor de problemen die deze onduidelijkheid kan opleveren naar haar Opmerking bij artikel 2.44 e.v.

Paragraaf 3.3.3 Taken inzake transporteren

Artikel 3.43 transporttaak elektriciteit

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit doet op verzoek een aanbod tot het verzorgen van transport van elektriciteit over zijn systeem.

2. Onverminderd het eerste lid kan een transmissie- of distributiesysteembeheerder een aanbod doen tot het verzorgen van transport van elektriciteit met geheel of gedeeltelijk onderbreekbare beschikbaarheid.

3. In afwijking van het eerste en het tweede lid, kan een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit het doen van een aanbod uitstellen, indien en voor zo lang er redelijkerwijs onvoldoende transportcapaciteit beschikbaar is op zijn systeem. De transmissie- of distributiesysteembeheerder neemt passende maatregelen om zo spoedig mogelijk alsnog een aanbod te doen.

4. Indien een transmissie- of distributiesysteembeheerder het doen van een aanbod uitstelt overeenkomstig het derde lid:

a. verschaft hij de verzoeker een deugdelijke onderbouwing voor dit uitstel;

b. verschaft hij de verzoeker informatie over de benodigde uitbreidingsinvesteringen om te kunnen voldoen aan de voor het verzochte transport.

5. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder kan toegekende transportcapaciteit intrekken indien en voor zover deze transportcapaciteit niet wordt gebruikt, niet binnen een redelijke termijn gebruikt zal gaan worden en die transportcapaciteit nodig is om te voldoen aan andere transportverzoeken.

6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de wijze waarop een transmissie- of distributiesysteembeheerder uitvoering geeft aan het eerste tot en met vijfde lid, waarbij ten minste regels worden gesteld over:

a. de wijze waarop een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit bepaalt en onderbouwt dat onvoldoende transportcapaciteit beschikbaar, en

b. informatie die hij een verzoeker hierover bij een uitstel van aanbod verschaft.

7. Met het oog op de uitvoering van het bepaalde in het tweede en vijfde lid, worden in de methoden of voorwaarden, bedoeld in artikel 3.116, [hanteren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders] ten minste opgenomen:

a. de voorwaarden voor het verzorgen van transport van elektriciteit met geheel of gedeeltelijk onderbreekbare beschikbaarheid, en

b. de voorwaarden voor het intrekken van aangeboden en aanvaarde transportcapaciteit.

Opmerking ACM

In het tweede lid is een mogelijkheid opgenomen voor het aanbieden van transport met onderbreekbare beschikbaarheid. Hoewel de ACM dit uitgangspunt onderschrijft en meent dat hiermee bijgedragen kan worden aan het beperken van de transportschaarste, meent de ACM dat de huidige bepaling op gespannen voet staat met de uitspraak van het Europese Hof van Justitie van 2 december 2020 in de zaak Europese Commissie tegen België. De bepaling is namelijk aan te merken als een voorwaarde voor toegang. De wetgever kan dergelijke voorwaarden volgens de ACM ook niet in algemene zin opnemen in de wet en de uitwerking aan de ACM laten. Het is aan de NRI om een dergelijke voorwaarde te stellen. Verder meent de ACM dat een systematiek op basis waarvan in het tweede lid al een expliciete mogelijkheid wordt gegeven tot het doen van een aanbod van transport met onderbreekbare beschikbaarheid, terwijl die mogelijkheid feitelijk nog moet worden uitgewerkt via het zevende lid, onhandig is en voor discussie kan zorgen. Pas op het moment dat is uitgewerkt onder welke voorwaarden een transportaanbod met onderbreekbare beschikbaarheid gedaan kan worden, kan dit aanbod daadwerkelijk worden gedaan. Het is daarmee de vraag hoe bijvoorbeeld moet worden omgegaan met een aanbod van transport met onderbreekbare beschikbaarheid in het geval dat dit nog niet is uitgewerkt.

Het vijfde lid zorgt ervoor dat systeembeheerders toegekende transportcapaciteit onder voorwaarden kunnen intrekken indien en voor zover deze transportcapaciteit niet wordt gebruikt. Vergelijkbaar met het tweede lid, meent de ACM dat hier sprake is van een voorwaarde voor toegang en dat dit aan de NRI is om te bepalen. Daarnaast heeft de ACM vergelijkbare kritiek over de gekozen systematiek. Tot slot wijst de ACM erop dat zij ook twijfels heeft over de toelaatbaarheid van de regeling. Het vijfde lid regelt namelijk niet dat de afnemer een rol heeft bij het besluit van de systeembeheerder om de toegekende transportcapaciteit te beperken of in te trekken. Die betrokkenheid kan een plaats krijgen in de door de ACM goedgekeurde voorwaarden voor het intrekken van aangeboden en aanvaarde transportcapaciteit. Als u het vijfde lid handhaaft, ondanks het bezwaar van de ACM daartegen, meent de ACM daarom dat in dit vijfde lid tot uitdrukking gebracht moet worden dat de systeembeheerder de toegekende transportcapaciteit niet kan intrekken zonder de afnemer in dat besluit te betrekken.

Verder wijst de ACM erop dat de bepalingen uit het tweede en vijfde lid op basis van het zesde lid nader uitgewerkt kunnen worden in de vorm van een AMvB. In de wet is niet gespecificeerd wat voor nadere regels op dit vlak gesteld kunnen worden, zodat niet valt uit te sluiten dat ook in de nadere regels bepalingen staan die niet in lijn zijn met de Europese onafhankelijkheidseisen voor NRIs.

Ten slotte merkt de ACM op dat naar haar mening voorkomen zou moeten worden dat een systeembeheerder het aanbod voor transport ten behoeve van een nieuwe, net gerealiseerde aansluiting mag uitstellen wegens gebrek aan beschikbare transportcapaciteit. De ACM verwijst daarvoor naar haar commentaar bij artikel 3.36, vierde lid.

Artikel 3.44 congestiebeheers- of systeembeheersdiensten

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder koopt congestiebeheers- of systeembeheersdiensten aan volgens transparante, niet-discriminerende en marktgebaseerde procedures die deelname van alle in aanmerking komende marktdeelnemers faciliteren.

2. Ten aanzien van de aankoop van congestiebeheerdiensten, niet zijnde redispatching als bedoeld in artikel 2, onderdeel 26, van verordening 2019/943, kan de Autoriteit Consument en Markt een distributie- of transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op verzoek een ontheffing verlenen van het eerste lid, als de Autoriteit Consument en Markt van oordeel is dat de marktgebaseerde inkoop economisch niet efficiënt is of dat een dergelijk aankoop zou leiden tot ernstige marktverstoringen of meer congestie.

3. De Autoriteit Consument en Markt kan voorwaarden verbinden aan een ontheffing als bedoeld in het tweede lid.

4. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld voor:

a. de inhoud van een ontheffingsverzoek;

b. de weging van een dergelijk verzoek;

c. de procedure;

d. de voorwaarden die de Autoriteit Consument en Markt aan een ontheffing als bedoeld in het vierde lid kan verbinden.

5. Met het oog op de uitvoering van het bepaalde in het eerste lid, worden in de methoden of voorwaarden, bedoeld in artikel 3.116, [hanteren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders] ten minste opgenomen de specificaties voor het inkopen van congestiebeheers- of systeembeheersdiensten en, indien van toepassing, gestandaardiseerde marktproducten voor deze diensten.

Opmerking ACM

Zowel in de tekst als in de toelichting staat dat congestiediensten alleen marktgebaseerd kunnen zijn en ook op die wijze worden uitgewerkt in de codes. Onder congestiediensten bedoeld in het eerste lid vallen ook redispatching-diensten. Redispatch kan niet marktgebaseerd zijn op basis van de Elektriciteitsverordening 2019/943. Artikel 3.44 eerste lid lijkt daarom strijdig met de Verordening. De ACM verzoekt u om deze strijdigheid op te lossen. Daartoe zou, net zoals in het tweede lid is gedaan, ook in het eerste lid een uitzondering moeten worden gemaakt voor redispatching.

Het tweede lid kan in de praktijk tot vele ontheffingsverzoeken leiden, waarover de ACM steeds afzonderlijk moet besluiten. Om de uitvoeringslasten voor de ACM en de administratieve lasten voor netbeheerders te beperken, verzoekt de ACM u deze individuele ontheffingsmogelijkheid uit het wetsvoorstel Energiewet te schrappen en duidelijk te maken dat de ACM in de codes kan regelen onder welke voorwaarden netbeheerders van de verplichting tot marktgebaseerde inkoop mogen afwijken. Daarmee kan de ACM op voorhand duidelijkheid geven aan netbeheerders en marktdeelnemers. Artikel 32, eerste lid, van Elektriciteitsrichtlijn 2019/944, dat via het tweede lid van bovenstaand artikel wordt geïmplementeerd, geeft volgens de ACM ruimte voor een generieke regeling in de codes. Een dergelijke bevoegdheid sluit volgens de ACM ook goed aan bij haar bevoegdheid als NRI om de methoden en voorwaarden voor congestiebeheer vast te stellen of goed te keuren.

In het vierde lid onder b wordt gesproken van de 'weging' van het verzoek. Onduidelijk is of hiermee iets anders wordt bedoeld dan een beoordeling, zoals op andere plaatsen in de wet voorgeschreven.

Artikel 3.45 transporttaak gas

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas doet op verzoek een aanbod tot het verzorgen van transport van gas over zijn systeem.

2. Onverminderd het eerste lid kan een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas een aanbod doen tot het verzorgen van transport van gas met geheel of gedeeltelijk onderbreekbare beschikbaarheid.

3. In afwijking van het eerste lid, kan een distributiesysteembeheerder voor gas, indien daarvoor onvoldoende capaciteit beschikbaar is op zijn systeem, een verzoek afwijzen, of, indien de verzoeker een producent is van hernieuwbaar gas uitstellen als het economisch verantwoord is passende maatregelen te nemen, om vervolgens zo spoedig mogelijk alsnog een aanbod te doen.

4. De Autoriteit Consument en Markt kan op aanvraag een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas overeenkomstig artikel 48 van richtlijn 2009/73 tijdelijk ontheffing verlenen van de plicht bedoeld in het eerste lid.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het eerste tot en met vierde lid, waaronder ten minste over:

a. de wijze waarop een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas bepaalt en onderbouwt dat onvoldoende capaciteit beschikbaar is;

b. de informatie die een transmissie- of distributiesysteembeheerder een verzoeker bij een uitstel van aanbod verschaft;

c. de wijze waarop een distributiesysteembeheerder voor gas afweegt of maatregelen als bedoeld in het derde lid economisch verantwoord zijn;

d. de vereisten waaraan een aanvraag als bedoeld in het derde lid aan moet voldoen en over de procedure en wijze van besluitvorming door de Autoriteit Consument en Markt.

6. Met het oog op de uitvoering van het bepaalde in het tweede lid, worden in de methoden of voorwaarden, bedoeld in artikel 3.116, [hanteren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders] ten minste opgenomen de voorwaarden voor het verzorgen van transport van gas met geheel of gedeeltelijk onderbreekbare beschikbaarheid.

Opmerking ACM

Zie Opmerking ACM hiervoor bij artikel 3.43.

Artikel 3.46 invoed- en afleverspecificaties

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas:

a. accepteert op zijn systeem gas dat voldoet aan de invoedspecificaties die Onze Minister bij ministeriële regeling vaststelt;

b. weert gas op zijn systeem dat niet voldoet aan deze specificaties, en

c. draagt er zorg voor dat gas dat op afleverpunten van het systeem wordt afgenomen voldoet aan de afleverspecificaties die Onze Minister bij ministeriële regeling vaststelt.

2. De transmissiesysteembeheerder voor gas bewerkt of behandelt gas dat op zijn systeem wordt ingevoerd zo nodig teneinde te voldoen aan het bepaalde in het eerste lid, onderdeel c.

3. In afwijking van het eerste lid, onderdeel a, kan een transmissie- of distributiesysteembeheerder de invoeding van gas weigeren, indien die invoeding ertoe zou leiden dat de transmissie- of distributiesysteembeheerder niet in redelijkheid kan voldoen aan het bepaalde in het eerste lid, onderdeel c.

4. In afwijking van het eerste lid, onderdeel b, accepteert een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas op verzoek invoeding van gas dat niet voldoet aan de invoedspecificaties, vastgesteld krachtens het eerste lid, onderdeel a, of waterstofgas, indien hij dit redelijkerwijs en met gebruikmaking van het systeem kan mengen en kan voldoen aan het bepaalde in het eerste lid, onderdeel c.

5. De invoedspecificaties en de afleverspecificaties, bedoeld in het eerste lid kunnen verschillen voor invoed- en afleverpunten en naar energie-inhoud, drukniveau en regio.

Artikel 3.47 systeemverliezen

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder treft doelmatige maatregelen om systeemverliezen te minimaliseren.

2. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder koopt elektriciteit of gas ter dekking van zijn systeemverliezen in volgens transparante, niet-discriminerende en marktgebaseerde procedures.

3. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder is verantwoordelijk voor de onbalans die het gevolg is van systeemverliezen binnen zijn systeem.

Opmerking ACM

Omwille van de duidelijkheid verzoekt de ACM u in de toelichting tot uitdrukking te brengen dat in codes nadere voorwaarden en methoden kunnen worden opgenomen met betrekking tot deze taak van de systeembeheerder, aangezien het om een taak inzake het transporteren gaat.

Paragraaf 3.3.4 Taken inzake balanceren

Artikel 3.48 balancering elektriciteit en afhandeling vraagrespons

1. De transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit:
 - a. treft voorzieningen voor de balancering van het door hem beheerde systeem en alle in Nederland aanwezige en onderling verbonden systemen voor elektriciteit, en
 - b. faciliteert balanceringsverantwoordelijken voor elektriciteit om hun verantwoordelijkheid ten aanzien van de balans van het systeem uit te voeren.
2. Een distributiesysteembeheerder voor elektriciteit faciliteert de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit bij de administratieve afhandeling van de balancering, bedoeld in het eerste lid.
3. Bij ministeriele regeling worden regels gesteld over de handelingen die een distributiesysteembeheerder voor elektriciteit uitvoert in het kader van het tweede lid.
4. Als een transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit een balanceringsdienst in de vorm van een verandering in de elektriciteitsbelasting koopt bij een marktdeelnemer die vraagresponsdiensten levert als bedoeld in artikel 2.39, vijfde lid [vraagrespons en verrekening]:
 - a. past de transmissiesysteembeheerder het elektriciteitsprogramma aan van de balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit die actief is op het betreffende allocatiepunt waarvan de flexibiliteit afkomstig is, en
 - b. verrekent de transmissiesysteembeheerder de in het elektriciteitsprogramma aangepaste hoeveelheid elektriciteit tussen de marktpartij die vraagresponsdiensten levert en de balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit die actief is op het betreffende allocatiepunt waarvan de flexibiliteit afkomstig is conform een bij ministeriële regeling vast te stellen berekeningsmethode.

Opmerking ACM

Ten aanzien van balanceren verwijst de ACM naar de opmerkingen in H1 bij de definities van balanceringsverantwoordelijke en balanceringsportfolio.

Artikel 3.49 balancering gas

1. De transmissiesysteembeheerder voor gas:
 - a. treft voorzieningen voor de balancering van het door hem beheerde systeem, en
 - b. faciliteert balanceringsverantwoordelijken voor gas om hun verantwoordelijkheid ten aanzien van de balans van het systeem uit te voeren.
2. Een distributiesysteembeheerder voor gas faciliteert de transmissiesysteembeheerder voor gas bij de administratieve afhandeling van de balancering, bedoeld in het eerste lid.
3. Bij ministeriele regeling worden regels gesteld over de handelingen die een distributiesysteembeheerder voor gas uitvoert in het kader van het tweede lid.
4. Een transmissiesysteembeheerder voor gas verschaft een balanceringsverantwoordelijke actuele en zo correct en volledig mogelijke informatie over:
 - a. de mate waarin zijn balanceringsportfolio in evenwicht is, en
 - b. de mate waarin het landelijk transportsysteem in evenwicht is.

Opmerking ACM

Ten aanzien van balanceren verwijst de ACM naar de opmerkingen in H1 bij de definities van balanceringsverantwoordelijke en balanceringsportfolio.

Paragraaf 3.3.5 Taken inzake meten

Artikel 3.50 ter beschikking stellen meetinrichting DSB

1. Een distributiesysteembeheerder stelt aan een aangeslotene met een kleine aansluiting voor elektriciteit of gas, die op grond van het bepaalde bij of krachtens artikel 2.44, eerste lid [beschikken over een meetinrichting], over een meetinrichting moet beschikken, een meetinrichting beschikbaar, installeert deze op of nabij het overdrachtpunt en doet een aanbod om de meetinrichting in gebruik te geven en te beheren.

2. Indien een distributiesysteembeheerder op grond van het bepaalde bij of krachtens artikel 2.44, tweede lid, onderdeel b, [beschikken over een meetinrichting] is aangewezen, stelt een distributiesysteembeheerder een meetinrichting beschikbaar, installeert deze op of na bij de andere locatie en doet een aanbod om de meetinrichting in gebruik te geven en te beheren.

3. Een distributiesysteembeheerder doet aan een aangeslotene met een kleine aansluiting voor elektriciteit of gas op diens verzoek een aanbod om binnen vier maanden een meetinrichting met communicatiefunctionaliteit ter beschikking te stellen:

- a. in het geval het eerder technisch onmogelijk was een meetinrichting met communicatiefunctionaliteit te plaatsen;
- b. ter vervanging van een meetinrichting zonder communicatiefunctionaliteit.

Artikel 3.51 informatieverstrekking

Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de informatieverstrekking door een distributiesysteembeheerder aan een aangeslotene met een kleine aansluiting over het gebruik en de mogelijkheden van een meetinrichting met communicatiefunctionaliteit.

Artikel 3.52 administratief uitschakelen communicatiefunctionaliteit

1. Een distributiesysteembeheerder schakelt op verzoek van een aangeslotene met een kleine aansluiting de elektronische communicatiefunctionaliteit administratief aan of uit.

2. Indien een distributiesysteembeheerder op grond van artikel 3.50, eerste lid [ter beschikking stellen meetinrichting DSB], een meetinrichting met communicatiefunctionaliteit ter beschikking stelt aan een huishoudelijk eindafnemer of een micro-onderneming, kan de huishoudelijk eindafnemer of de micro-onderneming deze weigeren. In dat geval stelt de distributiesysteembeheerder een meetinrichting zonder communicatiefunctionaliteit ter beschikking.

3. Een distributiesysteembeheerder zendt Onze Minister de naam-, adres- en woonplaatsgegevens van een aangeslotene indien hij deze aangeslotene een meetinrichting die voldoet aan de krachtens artikel 3.53 [eisen aan meetinrichtingen DSB] gestelde eisen ter beschikking heeft gesteld maar dit niet heeft geleid tot installatie van die meetinrichting.

Artikel 3.53 eisen aan meetinrichtingen DSB

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de eisen en functionaliteiten waaraan een meetinrichting of een onderdeel van een meetinrichting die een distributiesysteembeheerder op grond van artikel 3.50 [ter beschikking stellen meetinrichting DSB] beschikbaar stelt ten minste moet voldoen. Deze regels kunnen verschillen voor:

- a. verschillende categorieën aansluitingen;
- b. verschillende categorieën aangeslotenen;
- c. verschillende overdrachtpunten;
- d. verschillende allocatiepunten;

- e. meetinrichtingen op andere plaatsen dan op een overdrachtspunt of een secundair allocatiepunt;
- f. verschillende categorieën meetinrichtingen;
- g. verschillende type activiteiten;
- h. verschillende functionaliteiten;
- i. hetgeen op grond het bepaalde bij of krachtens 2.47 [meten bij kleine aansluitingen] gemeten moet worden.

Artikel 3.54 controlesystematiek meetinrichtingen

1. Een distributiesysteembeheerder participeert in een door Onze Minister goedgekeurd protocol van steekproefsgewijze en periodieke controle van in gebruik zijnde meetinrichtingen op de bij of krachtens artikel 3.53 [eisen aan meetinrichtingen DSB] gestelde eisen.
2. Bij ministeriële regeling kunnen eisen worden gesteld aan het protocol.

Artikel 3.55 nadere regels meetinrichtingen

- Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over:
- a. de installatie van meetinrichtingen bij aangeslotenen met een kleine aansluiting;
 - b. de administratie in verband met het vervangen, installeren of verwijderen van meetinrichtingen bij aangeslotenen met een kleine aansluiting;
 - c. de aanpassing van de besturings- en toepassingsprogramma's van meetinrichtingen met communicatiefunctie door de distributiesysteembeheerder.

Artikel 3.56 meetinrichtingen gastransmissiesysteem

- De transmissiesysteembeheerder voor gas stelt aan een aangeslotene op zijn systeem voor gas nabij het overdrachtspunt een meetinrichting beschikbaar, installeert deze en doet een aanbod om de meetinrichting in gebruik te geven en te beheren voor zover de aangeslotene:
- a. uitsluitend gas afneemt;
 - b. een distributiesysteembeheerder voor gas is;
 - c. een beheerder van een gesloten systeem voor gas is.

Artikel 3.57 eisen aan meetinrichtingen gastransmissiesysteem

- Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de eisen en functionaliteiten waaraan een meetinrichting of een onderdeel van een meetinrichting die de transmissiesysteembeheerder op grond van artikel 3.56 [meetinrichtingen gastransmissiesysteem] ter beschikking stelt ten minste moet voldoen. Deze regels kunnen verschillen voor:
- a. verschillende categorieën aansluitingen;
 - b. verschillende categorieën aangeslotenen;
 - c. verschillende overdrachtspunten;
 - d. verschillende allocatiepunten;
 - e. meetinrichtingen op andere plaatsen dan op een overdrachtspunt allocatiepunt;
 - f. verschillende categorieën meetinrichtingen;
 - g. verschillende type activiteiten;
 - h. verschillende functionaliteiten;
 - i. hetgeen op grond het bepaalde bij of krachtens artikel 3.61 [collecteren meetgegevens transmissiesysteembeheerder gas] gemeten moet worden.

Artikel 3.58 controlesystematiek meetinrichtingen

1. De transmissiesysteembeheerder voor gas hanteert een door Onze Minister goedgekeurd protocol van steekproefsgewijze en periodieke controle van in gebruik zijnde meetinrichtingen op de bij of krachtens artikel 3.57 [eisen aan meetinrichtingen gastransmissiesysteem] gestelde eisen.
2. Bij ministeriële regeling kunnen eisen worden gesteld aan het protocol.

Artikel 3.59 collecteren meetgegevens distributiesysteembeheerders

1. Een distributiesysteembeheerder collecteert, valideert en stelt de meetgegevens vast van aangeslotenen met een kleine aansluiting voor elektriciteit of gas, die beschikken over een door een distributiesysteembeheerder op grond van artikel 3.50, eerste lid, [ter beschikking stellen meetinrichting DSB] geïnstalleerde meetinrichting waarvan de communicatiefunctie aan staat indien dit noodzakelijk is voor:

a. het uitvoeren van de verplichtingen van een marktdeelnemer op grond van het bepaalde bij of krachtens hoofdstuk 2;

b. het uitvoeren van de taken van een systeembeheerder op grond van het bepaalde bij of krachtens hoofdstuk 3.

2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:

a. welke meetgegevens worden gecollecteerd, gevalideerd of vastgesteld;

b. de frequentie waarmee meetgegevens worden gecollecteerd, gevalideerd of vastgesteld;

c. de wijze waarop meetgegevens worden gecollecteerd;

d. nauwkeurigheidseisen bij het collecteren van meetgegevens;

e. methoden voor het herleiden en berekenen van de hoeveelheid gas;

f. methoden voor het herleiden en berekenen ten behoeve van het valideren en vaststellen van meetgegevens.

Artikel 3.60 collecteren meetgegevens bijzondere situaties

Een distributiesysteembeheerder collecteert, valideert en stelt de meetgegevens vast van aangeslotenen met een kleine aansluiting voor elektriciteit of gas, die bij het overdrachtspunt beschikken over een meetinrichting zonder communicatiefunctie of een meetinrichting waarvan de communicatiefunctie niet wordt gebruikt:

a. bij de vervanging van een meetinrichting;

b. bij een aanpassing van een aansluiting;

c. bij een aanpassing of een meetinrichting;

d. in het geval van bij ministeriële regeling vastgestelde criteria met betrekking tot de betrouwbaarheid en volledigheid van meetgegevens.

Opmerking ACM

De ACM meent dat het nuttig is om aan dit artikel de aanpassing van allocatiepunten toe te voegen als omstandigheid waarbij de distributiesysteembeheerder de meetgegevens collecteert, valideert en vaststelt.

Artikel 3.61 collecteren meetgegevens transmissiesysteembeheerder gas

1. Een transmissiesysteembeheerder voor gas collecteert, valideert en stelt de meetgegevens vast van een aangeslotene op zijn systeem voor zover de aangeslotene:

a. uitsluitend gas afneemt;

b. een distributiesysteembeheerder voor gas is, of

c. een beheerder van een gesloten systeem voor gas is.

2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:

a. welke meetgegevens worden gecollecteerd, gevalideerd of vastgesteld;

b. de frequentie waarmee meetgegevens worden gecollecteerd, gevalideerd of vastgesteld;

c. de wijze waarop meetgegevens worden gecollecteerd;

d. nauwkeurigheidseisen bij het collecteren van meetgegevens;

e. methoden voor het herleiden en berekenen van de hoeveelheid gas;

f. methoden voor het herleiden en berekenen ten behoeve van het valideren en vaststellen van meetgegevens.

Paragraaf 3.3.6 Overige en ondersteunende taken

Artikel 3.62 verordening risicoparaatheid en leveringszekerheid gas

Een transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit respectievelijk voor gas heeft, indien Onze Minister hem dit opdraagt, tot taak werkzaamheden te verrichten ter uitvoering van verordening 2019/941 respectievelijk verordening 2017/1938.

Artikel 3.63 vaststelling hernieuwbare energiebron of WKK

Een transmissie- of distributiesysteembeheerder stelt op verzoek van een aangeslotene op haar systeem, of van een aangeslotene op een gesloten systeem dat met haar systeem is verbonden, vast:

- a. of diens installatie geschikt is voor de opwekking van gas uit hernieuwbare bronnen, elektriciteit uit hernieuwbare bronnen of uit andere bronnen dan wel of sprake is van een installatie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling;
- b. of de inrichting om te meten, die wordt gebruikt in de installatie, bedoeld onderdeel a, geschikt is voor de meting van gas uit hernieuwbare bronnen, elektriciteit uit hernieuwbare bronnen of uit andere bronnen die met de installatie of installatie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling wordt opgewekt, en
- c. in geval van omzetting van energie in een andere vorm van energie, of de inrichting om te meten, die wordt gebruikt in de installatie, bedoeld onderdeel a, geschikt is voor de meting van energie uit hernieuwbare bronnen die wordt gebruikt in die installatie voor de opwekking van gas uit hernieuwbare bronnen of elektriciteit uit hernieuwbare bronnen of uit andere bronnen dan wel of sprake is van een installatie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling.

Paragraaf 3.3.7 Bijzondere taken voor de transmissiesysteembeheerder voor gas

Artikel 3.64 pieklevering bij extreme koude

1. De transmissiesysteembeheerder voor gas treft voorzieningen in verband met de leveringszekerheid van gas voor aangeslotenen met een kleine aansluiting in perioden van extreme koude.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen ter uitvoering van het eerste lid, nadere regels worden gesteld over de te treffen voorzieningen.

Opmerking ACM

De ACM merkt op dat het artikel niet specificeert wanneer sprake is van extreme koude, bedoeld in het eerste lid. De in het tweede lid genoemde AMvB lijkt geen grondslag te geven om dit daarin wel te specificeren, aangezien deze alleen nadere regels kan bevatten over de treffen voorzieningen (in perioden van extreme koude). De ACM verzoekt u daarom de wettekst zo aan te passen, dat duidelijk is dat in deze AMvB ook nader kan worden bepaald wanneer sprake is van extreme koude, zoals nu is uitgewerkt in artikel 2, eerste lid, van het Besluit leveringszekerheid gas.

Artikel 3.65 kwaliteitsconversie gas

De transmissiesysteembeheerder voor gas zet, ten behoeve van aangeslotenen en marktdeelnemers en gelet op het minimaliseren van de winning van gas uit het gebied dat is aangewezen in de bij koninklijk besluit van 30 mei 1963, nr. 39 (Stcrt. 126) verleende winningsvergunning, voor zover het gas uit het Groningenveld betreft, indien noodzakelijk, gelet op het verschil tussen de kwaliteit van het zich in het transmissiesysteem bevindende gas en het aan het transmissiesysteem te onttrekken gas:

- 1°. gas met een hogere energie-inhoud administratief of fysiek om naar een lagere energie-inhoud;
- 2°. gas met een lagere energie-inhoud administratief om naar een hogere energie-inhoud, voor zover er gas met een hogere energie-inhoud voor omzetting beschikbaar is; tenzij dit redelijkerwijs niet van een transmissiesysteembeheerder voor gas kan worden geveerd.

Artikel 3.66 raming Groningenveld

1. Een transmissiesysteembeheerder voor gas biedt jaarlijks voor een bij ministeriële regeling te bepalen datum, na raadpleging van de representatieve organisaties van aangeslotenen een raming aan Onze Minister aan van:

a. de in een gasjaar benodigde hoeveelheid laagcalorisch gas en de daarvoor benodigde capaciteit, die uit het gebied dat is aangewezen in de bij koninklijk besluit van 30 mei 1963, nr. 39 (Stcrt. 126) verleende winningsvergunning, benodigd is om eindafnemers van de geraamde hoeveelheid laagcalorisch gas te voorzien, waarbij alle beschikbare middelen en methoden die deze hoeveelheid minimaliseren worden betrokken, en

b. de vraagontwikkeling voor de komende tien jaar naar laagcalorisch gas.

2. De transmissiesysteembeheerder voor gas voert zijn wettelijke taken als bedoeld in het eerste lid, zo uit dat dit optimaal bijdraagt aan het minimaliseren van de winning van gas uit het Groningenveld.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over:

a. de inhoud van de raming, bedoeld in het eerste lid;

b. het opstellen van rapportages voor Onze Minister.

4. De transmissiesysteembeheerder voor gas meldt een langdurige en substantiële afwijking van de inzet van de middelen en methoden of de vraag naar laagcalorisch gas ten opzichte van de raming aan Onze Minister.

Artikel 3.67 transporttaak gas uit kleine velden

1. De transmissiesysteembeheerder voor gas heeft, in het belang van het planmatig beheer van voorkomens van gas, ter verzekering op lange termijn van een behoedzaam en rationeel gebruik van deze natuurlijke hulpbron tot taak, met inachtneming de invloedspecificaties, vastgesteld krachtens artikel 3.46, [invoed- en afleverspecificaties] zorg te dragen voor de inname en het transport van gas uit de gasvoorkomens in gebieden binnen Nederland en op het continentaal plat.

2. Indien transmissiesysteembeheerder voor gas ter uitvoering van de in het eerste lid bedoelde taak moet investeren in de aanleg of uitbreiding van het transmissiesysteem dan meldt hij dit voornemen aan Onze Minister. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld omtrent de melding.

3. Onze Minister besluit binnen 13 weken nadat de melding is gedaan, of een investering als bedoeld in het eerste lid, noodzakelijk is, gelet op het belang, bedoeld in het eerste lid. Indien Onze Minister besluit dat de investering niet noodzakelijk is, wordt de transmissiesysteembeheerder voor gas geacht te zijn ontheven van de in het eerste lid bedoelde taak voor dat voorkomen.

4. De transmissiesysteembeheerder voor gas overlegt jaarlijks aan Onze Minister een overzicht, waarin ten aanzien van de eerstvolgende twintig jaar ramingen zijn opgenomen met betrekking tot de uitoefening van de taak, bedoeld in het eerste lid, onder vermelding van daarbij gehanteerde vooronderstellingen en relevante onderscheiden.

Artikel 3.68 voorwaarden inname gas uit gasvoorkomens

1. De transmissiesysteembeheerder voor gas kan, ten einde te waarborgen dat hij de taken, bedoeld in artikel 3.67 [transporttaak gas uit kleine velden] zo doelmatig mogelijk kan uitvoeren, voorwaarden stellen aan de wijze waarop het gas van de houders van Nederlandse winningsvergunningen dan wel degene met wie voor het gebruik van die vergunning een overeenkomst is gesloten inzake het voor gezamenlijke rekening winnen van gas, wordt ingenomen.

2. Marktdeelnemers en aangeslotenen verstrekken de transmissiesysteembeheerder voor gas desgevraagd tijdig voldoende inlichtingen en gegevens om te waarborgen dat hij de taken, bedoeld in het eerste lid kan uitvoeren.

3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde voorwaarden en de in het tweede lid genoemde gegevens en inlichtingen.

Artikel 3.69 verstrekken inlichtingen

De transmissiesysteembeheerder voor gas verstrekt Onze Minister alle inlichtingen die hij nodig heeft voor de toepassing van artikel 3.67, tweede lid [transporttaak gas uit kleine velden].

Artikel 3.70 omschakeltaak

De transmissiesysteembeheerder voor gas schakelt een aangeslotene op zijn systeem die ingevolge artikel 2.62, tweede lid, [verbod onttrekken laagcalorisch gas grootste eindafnemers] heeft gemeld dat diens aansluiting omgeschakeld moet worden, om overeenkomstig de planning of aangepaste planning, bedoeld in artikel 3.71, eerste lid, onderscheidenlijk tweede of derde lid, [planning en proces omschakelen] of, indien op grond van artikel 2.64, eerste lid, [ontheffing verbodsbepalingen laagcalorisch gas] een ontheffing is verleend aan de betrokken aangeslotene, overeenkomstig de aangepaste planning die aan die ontheffing ten grondslag ligt.

Artikel 3.71 planning en proces omschakelen

1. Ter uitvoering van de taak, bedoeld in artikel 3.70 [omschakeltaak], informeert de transmissiesysteembeheerder voor gas de betrokken aangeslotene en Onze Minister over de planning van de omschakeling, voorzien van een onderbouwing van de benodigde tijd voor de onderscheiden activiteiten ten behoeve van de omschakeling en de mate waarin rekening is gehouden met de gegevens, bedoeld in artikel 2.62, tweede lid [verbod onttrekken laagcalorisch gas grootste eindafnemers].

2. Indien de planning, bedoeld in het eerste lid, naar het oordeel van de aangeslotene of de transmissiesysteembeheerder voor gas als gevolg van gewijzigde omstandigheden aanpassing behoeft, stelt de transmissiesysteembeheerder voor gas, in afstemming met de aangeslotene, een aangepaste planning op en informeert Onze Minister hier zo spoedig mogelijk over. De aangepaste planning wordt voorzien van een onderbouwing van elke afwijking ten opzichte van de eerder ingediende planning.

3. Onze Minister kan de transmissiesysteembeheerder voor gas een bindende gedragslijn opleggen in verband met de planning of aangepaste planning van de onderscheiden activiteiten ten behoeve van de omschakeling, indien dit naar zijn oordeel in het belang is van de zo spoedig mogelijke afbouw of beëindiging van de gaswinning uit het gebied dat is aangewezen in de bij koninklijk besluit van 30 mei 1963, nr. 39 (Stcrt. 126) verleende winningsvergunning of in het economisch belang is van de aangeslotene. De transmissiesysteembeheerder voor gas stuurt binnen vier weken na ontvangst van de bindende gedragslijn een aangepaste planning aan Onze Minister en de betrokken aangeslotene.

Artikel 3.72 rapportageplicht

1. De transmissiesysteembeheerder voor gas vermeldt in de rapportage, bedoeld in artikel 3.66, derde lid, onderdeel b [raming Groningenveld], in elk geval:

a. de voortgang van de uitvoering van de taak, bedoeld in artikel 3.70 [omschakeltaak], in relatie tot de geldende planning;

b. in hoeverre het onttrekken van laagcalorisch gas aan het transmissie- of distributiesysteem door een aangeslotene als bedoeld in artikel 2.62, eerste lid [verbod onttrekken laagcalorisch gas grootste eindafnemers], via diens aansluiting is beëindigd.

2. Onze Minister verstrekt de informatie, bedoeld in het eerste lid, binnen vier weken na ontvangst daarvan aan de Autoriteit Consument en Markt.

3. De transmissiesysteembeheerder voor gas informeert de Autoriteit Consument en Markt binnen vier weken na inwerkingtreding van dit artikel welke aangeslotenen in de gasjaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019 in ten minste twee van die gasjaren meer dan 100 miljoen m³ (n) gas hebben onttrokken via diens aansluiting die verbonden is met dat deel van het transmissie- of distributiesysteem voor gas waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd, en verstrekt daarbij tevens informatie over de hoeveelheid gas dat per betrokken aansluiting in de hiervoor genoemde gasjaren is onttrokken.

4. De transmissiesysteembeheerder voor gas verstrekt de Autoriteit Consument en Markt desgevraagd informatie over de hoeveelheid gas die een aangeslotene als bedoeld in het derde lid,

via diens aansluiting heeft onttrokken aan dat deel van het transmissie- of distributiesysteem voor gas waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd.

5. De transmissie- of distributiesysteembeheerders informeren de Autoriteit Consument en Markt binnen vier weken na afloop van een gasjaar welke aangeslotenen in het voorgaande gasjaar meer dan 100 miljoen m³(n) gas hebben onttrokken aan het transmissie- of distributiesysteem voor gas waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd, of, voor zover van toepassing, dat geen enkele aangeslotene in dat gasjaar meer dan 100 miljoen m³(n) gas heeft onttrokken aan het transmissie- of distributiesysteem voor gas waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd.

6. Indien een transmissie- of distributiesysteembeheerder in een gasjaar een aansluiting heeft gerealiseerd waarmee installaties van gas worden voorzien waarvan hij vermoedt dat die behoren tot eenzelfde onderneming of instelling, die onderling technische, organisatorische of functionele bindingen hebben en in elkaars onmiddellijke nabijheid zijn gelegen, en die al door hem van een aansluiting op het transmissie- of distributiesysteem waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd zijn voorzien, informeert hij de Autoriteit Consument en Markt binnen vier weken na afloop van dat gasjaar over het realiseren van die aansluiting en de locatie daarvan. De transmissie- of distributiesysteembeheerder verstrekt daarbij tevens informatie over de betrokken aangeslotene of aangeslotenen en de hoeveelheid gas die in dat voorafgaande gasjaar door middel van elke afzonderlijke aansluiting op het transmissie- of distributiesysteem waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd, is onttrokken.

7. Indien een transmissie- of distributiesysteembeheerder in een gasjaar op grond een aansluiting heeft gerealiseerd waarmee installaties van gas worden voorzien, waarvan hij vermoedt dat die behoren tot eenzelfde onderneming of instelling, die onderling technische, organisatorische of functionele bindingen hebben en in elkaars onmiddellijke nabijheid zijn gelegen, en al door een andere transmissie- of distributiesysteembeheerder van een aansluiting op het transmissie- of distributiesysteem waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd zijn voorzien, informeert hij die andere transmissie- of distributiesysteembeheerder en de Autoriteit Consument en Markt over dit vermoeden. Op verzoek van de Autoriteit Consument en Markt verstrekken beide systeembeheerders de informatie, bedoeld in het zesde lid.

Paragraaf 3.3.8 Tijdelijke taken

Artikel 3.73 tijdelijke taken

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen één of meer andere taken dan de op grond van deze wet toegekende taken voor een bij die maatregel te bepalen periode van ten hoogste tien jaren per taak worden toegestaan aan een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor zover:

- a. deze taken verband houden met de op grond van deze wet toegekende taken;
- b. deze taken van belang zijn voor het toekomstig beheer van het systeem, en
- c. marktdeelnemers niet of in beperkte mate in de uitvoering van de taken voorzien.

2. Indien het een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit betreft, beoordeelt Autoriteit Consument en Markt voorafgaand aan het toekennen van een taak als bedoeld in het eerste lid, de noodzaak van de toekenning.

3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de voortzetting of beëindiging van een overeenkomstig het eerste lid toegekende taak.

4. Bij het toekennen van een tijdelijke taak als bedoeld in het eerste lid kan worden bepaald dat voor de uitvoering van die taak een tarief in rekening wordt gebracht bij degenen ten behoeve van wie de tijdelijke taak wordt uitgevoerd.

Opmerking ACM

In de kabinetsvisie is toegezegd dat onderzocht wordt hoe wettelijke en regulatorische ruimte kan worden gecreëerd voor experimenten om regionale en landelijke netbeheerders ervaring op te laten doen op het gebied van transport en distributie van waterstof.⁷ Met het oog daarop adviseert de ACM u in dit wetsartikel expliciet op te nemen dat bij AMvB aan transmissie- of

⁷ Kamerbrief inzake Kabinetsvisie waterstof, 3 maart 2020, kenmerk DGKE / 20087869.

distributiesysteembeheerders ook tijdelijke taken op het gebied van transport en distributie van waterstof kunnen worden toegekend.

Afdeling 3.4 Verplichtingen transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders bij taakuitoefening

Artikel 3.74 kwaliteitsborgingssysteem en calamiteitenplan

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder borgt bij de uitvoering van zijn taken de kwaliteit daarvan.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:
 - a. de wijze waarop die kwaliteit wordt geborgd en daarover wordt gerapporteerd of gecommuniceerd;
 - b. de wijze waarop een transmissie- of distributiesysteembeheerder omgaat met calamiteiten of voorvallen die nadelige gevolgen voor mens of milieu hebben of kunnen hebben.

Opmerking ACM

Hier ontbreekt een nadere bepaling van wat er onder kwaliteit moet worden verstaan. In de AMvB die zal worden uitgewerkt op basis van dit artikel, zal enkel komen te staan op welke manier de kwaliteit wordt geborgd. Dit artikel lijkt geen grondslag te bieden voor een nadere uitwerking van wat onder kwaliteit moet worden verstaan, laat staan eisen aan de verschillende kwaliteitsaspecten. De ACM verwacht dat het verstandig is om in elk geval de mogelijkheid open te houden om in de AMvB genoemd in het tweede lid, nadere regels met betrekking tot de vereiste kwaliteit te kunnen stellen. De ACM verzoekt u daarom om een derde lid toe te voegen, waarin is bepaald dat bij of krachtens AMvB nadere regels kunnen worden gesteld over de kwaliteit die de transmissie- of distributiesysteembeheerder bij de uitvoering van de wettelijke taken moet waarborgen.

Artikel 3.75 financiële bepaling

- Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:
- a. het financieel beheer van een transmissie- of distributiesysteembeheerder;
 - b. de boekhouding van een transmissie- of distributiesysteembeheerder, waaronder eisen aan de scheiding van de boekhouding voor verschillende wettelijke taken of verplichtingen.

Artikel 3.76 bijhouden gegevens

Een transmissie- of distributiesysteembeheerder verzamelt en gebruikt bij de uitvoering van zijn wettelijke taken de daarvoor noodzakelijke gegevens.

Artikel 3.77 bescherming en verstrekking van informatie

1. Een systeembeheerder die bij de uitvoering van zijn wettelijke taak de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, draagt er zorg voor dat die gegevens niet ter beschikking komen of kunnen komen van derden, tenzij enig wettelijk voorschrift anders bepaalt.
2. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder verstrekt beheerders van andere systemen de informatie die zij nodig hebben voor de naleving van de hun bij of krachtens deze wet toegekende taken.
3. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder verstrekt aangeslotenen en marktdeelnemers de informatie die ze nodig hebben voor een efficiënte toegang tot het transmissie- of distributiesysteem inclusief het gebruik ervan.

Artikel 3.78 actieve en passieve openbaarmaking

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder maakt uit eigen beweging gegevens die hij bij de uitvoering van zijn wettelijke taken en verplichtingen verzamelt en ontvangt, ten behoeve van inzicht in de structuur en het functioneren van het energiesysteem en de transitie naar een CO₂-arme energievoorziening openbaar.

2. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder verleent op verzoek toegang tot gegevens en wisselt gegevens uit, die hij bij de uitvoering van zijn wettelijke taken en verplichtingen verzamelt en ontvangt, waarbij:

a. hij geen tot een persoon herleidbare gegevens of gegevens waarvan hij het vertrouwelijk karakter kent of redelijkerwijs had moeten vermoeden, openbaar maakt of toegang toe verleent of uitwisselt, met uitzondering van het bepaalde bij of krachtens artikel 4.1 [gegevens en processen];

b. hij geen gegevens openbaar of maakt indien op grond van het bepaalde bij of krachtens deze of een andere wet openbaarmaking niet is toegestaan;

c. de bewerking van gegevens beperkt is tot het op een toegankelijke wijze beschikbaar stellen op een wijze dat derden de mogelijkheid van hergebruik en machine-uitleesbaarheid hebben.

3. Voor het verlenen van toegang tot gegevens of het uitwisselen van gegevens, bedoeld in het tweede lid, kan de transmissie- of distributiesysteembeheerder de redelijke kosten in rekening brengen bij de verzoeker.

4. Bij ministeriële regeling kunnen:

a. gegevens worden aangewezen die een transmissie- of distributiesysteembeheerder in ieder geval openbaar maakt;

b. regels worden gesteld over de wijze van en voorwaarden voor openbaarmaking.

Artikel 3.79 delegatiegrondslag

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:

a. het melden van storingen of onregelmatigheden in het transmissie- en distributiesysteem;

b. het indienen van klachten en het afhandelen van die klachten door de transmissie- en distributiesysteembeheerders;

c. het faciliteren van aangeslotenen door de transmissie- en distributiesysteembeheerders bij overstappen naar andere marktdeelnemers, verhuizingen of in- en uithuizingen;

d. voorzieningen die een transmissie- of distributiesysteembeheerder ter ondersteuning van het gestelde krachtens artikel 2.25 [faillissementsregime] treft ten behoeve van aangeslotenen met een kleine aansluiting;

e. de informatie die een transmissie- of distributiesysteembeheerder een aangeslotene verstrekt in geval van het faillissement van een marktdeelnemer of indien een marktdeelnemer niet langer voldoet aan de voorwaarden om op te treden als marktdeelnemer, en de termijn waarbinnen deze informatie wordt verstrekt, in geval van intrekking van een vergunning als bedoeld in artikel 2.19, eerste lid, [vergunningsplicht] om afsluiting van een aansluiting als bedoeld in artikel 3.40 [in gebruik geven, beheren en onderhouden, afsluiten en verwijderen van aansluitingen] te voorkomen.)

Artikel 3.80 beoordeling stadsverwarmings- en -koelingssystemen

De transmissie- en distributiesysteembeheerders voor elektriciteit voeren ééns in de vier jaar, in samenwerking met de beheerders van stadsverwarmings- en -koelingssystemen, een beoordeling uit van het potentieel, de efficiëntie en de kosten van stadsverwarmings- en -koelingssystemen om ondersteunende diensten voor elektriciteit aan te bieden.

Artikel 3.81 technische overeenkomsten interconnectoren

Een transmissiesysteembeheerder voor gas informeert de Autoriteit Consument en Markt over technische overeenkomsten over interconnectoren van gas met derde landen.

Afdeling 3.5 Beheerders van bijzondere systemen

Paragraaf 3.5.1 beheerder van het transmissiesysteem voor elektriciteit op zee

Artikel 3.82 transmissiesysteem voor elektriciteit op zee

Het transmissiesysteem voor elektriciteit op zee omvat de systemen die bestemd zijn voor het transport van elektriciteit en die één of meer windparken op zee verbinden met het transmissiesysteem voor elektriciteit met uitzondering van leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van het transport van elektriciteit die één of meer windparken op zee verbinden met het transmissiesysteem voor elektriciteit en waarvoor voor 1 januari 2016 een vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of op grond van artikel 6.5 van de Waterwet is verleend.

Opmerking ACM

De ACM merkt op dat voor haar niet duidelijk is hoe deze omschrijving van het transmissiesysteem voor elektriciteit op zee zich verhoudt tot de definitie die daarvan is gegeven in artikel 1.1 van dit wetsvoorstel. De beschrijving en de definitie komen niet overeen. De ACM verzoekt u dit toe te lichten en om deze onduidelijkheid te verhelpen. Voor het toezicht en de regulering moet helder zijn wat wel en niet tot het transmissiesysteem voor elektriciteit op zee valt, en in het bijzonder welke aansluitingen of systeemkoppelingen daar wel of niet toe behoren. Voor het overige verwijst de ACM naar haar opmerking bij de definitie van net op zee in H1.

Artikel 3.83 ontwikkelkader transmissiesysteem voor elektriciteit op zee

1. Onze Minister stelt een kader vast inzake de ontwikkeling van windenergie op zee. In het ontwikkelkader wordt in ieder geval opgenomen:
 - a. de locatie van één of meerdere windparken;
 - b. het verwachte tijdstip van ingebruikname van ieder windpark;
 - c. de verwachte levensduur van windparken;
 - d. het maximale vermogen van ieder windpark;
 - e. de minimale transportcapaciteit ten behoeve van ieder windpark;
 - f. de wijze van elektrische ontsluiting van ieder windpark;
 - g. de beoogde opleveringsdatum van onderdelen van het transmissiesysteem voor elektriciteit op zee;
 - h. toekomstige ontwikkelingen inzake windenergie op zee waarmee bij de elektrische ontsluiting rekening wordt gehouden.
2. Onze Minister kan het ontwikkelkader wijzigen of aanvullen.
3. De transmissiesysteembeheerder van het transmissiesysteem voor elektriciteit op zee werkt het ontwikkelkader uit in het investeringsplan, bedoeld in artikel 3.31 [investeringsplan] en voert zijn taken uit in overeenstemming met het ontwikkelkader.

Artikel 3.84 algemene bepaling transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee in verhouding tot Europees recht

De transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee die krachtens artikel 3.2, eerste lid, onderdeel g, [aanwijzing beheerders door Minister] is aangewezen, is uit dien hoofde belast met de taken en verplichtingen die bij of krachtens verordening 2019/943 aan transmissiesysteembeheerders zijn opgedragen.

Artikel 3.85 overeenkomstige toepassing transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee

Het bepaalde bij of krachtens de artikelen 3.10 [groepsverbod en certificeringsvoorwaarden], 3.11 [statuten transmissiesysteembeheerders], 3.13 [verbod beschikbaar stellen systeem voor financiële middelen], 3.14 [privatiseringsverbod], 3.15 [kruisparticipaties], 3.17 [uitvoering en uitbesteding werkzaamheden], 3.18 [bescherming vitale processen], 3.19, eerste, tweede, derde

en vijfde lid [handelingen en activiteiten infrastructuurgroep of infrastructuurbedrijf], 3.20 tot en met 3.22 [bepalingen inzake infrastructuurgroep], 3.24 [handelen en samenwerken], 3.25 [beheer- en ontwikkeltaak], 3.28 [opslag transmissie- of distributiesysteembeheerder], 3.29 [erkenning als een VGNC], 3.30 [onthefing elektriciteitsopslag- of elektriciteitsomzettingsfaciliteit] 3.31 [investeringsplan], 3.32 [toets investeringsplan], 3.33 [nadere regels investeringsplan], 3.34 [aankoop NFOD elektriciteit], 3.47, [aankoop systeemverliezen], 3.48, tweede en derde lid [balanceren elektriciteit en afhandelen vraagrespons], 3.63 [vaststelling hernieuwbare energiebron of WKK], 3.75 [financiële bepaling], 3.76 [bijhouden gegevens], 3.77, eerste en derde lid, [bescherming en verstrekken informatie], 3.78 [actieve en passieve openbaarmaking], 3.79, de onderdelen a en b, [delegatiegrondslag] en 3.122 [algemene voorwaarden] is van overeenkomstige toepassing op de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee met dien verstande dat voor "transmissie- of distributiesysteembeheerder", "transmissiesysteembeheerder" of "distributiesysteembeheerder" telkens wordt gelezen "transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee".

Artikel 3.86 aansluitaak en transportaak

1. De transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee doet op verzoek een aanbod tot aanleg van een aansluiting op zijn systeem en een aanbod om een aansluiting in gebruik te geven, te beheren en te onderhouden aan:

- a. een houder van een vergunning als bedoeld in artikel 16, eerste lid, van de Wet windenergie op zee, overeenkomstig het ontwikkelkader windenergie op zee, bedoeld in artikel 3.83 [ontwikkelkader transmissiesysteem voor elektriciteit op zee], of
- b. een eindafnemer.

2. In afwijking van het eerste lid, onderdeel b, kan de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee een verzoek van een eindafnemer afwijzen indien er voor de beoogde aansluiting onvoldoende capaciteit beschikbaar is op het dichtstbijzijnde voor aansluiting geschikte punt op zijn systeem.

3. De transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee doet op verzoek van een aangeslotene als bedoeld in het eerste lid een aanbod tot het verzorgen van transport van elektriciteit over zijn systeem.

Artikel 3.87 schadevergoedingsregeling transmissiesysteem voor elektriciteit op zee

1. Een producent heeft recht op vergoeding van schade door de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee, indien:

- a. deze transmissiesysteembeheerder het voor de ontsluiting van het windpark noodzakelijk deel van het transmissiesysteem op zee geheel of gedeeltelijk later oplevert dan in het ontwikkelkader, bedoeld in artikel 3.83 [ontwikkelkader transmissiesysteem voor elektriciteit op zee], is opgenomen en de producent hierdoor geheel of gedeeltelijk geen elektriciteit kan laten transporteren, of
- b. de hoeveelheid elektriciteit die in een kalenderjaar niet kan worden getransporteerd over het transmissiesysteem op zee groter is dan de hoeveelheid elektriciteit die niet kan worden getransporteerd wegens gemiddeld voor het transmissiesysteem voor elektriciteit op zee redelijkerwijs noodzakelijk onderhoud en de producent hierdoor geheel of gedeeltelijk geen elektriciteit kan laten transporteren.

2. De vergoeding van de schade bestaat uit gevolgschade en de schade ten gevolge van gederfde of uitgestelde inkomsten.

3. Een producent draagt er zorg voor dat de schade zo veel mogelijk beperkt blijft.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over het recht op schadevergoeding, bedoeld in het eerste lid, en de bestanddelen van de vergoeding, bedoeld in het tweede lid.

Opmerking ACM

De ACM merkt op dat dit artikel niet is uitgezonderd van het toezicht op de naleving dat op grond van 5.16 van het wetsvoorstel aan de ACM wordt opgedragen. De ACM verzoekt u om dit wel uit te

zonderen van het toezicht van de ACM, aangezien het hier om privaatrechtelijke rechten en verplichtingen gaat inzake aansprakelijkheid voor schade.

Paragraaf 3.5.2 Interconnectorbeheerder

Artikel 3.88 algemene bepaling interconnectorbeheerder in verhouding tot Europees recht

1. Een interconnectorbeheerder voor elektriciteit met een lidstaat of een land dat onderdeel uitmaakt van de Europese economische ruimte die krachtens artikel 3.2, eerste lid, onderdeel b, [aanwijzing beheerders door Minister] is aangewezen, is uit dien hoofde belast met de taken en verplichtingen die bij of krachtens verordening 2019/943 aan interconnectorbeheerders zijn opgedragen.

2. Een interconnectorbeheerder voor gas die krachtens artikel 3.2, eerste lid, onderdeel d, [aanwijzing beheerders door Minister] is aangewezen, is uit dien hoofde belast met de taken en verplichtingen die bij of krachtens verordening 715/2009 aan interconnectorbeheerders zijn opgedragen.

Artikel 3.89 overeenkomstige toepassing interconnectorbeheerders

1. Het bepaalde bij of krachtens de artikelen 3.10 [groepsverbod en certificeringsvoorwaarden], 3.24 [handelen en samenwerken TS/DS], 3.25, eerste lid [beheer- en ontwikkeltaak], 3.75, onderdeel b, [financiële bepaling] 3.76 [bijhouden gegevens], 3.77, eerste en derde lid, [bescherming en verstrekking informatie] en 3.78 [actieve en passieve openbaarmaking] is van overeenkomstige toepassing op een interconnectorbeheerders, met dien verstande dat voor "transmissie- of distributiesysteembeheerder", "transmissiesysteembeheerder" of "distributiesysteembeheerder" telkens wordt gelezen "interconnectorbeheerder".

2. Artikel 3.43, eerste lid [transporttaak elektriciteit], is van overeenkomstige toepassing op een interconnectorbeheerder voor elektriciteit, met dien verstande dat voor "transmissie- of distributiesysteembeheerder" telkens wordt gelezen "interconnectorbeheerder voor elektriciteit".

3. De artikelen 3.16 [nalevingsprogramma gemeenschappelijke onderneming], 3.45, eerste lid, [transporttaak gas], 3.81 [technische overeenkomsten interconnectoren], zijn van overeenkomstige toepassing op een interconnectorbeheerder voor gas, met dien verstande dat voor "transmissie- of distributiesysteembeheerder" telkens wordt gelezen "interconnectorbeheerder voor gas".

4. Met het oog op de uitvoering van het bepaalde in het tweede of derde lid, worden in de methoden of voorwaarden, bedoeld in artikel 3.119, eerste lid [hanteren methoden of voorwaarden beheerders bijzondere systemen], ten minste opgenomen de voorwaarden voor het verzorgen van transport, waaronder de procedure voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer.

5. Bij algemene maatregel van bestuur worden ten aanzien van interconnectorbeheerders voor elektriciteit met derde landen regels gesteld over:

a. de financiële verslaglegging;

b. de besteding van de overwinsten of de afdracht daarvan aan de beheerders van de transportsystemen waaraan de interconnector is aangesloten.

Paragraaf 3.5.3 LNG-beheerder

Artikel 3.90 algemene bepaling LNG-beheerder in verhouding tot Europees recht

Een LNG-beheerder die krachtens artikel 3.2, eerste lid, onderdeel h, [aanwijzing beheerders door Minister] is aangewezen, is uit dien hoofde belast met de taken en verplichtingen die krachtens verordening 715/2009 aan LNG-beheerders zijn opgedragen.

Artikel 3.91 algemene eisen handelen LNG-beheerder

Een LNG-beheerder handelt bij de uitoefening van zijn taken en verplichtingen redelijk, transparant en niet-discriminerend.

Artikel 3.92 beheer- en ontwikkeltaak LNG-beheerder

Een LNG-beheerder beheert, onderhoudt en ontwikkelt zijn systeem, onder economische voorwaarden, op zodanige wijze dat de veiligheid, betrouwbaarheid en doelmatigheid is geborgd en met inachtneming van de belangen van het milieu.

Artikel 3.93 gereguleerde toegang LNG-systeem

1. Een LNG-beheerder doet op verzoek een aanbod om LNG-activiteiten of ondersteunende diensten voor gas uit te voeren.
2. In afwijking van het eerste lid kan een LNG-beheerder een verzoek afwijzen indien binnen het LNG-systeem geen capaciteit beschikbaar is voor de verzochte LNG-activiteiten of in redelijkheid niet kan worden gevegd dat hij de verzochte capaciteit beschikbaar stelt.
3. Een weigering als bedoeld in het tweede lid is met redenen omkleed.
4. Met het oog op de uitvoering van het bepaalde in het eerste en tweede lid, worden in de methoden of voorwaarden, bedoeld in artikel 3.119, tweede lid [hanteren methoden of voorwaarden bijzondere systeembeheerders], ten minste opgenomen, voorwaarden voor:
 - a. het uitvoeren van LNG-activiteiten of ondersteunende diensten voor gas, en
 - b. te hanteren technische specificaties.

Artikel 3.94 bescherming en verstrekking van informatie door LNG-beheerder

1. Een LNG-beheerder die bij de uitvoering van zijn taken de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, houdt die gegevens geheim tenzij enig wettelijk voorschrift anders bepaalt.
2. Een LNG-beheerder verstrekt beheerders van andere systemen de informatie die zij nodig hebben voor een zekere en doelmatige exploitatie van de systemen en voor de naleving van de hun bij of krachtens deze wet toegekende taken.
3. Een LNG-beheerder:
 - a. verstrekt gebruikers van het LNG-systeem de informatie die zij nodig hebben voor een efficiënte toegang tot dat systeem
 - b. maakt alle informatie openbaar die bijdraagt aan een doeltreffende mededinging en een efficiënte werking van de markt, voor zover deze redelijkerwijs te genereren is uit de informatie waarover de LNG-beheerder beschikt op basis van de uitvoering van zijn wettelijke taken.
4. Als een LNG-beheerder gegevens over zijn bedrijfsvoering die commercieel voordeel kunnen opleveren ter beschikking stelt aan derden, stelt hij deze gegevens onder gelijke voorwaarden beschikbaar aan anderen.
5. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de informatie die een LNG-beheerder verstrekt aan systeembeheerders of gebruikers van het LNG-systeem.

Artikel 3.95 boekhouding

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de boekhouding van een LNG-beheerder, waaronder eisen aan de scheiding van de boekhouding voor verschillende wettelijke taken of verplichtingen.

Paragraaf 3.5.4 Gasopslagbeheerder

Artikel 3.96 algemene bepaling gasopslagbeheerder in verhouding tot Europees recht

Een gasopslagbeheerder die krachtens artikel 3.2, eerste lid, onderdeel i, [aanwijzing beheerders door Minister] is aangewezen, is uit dien hoofde belast met de taken en verplichtingen die bij of krachtens verordening 715/2009 aan LNG-beheerders zijn opgedragen.

Artikel 3.97 algemene eisen handelen gasopslagbeheerder

Een gasopslagbeheerder handelt bij de uitoefening van zijn taken en verplichtingen redelijk, transparant en niet-discriminerend.

Artikel 3.98 beheer- en ontwikkeltaak gasopslagsysteem

Een gasopslagbeheerder beheert, onderhoudt en ontwikkelt zijn systeem, op economische voorwaarden, op zodanige wijze dat de veiligheid, betrouwbaarheid en doelmatigheid is geborgd en met inachtneming van de belangen van het milieu.

Artikel 3.99 onderhandelde toegang gasopslagsysteem

1. Een gasopslagbeheerder onderhandelt op verzoek over toegang tot zijn gasopslagsysteem of de door hem aangeboden ondersteunende diensten als de toegang tot dat gasopslagsysteem in technische of economische zin noodzakelijk is voor een efficiënte toegang tot gasmarkt met het oog op de levering aan aangeslotenen.

2. De gasopslagbeheerder kan weigeren gasopslagactiviteiten en ondersteunende diensten te verrichten als binnen zijn gasopslagsysteem geen capaciteit beschikbaar is voor de gasopslagactiviteiten of in redelijkheid niet kan worden gevergd dat hij alle capaciteit beschikbaar stelt.

3. Een weigering als bedoeld in het eerste lid is met redenen omkleed.

4. Een gasopslagbeheerder maakt een indicatie van de voorwaarden en tarieven die het bedrijf voornemens is in het volgende kalenderjaar te hanteren voor het verrichten van gasopslag en ondersteunende diensten, bekend.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over:

- a. de technische of economische noodzakelijkheid voor een efficiënte toegang tot het transmissie- of distributiesysteem met het oog op de levering aan aangeslotenen;*
- b. de procedure voor het vaststellen van de indicatie van de tarieven en voorwaarden en de bekendmaking van de indicatie van de tarieven en voorwaarden.*

Artikel 3.100 bescherming en verstrekking van informatie door gasopslagbeheerder

1. Een gasopslagbeheerder die bij de uitvoering van zijn taken de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, houdt die gegevens geheim tenzij enig wettelijk voorschrift anders bepaalt.

2. Een gasopslagbeheerder verstrekt beheerders van andere systemen de informatie die zij nodig hebben voor een zekere en doelmatige exploitatie van de systemen en voor de naleving van de hun bij of krachtens deze wet toegekende taken;

3. Een gasopslagbeheerder:

a. verstrekt gebruikers van het gasopslagsysteem de informatie die zij nodig hebben voor een efficiënte toegang tot dat systeem

b. maakt alle informatie openbaar die bijdraagt aan een doeltreffende mededinging en een efficiënte werking van de markt, voor zover deze redelijkerwijs te genereren is uit de informatie waarover de gasopslagbeheerder beschikt op basis van de uitvoering van zijn wettelijke taken.

4. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de informatie die een gasopslagbeheerder verstrekt aan systeembeheerders of gebruikers van het gasopslagsysteem.

5. Als een gasopslagbeheerder gegevens over zijn bedrijfsvoering die commercieel voordeel kunnen opleveren ter beschikking stelt aan derden, stelt hij deze gegevens onder gelijke voorwaarden beschikbaar aan anderen.

Artikel 3.101 boekhouding

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de boekhouding van een gasopslagbeheerder, waaronder eisen aan de scheiding van de boekhouding voor verschillende wettelijke taken of verplichtingen.

Artikel 3.102 onafhankelijkheid beheerder gasopslag

1. Als een gasopslagbeheerder tevens producent of leverancier is of deel uitmaakt van een groep als bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek waarvan ook een producent of leverancier deel uitmaakt, en de gasopslagbeheerder krachtens artikel 3.99 [onderhandelde toegang gasopslagsysteem] verplicht is te onderhandelen over de toegang tot zijn opslagsysteem, is de gasopslagbeheerder wat betreft de rechtsvorm, organisatie en besluitvorming onafhankelijk van de activiteiten op het gebied van productie en levering.

2. Bij algemene maatregel van bestuur worden met het oog op de borging van de onafhankelijkheid van de gasopslagbeheerder, bedoeld in het eerste lid, nadere regels gesteld over de rechtsvorm, de organisatie en de besluitvorming van een beheerder van dat gasopslagsysteem.

Paragraaf 3.5.5 Beheerders gesloten systeem

Artikel 3.103 overeenkomstige toepassing beheerder gesloten systeem

1. Het bepaalde bij of krachtens artikelen 3.24, eerste en tweede lid, [handelen en samenwerken transmissie- of distributiesysteembeheerder], 3.25, eerste lid [beheer- en ontwikkeltaak], 3.41 [overdrachts- en allocatiepunten], 3.77, eerste en derde lid [bescherming en verstrekking informatie], artikel 3.79, onderdelen a tot en met c, [delegatiegrondslag tbv aangeslotenen], is van overeenkomstige toepassing op een beheerder van een gesloten systeem, met dien verstande dat voor "transmissie- of distributiesysteembeheerder", "transmissiesysteembeheerder" of "distributiesysteembeheerder" telkens wordt gelezen "beheerder van een gesloten systeem".

2. Het bepaalde bij artikel 3.50, eerste en derde lid, onderdeel b [ter beschikking stellen meetinrichting DSB] en 3.59 [collecteren meetgegevens DSB] zijn van overeenkomstige toepassing op een beheerder van een gesloten systeem, met dien verstande dat:

a. de beheerder van een gesloten systeem alleen een meetinrichting met communicatiefaciliteit plaatst op verzoek;

b. het tarief voor installatie en onderhoud van de meetinrichting in rekening wordt gebracht conform artikel 3.113 [tarieven beheerder gesloten systeem]

Artikel 3.104 aansluiten en transporteren

1. Een beheerder van een gesloten systeem kan op verzoek een aanbod doen tot aanleg of wijziging van een aansluiting op zijn systeem. Een beheerder van een gesloten systeem kan dit in ieder geval weigeren indien:

a. het beheer- of het productieproces van de aangeslotenen van zijn systeem om specifieke, technische of veiligheidsredenen geïntegreerd zijn, of

b. de verzoeker geen deel uitmaakt van de groep als bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, waar de eigenaar of beheerder van het gesloten systeem toe behoort.

2. Een beheerder van een gesloten systeem doet op verzoek een aanbod tot:

a. het in gebruik geven, beheren en onderhouden van een aansluiting op zijn systeem, en

b. het verzorgen van transport van elektriciteit of gas over zijn systeem.

3. In afwijking van het tweede lid, kan een beheerder van een gesloten systeem weigeren een aanbod te doen, indien er redelijkerwijs onvoldoende transportcapaciteit beschikbaar is op zijn systeem. De beheerder van een gesloten systeem voorziet een weigering van onderbouwing.

Opmerking ACM

Het eerste lid geeft de beheerder van een gesloten systeem de mogelijkheid om derde partijen aan te sluiten, maar geeft tegelijkertijd twee gronden waarop hij een verzoek daarom in ieder geval mag weigeren. De ACM onderschrijft deze mogelijkheid en de genoemde weigeringsgronden, maar merkt op dat de gekozen formulering onduidelijkheid laat bestaan over de vraag of er – onder bepaalde omstandigheden – ook (toch) een verplichting is om aan te sluiten. En of de afwijzing van een verzoek om aan te sluiten, door de ACM – bijvoorbeeld in een geschilbeslechtsingsprocedure of via een handhavingsverzoek – kan worden getoetst, en zo ja, waaraan de ACM de toelaatbaarheid van een afwijzing op andere gronden dan in het eerste en derde lid genoemd zou moeten toetsen.

De ACM verzoekt u om dit te verduidelijken. Daarbij is ook van belang dat het aansluiten van een verzoeker die op grond van het eerste lid onder a én b geweigerd kan worden, ertoe leidt dat het gesloten systeem niet meer voldoet aan de voorwaarden om als gesloten systeem te worden erkend en dus tot verlies van die erkenning kan leiden. Daarnaast vraagt de ACM zich af of het eerste lid niet ook betrekking zou moeten hebben op een verzoek tot verwijdering van een aansluiting.

Afdeling 3.6 Tarieven, methoden en voorwaarden en overige verplichtingen ten aanzien van overeenkomsten met aangeslotenen of marktdeelnemers

Paragraaf 3.6.1 Tarieven algemeen

Artikel 3.105 algemene bepalingen tarieven

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder brengt voor het uitvoeren van wettelijke taken en verplichtingen bij aangeslotenen op zijn systeem, bij beheerders van systemen die via een systeemkoppeling zijn verbonden met zijn systeem, of, in het geval van de transmissiesysteembeheerder voor gas, bij netgebruikers als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel 11, van verordening 715/2009 tarieven in rekening:

a. die vooraf door de Autoriteit Consument en Markt zijn vastgesteld overeenkomstig paragraaf 3.6.2;

b. die, voor zover de transmissie- of distributiesysteembeheerder daartoe op grond van het tweede lid verplicht is, zijn gebaseerd op een door de Autoriteit Consument en Markt overeenkomstig artikel 3.111 [tarieven voor maatwerk] vastgestelde berekeningsmethode.

2. Indien de Autoriteit Consument en Markt ten aanzien van een wettelijk taak van oordeel is dat het niet passend of doelmatig is om voor de uitvoering daarvan vooraf een uniform tarief vast te stellen overeenkomstig paragraaf 3.6.2, bepaalt de Autoriteit Consument en Markt dat de tarieven daarvoor worden gebaseerd op een overeenkomstig artikel 3.111 [tarieven voor maatwerk] vastgestelde berekeningsmethode.

3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op het uitvoeren van:

a. een tijdelijke taak, indien en voor zover bij het toekennen van de tijdelijke taak is bepaald dat voor het uitvoeren daarvan een tarief in rekening wordt gebracht bij degenen ten behoeve van wie die tijdelijke taak wordt uitgevoerd, en

b. wettelijke taken waarvoor de transmissie- of distributiesysteembeheerder al op andere wijze een vergoeding ontvangt en voor zover dat het geval is.

4. In afwijking van het eerste lid kan een transmissie- of distributiesysteembeheerder lagere tarieven in rekening brengen dan de overeenkomstig dit artikel vastgestelde tarieven, mits deze niet-discriminerend en transparant zijn.

5. De Autoriteit Consument en Markt publiceert het besluit, bedoeld in het tweede lid, in de Staatscourant.

Opmerking ACM

De ACM kan zich vinden in het onderscheid dat wordt gemaakt tussen vooraf vastgestelde tarieven en zogenoemde maatwerk tarieven. In het tweede lid is geregeld dat de ACM voor een wettelijke taak kan bepalen dat deze wordt vergoed via een maatwerkmethode. De ACM verzoekt u dit zo aan te passen zodat dit ook geldt voor een onderdeel van een wettelijke taak. Binnen de huidige aansluitaak bestaat er op dit moment bijvoorbeeld een verschil tussen de vergoedingsmethodiek voor kleine aansluitingen enerzijds en grote en maatwerk aansluitingen anderzijds. Indien de ACM ervoor kiest om een taak (of een deel daarvan) te vergoeden via een maatwerkmethode, dan dient de ACM dat besluit te publiceren in de Staatscourant. De ACM vraagt zich af waarom publicatie in de Staatscourant nodig is.

Paragraaf 3.6.2 Tariefreguleringsmethode vooraf vastgestelde tarieven

Artikel 3.106 uitgangspunten en tariefstructuren

1. De Autoriteit Consument en Markt stelt de door transmissie- en distributiesysteembeheerders te hanteren tarieven waarop artikel 3.105, eerste lid, [algemene bepalingen tarieven] van toepassing is, overeenkomstig deze paragraaf vast en met inachtneming van het gestelde bij of krachtens artikel 18 van verordening 2019/943 en artikel 6, tweede lid, onderdeel 11, en artikel 13 van verordening 715/2009.

2. De tarieven zijn transparant, niet-discriminerend en reflecteren de kosten van de transmissie- of distributiesysteembeheerder in verband met het uitvoeren van de wettelijke taken en verplichtingen voor zover deze kosten efficiënt zijn en niet dubbel worden vergoed.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over algemene tariefbeginselen voor het onderscheiden van tarieven en toedelen van kostensoorten en het in aanmerking nemen van kostensoorten:

a. als dit dient ter implementatie van onderdelen van richtlijn 2009/73, richtlijn 2012/27 of richtlijn 2019/944, of

b. voor zover het Verdrag voor de werking van de Europese Unie of de kaders van de Europeesrechtelijke voorschriften inzake elektriciteit of gas daarvoor ruimte laten.

4. De methoden of voorwaarden, bedoeld in artikel 3.116 [hanteren methoden of voorwaarden transmissie- of distributiesysteembeheerder], omvatten ten aanzien van de tarieven tenminste een nadere onderscheiding van de tarieven, de toedeling van kostensoorten aan deze tarieven en de wijze waarop de kostensoorten in aanmerking worden genomen.

Opmerking ACM

De ACM deelt de uitgangspunten in het eerste en tweede lid.

Ten aanzien van het derde lid merkt de ACM op dat de speelruimte van de wetgever heel beperkt is ten aanzien van algemene tariefbeginselen voor het onderscheiden van tarieven en toedelen en in aanmerking nemen van kostensoorten. Dit wordt in de artikelsgewijze toelichting ook aangegeven (p. 87). Het is aan de ACM om deze punten te bepalen, tenzij op Europees niveau is geregeld dat hier een bevoegdheid is voor de wetgever of het gaat om puur nationale aangelegenheden die niet vallen onder het Europees recht.

In het vierde lid wordt verwezen naar de methoden of voorwaarden uit artikel 3.116 van het wetsvoorstel Energiewet. Uit de toelichting daarop blijkt dat beoogd wordt deze methoden of voorwaarden niet meer de status van algemeen verbindende voorschriften te geven. Volgens de toelichting is sprake van publiekrechtelijke voorschriften die doorwerken in de civiele voorwaarden van de systeembeheerders. Zoals uitgebreid uiteengezet in de UHT-brief en het commentaar bij artikel 3.116 van het wetsvoorstel, is de ACM het niet eens met dit standpunt. Los daarvan, meent de ACM dat de indelingsregels uit het vierde lid breder doorwerken dan alleen in de civiele voorwaarden die netbeheerders hanteren. Dat blijkt bijvoorbeeld uit artikel 3.109, eerste lid, op basis waarvan de ACM de tarieven vaststelt met in achtneming van deze indelingsregels. Deze indelingsregels binden dus niet alleen de netbeheerders, maar ook de ACM. Daarmee is het voor de ACM helder dat de indelingsregels het karakter zouden moeten hebben van algemeen verbindende voorschriften. De ACM verzoekt u in elk geval te verduidelijken in de wet of de toelichting dat de indelingsregels uit artikel 3.106, vierde lid, algemeen verbindende voorschriften zijn.

Artikel 3.107 methodebesluit

1. De Autoriteit Consument en Markt stelt, overeenkomstig afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, de tariefreguleringsmethode vast voor vaststelling van de tarieven, bedoeld in artikel 3.106, eerste lid, [uitgangspunten en tariefstructuren] voor onderscheidenlijk:

- a. de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit;
- b. distributiesysteembeheerders voor elektriciteit;
- c. de transmissiesysteembeheerder voor gas;
- d. distributiesysteembeheerders voor gas;

2. De tariefreguleringsmethode strekt tot vergoeding van door de transmissie- of distributiesysteembeheerder te maken efficiënte kosten bedoeld in artikel 3.106, tweede lid, [uitgangspunten en tariefstructuren] prikkelt de transmissie- of distributiesysteembeheerder tot een efficiënte bedrijfsvoering, voorziet in een rendement dat in het economisch verkeer gebruikelijk is, en dient een betrouwbare, betaalbare en duurzame energievoorziening.

3. De tariefreguleringsmethode bepaalt de wijze waarop de per jaar toegestane of beoogde inkomsten ter dekking van de efficiënte kosten, bedoeld in het tweede lid, worden vastgesteld en, ten behoeve daarvan, in ieder geval:

a. de wijze waarop de verwachte efficiënte kosten worden vastgesteld en, voor zover daarbij gebruik wordt gemaakt van rekenvolumes, de wijze en het moment waarop deze rekenvolumes worden vastgesteld;

b. het rendement dat in het economische verkeer gebruikelijk is.

4. De tariefreguleringsmethode bepaalt de wijze waarop de toegestane of beoogde inkomsten, bedoeld in het derde lid, kunnen worden aangepast in verband met de geleverde kwaliteit van een aan een transmissie- of distributiesysteembeheerder opgedragen taak, indien en voor zover bij of krachtens algemene maatregel van bestuur is bepaald dat voor die taak een aanpassing in verband met de geleverde kwaliteit kan plaatsvinden.

5. De Autoriteit Consument en Markt bepaalt de periode waarvoor de tariefreguleringsmethode geldt. Deze periode bedraagt minimaal vier en maximaal zes jaar.

Opmerking ACM

Uit het eerste lid en uit de MvT (algemeen deel, p. 70-71) blijkt dat de ACM één methodebesluit neemt per systeembeheerder. Die versimpeling onderschrijft de ACM.

In het derde en vierde lid wordt onderscheid gemaakt tussen toegestane inkomsten of beoogde inkomsten. Uit de MvT (algemeen deel, p. 71) en de artikelsgewijze toelichting (p. 89) blijkt dat met toegestane inkomsten een reguleringssystematiek met omzetregulering wordt bedoeld en met beoogde inkomsten een reguleringssystematiek zonder omzetregulering. Het artikellid en de toelichting daarop lijken uit te sluiten dat de ACM een reguleringssystematiek hanteert die bij het bepalen van de inkomsten gebruik maakt van een combinatie van omzet- en tariefregulering. Dit kan de tariefreguleringsbevoegdheden van de ACM daarmee doorkruisen en beperken. De ACM verzoekt u deze (en eventuele andere) artikelliden en de toelichting daarbij zo aan te passen dat duidelijk is dat de ACM binnen in haar reguleringssystematiek ook kan kiezen voor een combinatie van tarief- en omzetregulering.

In het vierde lid is geregeld dat de ACM aan TSBs en DSBs kwaliteitsprikkel kan geven via de tariefregulering. De inkomsten van TSBs en DSBs kunnen via deze weg worden aangepast op basis van de geleverde kwaliteit. Dat is een uitbreiding ten opzichte van het huidige kader, waar deze prikkels alleen mogelijk zijn voor DSBs. De ACM is blij met deze uitbreiding, omdat kwaliteitsprikkel via tariefregulering ook relevant kunnen zijn voor TSBs. Uit de MvT blijkt dat de invulling van de kwaliteitsprikkel aan de ACM is (p. 71). Tegelijk blijkt uit het vierde lid dat kwaliteitsprikkel alleen mogelijk zijn indien dat bij amvb is bepaald. In de artikelsgewijze toelichting bij het vierde lid wordt hierover opgemerkt (p. 90): "Sturing op of het geven van prikkels ten behoeve van de kwaliteit van uitvoering van een taak is op zichzelf geen inherent onderdeel of doel van de vaststelling van tarieven of de berekeningsmethode daarvoor. Het vormt geen onderdeel van de criteria die de Elektriciteits- en Gasrichtlijn hiervoor stellen. De borging of bevordering van een goede kwaliteit van uitvoering van wettelijke taken door de transmissie- of distributiesysteembeheerders kan op diverse wijzen door de nationale wetgever worden vormgegeven omdat dit geen onderdeel vormt van de tariefregulering. Dit doet geen afbreuk aan de omvang van de bevoegdheid voor de nationale regulerende instantie om de transmissie- of distributietarieven vast te stellen."

Hoewel de ACM kan volgen dat de goede kwaliteit van uitvoering van wettelijke taken door TSBs en DSBs ook anders geborgd kan worden dan via tariefregulering (bijvoorbeeld via minimum eisen), meent de ACM dat het niet aan de wetgever is om te bepalen welke taken in aanmerking komen voor kwaliteitsprikkel via de tariefregulering. Dit beperkt en doorkruist de tariefreguleringsbevoegdheden van de ACM. Indien sprake is van kwaliteitsprikkel in de

tariefregulering, dan meent de ACM dat het aan haar is om te bepalen voor welke wettelijke taken die prikkels gelden én hoe zij die prikkels invult. De ACM verzoekt u het vierde lid te wijzigen zodat de ACM vrij is om te bepalen voor welke wettelijke taken zijn kwaliteitsprikkels wil geven via haar tariefregulering. Dit laat uiteraard onverlet dat de wetgever de kwaliteit van de uitvoering van wettelijke taken door systeembeheerders ook op een andere manier kan borgen.

Tot slot onderschrijft de ACM de verlenging van de reguleringstermijn in het vijfde lid en het feit dat een tussentijdse update bij een reguleringsperiode van zes jaar niet wettelijk is voorgeschreven.

Artikel 3.108 inkomstenbesluit

De Autoriteit Consument en Markt stelt voorafgaand aan het eerste jaar van een reguleringsperiode als bedoeld in artikel 3.107, zesde lid, [methodebesluit] met inachtneming van het methodebesluit voor iedere transmissie- of distributiesysteembeheerder, de voor elk jaar van de reguleringsperiode toegestane inkomsten vast of de beoogde inkomsten en rekenvolumes.

Opmerking ACM

Zoals hiervoor bij artikel 3.107, derde en vierde lid, opgemerkt, vraagt de ACM u om dit artikel, indien nodig, te herformuleren zodat een combinatie van omzet- en tariefregulering mogelijk is.

Daarnaast wijst de ACM erop dat in de huidige wetgeving een bepaling is opgenomen op basis waarvan het x-factorbesluit automatisch moet worden aangepast indien het methodebesluit wordt vernietigd door een rechter of door de ACM wordt herzien (artikelen 41a, derde lid, Elektriciteitswet 1998 en 81a, derde lid, Gaswet). Deze bepaling ontbreekt in het wetsvoorstel Energiewet.

Artikel 3.109 tarievenbesluit

1. De Autoriteit Consument en Markt stelt voor iedere transmissie- of distributiesysteembeheerder, op basis van een daartoe strekkend voorstel van de transmissie- of distributiesysteembeheerder, jaarlijks de tarieven, bedoeld in artikel 3.106, tweede lid, [uitgangspunten en tariefstructuren] vast met inachtneming van de nadere onderscheiding en opbouw van de tarieven, bedoeld in artikel 3.106, vierde lid [uitgangspunten en tariefstructuren].

2. De Autoriteit Consument en Markt stelt ten behoeve van de vaststelling van de tarieven de totale toegestane of beoogde inkomsten voor de transmissie- of distributiesysteembeheerder voor dat jaar vast en betreft daarbij:

- a. de op grond van het inkomstenbesluit vastgestelde toegestane of beoogde inkomsten voor dat jaar;*
- b. de rekenvolumes, indien het methodebesluit bepaalt dat deze bij de jaarlijkse vaststelling van de tarieven worden vastgesteld;*
- c. de voor dat jaar geschatte kosten voor de uitvoering van taken waarmee geen rekening is gehouden bij de vaststelling van het methodebesluit, voor zover deze kosten efficiënt zijn;*
- d. de voorafgaand aan dat jaar gemaakte kosten voor de uitvoering van de taak bedoeld in artikel 3.27, [uitkoop en verkabeling] of een verplichting krachtens artikel 3.8, derde lid, onderdeel b, [delegatiegrondslag] voor zover deze kosten efficiënt zijn.*

3. Ten behoeve van de vaststelling van de totale toegestane of beoogde inkomsten, bedoeld in het tweede lid, overweegt de Autoriteit Consument en Markt of het passend is om daarbij tevens te betrekken:

- a. de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex;*
- b. de voor dat jaar geschatte vermogenskosten voor investeringen die nog niet in gebruik zijn genomen en waarvoor gelet op artikel 6.1 [coördinatie minister] een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet is genomen door Onze Minister, voor zover deze kosten efficiënt zijn;*
- c. de voor dat jaar geschatte kosten voor investeringen die in dat jaar in gebruik zijn of worden genomen en waarvoor gelet op artikel 6.1 [coördinatie minister] een projectbesluit als bedoeld in*

afdeling 5.2 van de Omgevingswet is genomen door Onze Minister, voor zover deze kosten efficiënt zijn.

4. De Autoriteit Consument en Markt betreft bij het vaststellen van de tarieven correcties met betrekking tot:

a. gerealiseerde efficiënte kosten die afwijken van de schattingen, bedoeld in het derde lid, onderdelen b en c, voor zover de ACM deze bepalingen heeft toegepast;

b. tarieven uit voorgaande jaren die zijn gewijzigd bij rechterlijke uitspraak of door herziening van een besluit door de Autoriteit Consument en Markt.

5. De Autoriteit Consument en Markt kan bij het vaststellen van de totale toegestane of beoogde inkomsten, bedoeld in het tweede lid, of de tarieven correcties betrekken voor:

a. verschillen tussen vastgestelde rekenvolumes en gerealiseerde volumes;

b. verschillen tussen vastgestelde beoogde inkomsten en gerealiseerde inkomsten;

c. toegestane of beoogde inkomsten of tarieven die:

1°. zijn of worden vastgesteld met inachtneming van onjuiste of onvolledige gegevens en de Autoriteit Consument en Markt, bij beschikking over juiste of volledige gegevens, andere tarieven zou hebben vastgesteld;

2°. zijn of worden vastgesteld met gebruikmaking van geschatte gegevens en de feitelijke gegevens daarvan afwijken;

3°. zijn of worden vastgesteld met gebruikmaking van gegevens omtrent kosten voor taken, die de systeembeheerder niet heeft uitgevoerd of waarvoor de systeembeheerder geen of minder kosten heeft gemaakt.

6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:

a. het indienen van een voorstel voor de tarieven door de transmissie- of distributiesysteembeheerder als bedoeld in het eerste lid;

b. de procedure bij ontbreken van een voorstel van de transmissie- of distributiesysteembeheerder als bedoeld in eerste lid.

Opmerking ACM

Uit het eerste lid volgt volgens de ACM dat de indelingsregels zoals bedoeld in artikel 3.106, vierde lid, een bredere werking hebben dan alleen als de civiele voorwaarden van systeembeheerders. De ACM moet de indelingsregels volgens dit artikellid namelijk ook gebruiken bij het vaststellen van de tarieven.

Zoals hiervoor bij de artikelen 3.107, derde en vierde lid, en 3.108 opgemerkt, verzoekt de ACM u om, indien nodig, artikel 3.109, tweede lid, te herformuleren zodat een combinatie van omzet- en tariefregulering mogelijk is.

Het tweede lid verplicht de ACM om bepaalde punten te betrekken bij het vaststellen van de tarieven ("betreft"). Dit volgt ook uit de artikelsgewijze toelichting (p. 91, "moeten worden betrokken.") Voor de onderdelen a en b is dat geen probleem, aangezien dit volgt uit het inkomstenbesluit dat de ACM vaststelt. Daarbij merkt de ACM dat in het artikellid een directe link met het inkomstenbesluit mist. Indien in het tweede lid wordt opgemerkt dat de ACM de tarieven vaststelt met inachtneming van het inkomstenbesluit, dan kunnen de onderdelen a en b volgens de ACM ook worden geschrapt omdat zij overbodig zijn. Voor de volledigheid wijst de ACM erop dat er in het tweede lid, onderdeel b, wordt verwezen naar het methodebesluit. De ACM meent dat dit het inkomstenbesluit moet zijn. De onderdelen c en d verplichten de ACM om bepaalde kosten mee te nemen bij het vaststellen van de tarieven. Dit is aan de ACM om te bepalen. Indien nodig, kunnen de onderdelen c en d uit het tweede lid, worden toegevoegd aan het derde lid. Het derde lid is een kan-bepaling die de ACM niet voorschrijft wat zij moet doen, maar de ACM slechts verplicht te overwegen of het passend is om bepaalde punten te betrekken bij het vaststellen van de tarieven.

Inhoudelijk merkt de ACM ten aanzien van het tweede lid, onderdeel c, op dat de wettekst een ruimere werking lijkt te hebben dan bedoeld. De wettekst gaat over "geschatte kosten voor de uitvoering van taken waarmee geen rekening is gehouden bij de vaststelling van het methodebesluit". De wettekst lijkt daarmee uit te gaan van taken in algemene zin waarmee geen rekening zou zijn gehouden. Uit de artikelsgewijze toelichting bij dit onderdeel volgt (p. 91): "Onderdeel c voorziet in de mogelijkheid om kosten bij de tariefvaststelling te betrekken die

gerelateerd zijn aan taken waarmee bij de vaststelling van de tariefreguleringsmethode geen rekening is gehouden. Dit is relevant wanneer een nieuwe (algemene) wettelijke taak of een tijdelijke taak wordt toegekend aan een transmissie- of distributiesysteembeheerder." Hieruit volgt dat het alleen gaat om eventuele nieuwe of tijdelijke taken waarvan de kosten niet specifiek in rekening worden gebracht bij de partijen voor wie die tijdelijke taak wordt uitgevoerd. De ACM verzoekt u om dit te verduidelijken in de wet, zodat helder is dat het alleen gaat om eventuele nieuwe of tijdelijke taken. Dat zou volgens de ACM ook logisch zijn, omdat (kosten voor) al bestaande taken in de systematiek van de wet worden vergoed via vooraf vastgestelde tarieven of maatwerk tarieven. Ten aanzien van het tweede lid, onderdeel d, merkt de ACM op dat de zinsnede "waarmee geen rekening is gehouden bij de vaststelling van het methodebesluit" ontbreekt. In lijn met de artikelsgewijze toelichting bij onderdeel d (p. 91) verzoekt de ACM u dit om toe te voegen aan de wet.

Zoals hiervoor opgemerkt laat het derde lid de ACM ruimte om te beoordelen of zij de genoemde punten meeweegt bij de vaststelling van de tarieven. Het derde lid, onderdelen b en c, bevatten de zogenoemde t-0 regulering (zie ook artikelsgewijze toelichting, p. 91), op basis waarvan kosten van grote investeringen al tijdens de reguleringsperiode vergoed worden, voor zover efficiënt. Deze regeling bestaat op basis van de huidige E-wet en Gaswet al voor TSB's, maar niet voor DSB's. De regeling wordt in de wet uitgebreid tot DSB's. Hoewel t-0 regulering in de toekomst wellicht ook nuttig kan zijn voor DSB's, wijst de ACM er voor de volledigheid op dat t-0 regulering vooralsnog niet past bij de huidige invulling van de tariefregulering van DSB's.

Het vierde lid, onderdeel a, verplicht de ACM om het verschil tussen geschatte en gerealiseerde efficiënte kosten na te calculeren indien zij kiest voor t-0 regulering. Indien de ACM kiest voor t-0 regulering, kan en zal zij het verschil (positief en negatief) tussen de geschatte en gerealiseerde efficiënte kosten uit eigen beweging via het vijfde lid, onderdeel c nacalculeren. Een verplichting is daarvoor niet nodig en doorkruist de tariefreguleringsbevoegdheden van de ACM.

Het vijfde lid bevat de nacalculatiebevoegdheid van de ACM. Het gaat hier om een kan-bepaling, zodat het aan de ACM is om te bepalen of en hoe zij deze bevoegdheid gebruikt. De ACM deelt daarbij de opvatting van de wetgever dat nacalculatie van kosten niet snel voor de hand ligt (artikelsgewijze toelichting bij het vierde lid, p. 92: "In beginsel vindt geen nacalculatie van de kosten van transmissie- en distributiesysteembeheerders plaats"), aangezien daarmee de efficiëntieprikkels uit de tariefregulering kunnen worden beperkt.

Uit de wet of de toelichting daarbij blijkt niet wanneer TSBs en DSBs hun tarievenvoorstel in moeten dienen bij de ACM. De ACM gaat ervan uit dat dit geregeld wordt via de amvb bepaling uit het zesde lid, onderdeel a. Indien dat niet het geval is, verzoekt de ACM u alsnog een datum op te nemen in de wet. Verder wijst de ACM erop dat de gang van zaken indien niet of niet tijdig een tarievenvoorstel wordt ingediend niet helder is. In het zesde lid, onderdeel b, wordt alleen opgemerkt dat er regels worden gesteld over de procedure bij het ontbreken van zo'n voorstel. Dat biedt voor de ACM (mogelijk) onvoldoende aanknopingspunten om zelf de tarieven vast te stellen. De ACM verzoekt u, net als in de huidige E-wet en Gaswet, een afzonderlijke bepaling op te nemen in de wet (bijvoorbeeld in een nieuwe zevende lid bij artikel 3.109) voor het geval een tarievenvoorstel ontbreekt. Bijvoorbeeld: Indien een voorstel als bedoeld in het eerste lid ontbreekt, stelt de ACM de tarieven voor de desbetreffende systeembeheerder uit eigen beweging vast met inachtneming van [...]. Via een dergelijke bepaling wordt onnodige discussie over de bevoegdheid van de ACM om tarieven vast te stellen bij gebrek aan een tarievenvoorstel voorkomen en wordt duidelijkheid gegeven over het tarief dat in dat geval geldt en hoe dat wordt vastgesteld.

Artikel 3.110 inwerkingtreding en publicatie tarieven

1. De op grond van artikel 3.109 [tarievenbesluit] vastgestelde tarieven treden in werking op een door de Autoriteit Consument en Markt te bepalen datum en gelden tot 1 januari van het volgende jaar.

2. Indien de tarieven op 1 januari voor dat jaar nog niet zijn vastgesteld, gelden de tarieven uit het voorgaande jaar tot de datum van inwerkingtreding van het besluit tot

vaststelling van de tarieven voor dat jaar.

3. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder publiceert zijn tarieven op een voor eenieder kenbare en toegankelijke wijze.

Opmerking ACM

Het tweede lid bepaalt dat de oude tarieven blijven gelden indien de tarieven op 1 januari voor dat jaar nog niet zijn vastgesteld. De ACM wijst erop dat er een verschil kan zitten in de datum waarop de tarieven worden vastgesteld en de datum waarop de tarieven in werking treden. Een besluit treedt namelijk pas in werking wanneer het in lijn met de algemene wet bestuursrecht bekend is gemaakt, terwijl het besluit op dat moment al wel is vastgesteld. De ACM verzoekt u om dit toe te voegen aan de eerste zinssnede van het tweede lid. Bijvoorbeeld: Indien de tarieven op 1 januari voor dat jaar nog niet zijn vastgesteld of in werking zijn getreden, [...].

Paragraaf 3.6.3 Berekeningsmethoden overige tarieven

Artikel 3.111 tarieven voor maatwerk

1. De Autoriteit Consument en Markt stelt, overeenkomstig afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, voor de transmissie- en distributiesysteembeheerders de berekeningsmethode vast voor de tarieven, bedoeld in artikel 3.105, tweede lid [algemene bepalingen tarieven]. De berekeningsmethode kan per transmissie- of distributiesysteembeheerder of soort transmissie- of distributiesysteembeheerder afzonderlijk worden vastgesteld.

2. De berekeningsmethode leidt tot tarieven die transparant zijn, niet discrimineren en de werkelijke kosten van de transmissie- of distributiesysteembeheerder reflecteren in verband met het uitvoeren van de taken, bedoeld in artikel 3.105, tweede lid, [algemene bepalingen tarieven] voor zover deze kosten efficiënt zijn, en vermijdt dubbele vergoeding van kosten.

3. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder publiceert de voor hem geldende door de Autoriteit Consument en Markt op grond van het eerste lid vastgestelde berekeningsmethoden op een voor eenieder kenbare en toegankelijke wijze.

4. De Autoriteit Consument en Markt toetst op verzoek van degene die op grond van artikel 3.105, eerste lid, onderdeel b, een tarief in rekening gebracht krijgt of dit tarief is vastgesteld conform de daarvoor geldende berekeningsmethode en voldoet aan de vereisten, bedoeld in het tweede lid, en bepaalt zo nodig dat de transmissie- of distributiesysteembeheerder het tarief aanpast.

Opmerking ACM

Het vierde lid bepaalt dat afnemers of netgebruikers het maatwerk tarief kunnen laten toetsen door de ACM. De ACM vraagt zich af of deze afzonderlijke bepaling nodig is. Via de geschilbeslechtsingsbevoegdheid uit artikel 5.3 kan de rechtmatigheid van maatwerk tarieven worden getoetst, aangezien de systeembeheerder wettelijk verplicht is om de berekeningsmethode voor maatwerk tarieven te hanteren. Indien nodig kan dit bijvoorbeeld ter verduidelijking worden opgenomen bij de toelichting op artikel 5.3. Aanhaken bij de geschilprocedure zorgt ook voor duidelijkheid over de procedure en de termijnen.

Artikel 3.112 tarieven tijdelijke taken

1. Indien bij het toekennen van een tijdelijke taak is bepaald dat voor het uitvoeren daarvan een tarief in rekening wordt gebracht bij de aangeslotenen of, in het geval van de transmissiesysteembeheerder voor gas, de netgebruiker, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel 11, van verordening 715/2009, ten behoeve van wie de tijdelijke taak wordt uitgevoerd, stelt de Autoriteit Consument en Markt dit tarief jaarlijks vast op basis van een daartoe strekkend voorstel van de transmissie- of distributiesysteembeheerder.

2. De tarieven zijn transparant, niet-discriminerend en reflecteren de kosten van de transmissie- of distributiesysteembeheerder voor het uitvoeren van de tijdelijke taak, voor zover deze efficiënt zijn. Kosten die kunnen worden toegerekend aan andere aan de transmissie- of

distributiesysteembeheerder opgedragen taken, worden buiten beschouwing gelaten. Artikel 3.109, vierde lid, onderdeel b, en vijfde lid, onderdeel c, [tarievenbesluit] is van overeenkomstige toepassing.

- 3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over:
 - a. de procedure voor het indienen van een voorstel voor de tarieven door de transmissie- of distributiesysteembeheerder;*
 - b. de termijn waarbinnen de Autoriteit Consument en Markt een besluit neemt, en*
 - c. de inwerkingtreding van de tarieven.**
- 4. De transmissie- of distributiesysteembeheerder publiceert de tarieven op een voor eenieder kenbare en toegankelijke wijze.*

Opmerking ACM

Het tweede lid bevat een aantal verschillende bepalingen waarvan de ACM denkt dat het nuttig is om deze voor de leesbaarheid daarvan op te nemen in afzonderlijke artikelliden. Bijvoorbeeld:

2. De tarieven zijn transparant, niet-discriminerend en reflecteren de kosten van de transmissie- of distributiesysteembeheerder voor het uitvoeren van de tijdelijke taak, voor zover deze efficiënt zijn.
3. Kosten die kunnen worden toegerekend aan andere aan de transmissie- of distributiesysteembeheerder opgedragen taken, worden buiten beschouwing gelaten.
4. Artikel 3.109, vierde lid, onderdeel b, en vijfde lid, onderdeel c, [tarievenbesluit] is van overeenkomstige toepassing.

Het derde en vierde lid kunnen vervolgens worden vernummerd naar het vijfde en zesde lid.

Paragraaf 3.6.4 Tarieven beheerders bijzondere systemen

Artikel 3.113 tarieven beheerder gesloten systeem

- 1. Een beheerder van een gesloten systeem brengt voor het uitvoeren van de aan hem opgedragen taken bij aangeslotenen op zijn systeem een tarief in rekening dat is vastgesteld met inachtneming van een vooraf door hem opgestelde en bekendgemaakte berekeningsmethode, die leidt tot tarieven die de kosten in verband met de uitvoering van zijn taken reflecteren en transparant en niet-discriminerend zijn.*
- 2. De Autoriteit Consument en Markt toetst op verzoek van een aangeslotene of de berekeningsmethode en het tarief in overeenstemming zijn met de vereisten, bedoeld in het eerste lid.*
- 3. Indien de berekeningsmethode of het tarief niet voldoet aan de vereisten, bedoeld in het eerste lid, bepaalt de Autoriteit Consument en Markt dat de beheerder van het gesloten systeem de berekeningsmethode of het tarief aanpast.*
- 4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de procedure voor het behandelen van en de termijn voor beslissen op een verzoek als bedoeld in het tweede lid.*

Opmerking ACM

Het tweede tot en met vierde lid hebben betrekking op de mogelijkheid voor aangeslotenen om hun tarief te laten toetsen. De ACM vraagt zich af of deze artikelliden nodig zijn. Via de algemene geschilbeslechtsbevoegdheid uit artikel 5.3 kan de rechtmatigheid van het tarief van de beheerder van het gesloten systeem ook worden getoetst. Een beheerder van een gesloten systeem is namelijk ook een systeembeheerder in de zin van de wet. Een afzonderlijke tarieventoets ligt volgens de ACM daarmee niet voor de hand. Indien nodig kan dit bijvoorbeeld ter verduidelijking worden opgenomen bij de toelichting op artikel 5.3. Het tweede tot en met vierde lid zijn daarmee overbodig.

Artikel 3.114 tarieven LNG-beheerder

1. Een LNG-beheerder brengt voor uitvoering van de aan hem opgedragen taken een tarief in rekening dat is vastgesteld met inachtneming van een vooraf door de Autoriteit Consument en Markt goedgekeurde berekeningsmethode.

2. De Autoriteit Consument en Markt keurt de berekeningsmethode goed indien deze leidt tot tarieven die de kosten van de LNG-beheerder in verband met de uitvoering van de aan hem opgedragen taken reflecteren en niet-discriminerend en transparant zijn.

3. De LNG-beheerder publiceert de goedgekeurde berekeningsmethode en de met inachtneming daarvan vastgestelde tarieven voorafgaand aan de inwerkingtreding daarvan op een voor eenieder kenbare en toegankelijke wijze.

4. De Autoriteit Consument en Markt toetst op verzoek van degene die een tarief als bedoeld in het eerste lid in rekening gebracht krijgt, of het tarief voldoet aan de vereisten, bedoeld in het derde lid, bepaalt de Autoriteit Consument en Markt dat de LNG-beheerder het tarief aanpast.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de procedure en termijn voor:

- a. het ter goedkeuring voorleggen van een voorstel voor een berekeningsmethode aan de Autoriteit Consument en Markt;
- b. goedkeuring door de Autoriteit Consument en Markt, bedoeld in het tweede lid, en
- c. het behandelen van een verzoek als bedoeld in het vierde lid.

Opmerking ACM

Vergelijkbaar met artikel 3.113 wijst de ACM erop dat de toets bedoeld in het vierde en vijfde lid, onderdeel c, ook mogelijk is via de algemene geschilbeslechtsingsbevoegdheid van de ACM. Een LNG-beheerder valt namelijk ook onder een systeembeheerder in de zin van de wet. De bepaling is daarmee overbodig. Verder wijst de ACM erop dat de tekst uit het vierde lid niet loopt. De zinssnede 'Indien de berekeningsmethode of het tarief niet voldoet aan de vereisten, bedoeld in het [...] lid', ontbreekt in het laatste deel van het artikellid.

Artikel 3.115 bekostiging tariefgereguleerde taken transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee

1. De transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee brengt tarieven in rekening voor het uitvoeren van de taak, bedoeld in artikel 3.86, eerste lid, onderdeel a, [aansluitaak en transporttaak] en voor het uitvoeren van de taak bedoeld in artikel 3.86, eerste, onderdeel b, en derde lid, [aansluitaak en transporttaak] voor zover deze taak wordt uitgevoerd ten behoeve van aangeslotenen als bedoeld in artikel 3.86, eerste lid, onderdeel b [aansluitaak en transporttaak].

2. Artikel 3.105, [algemene bepalingen tarieven] paragraaf 3.6.2 en artikel 3.111 [tarieven voor maatwerk] zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 3.115a bekostiging niet-tariefgereguleerde taken transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee

1. De transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee ontvangt voor de uitvoering van de aan hem opgedragen taken, met uitzondering van de taken bedoeld in artikel 3.115, eerste lid, [bekostiging tariefgereguleerde taken transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee] een vergoeding die wordt vastgesteld door de Autoriteit Consument en Markt.

2. De artikelen 3.107 [methodebesluit], 3.108 [inkomstenbesluit] en 3.109 [tarievenbesluit] zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat:

- a. voor 'toegestane of beoogde inkomsten' steeds wordt gelezen 'toegestane vergoeding';
- b. voor 'tarieven' steeds wordt gelezen 'de voor een jaar totale toegestane vergoeding', en
- c. bij de vaststelling van de voor een jaar totale toegestane vergoeding geen nadere onderscheiding en opbouw daarvan, conform artikel 3.106, vierde lid, [uitgangspunten en tariefstructuren] in acht hoeft te worden genomen.

3. Indien de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee schade heeft moeten vergoeden op grond van artikel 3.87 [schadevergoedingsregeling transmissiesysteem voor elektriciteit op zee] verdisconteert de Autoriteit Consument en Markt het aan schadevergoeding

betaalde bedrag in de voor een jaar totale toegestane vergoeding. Indien sprake is van grove nalatigheid van de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee, verdisconteert de Autoriteit Consument en Markt enkel het in een jaar aan schadevergoeding betaalde bedrag in de voor dat jaar totale toegestane of beoogde vergoeding voor zover dit het bedrag van € 10 miljoen overstijgt.

4. Indien en voor zover de op grond van het tweede lid voor een jaar vastgestelde totale toegestane vergoeding niet wordt gedekt door de subsidie, bedoeld in artikel 5.13, [subsidie transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee] brengt de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee het restant in rekening bij de transmissie- of distributiesysteembeheerders voor elektriciteit volgens een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen verdeling.

Opmerking ACM

De artikelen 3.115 en 3.115a gaan over de tariefregulering van de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee. De ACM behandelt deze artikelen gezamenlijk, omdat zij nauw samenhangen

Artikel 3.115, eerste lid, bepaalt dat de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee tarieven in rekening brengt voor aansluiting van windparken en aansluiting en transport van eindafnemers. Dit zijn de tariefgereguleerde taken van de systeembeheerder voor elektriciteit op zee. De tariefgereguleerde taken volgen via het tweede lid de uitgangspunten en procedure van de algemene tariefregulering van TSBs en DSBs. Artikel 3.115a, eerste lid, bepaalt dat de systeembeheerder voor elektriciteit op zee voor haar overige taken een vergoeding krijgt, die niet onder de tariefregulering valt. Die taken zijn het transport van elektriciteit van windparken naar het transmissiesysteem voor elektriciteit op zee en van het transmissiesysteem voor elektriciteit op zee naar het transmissiesysteem voor elektriciteit (artikelsgewijze toelichting p. 94-95). Op basis van het tweede lid bepaalt de ACM de hoogte van de vergoeding, via een vergelijkbaar besluitvormingsproces als bij de algemene tarieven, maar zonder dat de algemene uitgangspunten daarop van toepassing zijn. De door de ACM vastgestelde vergoeding kan op basis van artikel 5.13 worden betaald via een subsidie die wordt verstrekt door de Minister. Indien de subsidie de door de ACM vastgestelde vergoeding niet of niet volledig dekt, brengt de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee het restant op basis van artikel 3.115a, vierde lid, in rekening bij de transmissie- of distributiesysteembeheerders voor elektriciteit. De verdeling van het restant over de systeembeheerders wordt op basis van het vierde lid bepaald op basis van een AMvB.

De ACM onderkent dat het mogelijk is om kosten van een systeembeheerder buiten de tariefregulering te houden via een subsidie of anderszins via bijdragen van derden. De ACM heeft vragen over kosten die op basis van artikel 3.115a, vierde lid, worden verdeeld over de TSB en DSBs, indien deze kosten niet of niet volledig worden gesubsidieerd. De ACM verzoekt u de toelaatbaarheid van deze verdeelsleutel nader te onderbouwen in het licht van de uitspraak in de zaak Commissie tegen Duitsland. Daarnaast verzoekt de ACM u om de uitwerking van deze verdeelsleutel nader te onderbouwen, waarbij ook wordt ingegaan op het feit dat de verdeelsleutel ervoor kan zorgen dat in de DSB tarieven kosten zitten die niet van de DSBs zijn; deze worden immers niet gemaakt in het kader van door hen uitgevoerde systeembeheertaken. Verder wijst de ACM erop dat de verdeelsleutel ervoor kan zorgen dat afnemers op distributiesystemen twee keer betalen voor het transmissiesysteem op zee. Als de kosten over de TSB en DSBs worden verdeeld, dan zitten er in het DSB tarief namelijk (1) kosten van het systeem op zee die direct aan de DSB zijn toegewezen op basis van de AMvB en (2) kosten van het systeem op zee die aan de TSB zijn toegewezen en via de cascade doorwerken in de DSB tarieven. Om dit te voorkomen zal de ACM de cascade aan moeten passen of de kosten van het transmissiesysteem voor elektriciteit op zee daarbuiten moeten plaatsen, wat erop wijst dat de gekozen verdeelsleutel de tariefregulering van de ACM beïnvloedt. Deze vragen spelen niet indien de niet-tarief gereguleerde kosten van het transmissiesysteem voor elektriciteit op zee volledig via een subsidie worden vergoed. Los van de inhoudelijke vragen, wijst de ACM erop dat er vooralsnog geen verplichting voor de TSB en DSB's bestaat om de kosten van het transmissiesysteem op zee te betalen. Deze verplichting is volgens de ACM nodig indien u (een deel van) de kosten van het transmissiesysteem voor elektriciteit op zee zou willen vergoeden via de tarieven van de TSB en DSBs.

Naast deze inhoudelijke punten, wijst de ACM erop dat de artikel 3.115 en 3.115a het besluitvormingsproces van methodebesluit (artikel. 3.107) naar inkomstenbesluit (artikel 3.108) en tarievenbesluit (artikel 3.109) van overeenkomstige toepassing verklaren op de TSB voor elektriciteit op zee. Om discussie te voorkomen, verzoekt de ACM u om voor de regulering van de TSB op zee een eigen en expliciete wettelijke basis op te nemen, vergelijkbaar met de huidige artikelen 42b, 42c en 42e van de Elektriciteitswet 1998. Deze eigen en expliciete basis ontbreekt namelijk in de artikelen 3.107, 3.108 en 3.109. De basis kan bijvoorbeeld worden gecreëerd door in de artikelen 3.115 en 3.115a op te nemen dat de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee inbegrepen wordt in de artikelen 3.107, 3.108, 3.109.

Paragraaf 3.6.5 overige methoden en voorwaarden

Artikel 3.116 hanteren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit of gas of de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee hanteert bij de uitvoering van de aan hem bij of krachtens deze wet opgedragen taken met betrekking tot aansluiten op en transporteren van elektriciteit of gas over het systeem, meten, balanceren en inkopen van ondersteunende diensten of congestiebeheers- en systeembeheersdiensten, of de bij of krachtens verordening 715/2009 of verordening 2019/943 opgedragen taken, naast de tarieven, bedoeld in artikel 3.105 [algemene bepalingen tarieven], methoden of voorwaarden die vooraf zijn goedgekeurd door de Autoriteit Consument en Markt overeenkomstig artikel 3.118 [goedkeuren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders].

2. De methoden of voorwaarden van een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas met betrekking tot aansluiten op het systeem omvatten, voor zover het gaat om aansluiting van LNG-systemen, gasopslagsystemen en directe lijnen, of om systeemkoppelingen, mede minimumeisen inzake het technisch ontwerp en de exploitatie waaraan deze moeten voldoen teneinde de veiligheid en interoperabiliteit van de systemen te waarborgen.

3. Op een overeenkomst tussen een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit of gas of de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee en een aangeslotene of marktdeelnemer zijn de door de Autoriteit Consument en Markt overeenkomstig artikel 3.118 [goedkeuren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders] goedgekeurde methoden of voorwaarden en de methoden of voorwaarden waarover Acer krachtens artikel 5 van verordening 2019/942 een besluit heeft genomen, alsmede de rechtstreeks bij of krachtens verordening 715/2009 of verordening 2019/943 geldende methoden of voorwaarden van toepassing. Elk beding strijdig met die methoden of voorwaarden is nietig.

4. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder of de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee publiceert op een voor eenieder kenbare en toegankelijke wijze:

- a. de door de Autoriteit Consument en Markt vastgestelde methoden of voorwaarden;
- b. de vindplaats van de methoden of voorwaarden waarover Acer krachtens artikel 5 van verordening 2019/942 een besluit heeft genomen, en
- c. de vindplaats van rechtstreeks bij of krachtens verordening 715/2009 of verordening 2019/943 geldende methoden of voorwaarden.

Opmerking ACM

Artikel 3.116 eerste lid bevat de wettelijke grondslag voor de onderwerpen die in de codes mogen worden gereguleerd. De ACM heeft begrepen dat waar in specifieke artikelen in Hoofdstuk 3 van het wetsvoorstel Energiewet wordt bepaald dat bepaalde voorwaarden of methoden in de codes moeten worden uitgewerkt, dat slechts ter verduidelijking is gesteld. Het achterwege blijven van een dergelijke verduidelijking op andere plaatsen in het wetsvoorstel, betekent niet dat over andere onderwerpen geen voorwaarden of methoden in de codes mogen worden opgenomen. De mogelijkheid om over een onderwerp in de codes voorwaarden of methoden op te nemen, wordt bepaald door de afbakening die het eerste lid van artikel 3:116 geeft. Op basis daarvan kunnen in de codes voorwaarden en methoden met betrekking tot alle in dit artikellid genoemde wettelijke

taken worden opgenomen. De ACM merkt op dat de hieruit volgende ruime afbakening van voorwaarden en methoden die in de codes kunnen worden opgenomen, in combinatie met verwijzingen naar nadere regels die over de uitvoering van wettelijke taken in AMvB of MR kunnen worden opgenomen, bij verschillende onderwerpen de vraag kan oproepen of iets nu wel of niet in de codes thuishoort. Om te voorkomen dat zaken tussen wal en schip vallen, of juist dubbel worden opgepakt, is daarom een goede afstemming nodig tussen de wetgever, de systeembeheerders en de ACM.

Elektriciteitsrichtlijn 2019/944 en Gasrichtlijn 2009/73 dragen in artikel 59 respectievelijk artikel 41 aan de NRI's verschillende regulerende en toezichthoudende taken op. Deze artikelen dragen de wetgever onder meer op om de ACM de bevoegdheden toe te kennen voor het opleggen van effectieve, evenredige en afschrikwekkende sancties aan elektriciteitsbedrijven die hun verplichtingen uit hoofde van deze Richtlijn, Verordening (EU) 2019/943 of enig toepasselijk wettelijk bindend besluit van de ACM of ACER niet naleven. Hierin leest de ACM dat zij de codes moet kunnen handhaven, zo nodig ook jegens andere partijen dan de systeembeheerder.

In artikel 3.116 lid 1 staat echter geen expliciete normstelling voor een transmissie- of distributiesysteembeheerder (laat staan andere partijen) om te handelen overeenkomstig de methoden of voorwaarden die vooraf zijn goedgekeurd door de ACM. De ACM wijst op een uitspraak van het CBb waarin deze oordeelde dat onder het begrip 'hanteren van voorwaarden' niet ook wordt begrepen 'handelen in overeenstemming met die voorwaarden' (zie de uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven van 4 september 2014 in zaaknummer AWB 14/15 AWB 14/23 AWB 14/24 en AWB 14/223).

Op pagina 97 van Deel II Artikelsgewijze toelichting staat "*Opgemerkt wordt dat het werkwoord "hanteren" niet enkel het hebben van goedgekeurde methoden en voorwaarden impliceert, maar ook het toepassen en het handelen conform goedgekeurde methoden en voorwaarden. Het werkwoord hanteren wordt in dit gehele wetsvoorstel dienovereenkomstig gebruikt en dient ook dienovereenkomstig te worden toegepast.*"

In het licht van de hiervoor genoemde uitspraak van het CBb, is het de vraag of deze toelichting voldoende is om in het kader van handhaving door de ACM onder 'hanteren' ook een publiekrechtelijke verplichting voor systeembeheerders tot daadwerkelijk handelen conform de codes te begrijpen. Om deze onzekerheid te voorkomen, verzoekt de ACM u om de normstelling in artikel 3.116, eerste lid, te expliciteren door, zoals ook in de geconsulteerde versie van het wetsvoorstel stond, toe te voegen dat de transmissie- of distributiesysteembeheerder overeenkomstig de goedgekeurde voorwaarden of methoden dient te handelen.

De binding aan de huidige codes is onder de huidige wetgeving anders verwoord. Volgens de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet zijn het immers de voorwaarden met betrekking tot de wijze waarop netbeheerders en afnemers alsmede netbeheerders zich jegens elkaar gedragen ten aanzien van het in werking hebben van de netten, het voorzien van een aansluiting op het net etc. Uit de tekst van de wet blijkt niet duidelijk of het wetsvoorstel Energiewet beoogt dit te veranderen. Dat wordt wel gesuggereerd in de toelichting. Voor zover de codes algemene regels bevatten ter bevordering van het goed functioneren van de markt, zoals bijvoorbeeld het geval is ten aanzien van de aansluittermijnen, die tot voor kort in de wet waren opgenomen, ligt het niet voor de hand de status van deze bepalingen als algemeen verbindende voorschriften te wijzigen. Dit geldt ook voor bijvoorbeeld eisen aan de kwaliteit (denk aan spanningskwaliteit) of aan de regeling van compensatievergoedingen die systeembeheerders bij een storing moeten betalen.

In de MvT (algemeen deel en artikelsgewijze toelichting) wordt een stelsel beschreven waarbij de systeembeheerder diensten aanbiedt aan aangeslotenen of marktdeelnemers of diensten inkoop bij marktdeelnemers. De systeembeheerder zou daarbij overeenkomsten sluiten met aangeslotenen of marktdeelnemers. Er wordt aangegeven dat de methoden en voorwaarden die de systeembeheerder uitwerkt en hanteert bij het aangaan van overeenkomsten met aangeslotenen en marktdeelnemers nader worden gereguleerd.⁸ Verder wordt aangegeven dat de door de ACM

⁸ Zie de MvT, algemeen deel, p. 73.

goedgekeurde methoden of voorwaarden rechtstreeks van toepassing zijn op de overeenkomsten die systeembeheerders sluiten met aangesloten of marktdeelnemers.⁹

De ACM ziet dat deze beschrijving in de MvT relevant is in de context van voorwaarden. Voorwaarden raken naar hun aard aan de privaatrechtelijke overeenkomsten die een systeembeheerder sluit met aangeslotenen of marktpartijen. Dit expliciteert de doorwerking van de codes in het privaatrecht zoals dat nu ook het geval is.

De ACM benadrukt dat doorwerking via overeenkomsten niet vanzelfsprekend het geval is bij alle voorwaarden en bij (een groot deel van de) methoden. Bij (een groot deel van de) methoden (die de ACM in de praktijk vaak goedkeurt) is geen koppeling te maken tussen deze door de ACM goedgekeurde methoden en privaatrechtelijke overeenkomsten die een systeembeheerder sluit met aangeslotenen of marktpartijen. De methoden beschrijven doorgaans de wijze waarop de transmissiesysteembeheerder een proces moet uitvoeren zoals bijvoorbeeld het berekenen van capaciteit voor grensoverschrijdende handel of het verdelen van kosten. Dit raakt echter niet aan privaatrechtelijke overeenkomsten die de systeembeheerders sluit met aangeslotenen of marktpartijen.

Dit aspect komt nu onvoldoende tot uiting in de MvT. De toelichting creëert het beeld dat voor alle methoden een privaatrechtelijke weg voor aangeslotenen of marktpartijen open zou staan indien de methoden niet worden gehanteerd (waarmee blijkens de toelichting ook wordt bedoeld overeenkomstig gehandeld) door de systeembeheerder. Aangezien een groot deel van de methoden geen link heeft met een privaatrechtelijke overeenkomst tussen de systeembeheerder en de aangeslotene of marktpartij is dat echter niet het geval. Voor deze methoden is alleen sprake van de mogelijkheid van handhaving door de ACM van een publiekrechtelijke norm. Die mogelijkheid komt echter niet naar voren in de MvT. Daardoor lijkt de toelichting niet van toepassing te zijn op een groot deel van de methoden terwijl deze een significant deel uitmaken van alle voorwaarden of methoden die door de ACM worden goedgekeurd (of door ACER vastgesteld of opgenomen in Europese Verordeningen). De ACM verzoekt om dit te verduidelijken in de MvT.

In artikel 3.116, vierde lid, onder a, staat "de door de Autoriteit Consument en Markt vastgestelde methoden of voorwaarden;". Om deze bepaling in lijn te brengen met het uitgangspunt van een goedkeuringsbevoegdheid zou dit "goedgekeurde methoden of voorwaarden" moeten zijn. Hierbij merkt de ACM op dat het meer in lijn is met het algemene karakter van de voorwaarden en de methoden om deze vast te stellen. Het heeft dan ook de voorkeur van de ACM om de vaststellingsprocedure standaard in te zetten voor nationale codewijzigingen, zoals nu ook het geval is. Het wetsvoorstel Energiewet zou dan daarnaast moeten voorzien in een goedkeuringsprocedure, die de ACM kan volgen waar een Richtlijn of Verordening goedkeuren voorschrijft, alsook voor het verlenen van goedkeuringen ter uitvoering van Europese Richtsnoeren.

Artikel 3.117 totstandkoming voorstel transmissie- en distributiesysteembeheerders

1. Elke transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit en in voorkomend geval de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee, en elke transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas draagt zorg voor de totstandkoming van een gezamenlijk voorstel voor of aanvulling of wijziging van methoden en voorwaarden, bedoeld in artikel 3.116, [hanteren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders] en het ter goedkeuring voorleggen daarvan aan de Autoriteit Consument en Markt.

2. Bij de totstandkoming van het voorstel betrekken de transmissie- en distributiesysteembeheerders voor elektriciteit, in voorkomend geval met de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee, of de transmissie- en distributiesysteembeheerders voor gas, in ieder geval de ten aanzien van het voorstel relevante representatieve organisaties van aangeslotenen of marktdeelnemers in een transparant en participatief proces.

3. Indien de Autoriteit Consument en Markt dat noodzakelijk acht kan zij:

⁹ Zie de MvT, algemeen deel, p. 74.

a. de transmissie- en distributiesysteembeheerders voor elektriciteit, in voorkomend geval met de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee, of de transmissie- en distributiesysteembeheerders voor gas, opdragen een gezamenlijk voorstel als bedoeld in het eerste lid op te stellen;

b. uit eigen beweging een ontwerp voor of aanvulling of wijziging van methoden of voorwaarden opstellen, waarbij de Autoriteit Consument en Markt de transmissie- en distributiesysteembeheerders voor elektriciteit en, voor zover relevant, de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee, of de transmissie- en distributiesysteembeheerders voor gas, alsmede representatieve organisaties van aangeslotenen of marktdeelnemers betreft in een transparant en participatief proces.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over:

a. de procedure voor de totstandkoming van een voorstel als bedoeld in het eerste of derde lid;

b. de inhoud en onderbouwing van een voorstel als bedoeld in het eerste of derde lid.

Opmerking ACM

De ACM merkt op dat in artikel 3.117 eerste lid wordt verwezen naar methoden of voorwaarden bedoeld in artikel 3.116. Artikel 3.116 heeft echter niet alleen betrekking op gezamenlijke voorstellen zoals bedoeld in artikel 3.117, eerste lid, maar ook op voorstellen die in het kader van de uitvoering van Europese richtsnoeren en netcodes worden opgesteld. In dat laatste geval gaat het vaak om een voorstel dat alleen door een transmissiesysteembeheerder wordt ingediend. De indruk zou moeten worden voorkomen dat artikel 3.117, eerste lid, van toepassing zou zijn op alle methoden en voorwaarden als bedoeld in artikel 3.116. Artikel 3.117 bevat namelijk regels voor het totstandkomingsproces van voorstellen die worden goedgekeurd op grond van artikel 3.118, eerste lid (en niet voor voorstellen die worden goedgekeurd op grond van artikel 3.118, tweede lid).

Artikel 3.118 goedkeuren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders

1. De Autoriteit Consument en Markt keurt de methoden of voorwaarden die ingevolge artikel 3.117 [totstandkoming voorstel methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders] aan haar worden voorgelegd goed indien deze objectief, evenredig, transparant, niet discriminerend en ook overigens in overeenstemming zijn met deze wet en EU-verordeningen of -besluiten, en de volgende belangen dienen:

a. waarborging van de interoperabiliteit van systemen;

b. het betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieu hygiënisch verantwoord functioneren van de elektriciteits- en gasvoorziening;

c. de bevordering van de ontwikkeling van het handelsverkeer op de elektriciteits- en gasmarkt;

d. de bevordering van het doelmatig handelen van aangeslotenen of marktdeelnemers;

e. een goede kwaliteit van de dienstverlening van transmissie- en distributiesysteembeheerders;

f. een objectieve, transparante en niet discriminatoire handhaving van het evenwicht op het systeem op een wijze die de kosten weerspiegelt, en

g. niet-discriminatoire deelname van alle marktdeelnemers.

2. De Autoriteit Consument en Markt keurt de methoden of voorwaarden waarvoor ingevolge een krachtens verordening 715/2009 of verordening 2019/943 vastgestelde uitvoeringshandeling of gedelegeerde handeling door een transmissie- of distributiesysteembeheerder of een derde partij een voorstel is opgesteld en aan haar wordt voorgelegd, goed indien deze in overeenstemming zijn met het bepaalde bij of krachtens verordening 715/2009 of verordening 2019/943.

3. De Autoriteit Consument en Markt kan vereisen dat de aan haar voorgelegde methoden of voorwaarden worden gewijzigd voordat zij deze goedkeurt en hiervoor aanwijzingen geven.

4. Indien de Autoriteit Consument en Markt ingevolge artikel 3.117, derde lid, onderdeel b, [totstandkoming voorstel transmissie- en distributiesysteembeheerders] uit eigen beweging een ontwerp voor methoden of voorwaarden heeft opgesteld kan zij deze vaststellen. De aldus vastgestelde methoden of voorwaarden gelden vervolgens als goedgekeurde methoden of voorwaarden als bedoeld in artikel 3.116 [hanteren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders].

5. De Autoriteit Consument en Markt maakt een op grond van dit artikel genomen besluit openbaar en doet van dit besluit mededeling in de Staatscourant.

6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de procedure voor de goedkeuring van de methoden en voorwaarden.

Opmerking ACM

De huidige nationale codes zijn zelfstandige regelingen (en worden als zodanig ook gepubliceerd op wetten.nl). Nu de codes volgens de toelichting bij het wetsvoorstel Energiewet geen algemeen verbindende voorschriften meer lijken te zijn, is onduidelijk wat dit betekent voor toekomstige besluiten tot wijziging van de nationale codes. Zie hierover de opmerking van de ACM in H7.

Op pagina 100 van de Artikelsgewijze toelichting staat: "Voor de voorstellen die op basis van de verplichting in artikel 3.116 worden voorbereid is in dit wetsvoorstel een procedure opgenomen (artikel 3.117) en bepaalt artikel 3.118, eerste lid, aan welke vereisten en belangen de ACM toetst bij het nemen van een besluit." Artikel 3.116 is echter niet alleen van toepassing op voorstellen waarvoor de procedure van artikel 3.117 moeten worden gevolgd. Artikel 3.116 is ook van toepassing op voorstellen die in het kader van de uitvoering van Europese richtsnoeren en netcodes worden opgesteld en die op grond van artikel 3.118, tweede lid worden goedgekeurd.

In artikel 3.118, tweede lid, is mede een grondslag opgenomen voor goedkeuring van voorstellen opgesteld door een derde partij. Er is echter in de wettekst géén verplichting opgenomen voor een dergelijke derde partij om de voorwaarden en methoden te hanteren (en er overeenkomstig mee te handelen). Dit is van belang ten aanzien van de voorwaarden en methoden die van toepassing zijn op NEMO's. Een dergelijke verplichting is wel opgenomen voor een transmissie- of distributiesysteembeheerder in artikel 3.116, eerste lid. De ACM vraagt om ook voor een derde partij een dergelijke verplichting op te nemen in de wettekst om handhavingsproblemen met voorwaarden en methoden afkomstig van NEMO's te voorkomen.

Artikel 3.118, tweede lid verwijst naar netcodes. Bij de Europese aansluitnetcodes gaat het om het ter goedkeuring voorleggen van "eisen van algemene toepassing". In de Netcode *betreffende eisen voor de aansluiting op het net van hoogspanningsgelijkstroomsystemen en op gelijkstroom aangesloten power park modules* staat: "De regulerende instanties, lidstaten en systeembeheerders moeten ervoor zorgen dat in het proces van ontwikkeling en goedkeuring van de eisen voor aansluiting op het net, die eisen in de mate van het mogelijke worden geharmoniseerd teneinde volledige marktintegratie te waarborgen. Met name moet bij de uitwerking van de aansluitingsvoorwaarden rekening worden gehouden met reeds bestaande technische normen." De eisen voor algemene toepassing liggen in de voorwaarden sfeer (er is echter een andere term gebruikt). De ACM verzoekt om in de toelichting op dit artikel expliciet te verwijzen naar deze Europese netcodes en te verduidelijken dat de voorstellen van die netcodes ook onder de methoden of voorwaarden vallen zoals bedoeld in artikel 3.116 en 3.118.

Artikel 3.118, tweede lid vormt de basis voor goedkeuring van voorstellen voortvloeiend uit de Europese Verordeningen (richtsnoeren en netcodes). Op pagina 101 van Deel II artikelsgewijze toelichting staat: "Overigens kan de procedure uit een verordening in praktische zin wel langs de lijnen lopen van de procedure die voor 'nationale' voorstellen geldt. Zolang de nationale procedure niet interfereert met de in de betreffende verordening voorgeschreven procedure staat dit wetsvoorstel daar niet aan in de weg. Dit kan behulpzaam zijn bij voorstellen die de Nederlandse transmissiesysteembeheerder afzonderlijk ontwikkelt en voorlegt aan de ACM, zoals elke andere individuele nationale transmissiesysteembeheerder binnen de EU dat doet en voorlegt aan de eigen nationale regulerende instantie."

Het is niet duidelijk hoe uit de wettekst zelf volgt dat voor de goedkeuring van voorstellen voortvloeiend uit Europese richtsnoeren en netcodes ook het proces dat hoort bij voorstellen zoals bedoeld in artikel 3.118, eerste lid, kan worden toegepast. Verder is niet duidelijk of de goedkeuring zelf dan plaatsvindt op basis van de grondslag in artikel 3.118, tweede lid, of dat de grondslag dient te worden toegepast van artikel 3.118, eerste lid.

Onder de huidige wetgeving heeft de ACM de mogelijkheid om voorstellen voor methoden en voorwaarden als bedoeld in dit artikellid (hierna: Europese voorstellen) (i) goed te keuren op grond van de bevoegdheden AMvB (op grond van artikel 39 van de Elektriciteitswet 1998 en 35a Gaswet), of (ii) vast te stellen met gebruikmaking van de grondslag die ook geldt voor de vaststelling van 'nationale' codes (artikel 36 Elektriciteitswet 1998 en 12f van de Gaswet), waarvoor in het wetsvoorstel artikel 3.118, eerste lid is gegeven. Artikel 3:118, tweede lid, biedt een goedkeuringsbevoegdheid die lijkt op die in de bevoegdheden AMvB. De ACM hecht er echter aan om daarnaast de mogelijkheid te behouden om de uitvoering van de Europese Verordeningen (Richtsnoeren en Netcodes) plaats te laten vinden via een wijziging van de nationale code. Op deze manier kan zij methoden en voorwaarden die tot stand moeten komen naar aanleiding van een Europese Verordening, opnemen in bijvoorbeeld de Netcode Elektriciteit via een codewijziging. Het gaat dan om situaties waarin het Europese voorstel naar zijn aard beter past in de nationale code. De ACM meent dat het wetsvoorstel deze mogelijkheid uit lijkt te sluiten, door voor de goedkeuring van Europese codes een aparte grondslag in 3:118, tweede lid, te geven. De ACM zou willen voorkomen dat dit meebrengt dat methoden en voorwaarden die op basis van deze grondslag worden goedgekeurd, niet de methoden en voorwaarden kunnen aanvullen of wijzigen die zijn goedgekeurd op basis van 3.118, eerste lid. Omdat de toetsingsgrondslag van 3.118, tweede lid, verschilt van de toetsingsgrondslag in 3.118, eerste lid, ziet de ACM hier een mogelijk probleem. De ACM verzoekt u daarom in het wetsvoorstel te regelen dat de ACM Europese voorstellen ook kan goedkeuren op basis van 3.118, eerste lid.

In artikel 3:118, tweede lid staat "vastgestelde uitvoeringshandeling of gedelegeerde handeling". De huidige Europese netcodes zijn echter nog via de "oude" procedure (en bijbehorende benamingen) vastgesteld. Deze nieuwe terminologie is daarom niet van toepassing op de huidige Europese netcodes. Dit zou in de MvT nog kunnen worden toegelicht.

Artikel 3:118, derde lid, zou scherper kunnen worden geformuleerd.

Op pagina 91 van Deel II artikelsgewijze toelichting staat: "In het derde lid is opgenomen dat de ACM kan vereisen dat het aan haar ter goedkeuring voorgelegde voorstel voor methoden of voorwaarden wordt aangepast voordat zij tot goedkeuring over gaat. De ACM kan ook aanwijzingen of instructies geven voor de voor goedkeuring benodigde wijzigingen. Deze bevoegdheid geldt zowel ten aanzien van voorstellen die op nationale basis tot stand zijn gekomen als ten aanzien van voorstellen die op basis van een Europese (gedelegeerde) verordening zijn opgesteld en ter goedkeuring worden voorgelegd."

Het is niet geheel duidelijk wat wordt bedoeld met aanwijzingen en of daaruit een verplichting voortvloeit om deze aanwijzingen in acht te nemen in een aangepast voorstel. Dat is voor de nationale context goed voorstelbaar, maar het is de vraag of een dergelijke verplichting ook past binnen de Europese context. Er is een gedeelde opvatting tussen nationale regulerende instanties dat in een wijzigingsverzoek in het kader van de uitvoering van Europese richtsnoeren niet wordt voorgeschreven hoe een voorstel exact moet worden aangepast.

Artikel 3.119 hanteren methoden of voorwaarden beheerders bijzondere systemen

1. Een interconnectorbeheerder hanteert bij de uitvoering van de bij of krachtens paragraaf 3.5.2 [Interconnectorbeheerder] aan hem opgedragen taken methoden of voorwaarden die vooraf zijn goedgekeurd door de Autoriteit Consument en Markt overeenkomstig artikel 3.120 [goedkeuren methoden of voorwaarden beheerders bijzondere systemen].

2. Een LNG-beheerder hanteert bij de uitvoering van de aan hem bij of krachtens paragraaf 3.5.3 [LNG-beheerder] aan hem opgedragen taken naast de tarieven, bedoeld in artikel 3.114, [tarieven LNG-beheerder] methoden of voorwaarden die vooraf zijn goedgekeurd door de Autoriteit Consument en Markt overeenkomstig artikel 3.120 [goedkeuren methoden of voorwaarden bijzondere beheerders bijzondere systemen].

3. Artikel 3.116, derde en vierde lid, [hanteren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders] zijn van overeenkomstige toepassing.

Opmerking ACM

Artikel 3.119, eerste lid, en artikel 3.119, tweede lid, bevatten geen expliciete normstelling voor respectievelijk een interconnectorbeheerder en een LNG-beheerder om te handelen overeenkomstig de methoden of voorwaarden die vooraf zijn goedgekeurd door de ACM. De ACM wijst op een uitspraak van het CBb waarin deze scherp toetst of de normstelling wel voldoende duidelijk voortvloeit uit de betreffende regelgeving (zie de uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven van 4 september 2014 in zaaknummer AWB 14/15 AWB 14/23 AWB 14/24 en AWB 14/223.)

Op pagina 97 van Deel II Artikelsgewijze toelichting staat "Opgemerkt wordt dat het werkwoord "hanteren" niet enkel het hebben van goedgekeurde methoden en voorwaarden impliceert, maar ook het toepassen en het handelen conform goedgekeurde methoden en voorwaarden. Het werkwoord hanteren wordt in dit gehele wetsvoorstel dienovereenkomstig gebruikt en dient ook dienovereenkomstig te worden toegepast."

De ACM verzoekt om in lijn met deze passage de normstelling in artikel 3.119, eerste lid, en tweede lid, te expliciteren door toe te voegen dat de transmissie- of distributiesysteembeheerder overeenkomstig de goedgekeurde voorwaarden of methoden handelt.

Artikel 3.120 goedkeuren methoden of voorwaarden beheerders bijzondere systemen

1. De Autoriteit Consument en Markt keurt de methoden of voorwaarden van een interconnectorbeheerder, bedoeld in artikel 3.119, eerste lid, [hanteren methoden of voorwaarden beheerders bijzondere systemen] goed op basis van een daartoe strekkend voorstel van de betreffende interconnectorbeheerder en indien deze in overeenstemming zijn met het bepaalde bij of krachtens verordening 715/2009 of verordening 2019/943.

2. De Autoriteit Consument en Markt keurt de methoden of voorwaarden van een LNG-beheerder, bedoeld in artikel 3.119, tweede lid, [hanteren methoden of voorwaarden beheerders bijzondere systemen] goed op basis van een daartoe strekkend voorstel van de betreffende LNG-beheerder en indien deze redelijk, transparant en niet discriminerend zijn en ook overigens in overeenstemming zijn met deze wet en EU-verordeningen of -besluiten.

3. De Autoriteit Consument en Markt kan vereisen dat de aan haar voorgelegde methoden of voorwaarden worden gewijzigd voordat zij deze goedkeurt en kan hiervoor aanwijzingen geven.

4. Artikel 3.118, vijfde lid, [goedkeuren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders] is van overeenkomstige toepassing.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen ten aanzien van de methoden of voorwaarden van de LNG-beheerder, bedoeld in het tweede lid, nadere regels worden gesteld over de procedure tot goedkeuring van de methoden of voorwaarden en de publicatie en inwerkingtreding van de methoden of voorwaarden.

Opmerking ACM

De ACM merkt op dat dit artikel ook van toepassing is op Britned. Op Britned is echter de Trade and Cooperation Agreement van toepassing. De ACM verzoekt u dit artikel aan te passen, zodat duidelijk is dat het toepasselijke recht anders kan zijn voor sommige interconnectorbeheerders.

Artikel 3.121 ontheffing methoden en voorwaarden

1. De Autoriteit Consument en Markt kan op verzoek voor een in de ontheffing bepaalde periode ontheffing verlenen van het bepaalde in artikel 3.116 [hanteren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders], eerste lid, indien onverkorte toepassing daarvan naar het oordeel van de Autoriteit Consument en Markt in het voorliggende geval ongewenste gevolgen heeft en voor zover de vereisten en belangen, bedoeld in artikel 3.118, eerste lid, [goedkeuren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders] zich daar niet tegen verzetten.

2. De ontheffing wordt verleend voor bepaalde tijd.

3. Artikel 3.116, derde lid, [hanteren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders] is niet van toepassing indien en voor zover een ontheffing is verleend.

4. De Autoriteit Consument en Markt kan voorschriften of beperkingen verbinden aan de ontheffing en kan de ontheffing en de voorschriften of beperkingen wijzigen.

5. De Autoriteit Consument en Markt kan de ontheffing intrekken, indien:

a. de houder van de ontheffing hierom verzoekt;

b. de houder van de ontheffing de aan de ontheffing verbonden voorschriften of opgelegde beperkingen niet nakomt;

c. de houder van de ontheffing bij de aanvraag onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste en volledige gegevens tot een andere beschikking op de aanvraag zou hebben geleid;

d. zij, gelet op de vereisten en belangen, bedoeld in artikel 3.118, eerste lid, [goedkeuren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders] van oordeel is dat intrekking van de ontheffing noodzakelijk is.

6. De Autoriteit Consument en Markt maakt een op grond van dit artikel genomen besluit openbaar en doet van dit besluit mededeling in de Staatscourant.

Opmerking ACM

Onduidelijk is of artikel 3.121, eerste lid, alleen van toepassing is op voorstellen overeenkomstig artikel 3.117, eerste lid (en niet op voorstellen die worden goedgekeurd overeenkomstig artikel 3.118, tweede lid)? Dit lijkt te worden gesuggereerd doordat er wordt verwezen naar de vereisten en belangen, bedoeld in artikel 3.118, eerste lid, die van toepassing zijn op een voorstel overeenkomstig artikel 3.117, eerste lid (en niet gelden voor voorstellen die worden goedgekeurd overeenkomstig artikel 3.118, tweede lid). De ACM verzoekt u dit te verhelderen.

Paragraaf 3.6.6 Overige verplichtingen t.a.v. overeenkomsten met aangeslotenen en marktdeelnemers

Artikel 3.122 algemene voorwaarden

1. Voor zover een transmissie- of distributiesysteembeheerder, een interconnectorbeheerder of een LNG-beheerder bij het sluiten van overeenkomsten algemene voorwaarden hanteert die niet krachtens de artikelen 3.118, eerste of tweede lid, [goedkeuren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders] of 3.120 [goedkeuren methoden of voorwaarden beheerders bijzondere systemen] zijn goedgekeurd of vastgesteld, zijn deze redelijk, transparant en niet-discriminerend.

2. De artikelen 236 en 237 van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek zijn mede van toepassing op algemene voorwaarden, bedoeld in het eerste lid, in een overeenkomst tussen een distributiesysteembeheerder en een aangeslotene met een kleine aansluiting die handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf.

Artikel 3.123 eisen overeenkomsten met transmissie- en distributiesysteembeheerders

Bij ministeriële regeling kunnen regels gesteld over:

a. de informatie die ten minste in een aansluitovereenkomst of transportovereenkomst tussen een distributiesysteembeheerder en een aangeslotene met een kleine aansluiting moet zijn opgenomen;

b. de documenten en informatie die een distributiesysteembeheerder aan een leverancier als bedoeld in artikel 2.28 [informatie over aansluit- en transportovereenkomsten] verstrekt, ten behoeve van de naleving van dat artikel.

Afdeling 3.7 Ontheffingen nieuwe systemen

Artikel 3.124 ontheffing interconnectoren voor elektriciteit

Onze Minister beslist, nadat de Autoriteit Consument en Markt, of in voorkomend geval, Acer, hierover advies heeft uitgebracht, op een verzoek om ontheffing als bedoeld in artikel 63 van verordening 2019/943.

Artikel 3.125 ontheffing voor nieuwe interconnectoren voor gas

1. Onze Minister kan op verzoek voor een nieuwe interconnector voor gas ontheffing verlenen, voor een daarbij te bepalen periode, van het bepaalde in de artikelen 3.1, eerste lid, onderdeel a, en 3.2, eerste lid, onderdeel d, [aanwijzing beheerders door Minister] voor wat betreft het vereiste dat de interconnector direct of indirect in eigendom moet zijn van de rechtspersoon die aanwijzing verzoekt, artikel 3.89, eerste lid, ten aanzien van het van overeenkomstige toepassing verklaarde artikel 3.10, artikel 3.89, derde lid, ten aanzien van het van overeenkomstige toepassing verklaarde artikel 3.45, eerste lid, en artikel 3.119, eerste lid, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. de aanleg van de interconnector versterkt de mededinging bij de levering van gas en de leveringszekerheid;
- b. het risico van de investering nodig voor de aanleg van de interconnector is zo groot dat de aanleg niet zal plaatsvinden als geen ontheffing wordt verleend;
- c. de eigendom van de interconnector berust bij een ander dan de beheerder van het transmissiesysteem voor gas waarop de nieuwe interconnector zal worden aangesloten,
- d. de gebruikers van de interconnector wordt een tarief in rekening gebracht, en
- e. de ontheffing belemmert niet de mededinging op of de doelmatige werking van de interne gasmarkt of de doelmatige werking van het transmissiesysteem voor gas waarop de nieuwe interconnector wordt aangesloten.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op aanmerkelijke uitbreidingen van de capaciteit van bestaande interconnectoren en op wijzigingen van de interconnectoren die de ontwikkeling van nieuwe bronnen van gasvoorziening bevorderen.

Artikel 3.126 ontheffing nieuwe LNG-systemen, gasopslagsystemen

1. Onze Minister kan voor een nieuw LNG-systeem of gasopslagsysteem op verzoek voor een in de ontheffing bepaalde periode een ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 3.93, eerste en vierde lid, [gereguleerde toegang LNG-systeem], 3.99, eerste en vierde lid, [onderhandelde toegang gasopslagsysteem], 3.102 [onafhankelijkheid beheerder gasopslag], 3.114 [tarieven LNG-beheerder], 3.119, tweede lid [hanteren methoden en voorwaarden beheerders van bijzondere systemen], indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. de aanleg van het LNG-systeem of het gasopslagsysteem versterkt de mededinging bij de levering van gas en de leveringszekerheid;
- b. het risico van de investering nodig voor de aanleg van het LNG-systeem of het gasopslagsysteem is zo groot dat de aanleg niet zal plaatsvinden als geen ontheffing wordt verleend;
- c. de eigendom van het LNG-systeem of het gasopslagsysteem berust bij een ander dan de beheerder van het transmissiesysteem voor gas waarop het nieuwe LNG-systeem of opslagsysteem zal worden aangesloten;
- d. de gebruikers van het LNG-systeem of het gasopslagsysteem wordt een tarief in rekening gebracht, en
- e. de ontheffing belemmert niet de mededinging op of de doelmatige werking van de interne gasmarkt of de doelmatige werking van het transmissiesysteem voor gas waarop het nieuwe LNG-systeem of gasopslagsysteem wordt aangesloten.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op aanmerkelijke uitbreidingen van de capaciteit van een bestaand LNG-systeem of opslagsysteem en op een wijziging van een bestaand LNG-systeem of opslagsysteem die de ontwikkeling van nieuwe bronnen van gasvoorziening bevorderen.

3. De ontheffing kan betrekking hebben op het gehele nieuwe systeem onderscheidenlijk de aanmerkelijke uitbreiding of wijziging van een bestaand systeem dan wel op gedeelten daarvan.

Artikel 3.127 voorschriften ontheffing

1. Onze Minister beslist zo spoedig mogelijk op een aanvraag om een ontheffing als bedoeld in, 3.125, eerste lid, [ontheffing voor nieuwe interconnectoren gas] of artikel 3.126, eerste lid, [ontheffing nieuwe LNG-systemen, gasopslagsystemen] maar uiterlijk binnen zes maanden na ontvangst van de aanvraag.

2. Indien de aanvraag voor een ontheffing betrekking heeft op een interconnector voor gas, wordt de termijn voor het nemen van een besluit gerekend vanaf de datum waarop de laatste van de uit de landen betrokken regulerende instantie een verzoek om ontheffing heeft ontvangen.

3. Onze Minister kan voorschriften en beperkingen verbinden aan een ontheffing.

4. Onze Minister verbindt ten minste voorschriften aan de ontheffing, bedoeld in artikel 3.125, eerste lid, [ontheffing voor nieuwe interconnectoren gas] of artikel 3.126, eerste lid, [ontheffing nieuwe LNG-systemen, gasopslagsystemen] met betrekking tot de niet-discriminerende toegang tot de interconnector, onder andere over de mechanismen voor het beheer of de toewijzing van capaciteit.

5. Indien twee jaar na inwerkingtreding van het besluit, bedoeld in het eerste lid, de bouw van de infrastructuur nog niet van start is gegaan of wanneer vijf jaar na inwerkingtreding van het besluit, bedoeld in het eerste lid, de infrastructuur nog niet openbaar is geworden, vervalt de ontheffing tenzij Onze Minister op verzoek van de houder van de ontheffing vaststelt dat de vertraging het gevolg is van grote hindernissen die buiten de macht liggen van de persoon aan wie ontheffing is verleend.

6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere voorschriften gesteld over:

- a. de inhoud en inwerkingtreding van en de procedure voor ontheffingen;
- b. de voorschriften die aan de ontheffing kunnen worden verbonden;
- c. de bekendmaking en inwerkingtreding van het ontheffingsbesluit.

7. In afwijking van artikel 6:8, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht vangt de termijn voor het indienen van een bezwaarschrift aan op de dag van inwerkingtreding van een besluit als bedoeld in artikel 3.125, eerste lid of 3.126, eerste lid, indien op grond van het zesde lid, onderdeel a, regels zijn gesteld inzake de betrokkenheid van de Europese Commissie en inwerkingtreding van het besluit.

HOOFDSTUK 4 BEHEREN EN UITWISSELEN VAN GEGEVENS

Afdeling 4.1 Gegevens en processen

Artikel 4.1 gegevens en processen

1. Gegevens binnen de reikwijdte van deze wet kunnen worden onderscheiden in gegevens die worden verzameld, aangeleverd, ontvangen, bewerkt, verstrekt, waar toegang toe is en die worden uitgewisseld.

2. De gegevens, bedoeld in het eerste lid, worden gebruikt voor processen, zijnde:

a. het functioneren van het energiesysteem waarbinnen afnemen, leveren, terugleveren, faciliteren in peer-to-peer-handel, aggregeren, overstappen, produceren, invoeden, opslaan, handelen, balanceren, meten, aansluiten, transporteren en het beheren en onderhouden van systemen, in onderlinge samenhang plaatsvindt op grond van het bepaalde bij of krachtens de hoofdstukken 2 en 3;

b. het verkrijgen van inzage door een aangeslotene, een eindafnemer, een actieve afnemer of een invoeder in gegevens die op hem betrekking hebben;

c. de toegang tot en uitwisseling van gegevens van een aangeslotene, een eindafnemer, een actieve afnemer of een invoeder aan een ander op basis van een verzoek van die aangeslotene, eindafnemer, actieve afnemer of invoeder;

d. de toegang tot en uitwisseling van gegevens van een aangeslotene, een eindafnemer, een actieve afnemer of een invoeder aan een ander op basis van een verplichting op grond van het bepaalde bij of krachtens een andere wet of een andere EU-verordening dan de verordeningen genoemd in artikel 3.23 [algemene bepaling transmissie- en distributiesysteembeheerder in verhouding tot Europees recht].

3. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:

a. de inrichting van de processen;

b. de voorwaarden waaraan een proces voldoet;

c. de voorwaarden waaraan gegevens voldoen.

Opmerking ACM

Het eerste en tweede lid geven een opsomming van vormen van gegevensverwerking en van de bijbehorende processen in de energiesector. In Hoofdstuk 3 worden ook de verwerkingen dan wel de processen *collecteren* en *valideren* genoemd. Deze ontbreken echter in de opsommingen in het eerste en tweede lid. Omdat een definitie ontbreekt is het ook niet duidelijk of ze onder een ander(e) proces of verwerking in artikel 4.1 vallen of dat onder *collecteren* en *valideren* het zelfde wordt verstaan als "verzamelen" en "controle bij verzamelen gegevens" (in artikel 4.2). We verzoeken u om in de bepalingen van Hoofdstuk 3 en 4 dezelfde begrippen te hanteren.

Artikel 4.2 controle bij verzamelen gegevens

1. Een partij die gegevens verzamelt of bewerkt borgt de betrouwbaarheid en volledigheid daarvan en hanteert redelijke procedures voor correctie van gegevens.

2. Een procedure is redelijk, wanneer dit blijkt uit de aard, inhoud of wijze van totstandkoming ervan.

3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld ter uitvoering van het eerste en tweede lid.

Afdeling 4.2 Registers

Artikel 4.3 register transmissie- of distributiesysteembeheerder

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder houdt een register bij waarin hij bij ministeriële regeling te bepalen gegevens opneemt die hij op grond van het bepaalde bij of krachtens deze wet verzamelt en bewerkt over:

- a. aansluitingen, overdrachtpunten en allocatiepunten;
- b. aangeslotenen, waaronder gegevens uit een aansluitovereenkomst en een transportovereenkomst;
- c. installaties;
- d. transport;
- e. meetinrichtingen;
- f. metingen.

2. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder houdt een register bij waarin hij bij ministeriële regeling nader te bepalen gegevens opneemt die hij op grond van het bepaalde bij of krachtens deze wet ontvangt en bewerkt over:

- a. het actief zijn van leveranciers, marktdeelnemers die aggregeren, balanceringsverantwoordelijke partijen en meetverantwoordelijke partijen op een allocatiepunt;
- b. eindafnemers;
- c. actieve afnemers;
- d. invoeders;
- e. contractperiode van een overeenkomst tussen een marktdeelnemer en een eindafnemer, een actieve afnemer of een invoeder;
- f. installaties;
- g. inning en facturatie van tarieven;
- h. meetinrichtingen;
- i. metingen.

Opmerking ACM

Andere partijen dan de registerbeheerders kunnen via een ministeriële regeling regels opgelegd krijgen over frequentie en termijn waarmee gegevens moeten worden aangeleverd bij de registerbeheerders (in artikel 4.6, negende lid). Maar ook de registerbeheerders zelf moeten gegevens aanleveren voor hun eigen registers en dat moet ook tijdig gebeuren met een bepaalde frequentie.

Voorstel van de ACM is om in artikel 4.3 daarvoor een bepaling toe te voegen met de strekking: "Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de frequentie waarmee en de termijn waarbinnen de transmissie- en distributiesysteembeheerder gegevens verzamelt, bewerkt en opneemt in het register."

Artikel 4.4 register beheerder gesloten systeem

1. Een beheerder van een gesloten systeem, met uitzondering van de beheerder, bedoeld in artikel 1 van de Spoorwegwet, houdt een register bij waarin hij bij ministeriële regeling te bepalen gegevens opneemt die hij op grond van het bepaalde bij of krachtens deze wet verzamelt en bewerkt over:

- a. aansluitingen, overdrachtpunten en allocatiepunten;
- b. aangeslotenen;
- c. installaties;
- d. transport;
- e. meetinrichtingen;
- f. metingen.

2. In het geval een aangeslotene op een gesloten systeem niet behoort tot het bedrijf van de beheerder van het gesloten systeem en die beheerder niet aan die aangeslotene elektriciteit of gas levert, houdt een beheerder van een gesloten systeem een register bij waarin hij gegevens opneemt die hij op grond van het bepaalde bij of krachtens deze wet ontvangt en bewerkt over:

- a. leveranciers, marktdeelnemers die aggregeren, balanceringsverantwoordelijke partijen en meetverantwoordelijke partijen op een allocatiepunt;
 - b. installaties;
 - b. meetinrichtingen;
 - c. metingen;
 - e. contractperiode van een overeenkomst tussen een marktdeelnemer en een eindafnemer of een actieve afnemer.
3. De beheerder van een gesloten systeem zijnde de beheerder, bedoeld in artikel 1 van de Spoorwegwet, houdt een register bij waarin hij bij ministeriële regeling te bepalen gegevens opneemt die hij op grond van het bepaalde bij of krachtens deze wet en Verordening (EU) Nr. 1301/2014 van de Commissie van 18 november 2014 betreffende de technische specificatie inzake interoperabiliteit van het subsysteem „energie” van het spoorwegsysteem in de Unie verzamelt en bewerkt over:
- a. aansluitingen, overdrachtpunten en allocatiepunten;
 - b. aangeslotenen;
 - c. metingen.

Opmerking ACM

Zie opmerking bij artikel 4.3.

Voorstel van de ACM is om daarvoor in artikel 4.4 een bepaling toe te voegen met de strekking: “Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de frequentie waarmee en de termijn waarbinnen de registerbeheerder gesloten systeem gegevens verzamelt, bewerkt en opneemt in het register.”

Artikel 4.5 register meetverantwoordelijke partij

Een meetverantwoordelijke partij houdt ter uitvoering van artikel 2.49 [verplichtingen meetverantwoordelijke partijen] register bij waarin hij bij ministeriële regeling te bepalen gegevens opneemt die hij verzamelt en bewerkt over:

- a. meetinrichtingen;
- b. metingen.

Opmerking ACM

Zie opmerking bij artikel 4.3.

Voorstel van de ACM is om daarvoor in artikel 4.5 een bepaling toe te voegen met de strekking: “Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de frequentie waarmee en de termijn waarbinnen de meetverantwoordelijke partij gegevens verzamelt, bewerkt en opneemt in het register.”

Artikel 4.6 aanleveren gegevens

1. Een leverancier levert de bij ministeriële regeling te bepalen door hem verzamelde gegevens aan bij een daarbij bepaalde registerbeheerder met betrekking tot:

- a. het actief zijn op een allocatiepunt;
- b. de eindafnemer;
- c. de aansluitovereenkomst bij aangeslotenen met een kleine aansluiting;
- d. de transportovereenkomst bij aangeslotenen met een kleine aansluiting;
- e. het innen van tarieven bij aangeslotenen met een kleine aansluiting;
- f. metingen;
- g. de contractperiode van de leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel met een eindafnemer op een allocatiepunt.

2. Een marktdeelnemer die door een actieve afnemer elektriciteit teruggeleverd krijgt of ten behoeve van hem faciliteert in peer-to-peer-handel, levert de bij ministeriële regeling te bepalen door hem verzamelde gegevens aan bij een daarbij bepaalde registerbeheerder met betrekking tot:

- a. het actief zijn op een allocatiepunt;
- b. de actieve afnemer;
- c. de contractperiode van de aggregatieovereenkomst met een actieve afnemer
- d. de productie-installatie.

3. Een marktdeelnemer die vraagresponsdiensten levert aan een actieve afnemer, levert de bij ministeriële regeling te bepalen door hem verzamelde gegevens aan bij een daarbij bepaalde registerbeheerder met betrekking tot:

- a. het actief zijn op een allocatiepunt;
- b. de actieve afnemer;
- c. de contractperiode van de vraagresponsovereenkomst met een actieve afnemer;

4. Een balanceringsverantwoordelijke levert de bij ministeriële regeling te bepalen door hem verzamelde gegevens aan bij een daarbij bepaalde registerbeheerder met betrekking tot:

- a. het actief zijn op een allocatiepunt;
- b. de eindafnemer, actieve afnemer of invoeder;
- c. de contractperiode van de balanceringsovereenkomst met een eindafnemer, actieve afnemer of invoeder op een allocatiepunt.

5. Een aangeslotene met een grote aansluiting op een transmissiesysteem voor gas die alleen gas invoedt of een gasopslagbeheerder is levert de bij ministeriële regeling te bepalen door hem verzamelde gegevens aan bij een daarbij bepaalde registerbeheerder met betrekking tot:

- a. meetinrichtingen;
- b. metingen.

6. Een meetverantwoordelijke partij levert de bij ministeriële regeling te bepalen door hem verzamelde gegevens aan bij een daarbij bepaalde registerbeheerder met betrekking tot:

- a. de aansluiting waarop hij actief is;
- a. meetinrichtingen;
- b. metingen.

7. Indien op grond van het bepaalde bij of krachtens artikel 2.44, tweede lid, [beschikken over een meetinrichting] een meetinrichting is vereist, levert de partij die verantwoordelijk is voor het installeren en beheren van die meetinrichting en voor het collecteren van meetgegevens, de bij ministeriële regeling te bepalen door hem verzamelde gegevens aan bij een daarbij bepaalde registerbeheerder met betrekking tot:

- a. de aansluiting of het allocatiepunt waarop hij actief is;
- b. meetinrichtingen;
- c. metingen.

8. Een partij levert de gegevens, bedoeld in eerste tot en met zevende lid, aan middels de faciliteit die de betreffende registerbeheerder daarvoor beschikbaar stelt.

9. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de frequentie waarmee en de termijn waarbinnen gegevens moeten worden aangeleverd.

Artikel 4.7 gebruiken en verstrekken gegevens transmissie- of distributiesysteembeheerder

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder gebruikt de bij ministeriële regeling te bepalen gegevens die in zijn register zijn opgenomen voor de uitvoering van zijn wettelijke taken met betrekking tot het:

- a. beheren en onderhouden van zijn systeem;
- b. bepalen van tarieven;
- c. uitvoeren van een aansluitovereenkomst;
- d. uitvoeren van transportovereenkomst;
- e. transporteren;
- f. balanceren;
- g. beheren en onderhouden van zijn meetinrichtingen;
- h. treffen van voorzieningen en het informeren van aangeslotenen;
- i. uitvoeren van bijzondere taken, ondersteunende taken en tijdelijke taken.

2. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder verstrekt aan een leverancier, marktdeelnemer die aggregeert, balanceringsverantwoordelijke partij, meetverantwoordelijke partij, een andere transmissie- of distributiesysteembeheerder, een beheerder van een gesloten systeem en Onze Minister de bij ministeriële regeling te bepalen gegevens die in zijn register zijn opgenomen ten behoeve van het:

- a. sluiten, uitvoeren en beëindigen van een overeenkomst;
- b. overstappen;
- c. verstrekken van facturen, factureringsinformatie, opwekkingsgegevens en verbruiksgegevens;
- d. innen van tarieven;
- e. uitvoeren van de balanceringsverantwoordelijkheid;
- f. uitvoeren van metingen;
- g. uitgeven van garanties van oorsprong;
- h. beheren en onderhouden van systemen;
- i. balanceren;
- j. treffen van voorzieningen en het informeren van aangeslotenen.

3. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder verstrekt ter uitvoering van artikel 4.1, tweede lid, onderdelen b, c en d, [gegevens en processen] de bij ministeriële regeling te bepalen gegevens aan de verzoekende partij.

4. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder verstrekt de gegevens, bedoeld in het tweede en derde lid, middels de faciliteit van de gegevensuitwisselingsentiteit en geeft de gegevensuitwisselingsentiteit ter uitvoering van artikel 4.16 [toegang en uitwisseling] toegang tot zijn register.

Artikel 4.8 gebruiken en verstrekken gegevens beheerder gesloten systeem

1. Een beheerder van een gesloten systeem gebruikt de bij ministeriële regeling te bepalen gegevens die in zijn register zijn opgenomen voor de uitvoering van zijn wettelijke taken met betrekking tot het:

- a. beheren en onderhouden van zijn systeem;
- b. bepalen van tarieven;
- c. uitvoeren van aansluit- en transportovereenkomsten;
- d. transporteren;
- e. beheren en onderhouden van zijn meetinrichtingen;

2. In het geval een aangeslotene op een gesloten systeem een leveringsovereenkomst niet behoort tot de bedrijf van de beheerder van het gesloten systeem en die beheerder niet aan die aangeslotene elektriciteit of gas levert, verstrekt een beheerder van een gesloten systeem aan leveranciers, marktdeelnemers die aggregeren, balanceringsverantwoordelijke partijen, meetverantwoordelijke partijen, Onze Minister en andere systeembeheerders de bij ministeriële regeling te bepalen gegevens die in zijn register zijn opgenomen ten behoeve van het:

- a. sluiten, uitvoeren en beëindigen van een overeenkomst;
- b. overstappen;
- c. verstrekken van facturen, factureringsinformatie, opwekkingsgegevens en verbruiksgegevens;
- d. uitvoeren van de balanceringsverantwoordelijkheid;
- e. uitvoeren van metingen;
- f. uitgeven van garanties van oorsprong en certificaten van oorsprong.

3. Indien het tweede lid van toepassing is, verstrekt een beheerder van een gesloten systeem ter uitvoering van artikel 4.1, tweede lid, onderdelen b, c en d, [gegevens en processen] de bij ministeriële regeling te bepalen gegevens die hij in zijn register heeft opgenomen aan de verzoekende partij.

4. Een beheerder van een gesloten systeem verstrekt de gegevens, bedoeld in het eerste en tweede lid, middels de faciliteit van de gegevensuitwisselingsentiteit en geeft de gegevensuitwisselingsentiteit ter uitvoering van artikel 4.16 [toegang en uitwisseling] toegang tot zijn register.

Opmerking ACM

Tekst van artikel 4.8, tweede lid, loopt niet.

Artikel 4.9 gebruiken en verstrekken gegevens meetverantwoordelijke partij

1. Een meetverantwoordelijke partij verstrekt aan een marktdeelnemer, systeembeheerder en Onze Minister de bij ministeriële regeling te bepalen gegevens die in zijn register zijn opgenomen ten behoeve van het:

- a. sluiten, uitvoeren en beëindigen van een overeenkomst;
- b. overstappen;
- c. verstrekken van facturen, factureringsinformatie, opwekkingsgegevens en verbruiksgegevens;
- d. uitvoeren van de balanceringsverantwoordelijkheid;
- e. uitgeven van garanties van oorsprong en certificaten van oorsprong;
- f. balanceren.

2. Een meetverantwoordelijke partij verstrekt ter uitvoering van artikel 4.1, tweede lid, onderdelen b, c en d, [gegevens en processen] de bij ministeriële regeling te bepalen gegevens die in zijn register zijn opgenomen aan de verzoekende partij.

3. Een meetverantwoordelijke partij verstrekt de gegevens, bedoeld in het eerste en tweede lid, middels de faciliteit van de gegevensuitwisselingsentiteit en geeft de gegevensuitwisselingsentiteit ter uitvoering van artikel 4.16 [toegang en uitwisseling] toegang tot zijn register.

Artikel 4.10 register andere partijen

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen andere partijen worden aangewezen die ter uitvoering van artikel 4.1, tweede lid, [gegevens en processen] een register moeten bijhouden.

2. Bij ministeriële regeling wordt bepaald welke gegevens ten behoeve van welke doelen de aangewezen partij:

- a. in zijn register verzamelt en bewerkt;
- b. ontvangt en in zijn register opneemt;
- c. aan een andere registerbeheerder aanlevert;
- d. gebruikt;
- e. aan welke derde verstrekt.

3. Een aangewezen partij verstrekt de gegevens, bedoeld in het tweede lid, middels de faciliteit van de gegevensuitwisselingsentiteit en geeft de gegevensuitwisselingsentiteit ter uitvoering van artikel 4.16 [toegang en uitwisseling] toegang tot zijn register.

Artikel 4.11 controle van gegevens

1. Bij het ontvangen van gegevens gaat een registerbeheerder de betrouwbaarheid en volledigheid daarvan na en hanteert redelijke procedures voor correctie van gegevens door de partij van wie hij de gegevens heeft ontvangen.

2. Een procedure is redelijk, wanneer dit blijkt uit de aard, inhoud of wijze van totstandkoming daarvan.

3. Bij het beheer van zijn register voert een registerbeheerder een steekproefsgewijze en periodieke controle uit op betrouwbaarheid en volledigheid van de gegevens en hanteert procedures voor correctie van gegevens.

4. Een registerbeheerder bewaart de gegevens die in een register zijn opgenomen gedurende een bij ministeriële regeling vastgestelde termijn. Deze termijn kan verschillend zijn voor verschillende gegevens.

5. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld ter uitvoering van het eerste, tweede en derde lid.

Artikel 4.12 identificatie registerbeheerder

1. Een registerbeheerder neemt passende en evenredige technische en organisatorische maatregelen ter identificatie, authenticatie en autorisatie van degene die op grond van het bepaalde bij of krachtens artikel 4.6 [aanleveren gegevens] gegevens aanlevert.

2. De maatregelen zorgen, gezien de stand van de techniek, voor een niveau van identificatie, authenticatie en autorisatie dat is afgestemd op de risico's die zich voordoen.

Artikel 4.13 gegevensbeveiliging

1. Een registerbeheerder neemt passende en evenredige technische en organisatorische maatregelen om de risico's voor de beveiliging van gegevens die hij op grond van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 4.3 [register transmissie- of distributiesysteembeheerder], 4.4 [register beheerder gesloten systeem], 4.5 [register meetverantwoordelijke partij] en 4.10 [register andere partijen] in een register heeft opgenomen te beheersen.

2. De maatregelen zorgen, gezien de stand van de techniek, voor een niveau van beveiliging dat is afgestemd op de risico's die zich voordoen.

3. Een registerbeheerder neemt passende maatregelen om incidenten die de beveiliging van gegevens bedreigen, te voorkomen en de gevolgen van dergelijke incidenten zo veel mogelijk te beperken.

4. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gegeven met betrekking tot de maatregelen, bedoeld in het eerste, tweede en derde lid.

Opmerkingen ACM bij art 4.12 en 4.13

1) Er wordt niet stilgestaan bij de beveiligingseisen voor de partijen die gegevens aanleveren. De ACM wijst er op dat dit kan leiden tot een zwakke schakel op in de keten.

2) Verder ontbreekt in artikel 4.12 en artikel 4.13 een verplichting om te zorgen voor een veilige verbinding tussen de partijen voor het transport van de gegevens van de partij die gegevens levert aan de registerbeheerder. De ACM vindt het van belang voor de veiligheid van het systeem dat de registerbeheerders ook een plicht opgelegd krijgen om te zorgen voor een veilige verbinding voor het transport van (vertrouwelijke) gegevens.

3) Zoals aangegeven in de hoofdbrief wijst de ACM erop dat de Europese Commissie onlangs een voorstel voor de Network Code for cybersecurity aspects of cross-border electricity flows heeft gedaan. Deze zal naar verwachting nog voor de Energiewet in werking treden en zal ook gevolgen hebben voor de samenloop van het toezicht door het Agentschap Telecom (hierna: AT) en de ACM. Aangezien deze Network Code is gebaseerd op artikel 59 van Elektriciteitsverordening 2019/943 heeft deze rechtstreekse werking en zal de Energiewet hierop moeten aansluiten. De ACM verzoekt EZK om in het wetsvoorstel hier alvast rekening mee te houden.

Artikel 4.14 melden incidenten

1. Een registerbeheerder meldt onverwijld bij de Autoriteit Consument en Markt een inbreuk op de beveiliging van gegevens met aanzienlijke gevolgen voor:

a. de toegang tot en uitwisseling van gegevens;

b. de aangeslotene wiens gegevens het betreft,

tenzij een inbreuk op grond van artikel 10 van de Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen of artikel 33 van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) moet worden gemeld;

2. Een registerbeheerder verstrekt de Autoriteit Consument en Markt op diens verzoek de informatie die nodig is om een gemelde inbreuk op de beveiliging van gegevens te beoordelen.

3. Indien openbaarmaking in het algemeen belang is, kan de Autoriteit Consument en Markt een beveiligingsincident, bedoeld in het eerste lid, openbaar maken of de registerbeheerder verplichten tot openbaarmaking.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld ten aanzien van het bepaalde in dit artikel.

Opmerkingen ACM

1) Zoals aangegeven in de hoofdbrief zal een beveiligingsincident in de energiesector doorgaans betrekking hebben op zowel persoonsgegevens als niet-persoonsgegevens. In dat geval houden zowel de Autoriteit Persoonsgegevens (hierna: AP) als de ACM toezicht. De toezichthouders krijgen te maken met een ingewikkeld afstemmingstraject. Een onderzoek zou immers gelijk moeten lopen om een partij niet onevenredig te belasten. Bovendien is het de vraag of de rechter een dubbele boete gewenst en proportioneel vindt. Het komt ook in andere domeinen voor dat op een bepaalde gedraging verschillende wetgeving van toepassing is en meerdere toezichthouders toezicht kunnen houden. In het geval van de AP en de ACM speelt dit bijvoorbeeld ook bij de Telecommunicatiewet (hierna: Tw). In artikel 18.3, derde lid, Tw is vastgelegd dat de ACM en de AP in het belang van een effectief en efficiënt toezicht op het verwerken van persoonsgegevens afspraken moeten maken in een samenwerkingsprotocol over de wijze van behandeling van aangelegenheden van wederzijds belang. Een oplossing voor de Energiewet zou kunnen zijn dat een soortgelijke bepaling aan artikel 4.14 (en 4.22) wordt toegevoegd, dan wel dat in de artikelsgewijze toelichting hier op gewezen wordt.

2) In het eerste lid staat dat een registerbeheerder "onverwijld" een beveiligingsinbreuk moet melden aan de ACM. De ACM verzoekt EZK in de lagere regelgeving nader toe te lichten wat "onverwijld melden aan de ACM" impliceert voor de termijn waarbinnen de ACM actie moet ondernemen op een dergelijke melding.

Afdeling 4.3 Taken van de gegevensuitwisselingsentiteit

Artikel 4.15 gegevensuitwisselingsentiteit

1. De transmissie- en distributiesysteembeheerders voeren via een samenwerkingsverband gezamenlijk de taken van de gegevensuitwisselingsentiteit uit en richten daartoe een rechtspersoon op.

2. De transmissie- en distributiesysteembeheerders voorzien de gegevensuitwisselingsentiteit van voldoende middelen ter uitvoering van de bij of krachtens de artikelen 4.16 tot en met 4.24 [taken van de gegevensuitwisselingsentiteit] opgedragen taken.

Opmerkingen ACM

1) Zoals aangegeven in de hoofdbrief voorziet de ACM dat zij bij de huidige opzet van de regeling van de gegevensuitwisselingsentiteit (hierna: GUE) in het wetsvoorstel Energiewet tegen een aantal problemen aan zal lopen, die effectief toezicht op de GUE en de door haar uitgevoerde taken belemmeren. Artikel 4.15, eerste lid, legt vast dat de GUE een rechtspersoon is, maar niet dat de GUE ook verantwoordelijk is voor de uitvoering van zijn eigen taken. Dat zijn op basis van dit artikel de 14 verschillende systeembeheerders. Deze constructie is voor de ACM niet uitvoerbaar bij toezicht en handhaving, omdat de GUE kan beargumenteren dat niet zij, maar de gezamenlijke systeembeheerders verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de taken van de GUE en dus ook voor eventuele tekortkomingen daarin. Een zelfde soort problematiek speelt wanneer de ACM informatieverzoeken aan de GUE richt. Voor effectief toezicht is van belang dat de GUE de wettelijke plicht heeft om opvolging te geven aan informatieverzoeken met betrekking tot door haar ontsluitbare gegevens, en daarvoor niet kan doorverwijzen naar de partijen die deze gegevens aanleveren. De ACM zou graag zien dat in dit artikel vastgelegd wordt dat de GUE zelf verantwoordelijk is voor de uitvoering van zijn eigen taken. Voorstel van de ACM is om artikel 4.15, eerste lid, aan te passen met de strekking: "De transmissie- en distributiesysteembeheerders richten gezamenlijk een rechtspersoon voor de gegevensuitwisselingsentiteit op."

2) In het tweede lid staat dat de transmissie- en distributiesysteembeheerders de GUE van voldoende middelen voorzien. Het heeft de voorkeur van de ACM om daarbij vast te leggen op basis van welke verhoudingen de systeembeheerders hieraan bijdragen. Denk aan mogelijke ratio's zoals het aantal aangeslotenen of het geleverde volume energie per systeembeheerder. Voorstel van de ACM is om in artikel 4.15 een bepaling toe te voegen met de strekking: "Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over verhoudingen tussen de financiële bijdragen van de verschillende systeembeheerders aan de gegevensuitwisselingsentiteit"

3) De GUE is een belangrijke rechtspersoon, in de zin dat deze toegang heeft tot de persoonsgegevens van heel Nederland. Zoals ook aangegeven in de brief dient voorkomen te worden dat deze rechtspersoon ná de oprichting op enig moment onder invloed komt van andere partijen dan de systeembeheerders. Voorstel van de ACM is om een derde lid toe te voegen aan artikel 4.15 met als strekking: "De gezamenlijke transmissie- en distributiesysteembeheerders houden te allen tijde de volledige zeggenschap over de gegevensuitwisselingsentiteit."

Artikel 4.16 toegang en uitwisseling

1. De gegevensuitwisselingsentiteit geeft overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens de artikelen 4.7 [gebruiken en verstrekken gegevens transmissie- of distributiesysteembeheerder], 4.8 [gebruiken en verstrekken gegevens beheerder gesloten systeem] en 4.9 [gebruiken en verstrekken gegevens meetverantwoordelijke partij] toegang tot en faciliteert de uitwisseling van de gegevens uit de registers, bedoeld in de artikelen 4.7 [gebruiken en verstrekken gegevens transmissie- of distributiesysteembeheerder], 4.8 [gebruiken en verstrekken gegevens beheerder gesloten systeem], 4.9 [gebruiken en verstrekken gegevens meetverantwoordelijke partij] en 4.10 [register andere partijen].

2. De gegevensuitwisselingsentiteit handelt redelijk, transparant en niet-discriminerend en bevoordeelt niet een transmissie- of distributiesysteembeheerder boven andere partijen.

3. De gegevensuitwisselingsentiteit biedt een faciliteit aan voor de toegang tot en de uitwisseling van gegevens via een elektronisch communicatiesysteem.

4. De gegevensuitwisselingsautoriteit houdt voor de uitvoering van de taak, bedoeld in het eerste lid, een register bij.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over het register, bedoeld in het vierde lid.

Opmerkingen ACM

1) In dit artikel worden de taken van de GUE beschreven. Mogelijk zijn er in de nabije toekomst redenen om deze taakomschrijving aan te vullen. In dat geval voorziet de ACM dat hiervoor de wet moet worden gewijzigd, hetgeen een langdurig traject kan worden. Indien mogelijk geeft de ACM er de voorkeur aan dat het aantal taken op een meer flexibele wijze kan worden uitgebreid bijvoorbeeld via lagere regelgeving.

2) Het heeft de voorkeur van de ACM om in het tweede lid alleen te zeggen: "gegevensuitwisselingsentiteit handelt redelijk, transparant en niet-discriminerend". Dit moet voldoende zijn voor non-discriminatoire handelen. Indien volgens u toch partijen bij naam moeten worden genoemd, dan zouden naast de systeembeheerders met name de infrastructuurbedrijven moeten worden genoemd. Deze kunnen namelijk in concurrentie zijn met andere belanghebbenden. Het expliciet noemen van partijen zou in de artikelsgewijze toelichting kunnen.

Artikel 4.17 procedures voor toegang en uitwisseling

1. De gegevensuitwisselingsentiteit neemt passende en evenredige technische en organisatorische maatregelen om te zorgen voor toegang tot en uitwisseling van gegevens ten behoeve van de verschillende processen, bedoeld in artikel 4.1, tweede lid [gegevens en processen].

2. De gegevensuitwisselingsentiteit hanteert procedures die redelijk, objectief, transparant en niet discriminerend zijn en maakt deze openbaar.

3. De gegevensuitwisselingsentiteit hanteert in ieder geval procedures ten aanzien van toegang, gegevensuitwisseling, gegevensbescherming en gegevensbeveiliging.

4. Een procedure is redelijk, wanneer dit blijkt uit de aard, inhoud of wijze van totstandkoming daarvan.

5. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld waar de procedures aan moeten voldoen.

Opmerkingen ACM

1) Artikel 4.17, eerste lid, is de pendant van artikel 4.12, eerste lid. De uitwerking in het tweede lid van artikel 4.12 over het onderwerp beveiliging ontbreekt echter in artikel 4.17. Voorstel van de ACM is om aan artikel 4.17 een lid toe te voegen, vergelijkbaar met artikel 4.12 tweede lid, zodat beveiliging tegen onbevoegd opvragen van gegevens beter gewaarborgd is.

2) In dit artikel ontbreekt, net in artikel 4.12 en artikel 4.13, een verplichting om te zorgen voor een veilige verbinding tussen de partijen voor het transport van de gegevens. In dit geval tussen de GUE en de partijen die gegevens opvragen. Het is van belang voor de veiligheid van het systeem dat de GUE ook een plicht opgelegd krijgt om te zorgen voor een veilige verbinding voor het transport van (vertrouwelijke) gegevens.

Artikel 4.18 weigeren toegang

De gegevensuitwisselingsentiteit kan een partij die om toegang verzoekt de toegang tot en de uitwisseling van gegevens via een elektronisch communicatiesysteem weigeren indien die partij de procedures, bedoeld in artikel 4.17, niet naleeft.

Artikel 4.19 efficiënte en gemakkelijke toegang

1. De gegevensuitwisselingsentiteit verleent binnen een redelijke termijn op een gemakkelijke wijze toegang tot gegevens ten behoeve van de processen, bedoeld in artikel 4.1, tweede lid [gegevens en processen].

2. De gegevensuitwisselingsentiteit neemt passende en evenredige technische en organisatorische maatregelen om meerdere partijen gelijktijdig toegang tot gegevens te verlenen ten behoeve van de processen, bedoeld in artikel 4.1, tweede lid [gegevens en processen].

3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over een redelijke termijn. Deze termijn kan verschillen voor toegang tot gegevens ten behoeve van verschillende processen.

4. De gegevensuitwisselingsentiteit brengt geen kosten in rekening voor de toegang tot en uitwisseling van gegevens ten behoeve van de processen, bedoeld in artikel 4.1, tweede lid [gegevens en processen].

Artikel 4.20 identificatie gegevensuitwisselingsentiteit

1. De gegevensuitwisselingsentiteit neemt bij het verlenen van toegang tot gegevens passende en evenredige technische en organisatorische maatregelen ter identificatie, authenticatie en autorisatie:

a. van degene aan wie hij toegang verleent, en

b. van de betreffende aangeslotene, eindafnemer, actieve afnemer of invoeder indien de toegang tot gegevens aan een ander is gebaseerd op een verzoek van die aangeslotene, eindafnemer, actieve afnemer of invoeder.

2. De maatregelen zorgen, gezien de stand van de techniek, voor een niveau van identificatie, authenticatie en autorisatie dat is afgestemd op de risico's die zich voordoen.

Artikel 4.21 gegevensbescherming en gegevensbeveiliging

1. De gegevensuitwisselingsentiteit neemt passende en evenredige technische en organisatorische maatregelen om de risico's voor de beveiliging van gegevens die in een register als bedoeld in artikel 4.16, vierde lid, zijn opgenomen en bij het verlenen van toegang de risico's voor de beveiliging van gegevens ten behoeve van de processen, bedoeld in artikel 4.1, tweede lid, [gegevens en processen] te beheersen.
2. De maatregelen zorgen, gezien de stand van de techniek, voor een niveau van beveiliging dat is afgestemd op de risico's die zich voordoen.
3. De gegevensuitwisselingsentiteit neemt passende maatregelen om incidenten die de beveiliging van gegevens bedreigen, te voorkomen en de gevolgen van dergelijke incidenten zo veel mogelijk te beperken.
4. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de maatregelen, bedoeld in het eerste, tweede en derde lid.

Opmerkingen ACM bij artikel 4.20 en 4.21

- 1) In deze artikelen ontbreekt, net in artikel 4.12 en artikel 4.13, een verplichting voor in dit geval de GUE om te zorgen voor een veilige verbinding tussen de partijen voor het transport van de gegevens. In dit geval tussen de GUE en de partijen die gegevens opvragen.
- 2) Zie ook opmerking over de bij artikel 4.13 en 4.14 over nieuwe Network Code for cybersecurity aspects of cross-border electricity flows.

Artikel 4.22 melden incidenten

1. De gegevensuitwisselingsentiteit meldt onverwijld bij de Autoriteit Consument en Markt een inbreuk op de beveiliging van gegevens met aanzienlijke gevolgen voor:
 - a. de toegang tot en uitwisseling van gegevens;
 - b. de aangeslotene wiens gegevens het betreft,tenzij een inbreuk op grond van artikel 10 van de Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen of artikel 33 van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) moet worden gemeld.
2. De gegevensuitwisselingsentiteit verstrekt de Autoriteit Consument en Markt op zijn verzoek de informatie die nodig is om een gemelde inbreuk op de beveiliging van gegevens te beoordelen.
3. Indien openbaarmaking in het algemeen belang is, kan de Autoriteit Consument en Markt een beveiligingsincident als bedoeld in het eerste lid, openbaar maken of de gegevensuitwisselingsentiteit verplichten tot openbaarmaking.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld ten aanzien van het bepaalde in dit artikel.

Opmerking ACM

Zie opmerking bij artikel 4.14 over overlap toezicht van de AP en de ACM bij het niet melden van beveiligingsincidenten.

Artikel 4.23 kwaliteit van de dienstverlening

1. De gegevensuitwisselingsentiteit rapporteert jaarlijks aan de Autoriteit Consument en Markt over de uitvoering van zijn taken en maakt deze rapportage openbaar.
2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de eisen waaraan de rapportage moet voldoen.

Artikel 4.24 klachtenprocedure

1. De gegevensuitwisselingsentiteit voorziet in een transparante en eenvoudige procedure voor de behandeling van klachten van degene die gegevens aanlevert die in een register als bedoeld in artikel 4.16, vierde lid, zijn opgenomen en die toegang vraagt tot gegevens ten behoeve de processen als bedoeld in artikel 4.1, tweede lid [gegevens en processen].

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:

- a. de voorwaarden en inrichting waaraan de klachtenprocedure moet voldoen;
- b. de termijnen die gelden voor de klachtenprocedure.

Opmerkingen ACM

1) De ACM mist in het eerste lid de toevoeging "goedkope interne". (Vergelijkbaar met Artikel 2.9 over de klachtenprocedure bij levering waarin staat dat de leverancier voorziet in een transparante, eenvoudige en *goedkope interne* procedure voor de behandeling van klachten van zijn eindafnemers).

2) Indien in het eerste lid één partij bedoeld wordt (partij die gegevens aanlevert én toegang vraagt) klopt de formulering. Worden hier twee partijen bedoeld, één die gegevens aanlevert en één die toegang vraagt, dan zou de formulering moeten luiden: "[...] zijn opgenomen en degene die toegang vraagt".

Afdeling 4.4 Overleg en afspraken

Artikel 4.25 overleg en afspraken

1. De transmissie- en distributiesysteembeheerders treden in overleg met de overige partijen die voor de processen, bedoeld in artikel 4.1 tweede lid, [gegevens en processen] overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens deze wet gegevens dienen te verzamelen, aanleveren, ontvangen, bewerken, verstrekken of uitwisselen, alsmede met anderen die een belang hebben bij de uitvoering van deze processen, ten einde tot afspraken te komen die nodig zijn voor een effectieve, efficiënte en betrouwbare elektronische uitwisseling van gegevens ten behoeve van voornoemde processen.

2. De gegevensuitwisselingsentiteit draagt zorg voor een effectieve, transparante en niet-discriminerende ondersteuning bij de totstandkoming en invoering van de afspraken.

3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld ter uitvoering van het eerste en tweede lid.

Opmerking ACM

In het verlengde van onze opmerking bij artikel 4.15 zou in artikel 4.25 eerste lid ook duidelijk moeten zijn dat het de GUE is die in overleg treedt met andere partijen en niet de transmissie- en distributiesysteembeheerders afzonderlijk. Voorstel van de ACM is om op te nemen:

"De gegevensuitwisselingsentiteit treedt in overleg met [...]"

Daarbij ziet de ACM, zoals aangegeven in de hoofdbrief, ook een risico dat de ACM niet effectief kan optreden indien marktpartijen waarmee de GUE in overleg treedt er niet in slagen om de privaatrechtelijke afspraken te maken die moeten zorgen voor een efficiënte, effectieve en betrouwbare gegevensuitwisseling. De ACM ziet vanwege het privaatrechtelijke karakter geen mogelijkheden om partijen tot het maken van afspraken te dwingen, indien zij er onderling niet uitkomen. De ACM verzoekt EZK om bij artikel 4.25 duidelijk te maken de GUE de verantwoordelijkheid draagt voor het beheer van het afsprakenstelsel, waaronder het overleg met de partijen uit de sector, en dat de ACM de GUE er op kan aanspreken als deze privaatrechtelijke afspraken onvoldoende zijn voor een efficiënte, effectieve en betrouwbare gegevensuitwisseling.

HOOFDSTUK 5 UITVOERING, TOEZICHT EN HANDHAVING

Afdeling 5.1 Uitvoering door Autoriteit Consument en Markt

Artikel 5.1 aanwijzen regulerende instantie en taken ACM

1. De Autoriteit Consument en Markt is de nationale regulerende instantie, bedoeld in artikel 39, eerste lid, van richtlijn 2009/73 en artikel 57, eerste lid, van richtlijn 2019/944 en uit dien hoofde belast met de taken die aan de nationale regulerende instantie zijn opgedragen bij of krachtens verordening 715/2009, verordening 1227/2011, verordening 2017/1938, verordening 2019/941, verordening 2019/942 en verordening 2019/943.

2. De Autoriteit Consument en Markt is belast met de taken die bij algemene maatregel van bestuur worden vastgesteld:

- a. ter uitvoering van richtlijn 2009/73 en richtlijn 2019/944;
- b. in verband met samenwerking met bevoegde instanties van derde landen.

3. Bij ministeriële regeling kunnen artikelen van EU-verordeningen en EU-besluiten inzake elektriciteit of gas worden aangewezen waarvoor de Autoriteit Consument en Markt de nationale regulerende instantie, de bevoegde instantie of de bevoegde autoriteit is en bevoegd is de in dat kader benodigde besluiten te nemen.

4. De Autoriteit Consument en Markt houdt bij de uitoefening van de haar bij of krachtens deze wet toegekende taken en bevoegdheden rekening met artikel 40 van richtlijn 2009/73 en artikel 58 van richtlijn 2019/944.

Artikel 5.2 jaarlijks verslag ACM

1. De Autoriteit Consument en Markt stelt jaarlijks een verslag op over de uitvoering van de haar bij of krachtens deze wet opgedragen taken. Het verslag bevat een overzicht van de behaalde resultaten en genomen maatregelen.

2. De Autoriteit Consument en Markt zendt het verslag toe aan Onze Minister, Acer en de Europese Commissie.

Artikel 5.3 geschilbeslechting partij-systeembeheerder door ACM

1. Een partij die een geschil heeft met een systeembeheerder over de wijze waarop deze beheerder zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet uitoefent, dan wel aan zijn verplichtingen op grond van deze wet voldoet, kan een klacht bij de Autoriteit Consument en Markt indienen.

2. De Autoriteit Consument en Markt neemt binnen twee maanden na ontvangst van de aanvraag een besluit. In afwijking van artikel 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht kan deze termijn met twee maanden worden verlengd als de Autoriteit Consument en Markt de aanvrager, of de betreffende systeembeheerder om aanvullende gegevens verzoekt. Indien de aanvrager daarmee instemt, kan de Autoriteit Consument en Markt een langere termijn stellen.

3. Het besluit van de Autoriteit Consument en Markt is bindend.

4. Het indienen van een aanvraag als bedoeld in het eerste lid laat onverlet elke mogelijkheid voor de desbetreffende partij een hem ter beschikking staand rechtsmiddel aan te wenden.

Opmerkingen ACM

Uit de formulering van het tweede en vierde lid en uit de artikelsgewijze toelichting blijkt dat een klacht als bedoeld in het eerste lid, wordt beschouwd als een 'aanvraag' in de zin van artikel 1:3, derde lid van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Uit deze bepaling volgt dat onder een aanvraag wordt verstaan het verzoek van een belanghebbende (als bedoeld in artikel 1:2, eerste lid, Awb) om een besluit (als bedoeld in artikel 1:3, eerste lid, Awb) te nemen.

De ACM merkt op dat uit de Europese Energierichtlijnen en de jurisprudentie volgt dat de mogelijkheid om een verzoek om geschilbeslechting als hier bedoeld te doen, niet beperkt mag worden tot partijen die kunnen worden aangemerkt als belanghebbende in de zin van artikel 1:2, eerste lid, Awb. De Europese Energierichtlijnen beperken de mogelijkheid van geschilbeslechting

immers niet tot dit soort belanghebbenden. Ook partijen die geen belanghebbende zijn, moeten op grond van deze richtlijnen een geschil met de systeembeheerder bij de ACM aanhangig kunnen maken. Zie uitspraken van CBb 25 mei 2021, ECLI:NL:CBB:2021:518, CBb van 12 maart 2019: ECLI:NL:CBB:2019:98 en Hof van Justitie EU van 8 oktober 2020 ECLI:EU:C:2020:805. Indien een partij die geen belanghebbende is een verzoek doet, is dat verzoek geen aanvraag in de zin van artikel 1:3, derde lid, Awb. Het gebruik van het begrip 'aanvraag' in het tweede lid en vierde lid, sluit daarom niet aan bij de Europese richtlijnen en de hiervoor genoemde jurisprudentie; deze bepalingen lijken immers ten onrechte de mogelijkheid uit te sluiten dat een niet belanghebbende partij een verzoek om geschilbeslechting indient. De ACM verzoekt u daarom de huidige formulering van de geschilbeslechtigingsbevoegdheid in artikel 51 van de Elektriciteitswet 1998 en 19 Gaswet te handhaven (onder vervanging van de term netbeheerder door systeembeheerder).

Artikel 5.4 geschilbeslechting vraagresponsoor ACM

1. Als de balanceringsverantwoordelijken, bedoeld in artikel 2.39, tweede lid, [vraagresponso en verrekening] een geschil hebben over de financiële compensatie of de voorwaarden voor aanpassing van de het elektriciteitsprogramma als gevolg van de vraagresponso of de uitwisseling van relevante gegevens, over de vergoeding van eventuele onbalanskosten die hierdoor ontstaan en de uitwisseling van relevante gegevens kan elk van de marktdeelnemers een klacht bij de Autoriteit Consument en Markt indienen.

2. Het besluit van de Autoriteit Consument en Markt is bindend.

3. Het indienen van een klacht als bedoeld in het eerste lid laat onverlet elke mogelijkheid voor de desbetreffende partij een hem ter beschikking staand rechtsmiddel aan te wenden.

Opmerkingen ACM

In de MvT (artikelsgewijs) is opgemerkt dat de regels over het in behandeling nemen van een aanvraag in de zin van de Awb van toepassing zijn, *evenals bij geschilbeslechting in het kader van de taakuitvoering door de systeembeheerder*. De ACM verzoekt u dit in het licht van haar opmerking bij artikel 5.3 aan te passen.

Artikel 5.5 grensoverschrijdende geschillen

In het geval van een landsgrensoverschrijdend geschil is de Autoriteit Consument en Markt onbevoegd te beslissen op een aanvraag als bedoeld in de artikelen 5.3 [geschilbeslechting partij-systeembeheerder door ACM] en 5.4 [geschilbeslechting vraagresponso door ACM], als de systeembeheerder waartegen de klacht is gericht onder de rechtsmacht van een andere lidstaat van de Europese Unie valt, dan wel, voor zover het betreft een interconnectorbeheerder voor gas, onder de rechtsmacht van een ander land valt.

Afdeling 5.2 Uitvoering door Onze Minister

Artikel 5.6 aanwijzen minister als bevoegde instantie

1. Onze Minister is de bevoegde instantie, bedoeld in artikel 3, tweede lid, van verordening 2017/1938.

2. Onze Minister is belast met de taak, bedoeld in artikel 5, eerste lid, van verordening 2017/1938.

3. Onze Minister is de bevoegde instantie, bedoeld in artikel 3, eerste lid, van verordening 2019/941.

4. Onze Minister is belast met de taken die bij algemene maatregel van bestuur worden vastgesteld:

a. ter uitvoering van richtlijn 2009/73 en richtlijn 2019/944;

b. in verband met samenwerking met derde landen.

Artikel 5.7 voorzieningen i.v.m. capaciteit

1. Indien naar het oordeel van de Autoriteit Consument en Markt blijkt dat een transmissie- of distributiesysteembeheerder in onvoldoende mate of niet op een doelmatige wijze kan of zal kunnen voorzien in het door hem te bereiken niveau van de kwaliteit van zijn transportdienst of de totale behoefte aan capaciteit voor het transport van elektriciteit of gas over de door hem beheerde systemen, meldt zij zulks na overleg met de desbetreffende beheerder aan Onze Minister.

2. Nadat Onze Minister een melding heeft ontvangen, kan hij aan de desbetreffende beheerder opdragen voorzieningen te treffen teneinde zeker te stellen dat het transport van elektriciteit of gas in voldoende mate of op een doelmatige wijze plaatsvindt.

Opmerking ACM

De ACM merkt op dat dit artikel zowel capaciteit als kwaliteit betreft, maar in de titel is alleen capaciteit genoemd.

Artikel 5.8 maatregelen functioneren transmissie- of distributiesysteembeheerder

1. Indien Onze Minister vaststelt dat een transmissie- of distributiesysteembeheerder niet meer voldoet aan de eisen om te worden aangewezen, kan hij de desbetreffende beheerder opdragen door hem noodzakelijk geachte voorzieningen te treffen.

2. Indien een transmissie- of distributiesysteembeheerder niet voldoet aan een opdracht als bedoeld in het eerste lid, indien Onze Minister vaststelt dat opdrachten, bedoeld in artikel 5.7, tweede lid, [voorzieningen i.v.m. capaciteit] niet worden uitgevoerd of indien naar zijn oordeel door de bedrijfsvoering van deze beheerder de continuïteit of de betrouwbaarheid van de elektriciteits- of gasvoorziening in gevaar komt en onverwijld ingrijpen noodzakelijk is, kan Onze Minister de aanwijzing van de desbetreffende beheerder vervallen verklaren en uiterlijk op de dag waarop die aanwijzing vervalt een andere rechtspersoon als transmissie- of distributiesysteembeheerder aanwijzen.

Artikel 5.9 aanwijzing stille curator

1. Indien naar het oordeel van Onze Minister door de bedrijfsvoering van een transmissie- of distributiesysteembeheerder de continuïteit of de betrouwbaarheid van de leveringszekerheid of de voorzieningszekerheid in gevaar komt en onverwijld ingrijpen noodzakelijk is, kan Onze Minister de desbetreffende beheerder aanzeggen dat hij vanaf een bepaald tijdstip voor een bepaalde termijn de opdrachten dient op te volgen die aan hem worden verstrekt door een door Onze Minister aangewezen persoon.

2. Bij de aanzegging geeft Onze Minister aan ter bescherming van welk belang de aanzegging geschiedt. Bij de aanzegging kunnen voorschriften en beperkingen worden gesteld aan de te geven opdrachten. De aangewezen persoon verstrekt uitsluitend opdrachten ter bescherming van het aangegeven belang.

3. De transmissie- of distributiesysteembeheerder verschaft de door Onze Minister aangewezen persoon desgevraagd alle medewerking.

4. Voor schade ten gevolge van handelingen die zijn verricht in strijd met een opdracht als bedoeld in het eerste lid, zijn bestuurders van de transmissie- of distributiesysteembeheerder persoonlijk aansprakelijk.

Opmerking ACM

Uit de formuleringen van dit artikel volgt dat de Minister alleen bij een (aangewezen) transmissie- of distributiesysteembeheerder een stille curator kan aanwijzen. In haar commentaar bij artikel 3.1 heeft de ACM opgemerkt, dat de mogelijkheid om dat ook te doen bij een eigenaar van een systeem waarvoor (nog) geen beheerder is aangewezen, nuttig kan zijn. Bijvoorbeeld wanneer de betrouwbaarheid van de leveringszekerheid of de veiligheid op dat systeem acuut gevaar lopen, of wanneer een eigenaar weigert mee te werken aan de (ambtshalve) aanwijzing van een beheerder voor zijn systeem en de daaropvolgende overdracht van de eigendom en het beheer van dat

stelsel aan de aangewezen beheerder. In dat laatste geval kan de aanwijzing van een stille curator in een patstelling die ontstaat door gebrek aan medewerking aan de zijde van de eigenaar van een stelsel, doorbreken. De ACM verzoekt u daarom in het wetsvoorstel mogelijk te maken dat de Minister ook bij een eigenaar als bedoeld in 3.9 van dit wetsvoorstel een stille curator kan aanwijzen.

Artikel 5.9a ambtshalve aanwijzing

1. Onze Minister kan een beheerder voor een transmissie- of distributiesysteem aanwijzen, als:
 - a. niet binnen vier weken na het aanleggen van dat stelsel of binnen vier weken na verkrijging van een stelsel, een aanvraag als bedoeld in artikel 3.4, eerste lid, [certificering] is ingediend,
 - b. niet binnen vier weken na een besluit tot certificering als bedoeld in artikel 3.4, eerste lid, [certificering], een aanvraag als bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, onderdeel a, c, e of f, [aanwijzen beheerders door Minister] is ingediend, of
 - c. een aanwijzing ingevolge artikel 3.8, tweede lid, is ingetrokken.
2. Voor zover ten aanzien van de aan te wijzen beheerder geen besluit tot certificering als bedoeld in artikel 3.4, eerste lid, [certificering] is genomen, wijst Onze Minister de beheerder niet eerder aan dan nadat de Autoriteit Consument en Markt ten aanzien van die beheerder een besluit tot certificering heeft genomen. De aan te wijzen beheerder dient hiertoe op verzoek van Onze Minister een aanvraag in.
3. Uiterlijk op de dag waarop een beschikking tot aanwijzing als bedoeld in het eerste lid in werking treedt, draagt de rechtspersoon die eigenaar is van of die alle aandelen heeft in de rechtspersoon die eigenaar is van het distributiesysteem de eigendom van dat stelsel over aan de aangewezen nieuwe beheerder.
4. De overdracht van de eigendom, bedoeld in het derde lid, geschiedt tegen verrichting van een tegenprestatie waarvan de waarde uiterlijk op de in dat lid bedoelde dag is vastgesteld en die ten hoogste de opbrengst vertegenwoordigt van de exploitatie van het stelsel, zoals deze op basis van algemene bedrijfseconomische uitgangspunten kan worden afgeleid van de door de Autoriteit Consument en Markt in de daaraan voorafgaande periode van vijf jaar vastgestelde tarieven met betrekking tot het stelselbeheer. Deze tegenprestatie kan zowel bestaan uit een periodieke uitkering als uit een bedrag ineens.
5. Indien de tegenprestatie, bedoeld in het vierde lid, niet kan worden afgeleid uit de vastgestelde tarieven, kan de tegenprestatie worden vastgesteld volgens bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen regels.
6. Aan de vaststelling van de tegenprestatie, bedoeld in het vierde en vijfde lid, verlenen degene die de eigendom van het stelsel overdraagt en degene die deze eigendom overneemt, voor zover nodig hun medewerking.

Opmerkingen ACM

Uit het derde lid volgt dat na ambtshalve aanwijzing de eigenaar van het distributiesysteem de eigendom van dit stelsel moet overdragen aan de aangewezen nieuwe beheerder. Onder de bestaande wetgeving is deze verplichting beperkt tot de economische eigendom. De ACM verwelkomt deze wijziging, omdat hiermee wordt voorkomen dat de aangewezen, publieke distributiesysteembeheerder een stelsel moet beheren waarvan de juridische eigendom achterblijft bij een private eigenaar. Zoals in de UHT-hoofdbrief opgemerkt, lijkt dat een recept voor problemen, omdat de belangen van de private eigenaar en de aangewezen distributiesysteembeheerder niet (altijd) gelijk lopen.

De ACM vraagt zich wel af of de overdracht van de juridische eigendom met dit artikel goed is geregeld en kan worden afgedwongen, nu de regeling die het vierde lid geeft voor de vergoeding die de eigenaar van het stelsel voor de overdracht ontvangt, ongewijzigd is gebleven. Daarmee is de voorgeschreven vaststelling van deze vergoeding nog gebaseerd op de overdracht van de economische eigendom en mogelijk niet adequaat als regeling om de vergoeding te bepalen voor de overdracht van de volledige eigendom. De ACM verzoekt u de wet zo aan te passen, dat verzekerd is dat de vergoeding die de eigenaar van het net ontvangt adequaat is voor de overdracht van de volledige eigendom.

Daarnaast merkt de ACM op dat het derde lid alleen de overdracht aan een distributiesysteembeheerder regelt, terwijl volgens de ACM in het geval de ambtshalve aanwijzing betrekking heeft op een transmissiesysteem, overdracht aan de transmissiesysteembeheerder evengoed dient plaats te vinden.

Artikel 5.10 beschermingsmaatregelen energiemarkt

1. Onze Minister kan een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas bij een plotselinge crisis op de energiemarkt of wanneer de fysieke veiligheid van personen, de veiligheid of betrouwbaarheid van apparatuur of installaties of de systeemintegriteit worden bedreigd, opdragen maatregelen als bedoeld in artikel 46 van richtlijn 2009/73 te nemen.

2. Indien een transmissiesysteembeheerder voor gas maatregelen neemt, maakt hij geen onderscheid tussen landgrensoverschrijdende en niet-landgrensoverschrijdende overeenkomsten inzake het transport van gas. De transmissiesysteembeheerder neemt de maatregelen op basis van door hem vooraf gedefinieerde criteria met betrekking tot het beheer van onbalans die in nauw overleg met de buitenlandse transmissiesysteembeheerders worden vastgesteld.

3. Een aangeslotene of marktdeelnemer verleent de benodigde medewerking aan de uitvoering van de maatregelen.

Artikel 5.11 grondslag eventuele reserve

1. Onze Minister kan de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit opdragen een strategische reserve in te richten als bedoeld in artikel 21, derde lid, van verordening 2019/943.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de strategische reserve, ter uitvoering van artikel 22, tweede lid, van die verordening.

Artikel 5.12 analyse leveringszekerheid en voorzieningszekerheid

1. Onze Minister verzamelt en analyseert systematisch inlichtingen en gegevens met betrekking tot de leveringszekerheid en de voorzieningszekerheid.

2. Onze Minister stelt periodiek een verslag op voor elektriciteit of gas waarin hij zijn bevindingen en de getroffen of voorgenomen maatregelen vastlegt.

3. Onze Minister kan een transmissiesysteembeheerder de taak opdragen werkzaamheden te verrichten ter uitvoering van het eerste lid.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld:

a. over de inhoud van de gegevens, bedoeld in het eerste lid;

b. over de inhoud van een verslag, het proces van opstellen van een verslag, de frequentie van het opstellen en de datum waarvoor dit verslag wordt vastgesteld;

c. over de wijze waarop bekendheid wordt gegeven aan een verslag.

Artikel 5.13 subsidie transmissiesysteem voor elektriciteit op zee

1. Onze Minister kan een subsidie verstrekken aan een transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee ter dekking van de door de Autoriteit Consument en Markt op grond van artikel 3.115a [bekostiging niet-tariefgeruleerde taken transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee] vastgestelde toegestane vergoeding voor de uitvoering van de aan hem opgedragen taken, met uitzondering van de taken bedoeld in artikel 3.115, eerste lid [bekostiging tariefgeruleerde taken transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee].

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over het verstrekken van de subsidie.

Artikel 5.14 nadeelcompensatie

1. Onze Minister kan een eindafnemer als bedoeld in artikel 2.62, eerste lid, [verbod onttrekken laagcalorisch gas grootste eindafnemers] een vergoeding toekennen indien het verbod, bedoeld in dat artikel, voor die eindafnemer schade veroorzaakt die uitgaat boven het normale maatschappelijke risico en die de eindafnemer in vergelijking met anderen onevenredig zwaar treft.

2. Schade blijft in elk geval voor rekening van de eindafnemer voor zover:

- a. hij het risico van het ontstaan van de schade heeft aanvaard;
 - b. hij de schade had kunnen beperken door binnen redelijke grenzen maatregelen te nemen, die tot voorkoming of vermindering van de schade hadden kunnen leiden;
 - c. de schade anderszins het gevolg is van een omstandigheid die aan de aanvrager kan worden toegerekend, of
 - d. de vergoeding van de schade anderszins is verzekerd.
3. Indien het verbod, bedoeld in artikel 2.62, eerste lid, [verbod onttrekken laagcalorisch gas grootste eindafnemers] tevens voordeel voor de eindafnemer heeft opgeleverd, wordt dit bij de vaststelling van de te vergoeden schade in aanmerking genomen.
4. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld die betrekking hebben op:
- a. het moment waarop de vergoeding kan worden aangevraagd;
 - b. de gegevens die bij een aanvraag worden overgelegd;
 - c. de termijn voor het geven van een beslissing op een aanvraag.

Artikel 5.15 aanwijzen rechtspersoon

1. Onze Minister wijst een rechtspersoon aan voor de taak, bedoeld in het tweede lid.
2. De rechtspersoon, aangewezen op grond van het eerste lid, is verplicht de transmissiesysteembeheerder voor gas een aanbod met redelijke tarieven en voorwaarden te doen tot levering aan de door de transmissiesysteembeheerder voor gas ter uitvoering van zijn wettelijke taken benodigde hoeveelheden gas in de door hem gevraagde hoeveelheden en op de door hem gewenste tijdstippen.

Afdeling 5.3 Toezicht op de naleving

Artikel 5.16 toezicht op naleving door ACM

- De Autoriteit Consument en Markt is belast met het toezicht op de naleving van het bepaalde:
- a. bij of krachtens deze wet, met uitzondering van artikelen 2.40, eerste lid, [balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit], 2.41, eerste lid, [balanceringsverantwoordelijke voor gas] 2.44, eerste lid, [beschikken over een meetinrichting] en 2.48, eerste lid, [actief zijn meetverantwoordelijke partij] en de artikelen, genoemd in artikel 5.17, eerste lid [toezicht op naleving door Onze Minister];
 - b. bij of krachtens verordening 715/2009, verordening 1227/2011, verordening 347/2013, verordening 2017/1938, verordening 2019/941, verordening 2019/942 en verordening 2019/943.

Opmerkingen ACM

De ACM merkt op dat artikel 3.87 (schadevergoedingsregeling transmissiesysteembeheerder elektriciteit op zee) ook van het toezicht door de ACM moet worden uitgezonderd. Dit artikel geeft immers een regeling van privaatrechtelijke rechten en verplichtingen inzake aansprakelijkheid voor schade.

Artikel 5.17 toezicht op naleving door Onze Minister

1. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 3.22, derde of vierde [bevoordeling eigen infrastructuurbedrijven], 3.67 [transporttaak gas uit kleine velden] tot en met 3.70 [omschakeltaak], 5.7, tweede lid [voorzieningen i.v.m. capaciteit], 5.8 [maatregelen functioneren transmissie- of distributiesysteembeheerder], 5.9 [aanwijzing stille curator], 5.9a [ambtshalve aanwijzing] en 5.15 [aanwijzen rechtspersoon], zijn belast de bij besluit van Onze Minister aangewezen ambtenaren.
2. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens artikel 3.74 [KBS en calamiteitenplan], voor zover het onderwerpen betreffen die samenhangen met de kwaliteit van systemen met als doel het voorkomen van ongevallen, voorvallen en schade met betrekking tot gas, zijn mede belast de bij besluit van Onze Minister aangewezen ambtenaren.

Opmerkingen ACM

Het valt de ACM op dat artikel 3.22 derde lid is opgenomen in lid 1 van artikel 5.17. Ingevolge dit artikel zijn transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders verplicht de ACM een overzicht te verstrekken van de door hen gesloten overeenkomsten met betrekking tot het verrichten van diensten ten behoeve van het systeembeheer met een infrastructuurbedrijf waarmee zij een infrastructuurgroep vormen. Is het de bedoeling dat door de Minister aangewezen ambtenaren met het toezicht op de naleving van dit artikel zijn belast en niet de ACM? Het valt de ACM voorts op dat het toezicht op de technische eisen voor het transport van gas, die onder huidige Gaswet op basis van artikel 11 Gaswet zijn opgenomen in de Regeling Gaskwaliteit, op basis van dit wetsvoorstel niet langer aan de Minister wordt opgedragen. De basis voor het stellen van deze eisen is in het wetsvoorstel Energiewet opgenomen in artikel 3.46, eerste lid. Het toezicht daarop verschuift op basis van artikel 5.16 van het wetsvoorstel naar de ACM. Deze verschuiving wordt in de toelichting op het wetsvoorstel niet toegelicht. De ACM vraagt zich daarom af of dit een bewuste keuze is. Als dat een bewuste keuze is, dan vraagt de ACM om deze keuze in de MvT toe te lichten.

De ACM merkt voorts op dat in de artikelsgewijze toelichting wordt gesproken over een catalogus van artikelen die verdeeld zijn over onderdeel a en b. Onderdeel a betreft artikelen die exclusief aan de Minister zijn toegewezen. Onderdeel b betreft artikelen waarvan het toezicht aan de Minister en de ACM gezamenlijk is opgedragen. De ACM meent dat met onderdelen a en b is bedoeld het eerste respectievelijk het tweede lid.

Ten slotte merkt de ACM op dat het tweede lid het toezicht op de naleving van het KBS en het calamiteitenplan *mede* aan de door de Minister aangewezen ambtenaren (in de praktijk de ambtenaren werkzaam bij het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) opdraagt, '*voor zover het onderwerpen betreffen die samenhangen met de kwaliteit van systemen met als doel het voorkomen van ongevallen, voorvallen en schade met betrekking tot gas*'. De ACM vraagt zich af of het, omwille van duidelijkheid over de bevoegdheid van SodM, niet aanbeveling verdient om aan het artikel toe te voegen dat de bepalingen die dat betreffen, in lagere regelgeving worden aangewezen. Dit om te voorkomen dat discussie ontstaat over de vraag of voldaan is aan de voorwaarde waaronder SodM op basis van het tweede lid bevoegd is om toezicht te houden. De ACM beziet bij de uitwerking van de lagere regelgeving op basis van 3.74 graag in nader overleg met uw ministerie en SodM hoe deze bevoegdheidstoedeling uitwerkt, en of dit voor alle partijen goed werkbaar is.

Afdeling 5.4 Handhaving

Artikel 5.18 last onder dwangsom

1. De Autoriteit Consument en Markt kan een last onder dwangsom opleggen in geval van overtreding van het bepaalde bij of krachtens de voorschriften waarvoor het toezicht op de naleving aan haar is opgedragen krachtens artikel 5.16 [toezicht op naleving door ACM].

2. Onze Minister kan een last onder dwangsom opleggen in geval van overtreding van het bepaalde bij of krachtens de voorschriften waarvoor het toezicht op de naleving aan hem is opgedragen krachtens artikel 5.17 [toezicht op naleving door Onze Minister].

3. Bij gebreke van volledige betaling binnen de gestelde termijn kan Onze Minister de door hem opgelegde verschuldigde dwangsom invorderen bij dwangbevel.

Artikel 5.19 bindende gedragslijn en bindende aanwijzing

1. De Autoriteit Consument en Markt kan een bindende gedragslijn opleggen in verband met de naleving van voorschriften waarvoor het toezicht op de naleving aan haar is opgedragen krachtens artikel 5.16 [toezicht op naleving door ACM].

2. Onze Minister kan een bindende aanwijzing geven of een bindende gedragslijn opleggen in verband met:

a. de naleving van voorschriften waarvoor het toezicht op de naleving aan hem is opgedragen krachtens artikel 5.17 [toezicht op naleving door Onze Minister];

b. de uitvoering van artikel 3.25, voor zover het gaat om de bescherming van het transmissie- of distributiesysteem tegen invloeden van buitenaf.

3. Onze Minister kan een bindende gedragslijn opleggen in verband met de uitvoering van artikel 3.32, tweede lid, [toets investeringsplan] een transmissie- of distributiesysteembeheerder.

Artikel 5.20 bestuurlijke boete

1. De Autoriteit Consument en Markt of Onze Minister kan, voor zover deze belast is met het toezicht op de naleving van deze artikelen, de overtreder per overtreding een bestuurlijke boete opleggen in geval van overtreding van:

a. het bepaalde bij of krachtens de artikelen:

1°. (gereserveerd)

2°. 2.5 [energiegemeenschap], 2.25, tweede lid [faillissementsregime], 2.27, vijfde lid [innen tarieven], 2.29 [doorzendplicht klachten], 2.50, eerste lid [controlesystematiek meetinrichtingen], 2.55 [rapportageverplichting meetverantwoordelijke partij], 2.61, eerste en tweede lid [maximaal verbruik laagcalorisch gas], 2.62, eerste lid [verbod onttrekken laagcalorisch gas grootste eindafnemers], 2.64, vijfde lid [onthefing verbodsbepalingen laagcalorisch gas], 2.66 [monopolie en wettelijke taken en uitzonderingen];

3°. 3.4, vierde lid [certificering ACM], 3.9, tweede en derde lid [directe lijn], 3.16 [nalevingsprogramma], 3.22, derde en vierde lid [bevoordeling eigen infrastructuurbedrijven], 3.27, eerste en vierde lid en vijfde lid, onderdelen b en d [uitverkoop en verkabeling], 3.42 [toegang meetverantwoordelijke partij], 3.49, vierde lid [balancing gas], 3.51 [informatieverstrekking], 3.52, derde lid [administratief uitschakelen communicatiefunctie], 3.54, eerste lid [controlesystematiek meetinrichtingen], 3.55 [nadere regels meetinrichtingen], 3.58, eerste lid [controlesystematiek meetinrichtingen], 3.63 [vaststellen hernieuwbare energiebronnen of WKK], 3.66, eerste en derde lid [raming Groningerveld], 3.69 [verstrekken inlichtingen], 3.72, derde en vijfde lid [rapportageplicht], 3.76 [bijhouden gegevens], 3.79, onderdelen a, b en c, [delegatiegrondslag tbv aangeslotenen], 3.81 [technische overeenkomsten interconnectoren], 3.89, vijfde lid [overeenkomstige toepassing interconnectorbeheerders], 3.110, derde lid [inwerkingtreding en publicatie tarieven], 3.112, vierde lid [tarieven tijdelijke taken], 3.114, derde lid [tarieven LNG-beheerder], 3.116, vierde lid [hanteren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders] 3.119, derde lid, voor zover het een overtreding van artikel 3.116, vierde lid, betreft [hanteren methoden of voorwaarden beheerders bijzondere systemen], 3.120, vijfde lid [goedkeuren methoden en voorwaarden beheerders bijzondere systemen];

4°. 4.2, eerste en derde lid [controle bij verzamelen gegevens], 4.23 [kwaliteit dienstverlening];

5°. 5.21, eerste en tweede lid [verstrekken gegevens aan minister], 5.22 [delegatiegrondslag gegevens], 5.25 [verstrekken gegevens aan Europese Commissie];

6°. 8, 9 en 15 van verordening 1227/2011;

b. de in de artikelen 3.85 [overeenkomstige toepassing transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee], 3.89 [overeenkomstige toepassing interconnectorbeheerders], eerste tot en met derde lid, en 3.103 [overeenkomstige toepassing beheerder gesloten systeem] genoemde artikelen, voor zover de daar genoemde artikelen zijn opgenomen in onderdeel a;

c. het bepaalde bij of krachtens de artikelen:

1°. (gereserveerd)

2°. 2.3 [meer marktdeelnemers op één aansluiting], 2.4, eerste lid [alg. bepalingen marktdeelnemers], 2.6 [voorwaarden leveranciers], 2.7 [leveringsovereenkomst en leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel], 2.8 [factureren en informeren], 2.9 [klachtenprocedure], 2.10 [dynamische prijzen], 2.14 [geschillenbeslechting], 2.15 [eindafrekening], 2.16 [overstappen], 2.17 [opzegvergoeding huishoudelijke eindafnemer, micro en kleine onderneming], 2.18 [overstappen huishoudelijke eindafnemer, micro en kleine onderneming], 2.19, eerste lid [vergunningsplicht], 2.20, eerste, tweede en vierde lid [voorwaarden, aanvragen en verlenen vergunning], 2.21, tweede lid [wijzigen en intrekken], 2.24 [leveringsplicht], 2.25, eerste lid [faillissementsregime], 2.26 [voorkomen opzeggen bij betalingsachterstanden], 2.27, eerste, vierde en zesde lid [innen tarieven], 2.28 [informatie over aansluit- en transportovereenkomst], 2.30, eerste tot en met vijfde lid [saldere elektriciteit], 2.31, eerste en tweede lid [bewaren gegevens], 2.33 [aggregatieovereenkomsten], 2.34 [factureren en informeren], 2.36 [eindafrekening], 2.37 [opzegvergoeding], 2.38, [overstappen],

2.39, eerste tot en met vierde lid [vraagrespons en verrekening], 2.40, tweede, derde en vijfde lid [balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit], 2.41, tweede lid [balanceringsverantwoordelijke gas], 2.43 [overstappen], 2.44, tweede lid, onderdelen b en c [beschikken over meetinrichting], 2.47, eerste en derde lid [meten bij kleine aansluitingen zonder communicatiefaciliteit], 2.48, derde lid [actief zijn MVP], 2.49 [verplichtingen meetverantwoordelijke partijen], 2.51, eerste, derde en vierde lid [erkenningplicht], 2.52, eerste en derde lid [aanvragen en verlenen erkenning door ACM], 2.58 [afboeken GvO's door leverancier], 2.60, tweede lid, onderdelen a, d en f, [nadere regels GvO's], 2.67, tweede en vierde lid [vergelijkingsinstrument],;

3°. 3.1 [verplichting eigenaar systemen], 3.10, eerste tot en met vierde en zevende lid [groepsverbod], 3.11 [statuten transmissiesysteembeheerder], 3.12 [statuten distributiesysteembeheerder], 3.13 [verbod beschikbaar stellen systeem voor financiële middelen], 3.17 [uitvoering en uitbesteding werkzaamheden], 3.18 [bescherming vitale processen], 3.19 [handelingen en activiteiten infrastructuurgroep of infrastructuurbedrijf], 3.20 [andere handelingen of activiteiten infrastructuurbedrijf], 3.21 [aandelen infrastructuurbedrijf], 3.22, eerste en tweede lid [beoordeling eigen infrastructuurbedrijven], 3.23 [algemene bepaling transmissie- en distributiesysteembeheerder in verhouding tot Europees recht], 3.24 [handelen en samenwerken transmissie- of distributiesysteembeheerder], 3.25 [beheer- en ontwikkeltaak], 3.26 [N-1], 3.28 [opslag door transmissie- en distributiesysteembeheerders], 3.30, derde lid en vierde lid, onderdelen b en c [onthefing elektriciteitsopslag- of elektriciteitsomzettingfaciliteit], 3.31 [investeringsplan], 3.32, eerste, vierde en vijfde lid [procedure investeringsplan], 3.33, eerste en tweede lid, onderdelen b, c, d, e, f en g, [nadere regels investeringsplan], 3.34, eerste lid [aankoop NFOD elektriciteit], 3.35 [gebiedsindeling transmissie- en distributiesysteembeheerders], 3.36, eerste tot en met zesde lid [aansluitaak e], 3.37 [vrije aanleg en verwijdering aansluitingen], 3.38, eerste tot en met zevende lid [aansluitaak gas], 3.40, eerste tot en met derde lid [in gebruik geven, beheren, onderhouden, afsluiten en verwijderen van aansluitingen], 3.41 [overdrachts- en allocatiepunten], 3.43, eerste tot en met zesde lid [transporttaak elektriciteit], 3.44, eerste en vierde lid, onderdeel d [congestiebeheers- of systeembeheersdiensten], 3.45, eerste, tweede, derde en vijfde [transporttaak gas], 3.46 [invoed- en afleverspecificaties], 3.47 [aankoop systeemverliezen], 3.48, [balanceren elektriciteit], 3.49, eerste, tweede en derde lid [balanceren gas], 3.50 [ter beschikking stellen meetinrichting dsb], 3.52, eerste en tweede lid [administratief uitschakelen communicatiefunctie], 3.53 [eisen aan meetinrichting dsb], 3.56 [meetinrichtingen GTS], 3.57 [eisen aan meetinrichtingen GTS], 3.59 [collecteren meetgegevens dsb], 3.60 [collecteren meetgegevens bijzondere situaties], 3.61 [collecteren meetgegevens GTS], 3.62 verordening risicoparaatheid en leveringszekerheid voor gas], 3.64 [pieklevering bij extreme koude], 3.65 [kwaliteitsconversie gas], 3.70 [omschakeltaak], 3.73, eerste en derde lid [tijdelijke taken], 3.74, [kwaliteitsborgingssysteem en calamiteitenplan], 3.75 [financiële bepaling], 3.77 [bescherming en verstrekking van informatie], 3.78, eerste, tweede en vierde lid [passieve en actieve openbaarmaking], 3.79, onderdelen d en e [delegatiegrondslag], 3.80 [beoordeling stadsverwarmings- en koelingssystemen], 3.83, derde lid [ontwikkelkader transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee], 3.84 [algemene bepaling transmissiesysteembeheerder op zee in verhouding tot Europees recht], 3.85 [overeenkomstige toepassing transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee], 3.86 [aansluitaak en transporttaak], 3.88 [algemene bepaling interconnectorbeheerder in verhouding tot Europees recht], 3.90 [algemene bepaling LNG-beheerder in verhouding tot Europees recht], 3.91 [algemene eisen handelen LNG-beheerder], 3.92 [beheer- en ontwikkeltaak LNG-beheerder], 3.93, eerste lid [gereguleerde toegang LNG-systeem], 3.94 [bescherming en verstrekking van informatie door LNG-beheerder], 3.95 [afzonderlijke boekhouding], 3.96 [algemene bepaling gasopslagbeheerder in verhouding tot Europees recht], 3.97 [algemene eisen handelen gasopslagbeheerder], 3.98 [beheer- en ontwikkeltaak gasopslagsysteem], 3.99 [onderhandelde toegang gasopslagsysteem], 3.100 [bescherming en verstrekking van informatie door gasopslagbeheerder], 3.101 [boekhouding], 3.102 [onafhankelijkheid beheerder gasopslag], 3.105, eerste, tweede en vierde lid [algemene bepalingen tarieven], 3.113, eerste lid [tarieven beheerder gesloten systeem], 3.114, eerste lid [tarieven LNG-beheerder], 3.115, eerste lid [bekostiging tariefgereguleerde taken transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee], 3.116, eerste lid [hanteren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders], 3.119, eerste en tweede lid [hanteren methoden of voorwaarden beheerders bijzondere systemen], 3.121, vierde lid [onthefing methoden en voorwaarden], 3.122, eerste lid [algemene voorwaarden], 3.123 [eisen

overeenkomsten met transmissie- en distributiesysteembeheerders], 3.126, derde, vierde en zesde lid [voorschriften ontheffing];

4°. 4.1, derde lid, [gegevens en processen], 4.3 [register transmissie- en distributiesysteembeheerder], 4.4 [register beheerder gesloten systeem], 4.5 [register MVP], 4.6 [aanleveren gegevens], 4.7 [gebruiken en verstrekken gegevens transmissie- of distributiesysteembeheerder], 4.8 [gebruiken en verstrekken gegevens beheerder gesloten systeem], 4.9 [gebruiken en verstrekken gegevens MVP's], 4.10 [register andere partijen], 4.11 [controle van gegevens], 4.12 [identificatie], 4.13 [gegevensbeveiliging], 4.14, eerste, tweede en vierde lid [melden incidenten], 4.15 [gegevensuitwisselingsentiteit], 4.16 [toegang en uitwisseling], 4.17 [procedure voor toegang en uitwisseling], 4.19 [efficiënte en gemakkelijke toegang], 4.20 [identificatie], 4.21 [gegevensbescherming en gegevensbeveiliging], 4.22, eerste, tweede en vierde lid [melden incidenten], 4.24 [klachtenprocedure], 4.25, [overleg en afspraken];

5°. 6.9;

6°. de artikelen 3, 4 en 5 van verordening 1227/2011;

d. de in de artikelen 3.85 [overeenkomstige toepassing transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee], 3.89, eerste tot en met derde lid [overeenkomstige toepassing interconnectorbeheerders], en 3.103 [overeenkomstige toepassing beheerder gesloten systeem] genoemde artikelen, voor de daar genoemde artikelen zijn opgenomen in onderdeel c;

e. besluiten als bedoeld in artikel 2 onderdeel d, van verordening 2019/942.

2. De op grond van het eerste lid, onderdelen a en b, vast te stellen bestuurlijke boete bedraagt ten hoogste € 900.000 of, indien dat meer is, ten hoogste 1% van de omzet van de overtreder.

3. De op grond van het eerste lid, onderdelen c, d en e, vast te stellen bestuurlijke boete bedraagt ten hoogste € 900.000 of, indien dat meer is, ten hoogste 10% van de omzet van de overtreder.

4. De bestuurlijke boete die ingevolge het tweede en derde lid ten hoogste kan worden opgelegd wordt verhoogd met 100%, indien binnen een tijdvak van vijf jaar voorafgaand aan de dagtekening van het van de overtreding opgemaakte rapport, bedoeld in artikel 5:48, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, een aan die overtreder voor een eerdere overtreding van eenzelfde of een soortgelijk wettelijk voorschrift opgelegde bestuurlijke boete onherroepelijk is geworden.

5. Bij gebreke van volledige betaling binnen de gestelde termijn kan Onze Minister de door hem opgelegde verschuldigde bestuurlijke boete invorderen bij dwangbevel.

Opmerking ACM

In het wetsvoorstel is er voor gekozen om de systematiek van toezicht en handhaving in de vigerende wetgeving over te nemen. De ACM ondersteunt deze keuze. Wel heeft de ACM vragen bij de redactie van met name artikel 5:20. Allereerst is dit artikel nog niet af. In het voorstel voor UHT staat tot twee keer toe een onderdeel in 5:20 dat nog niet ingevuld is, maar waar "(gereserveerd)" staat. Betekent dit dat er nog beboetbare onderdelen erbij komen?

Graag zou de ACM hier nog een overleg over willen nu een aantal artikelen, te weten 2.13, 2.23, 2.67 zesde lid, 3.104, 3.106, 3.111, 3.117, tweede lid, 3.115 tweede lid, 4.18 niet beboetbaar zijn gesteld. Het komt de ACM voor dat op zijn minst de artikelen 2.13, 2.23 en 4.18 ook beboetbaar horen te zijn. Bijvoorbeeld het artikel 4.18 dat de bevoegdheid betreft van de Gegevensuitwisselingsentiteit om partijen toegang te weigeren. Een dergelijke diepingrijpende bevoegdheid behoeft toezicht met daarbij passende instrumenten.

In dit overleg zou de ACM tevens graag de indeling in boetecategorieën willen bespreken en de vraag of het de bedoeling is dat de artikelen 3.35 eerste lid, 3.43 tweede lid, 3.46 vijfde lid, 3.105 tweede lid en 4.11 tweede lid beboetbaar zijn.

De ACM merkt verder op dat bij de volgende artikelen het kopje niet overeenkomt met het kopje eerder in de wet: 3.16, 3.27, 3.63, 3.66, 4.23, 5.21, 3.32.

Naar artikel 3.85 wordt drie keer verwezen. De verwijzing naar onder onderdeel c is overbodig.

Waar artikel 3.126 staat wordt naar de mening van de ACM artikel 3.127 bedoeld.

De ACM wijst er voorts op dat zij in het wetsvoorstel Energiewet een grondslag mist om het Besluit infrastructuur alternatieve brandstoffen (Biab) te handhaven. Dit Besluit bevat in artikel 6, tweede lid, de volgende bepaling:

Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het ter beschikking stellen van gegevens over publiek toegankelijke tankpunten en oplaadpunten voor alternatieve brandstoffen

De grondslag voor deze bepaling is onder huidige wetgeving gelegen in artikel 96 van de Elektriciteitswet 1998. Dit artikel luidt:

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer ter uitvoering van bindende onderdelen van EU-rechtshandelingen op het gebied van elektrisch vervoer.

Deze grondslag in de Elektriciteitswet 1998 brengt mee dat de ACM de verplichtingen die op basis van artikel 6, tweede lid, Biab zijn uitgewerkt in artikel 7 van de Regeling technische eisen en gebruikersinformatie over de infrastructuur van alternatieve brandstoffen (hierna: de Regeling) kan handhaven met in elk geval een last onder dwangsom of bindende aanwijzing / gedragslijn. Hierin zijn eisen opgenomen aan de informatie die de houder van een publiek toegankelijk oplaadpunt voor elektrische voertuigen aan alle gebruikers moet verstrekken, onder meer over de prijs, de leverancier en het geleverde stroomproduct. In de UHT-brief op Biab heeft de ACM verzocht om bij niet naleving van deze verplichtingen ook een boetemogelijkheid te hebben.

In het wetsvoorstel ziet de ACM geen opvolger van artikel 96 Elektriciteitswet 1998. Dat zou betekenen dat de ACM de eisen aan de informatieverstrekking genoemd in de Regeling niet meer kan handhaven, ook niet met last onder dwangsom. De ACM verzoekt u alsnog in een grondslag voor handhaving van deze eisen te voorzien, en dan tevens de overtreding van die eisen beboetbaar te maken, door de betreffende bepaling aan artikel 5.20 toe te voegen.

Afdeling 5.5 Verstrekken en gebruiken van gegevens en inlichtingen

Artikel 5.21 verstrekken gegevens en inlichtingen aan Onze Minister

- 1. Eenieder verstrekt Onze Minister desgevraagd de gegevens, bescheiden of inlichtingen en verschaft hem desgevraagd inzage in de gegevens of bescheiden die redelijkerwijs nodig zijn voor de uitvoering van zijn taken.*
- 2. Onze Minister kan een redelijke termijn stellen waarbinnen de gegevens, inlichtingen of bescheiden, bedoeld in het eerste lid, worden verstrekt.*
- 3. Zij die uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift verplicht zijn tot geheimhouding, kunnen het verlenen van medewerking weigeren, voor zover dit uit hun geheimhoudingsplicht voortvloeit.*

Artikel 5.22 delegatiegrondslag gegevens

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen voor een systeembeheerder met betrekking tot zijn wettelijke taken regels worden gesteld over:

- a. het verstrekken van gegevens, bescheiden en inlichtingen aan de Autoriteit Consument en Markt of aan Onze Minister;*
- b. het bewaren, registreren en openbaar maken van gegevens en bescheiden.*

Artikel 5.23 gebruik gegevens en inlichtingen door Onze Minister

- 1. Gegevens, bescheiden of inlichtingen die Onze Minister in verband met enige werkzaamheid ten behoeve van de uitvoering van deze wet of van EU-verordeningen en EU-besluiten inzake elektriciteit of gas verkrijgt, mogen uitsluitend worden gebruikt voor de toepassing van deze wet, die EU-verordeningen en EU-besluiten en van een andere wettelijke regeling dan deze wet die de toepassing of mede de toepassing van bepalingen op het gebied van elektriciteit of gas betreffen,*

voor zover die bescheiden, gegevens of inlichtingen noodzakelijk zijn voor de uitoefening van zijn taak.

2. In afwijking van het eerste lid is Onze Minister bevoegd bescheiden, gegevens of inlichtingen, te verstrekken aan:

a. een buitenlandse instelling, die op grond van nationale wettelijke regels is belast met de toepassing van de regels op het gebied van elektriciteit of gas, voor zover die bescheiden, gegevens of inlichtingen van betekenis zijn of kunnen zijn voor de uitoefening van de taak van die instelling;

b. een bestuursorgaan dat op grond van deze wet of van een andere wettelijke regeling dan deze wet is belast met taken die de toepassing of mede de toepassing van bepalingen op het gebied van elektriciteit of gas betreffen, voor zover die bescheiden, gegevens of inlichtingen van noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de taak van dat bestuursorgaan;

c. Acer, voor zover die bescheiden, gegevens of inlichtingen van betekenis kunnen zijn voor de uitoefening van de taak van Acer.

3. Op basis van het tweede lid kunnen uitsluitend bescheiden, gegevens of inlichtingen worden verstrekt indien:

a. de verdere geheimhouding van de bescheiden, gegevens of inlichtingen in voldoende mate is gewaarborgd, en

b. voldoende is gewaarborgd dat de bescheiden, gegevens of inlichtingen niet zullen worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor deze worden verstrekt.

4. Indien Onze Minister op grond van artikel 5.12, derde lid, [analyse leveringszekerheid en voorzieningszekerheid] een transmissiesysteembeheerder opdraagt werkzaamheden te verrichten, zijn het eerste tot en met het derde lid van overeenkomstige toepassing op die systeembeheerder.

Artikel 5.24 verstrekken gegevens aan Acer

1. In afwijking van artikel 7, eerste lid, van de Instellingswet Autoriteit Consument en Markt en onverminderd artikel 7, derde lid, van die wet is de Autoriteit Consument en Markt bevoegd gegevens of inlichtingen te verstrekken aan Acer, voor zover die gegevens of inlichtingen van betekenis kunnen zijn voor de uitoefening van de taak van Acer.

2. Artikel 7, vierde lid, van de Instellingswet Autoriteit Consument en Markt is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5.25 verstrekken gegevens en inlichtingen aan Europese Commissie

1. De Europese Commissie kan van een producent, een leverancier, een transmissiesysteembeheerder of interconnectorbeheerder de gegevens, bescheiden of inlichtingen verlangen die zij nodig heeft voor de uitvoering van artikel 52 van richtlijn 2019/944 of artikel 10 van richtlijn 2009/73.

2. Degene aan wie een verzoek is gedaan om gegevens, bescheiden of inlichtingen te verstrekken als bedoeld in het eerste lid, is verplicht binnen de door de Europese Commissie gestelde redelijke termijn alle medewerking te verlenen die deze redelijkerwijs kan vorderen bij de uitoefening van haar bevoegdheden.

Afdeling 5.6 retributies

Artikel 5.26 retributies minister

1. Overeenkomstig bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels is een door Onze Minister vast te stellen vergoeding verschuldigd voor kosten die samenhangen met het behandelen van een aanvraag of het geven van een beschikking inzake een bij of krachtens deze wet door Onze Minister te verlenen instemming, aanwijzing, ontheffing of vergunning.

2. De vergoeding bedraagt ten hoogste de gemaakte kosten en wordt in rekening gebracht bij de aanvrager of degene aan wie de beschikking is gericht.

3. Bij gebreke van volledige betaling binnen de gestelde termijn kan Onze Minister een verschuldigde vergoeding invorderen bij dwangbevel.

4. Ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde vergoedingen is, voor zover al niet van toepassing, afdeling 4.4, met uitzondering van de artikelen 4:85 en 4:95, van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 6 OVERIGE BEPALINGEN

Afdeling 6.1. Coördinatieregelingen

Artikel 6.1 coördinatie minister

1. Werken met een nationaal belang waarvoor Onze Minister in ieder geval een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet vaststelt, zijn de volgende projecten:

a. de aanleg of uitbreiding van een productie-installatie, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een systeem, met een capaciteit van ten minste 100 MW, indien het betreft een installatie voor de opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie op land of zonne-energie;

b. de aanleg of uitbreiding van een productie-installatie, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een systeem, met een capaciteit van ten minste 50 MW, indien het betreft een installatie voor de opwekking van duurzame elektriciteit anders dan met behulp van windenergie of zonne-energie;

c. de aanleg of uitbreiding van een productie-installatie voor de opwekking van andere dan duurzame elektriciteit, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een systeem, indien die productie-installatie een capaciteit heeft of zal krijgen van ten minste 500 MW;

d. een uitbreiding van het transmissiesysteem voor elektriciteit voor zover het betreft delen van het systeem voor het transport van elektriciteit op een spanningsniveau van 220 kV of hoger en die als zodanig worden bedreven met inbegrip van de aansluitingen op die systemen;

e. een uitbreiding van het transmissiesysteem voor elektriciteit voor zover het betreft de van dat systeem deel uitmakende interconnectoren op een spanningsniveau van 500 kV of hoger met inbegrip van de aansluitingen op die systemen;

f. een uitbreiding van het transmissiesysteem voor elektriciteit voor zover het betreft de aanleg of uitbreiding van een interconnector met inbegrip van de aansluitingen op zo'n interconnector, en het een project betreft voor elektriciteit dat is opgenomen op de Unielijst van projecten van gemeenschappelijk belang, bedoeld in artikel 3, vierde lid, van Verordening (EU) nr. 347/2013 van het Europees parlement en de Raad van 17 april 2013 betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energieinfrastructuur en tot intrekking van Beschikking nr. 1364/2006/EG en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 713/2009, (EG) nr. 714/2009 en (EG) nr. 715/2009 (PbEU 2013, L 115);

g. de aanleg of uitbreiding van het transmissiesysteem voor elektriciteit op zee, voor zover deze niet zijn gelegen aan de zeezijde van gemeentegrenzen of provinciale grenzen;

h. een uitbreiding van het transmissiesysteem voor gas, voor zover het betreft de van dat systeem deel uitmakende leidingen met een druk van ten minste 40 bar en een diameter van ten minste 45,7 centimeter, met inbegrip van de aansluitingen op die leidingen;

i. de aanleg of uitbreiding van een interconnector;

j. een uitbreiding van transmissiesysteem voor gas of de aanleg of uitbreiding van een interconnector, voor zover het een project betreft voor gas dat is opgenomen op de Unielijst van projecten van gemeenschappelijk belang, bedoeld in artikel 3, vierde lid, van Verordening (EU) nr. 347/2013 van het Europees parlement en de Raad van 17 april 2013 betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur en tot intrekking van Beschikking nr. 1364/2006/EG en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 713/2009, (EG) nr. 714/2009 en (EG) nr. 715/2009 (PbEU 2013, L 115), en

k. de aanleg of uitbreiding van een LNG-systeem met een jaarlijkse hervergassingscapaciteit van ten minste 4 miljard m³ gas, met inbegrip van de aansluiting van dat systeem op een transmissie- of distributiesysteem voor gas.

2. Artikel 16.7 van de Omgevingswet is van toepassing op de coördinatie van besluiten ter uitvoering van projectbesluiten als bedoeld in het eerste lid.

3. In afwijking van het eerste lid kan Onze Minister beslissen geen projectbesluit vast te stellen als:

a. een project op voorhand niet verenigbaar is met een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, of

b. het project naar zijn oordeel met toepassing van artikel 5.55 van de Omgevingswet kan worden uitgevoerd en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar het project wordt uitgevoerd, daarmee instemt.

4. Voor projecten als bedoeld in het eerste lid, de onderdelen f of j, stelt Onze Minister, in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, een handleiding vast als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de verordening, genoemd in die onderdelen.

Artikel 6.2 coördinatie gedeputeerde staten

1. Werken met een provinciaal belang waarvoor gedeputeerde staten in ieder geval een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet vaststellen, zijn de volgende projecten:

a. de aanleg of uitbreiding van een productie-installatie voor opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie met een capaciteit van ten minste 15 MW maar minder dan 100 MW, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een systeem, en

b. de aanleg of uitbreiding van een productie-installatie voor opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van zonne-energie met een capaciteit van ten minste 50 MW maar minder dan 100 MW, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een systeem.

2. In afwijking van het eerste lid kunnen gedeputeerde staten beslissen geen projectbesluit vast te stellen als:

a. een project op voorhand niet verenigbaar is met een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, of

b. het project naar hun oordeel met toepassing van artikel 5.55 van de Omgevingswet kan worden uitgevoerd en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar het project wordt uitgevoerd, daarmee instemt.

Afdeling 6.2 Investeringsstoetsen

Artikel 6.3 wijziging zeggenschap LNG en productie elektriciteit

1. Een LNG-beheerder meldt iedere wijziging met betrekking tot zeggenschap als bedoeld in artikel 26 van de Mededingingswet in de onderneming die eigenaar is van het LNG-systeem, voorafgaand aan Onze Minister.

2. Iedere wijziging met betrekking tot zeggenschap als bedoeld in artikel 26 van de Mededingingswet in een productie-installatie met een nominaal elektrisch vermogen van in totaal meer dan 100 MW of een onderneming die een of meer productie-installaties met een nominaal elektrisch vermogen van in totaal meer dan 100 MW beheert, wordt door één van de bij deze wijziging betrokken partijen voorafgaand gemeld aan Onze Minister.

3. Onze Minister kan op grond van overwegingen van openbare veiligheid, de leveringszekerheid of de voorzieningszekerheid de wijziging, bedoeld in het eerste lid, verbieden of voorschriften hieraan verbinden. De artikelen 19 en 20 van de Wet veiligheidstoets investeringen, fusies en overnames [Kamerstukken 35880] zijn van overeenkomstige toepassing.

4. Rechtshandelingen verricht in strijd met het eerste lid zijn door een rechterlijke uitspraak vernietigbaar.

Afdeling 6.3. Parlementaire betrokkenheid bij gedelegeerde regelgeving

Artikel 6.4 voorhangprocedure

De voordracht voor een krachtens de artikelen 3.20, eerste en tweede lid [andere handelingen of activiteiten infrastructuurbedrijf], 3.27, vijfde lid [uitverkoop en verkabeling], 3.87, vierde lid [schadevergoedingsregeling transmissiesysteem voor elektriciteit op zee], vast te stellen algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide Kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

Afdeling 6.4. Verhoudingen andere wetten

Opmerkingen ACM

De Instellingswet ACM kent een openbaarmakingsregime op basis waarvan naast een inhoudelijk / materieel besluit een beslissing over openbaarmaking moet worden genomen in een apart publicatiebesluit. Het inhoudelijke besluit mag de ACM pas openbaar maken als de termijn van 10 werkdagen is afgelopen waarbinnen belanghebbende partijen rechtsmiddelen kunnen aanwenden om publicatie tegen te houden (zie artikel 12w, derde lid, i.c.m. 12u, tweede en derde lid, Instellingswet ACM). Voor besluiten tot intrekking van een leveringsvergunning, bijvoorbeeld ingeval van faillissement van de energieleverancier, is dit problematisch. Gelet op de korte termijnen waarin andere partijen, zoals netbeheerders, balanceringsverantwoordelijken en afnemers, bij intrekking van een vergunning actie dienen te ondernemen, is noodzakelijk dat de ACM een dergelijk besluit onmiddellijk openbaar kan maken, zodat afnemers bijvoorbeeld zo snel mogelijk een andere leverancier kunnen contracteren.

De ACM verzoekt u daarom in het wetsvoorstel Energiewet voor deze besluiten een uitzondering te maken op de toepasselijkheid van het openbaarmakingsregime van de Instellingswet ACM. Hetzelfde geldt, om andere redenen, voor codebesluiten. De totstandkomingsprocedure en de aard van deze besluiten brengt immers mee dat een openbaarmakingsbesluit met een bijbehorende wachttijd van 10 werkdagen voor openbaarmaking, niet nodig en wenselijk is. Deze besluiten bevatten naar hun aard immers geen vertrouwelijke gegevens of inhoud die specifieke belanghebbende partijen bij openbaarmaking zou kunnen schaden. Daarnaast publiceert de ACM voorafgaand aan het besluit, in het kader van de procedure ter voorbereiding daarvan, ook reeds het codewijzigingsvoorstel, eventuele wijzigingsopdrachten, een ontwerpbesluit en de ontvangen zienswijzen.

Artikel 6.5 verhouding tot Burgerlijk Wetboek

Voor de toepassing van artikel 20, tweede lid, van Boek 5 van het Burgerlijk Wetboek wordt een systeem beschouwd als een net.

Artikel 6.6 verhouding tot Mededingingswet

1. De Mededingingswet is mede van toepassing op het continentaal plat ten aanzien van het verrichten van transport van gas met behulp van een gasproductienet.

2. Ten aanzien van het transport van gas, bedoeld in het eerste lid, wordt onder gasproductienet niet verstaan de pijpleidingen die ter plaatse binnen een olie- of gaswinningsproject worden gebruikt.

Afdeling 6.5. Overige bepalingen

Artikel 6.7 belanghebbende representatieve organisaties

Een representatieve organisatie van partijen op de elektriciteits- of gasmarkt wordt geacht belanghebbende te zijn bij besluiten van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in Afdeling 3.6 [Tarieven, methoden en voorwaarden en overige verplichtingen ten aanzien van overeenkomsten met aangeslotenen of marktdeelnemers].

Artikel 6.8 decentrale overheden

Provinciale staten en de gemeenteraad zijn niet bevoegd het opwekken, transporteren en leveren van elektriciteit of gas in het belang van de energievoorziening aan regels te binden.

Artikel 6.9 grondslag regels ter uitvoering EU-besluiten

Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld voor de uitvoering van onderdelen van verordeningen en besluiten als bedoeld in artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, vastgesteld krachtens Verordening 715/2009 en Verordening 2019/943.

HOOFDSTUK 7 OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Afdeling 7.1 wijziging andere wetten

Artikel 7.1 wijziging Algemene Douanewet

De bijlage bij de artikelen 1:1 en 1:3 van de Algemene douanewet, onderdeel B. Nationale regelgeving, wordt als volgt gewijzigd:

1. "- Elektriciteitswet 1998" vervalt;
2. "- Gaswet" vervalt;
3. in de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd: - Energiewet.

Artikel 7.2 wijziging Algemene wet bestuursrecht

De Algemene wet bestuursrecht wordt als volgt gewijzigd:

A

In Bijlage 1. Regeling rechtstreeks beroep (artikel 7:1, eerste lid, onderdeel g) vervallen de zinsneden met betrekking tot de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet en wordt in de alfabetische rangschikking ingevoegd:

Energiewet: de artikelen 5.3 [geschilbeslechting partij-systeembeheerder door ACM] en 5.4 [geschilbeslechting vraagresponsoor ACM].

B

Bijlage 2. Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak (artikelen 8:5, 8:6, 8:7, 8:105 en 8:106) wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 1 vervallen de zinsneden met betrekking tot de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet en wordt in de alfabetische rangschikking een onderdeel ingevoegd, luidende:

Energiewet: de artikelen 6.1, derde lid, [coördinatie minister] en 6.2, tweede lid [coördinatie gedeputeerde staten];

2. In artikel 4 vervallen de zinsneden met betrekking tot de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet en wordt in de alfabetische rangschikking een onderdeel ingevoegd, luidende:

Energiewet, met inbegrip van een besluit van de Autoriteit Consument en Markt genomen op grond van artikel 3.107 [methodebesluit], 3.108 [inkomstenbesluit], 3.109 [tarievenbesluit], 3.111 [tarieven voor maatwerk] en 3.118 goedkeuren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders], voor zover het besluit kan worden aangemerkt als een algemeen verbindend voorschrift als bedoeld in artikel 8.3, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, en met uitzondering van een besluit op grond van de artikelen 3.30, tweede lid, [ontheffing elektriciteitsopslag- of elektriciteitsomzettingsfaciliteit], 3.45, vierde lid, [transporttaak gas] 5.18 [last onder dwangsom], 5.20 [bestuurlijke boete], 6.1, derde lid, [coördinatie minister] en 6.2, tweede lid [coördinatie gedeputeerde staten].

3. In de artikelen 7 en 11 vervallen de zinsneden met betrekking tot de Elektriciteitswet 1998, de Gaswet en de Wet van 12 juli 2012 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet (implementatie van richtlijnen en verordeningen op het gebied van elektriciteit en gas) en wordt in de alfabetische rangschikking een onderdeel ingevoegd, luidende:

Energiewet: de artikelen 3.30, tweede lid, [ontheffing elektriciteitsopslag- of elektriciteitsomzettingsfaciliteit] 3.45, vierde lid, [transporttaak gas] 5.18, [last onder dwangsom] en 5.20 [bestuurlijke boete]

Artikel 7.3 wijziging Crisis- en herstelwet

De Crisis- en herstelwet wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 2.4, eerste lid, onderdeel a, wordt "Elektriciteitswet 199" vervangen door "Energiewet".
2. In artikel 2.4, eerste lid, onderdeel c, wordt "Gaswet" vervangen door "Energiewet" en wordt "netbeheerder" vervangen door "transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas".
3. Bijlage I. Categorieën ruimtelijke en infrastructurele projecten als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:
 - a. In onderdeel 1.2 wordt "artikel 9b, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, en artikel 9e van de Elektriciteitswet 1998" vervangen door "artikel 6.1, eerste lid, onderdelen a en b, en artikel 6.2 van de Energiewet".

Artikel 7.4 wijziging Elektriciteitswet 1998

Artikel 103 van de Elektriciteitswet 1998 komt te luiden:

Artikel 103

De verschillende artikelen van deze wet, of onderdelen daarvan, komen te vervallen op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden bepaald.

Artikel 7.5 wijziging Gaswet

Artikel 87 van de Gaswet komt te luiden:

Artikel 87

De verschillende artikelen van deze wet, of onderdelen daarvan, komen te vervallen op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden bepaald.

Artikel 7.6 wijziging Gemeentewet

Artikel 228, tweede lid, komt te luiden:

2. Geen belasting wordt geheven ter zake van:
 - a. de infrastructuur, bedoeld in artikel 7, derde lid, van de Drinkwaterwet;
 - b. een systeem dat wordt beheerd door een transmissie- of distributiesysteembeheerder als bedoeld in artikel 1.1 van de Energiewet, of
 - c. werken als bedoeld in artikel 38 van de Warmtewet.

Artikel 7.7 wijziging Omgevingswet

De Omgevingswet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 10.14 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel a komt te luiden:

a. een systeem dat wordt beheerd door een transmissie- of distributiesysteembeheerder als bedoeld in artikel 1.1 van de Energiewet of een windpark met een capaciteit van ten minste 5 MW,

2. Onderdeel b komt te luiden:

b. een gasproductienet als bedoeld in artikel 1.1 van de Energiewet,

B

In artikel 13.3e, eerste lid, onderdeel a, wordt "tenzij de initiatiefnemer een netbeheerder is als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder k, van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 1, eerste lid, onder e, van de Gaswet" door "tenzij de initiatiefnemer een transmissie- of distributiesysteembeheerder is als bedoeld in artikel 1.1 van de Energiewet".

C

Artikel 23.3, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt "Elektriciteitswet 1998" vervangen door "Energiewet".

2. Onderdeel c vervalt.

Artikel 7.8 wijziging Provinciewet

Artikel 222c, tweede lid, komt te luiden:

2. Geen belasting wordt geheven ter zake van:

a. de infrastructuur, bedoeld in artikel 7, derde lid, van de Drinkwaterwet;

b. een systeem dat wordt beheerd door een transmissie- of distributiesysteembeheerder als bedoeld in artikel 1.1 van de Energiewet, of

c. werken als bedoeld in artikel 38 van de Warmtewet.

Artikel 7.9 wijziging Warmtewet

De Warmtewet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 12d wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Onze Minister kan een transmissiesysteembeheerder voor gas als bedoeld in artikel 1.1 van de Energiewet of een distributiesysteembeheerder voor gas als bedoeld in artikel 1.1 van de Energiewet, opdracht geven tot het aanleggen van een transmissie- of distributiesysteem voor gas in het door hem aangewezen gebied. Verbruikers ontvangen een gehele of gedeeltelijke tegemoetkoming in verband met de kosten van de aansluiting op het transmissie- of distributiesysteem voor gas.

2. In het derde lid, wordt "gastransportnet" vervangen door "transmissie- of distributiesysteem voor gas".

B

In artikel 13, eerste lid, vervalt "en voor het opstellen van het energierapport, bedoeld in artikel 2 van de Elektriciteitswet 1998".

C

Artikel 41 vervalt.

Artikel 7.10 wijziging Waterschapswet

Artikel 114, tweede lid, komt te luiden:

2. Geen belasting wordt geheven ter zake van:

- a. de infrastructuur, bedoeld in artikel 7, derde lid, van de Drinkwaterwet;
- b. een systeem dat wordt beheerd door een transmissie- of distributiesysteembeheerder als bedoeld in artikel 1.1 van de Energiewet, of
- c. werken als bedoeld in artikel 38 van de Warmtewet.

Artikel 7.11 wijziging Wet belastingen op milieugrondslag

De Wet belastingen op milieugrondslag wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 47 wordt gewijzigd als volgt:

1. Het eerste lid, onderdelen b en c vervallen.

2. Het eerste lid, onderdeel v, vervalt.

3. Het vierde lid komt te luiden:

4. Met betrekking tot elektriciteit wordt onder distributienet verstaan een transmissie- of distributiesysteem voor elektriciteit als bedoeld in artikel 1.1 van de Energiewet, met uitzondering van een distributiesysteem voor elektriciteit met een spanningsniveau van ten hoogste 0,4 kV en een verbruik van ten hoogste 0,1 GWh per jaar, indien een ander dan een leverancier als bedoeld in artikel 1.1 van de Energiewet of een beheerder van een distributiesysteem voor elektriciteit als bedoeld in artikel 1.1 van de Energiewet een recht van gebruik heeft van dat systeem.

4. In het zesde lid wordt "gastransportnet als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel d, van de Gaswet" vervangen door "een transmissie- of distributiesysteem voor gas als bedoeld in artikel 1.1 van de Energiewet".

B

Artikel 50 wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 50, tweede lid, komt te luiden:

2. Indien de verbruiker, bedoeld in het eerste lid, via een aansluiting elektriciteit op het distributienet heeft ingevoerd ter zake waarvan artikel 2.30 [salderen elektriciteit] van de Energiewet wordt toegepast, is het eerste lid van toepassing op het positieve saldo van de via de aansluiting geleverde elektriciteit minus een percentage van de via de aansluiting ingevoede elektriciteit. Dit percentage bedraagt in:

- a. het kalenderjaar 2023 91%;
- b. het kalenderjaar 2024 82%;
- c. het kalenderjaar 2025 73%;
- d. het kalenderjaar 2026 64%;
- e. het kalenderjaar 2027 55%;
- f. het kalenderjaar 2028 46%;
- g. het kalenderjaar 2029 37%;
- h. het kalenderjaar 2030 28%;
- i. de kalenderjaren vanaf 2031 0%.

2. In artikel 50, derde lid, onderdeel b, wordt "een gasbeurs of een elektriciteitsbeurs" vervangen door "een beurs".

C

In artikel 55, onderdeel a, wordt "krachtens de Gaswet" vervangen door "bij of krachtens de Energiewet".

Opmerking ACM

De ACM vraagt zich af of de datum van 2023 als genoemd in het voorgestelde artikel 50, tweede lid, onderdeel a en de daarop gebaseerde planning nog haalbaar is en verzoekt EZK deze datum te heroverwegen.

Artikel 7.12 wijziging Wet uitvoering EU-handelingen energie-efficiëntie

De Wet uitvoering EU-handelingen energie-efficiëntie wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 5 wordt "gas als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van de Gaswet" vervangen door "gas als bedoeld in artikel 1.1 van de Energiewet".

B

Artikel 6 vervalt.

Artikel 7.13 Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken

In artikel 41a van de Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken wordt "een net als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel i, van de Elektriciteitswet 1998" vervangen door "een transmissie- of distributiesysteem voor elektriciteit als bedoeld in artikel 1.1 van de Energiewet".

Artikel 7.14 Wet normering topinkomens

Het onderdeel Ministerie van Economische Zaken en Klimaat van Bijlage 1. bij artikel 1.3, eerste lid, onderdeel d, van de Wet normering topinkomens, wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. De distributiesysteembeheerders voor elektriciteit, bedoeld in artikel 1.1 van de Energiewet.

2. Het tweede lid komt te luiden:

2. De distributiesysteembeheerders voor gas, bedoeld in artikel 1.1 van de Energiewet.

Opmerking ACM

De ACM merkt op dat in het huidige wetsvoorstel bestuurders van de gegevensuitwisselingsentiteit niet worden opgenomen in de Wet normering topinkomens (WNT). Deze bestuurders worden echter ook conform netbeheerderssalarisniveau betaald. De ACM stelt daarom de vraag of deze groep bestuurders ook moet worden opgenomen in de WNT.

Artikel 7.15 Wet op de accijns

Artikel 69a van de Wet op de accijns wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:

2. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder net verstaan een transmissie- of distributiesysteem voor elektriciteit als bedoeld in artikel 1.1 van de Energiewet.

Artikel 7.16 wijziging Wet op de economische delicten

Artikel 1 van de Wet op de Economische delicten wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder 1° wordt in de alfabetische rangschikking ingevoegd: De Overgangswet elektriciteitsproductiesector, de artikelen 8, tweede lid, en 12;.

1. Onder 3° wordt in de alfabetische rangschikking ingevoegd: de Energiewet, artikel 2.63 [Remit].

2. Onder 3° vervallen "de Elektriciteitswet 1998, artikel 86i, eerste lid;" en "de Gaswet, artikel 66h, eerste lid;".

Opmerking ACM

Dit artikel bevat twee keer een onderdeel 1.

Artikel 7.17 wijziging Wetboek van Strafvordering

In artikel 67, eerste lid, onderdeel c, van het Wetboek van Strafvordering wordt "artikel 86i, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998;" en "artikel 66h, eerste lid, van de Gaswet;" vervangen door "artikel 2.65 [Remit] van de Energiewet;".

Artikel 7.18 wijziging overgangsrecht WON

Na artikel IV van de Wet van 23 november 2006 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet in verband met nadere regels omtrent een onafhankelijk netbeheer wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel IVa

Waar in de artikelen V tot en met VII wordt verwezen naar artikelen van de Elektriciteitswet 1998 of de Gaswet, wordt verwezen naar deze artikelen zoals deze luiden onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van de Energiewet.

Afdeling 7.2 overgangsrecht

Artikel 7.19 overgangsrecht leveringsvergunning

Als op grond van artikel 95d van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 45 van de Gaswet, zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 2.20, derde lid [voorwaarden, aanvragen en verlenen vergunning], een vergunning is verleend, wordt deze vergunning voor de duur van deze vergunning aangemerkt als een vergunning als bedoeld in artikel 2.20, derde lid.

Opmerking ACM

Dit artikel veronderstelt dat vergunningen voor een bepaalde duur worden verleend door de ACM. Deze vergunningen kennen echter een onbepaalde duur. De ACM geeft in overweging om het overgangsrecht hierop aan te passen.

Artikel 7.20 overgangsrecht BRP elektriciteit

1. Als een leveringsovereenkomst voor elektriciteit tussen een leverancier en een huishoudelijke eindafnemer of een micro-onderneming is gesloten voor het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 2.40 [balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit], en in die overeenkomst is geen bepaling als bedoeld in artikel 2.40, tweede lid, [balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit] opgenomen, wordt de verantwoordelijkheid voor de balancering geacht te zijn overgedragen aan

de leverancier als deze zelf balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit is of de balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit van de leverancier.

2. Als het terugleveren van elektriciteit onderdeel uitmaakt van een overeenkomst voor elektriciteit tussen een leverancier en een huishoudelijke eindafnemer of een micro-onderneming, deze overeenkomst is gesloten voor het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 2.40 [balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit] en in die overeenkomst geen bepaling als bedoeld in artikel 2.40, tweede lid, [balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit] is opgenomen, wordt de verantwoordelijkheid voor de balancering geacht te zijn overgedragen aan de marktpartij met wie die overeenkomst is gesloten als deze zelf balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit is, of de balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit van die marktpartij.

Opmerking ACM

De ACM hecht veel waarde aan dit overgangsrecht. Zij vraagt zich daarom af of er niet ook een dergelijk artikel moet worden opgenomen voor aggregators. Terugleveringsovereenkomsten bestaan nu ook al en aggregators sluiten eveneens contracten af voorafgaand aan de inwerkingtreding van de voorgestelde Energiewet.

Verder wenst de ACM op te merken dat artikel 2.40 niet alleen over levering en teruglevering gaat, maar ook over peer-to-peer levering. Hier is geen voorziening voor getroffen, hoewel deze activiteit nu ook al bestaat. De ACM stelt daarom voor hiervoor overgangsrecht toe te voegen aan artikel 7.20.

Artikel 7.21 overgangsrecht eisen meetinrichtingen grote aansluitingen elektriciteit [E3-meetinrichtingen]

1. Indien voor inwerkingtreding van artikel 2.44 [beschikken over een meetinrichting] een aangeslotene met grote aansluiting met een gecontracteerd vermogen van minder dan 0,1 MW beschikt over een meetinrichting die voldoet aan de krachtens artikel 36 van de Elektriciteitswet 1998 gestelde voorwaarden zoals deze luiden voor de inwerkingtreding van artikel 2.44 [beschikken over een meetinrichting], mag een aangeslotene deze meetinrichting gedurende tot 31 december 2025 gebruiken.

2. Indien voor inwerkingtreding van artikel 2.44 [beschikkingen over een meetinrichting] bij een aansluiting tussen een distributiesysteem en een transmissiesysteem voor elektriciteit op grond van de krachtens artikel 36 van de Elektriciteitswet 1998 gestelde voorwaarden zoals deze luiden voor de inwerkingtreding van artikel 2.44 [beschikken over een meetinrichting], geen meetinrichting is vereist, beschikt deze aansluiting uiterlijk op 31 december 2029 over een geïnstalleerde meetinrichting.

Opmerking ACM

Het overgangsrecht in het eerste lid beoogt te bereiken dat meetinrichtingen van aangeslotenen met een grote aansluiting en een gecontracteerd vermogen van minder dan 0.1 MW, die geen communicatiefunctie hebben, uiterlijk in 2025 worden vervangen door meetinrichtingen die wél op afstand uitleesbaar zijn. Deze termijn is overgenomen uit de Meetcode elektriciteit. De ACM wijst erop dat de noodzaak tot vervanging, die uit deze bepaling volgt, niet is beperkt tot meetinrichtingen die nog geen communicatiefunctie hebben. Onbedoeld zouden volgens de ACM ook reeds vervangen meetinrichtingen, die wel een communicatiefunctie hebben, op basis van dit eerste lid niet meer door de aangeslotenen gebruikt mogen worden. De ACM verzoekt u daarom in het eerste lid tot uitdrukking te brengen dat de daarin genoemde 'beperkte houdbaarheidsdatum' alleen geldt voor meetinrichtingen die nog geen communicatiefunctie hebben, te weten de profielgrootverbruikmeetinrichtingen bedoeld in artikel 2.4.2 van de Meetcode. Zie ook artikel 7.23, eerste lid, van het wetsvoorstel, waaruit dit voor vergelijkbare meetinrichtingen gas wel duidelijk is.

Artikel 7.22 overgangsrecht meetinrichtingen en collecteren meetgegevens maatschappelijke multisites [A1-meetinrichtingen]

1. Een meetinrichting zonder communicatiefaciliteit waarover een aangeslotene als bedoeld in artikel 1.3, derde lid, [nuanceringen op aansluiting en aangeslotene] voor inwerkingtreding van

artikel 2.44 [beschikkingen over een meetinrichting] beschikt, wordt tot 1 januari 2028 aangemerkt als een meetinrichting die voldoet aan de krachtens artikel 2.45 [eisen aan meetinrichtingen] gestelde eisen.

2. Een aangeslotene als in artikel 1.3, derde lid, [nuanceringen op aansluiting en aangeslotene] gebruikt uiterlijk op 1 januari 2028 de communicatiefaciliteit van de meetinrichting waarover hij beschikt.

3. Een erkende meetverantwoordelijke partij collecteert bij een aangeslotene als bedoeld in artikel 1.3 derde lid, uiterlijk op 1 januari 2028 de meetgegevens met de krachtens artikel 2.49, tweede lid, [verplichtingen meetverantwoordelijke partijen] vastgestelde frequentie.

Opmerking ACM

In het eerste lid wordt gesproken van een meetinrichting zonder communicatiefaciliteit. De ACM meent dat bedoeld is communicatiefunctionaliteit, de term die ook elders in het wetsvoorstel Energiewet wordt gebruikt.

In de artikelsgewijze toelichting wordt verwezen naar artikel 1.2, derde lid van het wetsvoorstel Energiewet; bedoeld is artikel 1.3, derde lid.

De ACM vraagt zich voorts af of de meetinrichtingen bedoeld in dit artikel, niet ook onder het bereik van het overgangsrecht in artikel 7.22, eerste lid vallen. Aansluitingen bedoeld in artikel 1.3, derde lid, van het wetsvoorstel Energiewet worden immers op basis van dat artikel aangemerkt als een grote aansluiting. Wanneer het gecontracteerd vermogen op de afzonderlijke aansluitingen minder dan 0,1 MW bedraagt, lijkt ook artikel 7.21, eerste lid, van toepassing op de meetinrichting bij die aansluiting. Daaruit volgt echter een kortere 'houdbaarheidsdatum' van die meetinrichting, dan uit artikel 7.22, eerste lid. De ACM verzoekt u om in de wettekst uit te sluiten dat de meetinrichtingen op grote aansluitingen als bedoeld in artikel 1.3, derde lid, van het wetsvoorstel Energiewet, onder het overgangsrecht van artikel 7.21, eerste lid, vallen. In de bestaande regeling in artikel 2.4.2 van de Meetcode is dit onderscheid gemaakt door te spreken van aansluitingen groter dan 3x80A met een gecontracteerd vermogen minder dan 0,1 MW enerzijds, en anderzijds aansluitingen als bedoeld in artikel 1.3, derde lid, kleiner of gelijk aan 3x80A.

De formulering van het derde lid wekt onbedoeld de indruk dat een erkende meetverantwoordelijke uiterlijk op 1 januari 2028 (en niet ook daarna) meetgegevens collecteert met de krachtens artikel 2.49, tweede lid, vastgestelde frequentie. De ACM verzoekt u daarom om 'uiterlijk op 1 januari 2028' te vervangen door 'uiterlijk vanaf 1 januari 2028'.

Artikel 7.23 overgangsrecht eisen meetinrichtingen en collecteren meetgegevens grote aansluitingen gas [G2C-meetinrichtingen]

1. Indien voor inwerkingtreding van artikel 2.44 [beschikken over een meetinrichting] een aangeslotene met grote aansluiting op een systeem voor gas met een jaarlijks verbruik van ten hoogste 170.000 m³ gas beschikt over een meetinrichting zonder communicatiefaciliteit die voldoet aan de krachtens artikel 12f van de Gaswet gestelde voorwaarden zoals deze luiden voor de inwerkingtreding van artikel 2.44 [beschikken over een meetinrichting], mag een aangeslotene deze meetinrichting tot en met 31 december 2026 gebruiken.

2. Een erkende meetverantwoordelijke partij collecteert bij een aangeslotene als bedoeld in het eerste lid, uiterlijk op 1 januari 2028 de meetgegevens met de krachtens artikel 2.49, tweede lid, [verplichtingen meetverantwoordelijke partijen] vastgestelde frequentie.

Opmerking ACM

In het eerste lid wordt gesproken van een meetinrichting zonder communicatiefaciliteit. De ACM meent dat bedoeld is communicatiefunctionaliteit, de term die ook elders in het wetsvoorstel Energiewet wordt gebruikt.

Zie voorts opmerking van de ACM bij het derde lid van artikel 7.22, hierboven.

Artikel 7.24 overgangsrecht eisen meetinrichtingen kleine aansluitingen elektriciteit

Een meetinrichting met communicatiefaciliteit die aan aangesloten met een kleine aansluiting op een distributiesysteem voor elektriciteit ter beschikking is gesteld tussen 31 december 2005 en 1 januari 2012, wordt voor 15 jaren, te rekenen vanaf de datum van terbeschikkingstelling aan die aangeslotene aangemerkt als een meetinrichting die voldoet aan de krachtens artikel 3.53 [eisen aan meetinrichtingen DSB] gestelde eisen.

Opmerking ACM

De ACM constateert dat op grond van deze bepaling op het moment dat de Energiewet in werking treedt, meetinrichtingen die in 2005, 2006, 2007 en (bij inwerkingtreding op 1 januari 2024) 2008 beschikbaar zijn gesteld, op basis van deze bepaling *niet* worden aangemerkt als meetinrichtingen die voldoen aan de krachtens artikel 3.53 gestelde eisen. Het artikel houdt voor deze meetinrichtingen dus in wezen geen overgangsrecht in, en deze meetinrichtingen moeten voor inwerkingtreding van de Energiewet derhalve zijn vervangen door meetinrichtingen die wél voldoen aan de eisen gesteld krachtens artikel 3.53. Voor meetinrichtingen die in 2009 beschikbaar zijn gesteld, geldt dat zij slechts zeer korte tijd na inwerkingtreding van de Energiewet worden aangemerkt als meetinrichtingen die aan die eisen voldoen. De ACM vraagt zich af of dit ook zo is beoogd en als dat niet het geval is, verzoekt de ACM bovengenoemde bepaling aan te passen. Mocht dit wel zijn beoogd, dan zal tenminste aan alle betrokken partijen, en in het bijzonder aan distributiesysteembeheerders, duidelijk gemaakt moeten worden dat voor de hiervoor genoemde oudere meetinrichtingen geen overgangsrecht geldt, met gevolg dat deze voor inwerkingtreding van de Energiewet moeten zijn vervangen om met de wet strijdige situaties te voorkomen.

De ACM merkt voorts op dat in het artikel wordt gesproken van 'aangesloten' in plaats van 'aangeslotenen'.

Artikel 7.25 overgangsrecht meetinrichtingen kleine aansluitingen gas

Een meetinrichting met communicatiefaciliteit die aan aangesloten met een kleine aansluiting op een distributiesysteem voor gas ter beschikking is gesteld tussen 31 december 2005 en 1 januari 2015, wordt voor 15 jaren, te rekenen vanaf de datum van terbeschikkingstelling aan die aangeslotene aangemerkt als een meetinrichting die voldoet aan de krachtens artikel 3.53 [eisen aan meetinrichtingen DSB] gestelde eisen.

Opmerking ACM

Zie opmerkingen bij artikel 7.24

Artikel 7.26 overgangsrecht beheer meetinrichtingen

1. Indien voor inwerkingtreding van deze wet door een systeembeheerder op verzoek een meetinrichting ter beschikking is gesteld aan een aangeslotene met een grote aansluiting, blijft de systeembeheerder deze meetinrichting op verzoek ter beschikking stellen en wordt deze meetinrichting op verzoek van de aangeslotene beheerd door de systeembeheerder.

2. Indien voor inwerkingtreding van deze wet een aangeslotene met een aansluiting op het transmissiesysteem voor gas een meetinrichting beheert, blijft de aangeslotene deze meetinrichting beheren.

Opmerking ACM

De overgangsregeling voor meetinrichtingen die door een systeembeheerder ter beschikking zijn gesteld, is niet gebonden aan een bepaalde duur. De ACM gaat ervan uit dat dit ook niet nodig is, mits is verzekerd dat bij vervanging van een meetinrichting, de overgangsregeling voor de door de systeembeheerder beschikbaar gestelde meetinrichting eindigt. De ACM verzoekt u om dit in de toelichting op het artikel te verduidelijken.

Artikel 7.27 overgangsrecht beschikbaar stellen meetinrichting

Indien voor inwerkingtreding van deze wet een aangeslotene met een kleine aansluiting reeds de beschikking heeft over een geïnstalleerde meter die tenminste voldoet aan de krachtens artikel 951a, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 of de krachtens artikel 42a, eerste lid, van de Gaswet gestelde eisen zoals deze luiden onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding, wordt de aangeslotene geacht te voldoen aan het gestelde krachtens artikel 3.53 [eisen aan meetinrichtingen DSB].

Opmerking ACM

In dit artikel wordt gesproken over een reeds geïnstalleerde meter; de ACM meent dat hier, met oog op consequente terminologie, zou moeten staan 'meetinrichting'.

Artikel 7.28 regels tijdens uitrol slimme meetinrichtingen

1. Een distributiesysteembeheerder stelt tot [...] op een door hem voorzien tijdstip aan aangeslotenen met een kleine aansluiting een meetinrichting met communicatiefunctionaliteit op of nabij het overdrachtpunt beschikbaar.

2. Een distributiesysteembeheerder stelt een aangeslotene met een kleine aansluiting op zijn verzoek op een ander tijdstip dan het door de systeembeheerder op grond van het eerste lid voorziene tijdstip binnen vier maanden een meetinrichting met communicatiefunctionaliteit ter beschikking tenzij dit ertoe leidt dat de planning die de distributiesysteembeheerder hanteert om te voldoen aan de in het eerste lid bedoelde verplichting, niet wordt gehaald.

3. Een distributiesysteembeheerder stelt aan een aangeslotene met een kleine aansluiting op zijn verzoek een meetinrichting met communicatiefunctionaliteit beschikbaar:

- a. indien de bestaande meetinrichting wordt vervangen, tenzij het ter beschikking stellen niet kostenefficiënt is in verhouding tot de geraamde potentiële energiebesparingen op lange termijn;
- b. indien een nieuwe aansluiting wordt aangelegd in een gebouw;
- c. indien een gebouw ingrijpend wordt gerenoveerd.

4. Een distributiesysteembeheerder stelt geen meetinrichting met communicatiefunctionaliteit beschikbaar indien dit technisch onmogelijk is.

5. Indien een meetinrichting met communicatiefunctionaliteit door een distributiesysteembeheerder ter beschikking is gesteld ingevolge het tweede of derde lid, is de desbetreffende aangeslotene aan de desbetreffende distributiesysteembeheerder een vergoeding verschuldigd in verband met de meerkosten.

Artikel 7.29 overgangsrecht erkenning meetverantwoordelijke partij

1. Indien een meetverantwoordelijke partij die de krachtens artikel 36 van de Elektriciteitswet 1998 onderscheidenlijk artikel 12f van de Gaswet gestelde voorwaarden zoals deze luiden voor de inwerkingtreding van artikel 2.52 [aanvragen en verlenen erkenning door ACM], is erkend, wordt deze erkenning tot het tijdstip waarop de Autoriteit Consument en Markt heeft besloten op een aanvraag om een erkenning als bedoeld in artikel 2.52 [aanvragen en verlenen erkenning door ACM] aangemerkt als een erkenning als bedoeld in artikel 2.52 [aanvragen en verlenen erkenning ACM].

2. Een meetverantwoordelijke partij als bedoeld in het eerste lid vraagt binnen twee jaar na inwerkingtreding van artikel 2.52 [aanvragen en verlenen erkenning door ACM] een erkenning aan bij de Autoriteit Consument en Markt.

Artikel 7.30 overgangsrecht GVO's

1. Een rekening die is geopend op grond van artikel 73 van de Elektriciteitswet 1998 zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 2.57, tweede lid, [taken MEZK en mandateren taken] wordt aangemerkt als rekening geopend op grond van artikel 2.57, tweede lid [taken MEZK en mandateren taken].

2. Een rekening die is geopend op grond van artikel 66i van de Gaswet zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 2.57, tweede lid, [taken

MEZK en mandateren taken] wordt aangemerkt als rekening geopend op grond van artikel 2.57, tweede lid [taken MEZK en mandateren taken].

3. Een garantie van oorsprong voor duurzame elektriciteit die is uitgegeven op grond van artikel 73 van de Elektriciteitswet 1998 zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 2.56, eerste lid, [bewijs GvO] wordt aangemerkt als garantie van oorsprong voor elektriciteit uit hernieuwbare bronnen uitgegeven op grond van artikel 2.56, eerste lid [bewijs GvO].

4. Een garantie van oorsprong voor elektriciteit opgewekt in een installatie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling die is uitgegeven op grond van artikel 73 van de Elektriciteitswet 1998 zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 2.56, tweede lid, [bewijs GvO] wordt aangemerkt als garantie van oorsprong voor elektriciteit opgewekt in een installatie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling uitgegeven op grond van artikel 2.56, tweede lid [bewijs GvO].

5. Een certificaat van oorsprong voor elektriciteit die is uitgegeven op grond van artikel 73 van de Elektriciteitswet 1998 zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 2.56, vierde lid, [bewijs GvO] wordt aangemerkt als garantie van oorsprong voor elektriciteit uit niet-hernieuwbare bronnen uitgegeven op grond van artikel 2.56, vierde lid [bewijs GvO].

6. Een garantie van oorsprong voor hernieuwbare energiebronnen die is uitgegeven op grond van artikel 66i van de Gaswet zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 2.56, derde lid, [bewijs GvO] wordt aangemerkt als garantie van oorsprong voor gas uit hernieuwbare bronnen uitgegeven op grond van artikel 2.56, derde lid [bewijs GvO].

Artikel 7.31 [vervallen]

Artikel 7.32 overgangsrecht aanwijzing en certificering

1. Als op grond van artikel 10, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 zoals dat luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.2 [aanwijzing beheerders door Minister] een netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet is aangewezen, wordt deze aanwijzing voor de duur daarvan aangemerkt als een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, onderdeel a [aanwijzing beheerders door Minister].

2. Als op grond van de artikelen 10, negende lid, en 12, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 zoals dat luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.2 [aanwijzing beheerders door Minister] een netbeheerder is aangewezen en Onze Minister met die aanwijzing heeft ingestemd, wordt deze aanwijzing en die instemming voor de duur daarvan aangemerkt als een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, onderdeel e, [aanwijzing beheerders door Minister] en worden de aldus aangewezen netbeheerder voor de duur van die aanwijzing geacht te zijn gecertificeerd als bedoeld in artikel 3.4 [certificering].

3. Als op grond van artikel 2, eerste lid, van de Gaswet, zoals dat luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.2 [aanwijzing beheerders door Minister] een netbeheerder van het landelijk gastransportnet is aangewezen, wordt deze aanwijzing voor de duur daarvan aangemerkt als een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.2 eerste lid, onderdeel c [aanwijzing beheerders door Minister].

4. Als op grond van de artikelen 2, achtste lid, en 4, tweede lid, van de Gaswet, zoals dat luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.2 [aanwijzing beheerders door Minister] een netbeheerder is aangewezen en Onze Minister met die aanwijzing heeft ingestemd, wordt deze aanwijzing en die instemming voor de duur daarvan aangemerkt als een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.2 eerste lid, onderdeel f, [aanwijzing beheerders door Minister] en worden de aldus aangewezen netbeheerder geacht voor de duur van die aanwijzing gecertificeerd te zijn als bedoeld in artikel 3.4 [certificering].

5. Als op grond van artikel 15a, tweede lid, in combinatie met artikel 10, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 zoals dat luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.2 [aanwijzing beheerders door Minister] een netbeheerder voor het net op zee is aangewezen, wordt deze aanwijzing voor de duur daarvan aangemerkt als een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, onderdeel g, [aanwijzing beheerders door Minister]

en worden de aldus aangewezen netbeheerder voor de duur van die aanwijzing geacht te zijn gecertificeerd als bedoeld in artikel 3.4 [certificering].

6. Als op grond van artikel 9a van de Gaswet zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.2 [aanwijzing beheerders door Minister] een beheerder van een LNG-installatie of een gasopslaginstallatie is aangewezen en Onze Minister met die aanwijzing heeft ingestemd, wordt deze aanwijzing en die instemming voor de duur daarvan aangemerkt als een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, onderdelen h respectievelijk i [aanwijzing beheerders door Minister].

7. Als op grond van artikel 10, derde lid, of artikel 10Aa, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998, zoals deze luiden onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.4 [certificering] een netbeheerder of interconnectorbeheerder is gecertificeerd, wordt deze certificering aangemerkt als een certificering als bedoeld in artikel 3.4, eerste lid [certificering].

8. Als op grond van artikel 15a, tweede lid, in combinatie met artikel 10, derde lid, van de Elektriciteitswet 1998, zoals deze luiden onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.4 [certificering] een netbeheerder voor het net op zee is gecertificeerd, wordt deze certificering aangemerkt als een certificering als bedoeld in artikel 3.4, eerste lid [certificering].

9. Als op grond van artikel 2, derde lid, of 2b, eerste lid, van de Gaswet, zoals deze luiden onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.4 [certificering] een netbeheerder of interconnectorbeheerder is gecertificeerd, wordt deze certificering aangemerkt als een certificering als bedoeld in artikel 3.4, eerste lid [certificering].

Artikel 7.33 overgangsrecht gesloten distributiesysteem

1. Als op grond van artikel 15 van de Elektriciteitswet 1998 zoals dat luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.6 [aanwijzing beheerder gesloten systeem door ACM] en artikel 3.7 [erkenning gesloten systeem], aan een eigenaar van een gesloten distributiesysteem ontheffing is verleend van het gebod van artikel 10, negende lid, van de Elektriciteitswet 1998 wordt de eigenaar van een gesloten systeem gedurende de tijd waarvoor hij over deze ontheffing beschikt, geacht te beschikken over een erkenning als bedoeld in artikel 3.7 [erkenning gesloten systeem] en een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.6, onderdeel a [aanwijzing beheerder gesloten systeem door ACM].

2. Als op grond van artikel 2a van de Gaswet, zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.6 [aanwijzing beheerder gesloten systeem door ACM] en artikel 3.7 [erkenning gesloten systeem], aan een eigenaar van een gesloten distributiesysteem ontheffing is verleend van het gebod van artikel 2, achtste lid van de Gaswet, wordt de eigenaar van een gesloten systeem gedurende de tijd waarvoor hij over deze ontheffing beschikt, geacht te beschikken over een erkenning als bedoeld in artikel 3.7 [erkenning gesloten systeem] en een aanwijzing als bedoeld in artikel 3.6, onderdeel b [aanwijzing beheerder gesloten systeem door ACM].

Opmerking ACM

De huidige ontheffingen van gesloten distributiesystemen, die door de ACM worden verleend, kennen een beperkte geldigheidsduur. Hiervoor zal het overgangsrecht goed werken. Echter, vroeger werden deze ontheffingen door de Minister van EZK verleend en die ontheffingen kenden geen beperking in duur. Bij de introductie van de Wet nieuw marktmodel die juli 2012 in werking trad, is op verzoek van de Kamer voor de ontheffingsnetten op de b-grond (milieu-grondslag) besloten om deze oude ontheffingen (ca 25 stuks) niet in te trekken. Het was de bedoeling om dit later alsnog te regelen. Het wetsvoorstel Stroom bevatte hier een voorziening voor, maar dat wetsvoorstel is nooit aangenomen. De ACM geeft in overweging dat in het overgangsrecht voor deze oude ontheffingen een voorziening getroffen wordt, omdat anders deze ontheffingen tot in de eeuwigheid ontheven zijn van cruciale bepalingen uit de Energiewet ten behoeve van afnemers op de betreffende netten. De ACM stelt tevens voor dat hier een ruime overgangstermijn van twee jaar voor wordt getroffen, zodat er voldoende tijd is voor deze netten om de nodige aanpassingen door te voeren, ten einde te voldoen aan het nieuwe regime van de Energiewet.

Artikel 7.34 overgangsrecht directe lijn

Als op grond van artikel 9h van de Elektriciteitswet 1998 zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.9 [directe lijn] of op basis van artikel 39h van de Gaswet, zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.9 [directe lijn], een melding is gedaan, wordt deze melding aangemerkt als een melding als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid [directe lijn].

Artikel 7.35 overgangsrecht eigendom systemen

1. Het beheer van een systeem met een spanningsniveau van 110 kV of van 150 kV door een transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit geschiedt voor zover dat, en op een wijze die, in overeenstemming is met de rechten van derden die voortvloeien uit een overeenkomst als bedoeld in artikel V, eerste lid, van de Wet van 23 november 2006 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet in verband met nadere regels omtrent een onafhankelijk netbeheer (Stb. 2006, 614) met betrekking tot dat systeem.

2. Als ingevolge een overeenkomst als bedoeld in het eerste lid, een ander dan een systeembeheerder voor elektriciteit over de eigendom van een systeem beschikt, heeft, in afwijking van artikel 3.14 [privatiseringsverbod], de systeembeheerder voor elektriciteit niet over de eigendom van dat systeem te beschikken.

Artikel 7.36 overgangsrecht leidingen op zee

Voor de toepassing van deze wet worden leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van transport van elektriciteit die één of meer windparken op zee verbinden met een transmissiesysteem voor elektriciteit en waarvoor voor de datum waarop deze wet in werking treedt een vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of op grond van artikel 6.5 van de Waterwet is verleend, geacht geen onderdeel uit te maken van het transmissiesysteem voor elektriciteit op zee.

Artikel 7.37 werkzaamheden netwerkbedrijven

1. Als op grond van artikel 17c, tweede lid, onderdeel a, onder 5, van de Elektriciteitswet 1998, zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.19, tweede lid, onderdeel a, onder 2, [handelingen en activiteiten infrastructuurgroep of infrastructuurbedrijf] handelingen of activiteiten zijn uitgevoerd, die op grond van artikel 3.19, tweede lid, onderdeel a, onder 2, [handelingen en activiteiten infrastructuurgroep of infrastructuurbedrijf] niet langer zijn toegestaan, mogen deze gedurende [...] jaar worden voortgezet.

2. Als op grond van artikel 10d, tweede lid, onderdeel a, onder 5, van de Gaswet, zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.19, tweede lid, onderdeel a, onder 2, [handelingen en activiteiten infrastructuurgroep of infrastructuurbedrijf] handelingen of activiteiten zijn uitgevoerd, die op grond van artikel 3.19, tweede lid, onderdeel a, onder 2, [handelingen en activiteiten infrastructuurgroep of infrastructuurbedrijf] niet langer zijn toegestaan, mogen deze gedurende [...] jaar worden voortgezet.

Opmerking ACM

In het eerste en tweede lid is overgangsrecht geregeld voor activiteiten van infrastructuurbedrijven op het gebied van elektriciteits- en gasinstallaties. Een termijn voor voortzetting van deze activiteiten ontbreekt nog.

Daarnaast geeft de ACM u in overweging om het overgangsrecht uit te breiden. De Energiewet scherpert verschillende nevenactiviteiten aan en zorgt er daarnaast voor dat minderheidsdeelnemingen en joint ventures ook aan dit kader en het groepsverbod moeten voldoen. Dit betekent dat bestaande activiteiten die niet binnen de kaders van de Energiewet passen (verbod op nevenactiviteiten en groepsverbod), illegaal zijn wanneer de wet in werking treedt. Voor bijvoorbeeld waterstofactiviteiten lijkt dit niet de bedoeling, zie hiervoor kamerbrief

van 10 december 2021 over de marktordening en marktontwikkeling waterstof, p. 11. De ACM geeft u in overweging om voor de bestaande nevenactiviteiten en voor minderheidsdeelnemingen en joint ventures die niet aan de Energiewet voldoen overgangsrecht op te nemen.

Er ontbreekt tot slot nog overgangsrecht voor de uitbreiding groepsverbod tot waterstofactiviteiten en activiteiten buiten Nederland. Ook op dit vlak geeft de ACM u in overweging overgangsrecht op te nemen.

Artikel 7.38 investeringsplan

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit stelt voor de eerste maal een investeringsplan als bedoeld in artikel 3.31 [investeringsplan] op, twee jaar nadat zij voor de laatste maal een investeringsplan heeft opgesteld op grond van artikel 21 van de Elektriciteitswet 1998 zoals dat luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.31 [investeringsplan]. Tot dat tijdstip wordt het laatste investeringsplan dat is opgesteld op grond van artikel 21 van de Elektriciteitswet 1998 zoals dat luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.32, vierde lid, [toets investeringsplan] beschouwd als investeringsplan als bedoeld in dat voorschrift.

2. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas stelt voor de eerste maal een investeringsplan als bedoeld in artikel 3.31 [investeringsplan] op, twee jaar nadat zij voor de laatste maal een investeringsplan heeft opgesteld op grond van artikel 7a van de Gaswet zoals dat luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.31 [investeringsplan]. Tot dat tijdstip wordt het laatste investeringsplan dat ze op grond van artikel 7a van de Gaswet zoals dat luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.32, vierde lid, [toets investeringsplan] beschouwd als investeringsplan als bedoeld in dat voorschrift.

Artikel 7.39 gebiedsindeling

1. Het besluit van de Autoriteit Consument en Markt van 18 december 2015 inzake de Gebiedsindeling elektriciteit, gebiedsindeling als bedoeld in artikel 31, eerste lid, onderdeel d, van de Elektriciteitswet 1998, zoals dat is gepubliceerd op de website van de Autoriteit Consument en Markt, wordt geacht te zijn een besluit genomen krachtens artikel 3.35, eerste lid [gebiedsindeling transmissie- en distributiesysteembeheerders]. De Autoriteit Consument en Markt publiceert dit besluit in de Staatscourant.

2. Het besluit van de Autoriteit Consument en Markt van 18 december 2015 inzake de Gebiedsindeling gas, onderdeel van de voorwaarden als bedoeld in artikel 12b van de Gaswet, zoals dat is gepubliceerd op de website van de Autoriteit Consument en Markt, wordt geacht te zijn een besluit genomen krachtens artikel 3.35, eerste lid [gebiedsindeling transmissie- en distributiesysteembeheerders]. De Autoriteit Consument en Markt publiceert dit besluit in de Staatscourant.

Opmerking ACM

Het is onduidelijk waarom in dit artikel is toegevoegd dat de ACM het gebiedsindelingsbesluit publiceert in de Staatscourant. De huidige gebiedsindelingen voor gas en elektriciteit zijn immers reeds gepubliceerd in de Staatscourant op grond van de huidige energieregelgeving. Als dit besluit geacht wordt genomen te zijn op grond van de Energiewet, waarom moet het dan opnieuw worden gepubliceerd?

Artikel 7.40 Aanwijzen gebieden waar verbod aansluiten nieuwbouw niet geldt of waar een alternatieve infrastructuur voor warmte aanwezig is

1. Een besluit van een college van burgemeester en wethouders dat voorafgaand aan inwerkingtreding van deze wet is genomen krachtens artikel 10, zevende lid, onderdeel a, van de Gaswet, wordt geacht te zijn een besluit genomen krachtens artikel 3.38, zevende lid, onderdeel a [aansluitaak gas].

2. Een besluit van een college van burgemeester en wethouders dat voorafgaand aan inwerkingtreding van deze wet is genomen krachtens artikel 10, zevende lid, onderdeel b, van de Gaswet, wordt geacht te zijn een besluit genomen krachtens artikel 3.39, eerste lid.

Artikel 7.41 [vervallen]

Artikel 7.42 overgangsbepaling methodebesluiten en tarievenbesluiten

1. Indien op basis van artikel 41, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998, zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.107, of op basis van artikel 82, tweede lid, van de Gaswet, zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.107, een methodebesluit is vastgesteld, wordt dit methodebesluit geacht te zijn vastgesteld op basis van artikel 3.107, eerste lid.

2. In de situatie, bedoeld in het eerste lid, wordt het tarievenbesluit, in afwijking van artikel 3.109, tweede lid, vastgesteld met inachtneming van de relevante bepalingen bij of krachtens de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet, zoals deze luiden onmiddellijk voorafgaand aan inwerkingtreding van paragraaf 3.6.2, voor het vaststellen van de totale toegestane of beoogde inkomsten voor een betreffend jaar.

3. Indien op basis van artikel 42b, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.115a, [bekostiging niet-tariefgereguleerde taken transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee] een methodebesluit is vastgesteld, wordt dit methodebesluit geacht te zijn vastgesteld op basis van artikel 3.115a, tweede lid [bekostiging niet-tariefgereguleerde taken transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee].

4. In de situatie, bedoeld in het derde lid, wordt het besluit dat wordt vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 3.109, in afwijking van dat artikel 3.115a, tweede lid, [bekostiging niet-tariefgereguleerde taken transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee] vastgesteld met inachtneming van de relevante bepalingen bij of krachtens de Elektriciteitswet 1998, zoals deze luiden onmiddellijk voorafgaand aan inwerkingtreding van artikel 3.115a, [bekostiging niet-tariefgereguleerde taken transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee] voor het vaststellen van de totale toegestane of beoogde inkomsten voor een betreffend jaar.

Opmerking ACM

De x-factorbesluiten komen niet terug in de Energiewet en in het overgangsrecht. De x-factorbesluiten blijven echter relevant voor de tariefregulering, totdat de tariefregulering is gebaseerd op de Energiewet. De ACM verzoekt u om in het overgangsrecht een bepaling op te nemen op basis waarvan de x-factorbesluiten geldig blijven en indien nodig aangepast kunnen worden, totdat wordt gereguleerd op basis van de Energiewet. Zie ook de opmerking bij artikel 7.52 in dit verband.

Artikel 7.43 overgangsbepaling meettarieven

1. De tarieven voor het in gebruik geven en beheren van een meetinrichting, als bedoeld in artikel 3.50, [ter beschikking stellen meetinrichting DSB] worden vastgesteld op basis van artikel 40a van de Elektriciteitswet 1998 respectievelijk artikel 81e, tweede lid, van de Gaswet, zoals die luiden onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet, tot het moment waarop voor de eerste maal na inwerkingtreding van deze wet de op grond van artikel 3.109 vastgestelde tarieven in werking treden.

2. Voor het vaststellen van de tarieven voor het in gebruik geven en beheren van een meetinrichting, als bedoeld in artikel 3.50, [ter beschikking stellen meetinrichting DSB] betreft de Autoriteit Consument en Markt bij de toepassing van artikel 3.109, tweede lid, [tarievenbesluit] de voor de transmissie- of distributiesysteembeheerder per kalenderjaar vanaf 2011 tot en met het jaar voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze wet op basis van artikel 4a van de Regeling meettarieven vastgestelde verschillen.

3. De cumulatieve verschillen, bedoeld in het eerste lid, worden over een door de Autoriteit Consument en Markt te bepalen periode gebruikt om de totale toegestane of beoogde inkomsten en de tarieven voor het in gebruik geven en beheren van een meetinrichting, als bedoeld in artikel 3.50, te corrigeren.

Opmerking ACM

Op grond van dit overgangsrecht stelt de ACM het meettarief vast op basis van bestaande bepalingen, zolang nog niet wordt gereguleerd op basis van de Energiewet. De ACM verzoekt u het overgangsrecht in het eerste lid aan te passen. Het meettarief is namelijk niet alleen gebaseerd op de genoemde bepalingen in de E-wet en Gaswet, maar volgt juist uit de regeling meettarieven. Deze regeling wordt ingetrokken bij inwerkingtreding van de Energiewet. De regeling meettarieven kent daarnaast een reguleringssystematiek op basis van 2005+cpi (artikel 1/2) en een systematiek op basis van kostenoriëntatie waarbij de opgebouwde marges kunnen worden betrokken (artikel 3/4/5). De ACM verzoekt u om voor de duidelijkheid de regeling meettarieven te betrekken bij het eerste lid en daarbij niet uit te sluiten dat de ACM eerder overstapt op een meettarief gebaseerd op kostenoriëntatie. Dit kan bijvoorbeeld door na artikel 40a van de Elektriciteitswet en 81e, tweede lid, van de Gaswet de relevante bepalingen uit de regeling meettarieven toe te voegen.

Artikel 7.44 tariefstructuren en voorwaarden

1. *Tariefstructuren of voorwaarden die onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.118 [goedkeuren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders] overeenkomstig hoofdstuk 3, paragraaf 5, van de Elektriciteitswet 1998 en paragraaf 2.2 van de Gaswet van kracht waren, worden, voor zover vallend binnen de reikwijdte van artikel 3.116, eerste lid, [hanteren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders] beschouwd als op grond van artikel 3.118 goedgekeurde methoden of voorwaarden [goedkeuren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders].*

2. *Als onmiddellijk voor het tijdstip van inwerkingtreding van de artikelen 3.118 [goedkeuren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders] en 3.117 [totstandkoming voorstel transmissie- en distributiesysteembeheerders] een voorstel, dan wel een vaststellingsbesluit in voorbereiding is overeenkomstig hoofdstuk 3, paragraaf 5, van de Elektriciteitswet 1998 of paragraaf 2.2 van de Gaswet, blijven laatstgenoemde paragrafen van toepassing op de verdere voorbereiding en totstandkoming van het voorstel en het vaststellingsbesluit.*

3. *Methoden of voorwaarden die overeenkomstig het tweede lid worden vastgesteld, worden beschouwd als methoden of voorwaarden goedgekeurd op grond van artikel 3.118 [goedkeuren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders].*

4. *Op een overeenkomst tussen transmissie- of distributiesysteembeheerder en een aangeslotene of marktdeelnemer die onmiddellijk voor het tijdstip van inwerkingtreding van paragraaf 3.6.5 van kracht was, zijn de methoden of voorwaarden, bedoeld in artikel 3.118 [goedkeuren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders], van toepassing.*

Artikel 7.45 ontheffing methoden en voorwaarden

1. *Een ontheffing die onmiddellijk voor het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.121 [ontheffing methoden en voorwaarden], overeenkomstig artikel 37a van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 12h van de Gaswet van kracht is, wordt voor de duur van deze ontheffing gelijkgesteld met een ontheffing als bedoeld in artikel 3.121 [ontheffing methoden en voorwaarden].*

2. *Het recht zoals dat gold onmiddellijk voor het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.121 [ontheffing methoden en voorwaarden] blijft van toepassing ten aanzien van de voorbereiding en vaststelling van een besluit op een voor die inwerkingtreding gedane aanvraag om een ontheffing.*

3. *Een ontheffing die overeenkomstig het tweede lid wordt verleend wordt, zodra deze onherroepelijk is geworden, gelijkgesteld met een ontheffing als bedoeld in artikel 3.121 [ontheffing methoden en voorwaarden].*

Artikel 7.46 methoden en voorwaarden met Europese grondslag

1. Methoden of voorwaarden die zijn vastgesteld krachtens artikel 39 van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 35a van de Gaswet worden gelijkgesteld met methoden of voorwaarden als bedoeld in artikel 3.118, eerste lid [goedkeuren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders].

2. Methoden of voorwaarden die zijn goedgekeurd krachtens artikel 39 van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 35a van de Gaswet worden in geval van een transmissiesysteembeheerder en in geval van een krachtens artikel 4 van verordening 2015/1222 door de Autoriteit Consument en Markt aangewezen benoemde elektriciteitsmarktbeheerder gelijkgesteld met methoden of voorwaarden als bedoeld in artikel 3.118, tweede lid, [goedkeuren methoden of voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders] en in geval van een interconnectorbeheerder met methoden of voorwaarden als bedoeld in artikel 3.120 [goedkeuren methoden of voorwaarden beheerders bijzondere systemen].

3. Op een overeenkomst tussen een transmissiesysteembeheerder en een aangeslotene of marktdeelnemer die onmiddellijk voor het tijdstip van inwerkingtreding van paragraaf 3.6.5 van kracht was, zijn de methoden of voorwaarden van de transmissiesysteembeheerder, bedoeld het eerste en tweede lid, van toepassing.

Opmerking ACM

De ACM vraagt zich af of de woorden "bij of" moeten worden ingevoegd zodat zowel lid 1 als lid 2 aanvangt met "Methoden of voorwaarden die zijn vastgesteld krachtens artikel 39 van de Elektriciteitswet 1998". De methoden en voorwaarden worden immers goedgekeurd op grond van de bevoegdheden AMvB en niet direct op grond van artikel 39 van de Elektriciteitswet (zie ook aanwijzing voor de regelgeving 2.26). Door deze formule te hanteren wordt duidelijk dat de ACM de methodologie uit de AMvB kan blijven gebruiken.

Verder vraagt de ACM zich af wat het doel is van het eerste lid. Het doel van het artikel (overgangsrecht voor methoden of voorwaarden die krachtens het Besluit uitvoering van Europese verordeningen betreffende de interne energiemarkt zijn goedgekeurd of vastgesteld) lijkt al voldoende te zijn ondervangen door de formulering in het tweede lid. Er is derhalve geen behoefte meer aan dit eerste lid.

Bij het tweede lid vraagt de ACM of dit overgangsrecht ook geldt voor de Brexit goedkeuringsbesluiten (bijvoorbeeld zoals in het geval van Britned) op grond van de artikelen 10Aa, achtste lid, van de Elektriciteitswet 1998 en 2b, zevende lid, van de Gaswet. Dit is de grondslag voor de Brexit amvb. In het tweede lid van 7.46 Energiewet worden namelijk alleen de artikelen 39 Elektriciteitswet 1998 en 35a Gaswet genoemd. Zo niet, dan zal hier nog een voorziening voor moeten worden getroffen in het overgangsrecht.

Artikel 7.47 overgangsrecht ontheffingen

Als op grond van artikel 18h van de Gaswet zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.125 [ontheffing voor nieuwe interconnectoren gas] en 3.126 [ontheffing nieuwe LNG-systemen, gasopslagsystemen] een ontheffing is verleend, wordt deze ontheffing:

a. voor zover deze is verleend voor een interconnector voor gas, voor de duur daarvan aangemerkt als een ontheffing als bedoeld in artikel 3.125 [ontheffing voor nieuwe interconnectoren gas];

b. voor zover deze is verleend voor een gasopslaginstallatie of een LNG-installatie, voor de duur daarvan aangemerkt als een ontheffing als bedoeld in artikel 3.126 [ontheffing nieuwe LNG-systemen, gasopslagsystemen].

Artikel 7.48 omschakelen

1. Als op grond van artikel 10g, tweede lid, van de Gaswet, zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 2.62, tweede lid, [verbod onttrekken laagcalorisch gas grootste eindafnemers] een melding is gedaan, wordt deze melding aangemerkt

als een melding als bedoeld in artikel 2.62, tweede lid [verbod onttrekken laagcalorisch gas grootste eindafnemers].

2. Als op grond van artikel 10j, eerste lid, van de Gaswet, zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 2.63, eerste lid, [planning afsluiten] een planning voor de afsluiting is ingediend, wordt deze planning aangemerkt als een planning als bedoeld in artikel 2.63, eerste lid [planning afsluiten].

3. Als op grond van artikel 10k, derde lid, van de Gaswet, zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.71, derde lid, [planning en proces omschakelen] een bindende gedragslijn is opgelegd, wordt deze bindende gedragslijn aangemerkt als een bindende gedragslijn als bedoeld in artikel 3.71, derde lid [planning en proces omschakelen].

4. Als op grond van artikel 10l, eerste, tweede of derde lid, van de Gaswet, zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 2.64, [ontheffing verbodsbepalingen laagcalorisch gas] een ontheffing is opgelegd, worden deze ontheffingen aangemerkt als ontheffingen als bedoeld in artikel 2.64, eerste, tweede respectievelijk derde lid [ontheffing verbodsbepalingen laagcalorisch gas].

5. Als op grond van artikel 10m, eerste lid, van de Gaswet, zoals dit luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 5.13, eerste lid, [subsidie transmissiesysteembeheerder op zee] een vergoeding is toegekend, worden deze vergoeding aangemerkt als vergoeding als bedoeld in artikel 5.13, eerste lid [subsidie transmissiesysteembeheerder op zee].

Artikel 7.49 overgangsrecht bestaande experimenten

1. Als op grond van de artikelen 7a van de Elektriciteitswet 1998 en 1i van de Gaswet zoals deze artikelen luiden onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet, een ontheffing is verleend, blijft deze ontheffing van kracht voor de duur van die ontheffing.

2. Onze Minister zendt de Tweede Kamer der Staten-Generaal uiterlijk drie maanden na de beëindiging van een experiment een verslag over de doeltreffendheid en de effecten ervan, alsmede een standpunt inzake de wenselijkheid van wijziging van wet- of regelgeving.

Artikel 7.50 overgangsrecht kleine velden

Artikel 66d, vierde lid, van de Gaswet zoals dat luidde voor inwerkingtreding van het bij koninklijke boodschap van 19 mei 2020 ingediende voorstel van wet tot wijziging van de Mijnbouwwet [het verwijderen of hergebruiken van mijnbouwwerken en investeringsaftrek] (Kamerstukken 35 462) blijft van toepassing op reeds aangegane verplichtingen ter uitvoering van de taak, bedoeld in artikel 54, eerste lid, onderdeel b, van de Gaswet zoals dat luidde voor inwerkingtreding van dat voorstel van wet.

Artikel 7.51 overgangsrecht aansluiting voor gas

1. Onder een aansluiting voor gas wordt mede verstaan een aansluitpunt, dat bestaat uit een deel van de aansluiting van het transmissiesysteem of distributiesysteem tot en met de eerste afsluiter die is aangelegd voor 1 januari 2019.

2. Indien sprake is van een aansluitpunt als bedoeld in de Gaswet zoals die luidde voor 1 januari 2019, beperkt de taak, bedoeld in artikel 3.40, eerste lid, zich tot het in gebruik geven, beheren en onderhouden van dat aansluitpunt.

3. De Autoriteit Consument en Markt betreft de kosten die verband houden met de uitvoering van de taak, bedoeld in het tweede lid, bij de vaststelling van het methodebesluit.

Artikel 7.52 overgangsrecht aanhangige procedures

1. De op het tijdstip van inwerkingtreding van de desbetreffende bepaling van deze wet aanhangige aanvragen tot en verzoeken om het nemen van besluiten op grond van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet en bezwaren tegen besluiten op grond van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet worden, met uitzondering van de besluiten en bezwaren tegen besluiten,

bedoeld in artikel 7.44, tweede lid, [tariefstructuren en voorwaarden] geacht met ingang van dat tijdstip van rechtswege aanvragen, verzoeken en bezwaren te zijn op grond van deze wet.

2. Overtredingen van het bepaalde bij of krachtens de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet worden afgehandeld overeenkomstig de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet, zoals deze wetten luiden onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van afdeling 5.4.

Opmerking ACM

Het overgangsrecht zoals dat is geformuleerd functioneert goed in situaties waarin sprake is van toezicht en handhaving. Dan is het niet nodig om overgangsrecht in beroep te regelen, omdat de rechter ex-tunc toetst. Voor reguleringsbesluiten geldt echter een bijzonderheid dat ook in beroep door de rechter aanvullende acties kunnen worden geëist, die dus een ex-nunc toets kennen. Zo kennen de codes het begrip Behandelplan op grond van jurisprudentie van het College van Beroep voor het bedrijfsleven. In dergelijke gevallen heeft de rechter de ACM gemaand een code te herzien en het resultaat opnieuw ter toetsing aan de rechter aan te bieden. In een dergelijk geval moet volgens het overgangsrecht de ACM het recht nog conform het regime van voor de Energiewet op kunnen stellen. De wijzigingen op grond van de Energiewet zijn dusdanig dat bijvoorbeeld rechtsgrondslagen zijn verdwenen. Deze situatie doet zich niet alleen bij de codes voor, maar kan ook andere reguleringsbesluiten betreffen. Derhalve geeft de ACM in aanbeveling hier overgangsrecht voor te treffen.

Tot slot vraagt de ACM zich af wat de bedoeling is van de uitzondering in het eerste lid met betrekking tot artikel 7.44 EW. Deze is niet toegelicht in de artikelsgewijze toelichting en de verzoeken om besluiten en bezwaren gericht tegen besluiten op grond van artikel 7.44 kunnen zich zowel in het vigerende recht als straks onder de EW voordoen. Stel dat het wel de bedoeling is om deze verzoeken en bezwaren uit te zonderen, dan verzoekt de ACM om duiding hoe hiermee om te gaan. Betekent dit dat indien de ACM een besluit genomen heeft en een marktpartij komt daar tegenop met een bezwaarschrift, dat het bezwaar vervalt zodra de EW in werking treedt, of moet het bezwaarschrift dan worden afgehandeld conform het oude recht?

Afdeling 7.3 Slotbepalingen

Artikel 7.53 Intrekken wetten

De volgende wetten worden ingetrokken:

- a. de Elektriciteitswet 1998;*
- b. de Gaswet;*
- c. de Wet van 3 juni 1999 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 ten behoeve van het stellen van nadere regels ten aanzien van het netbeheer en de levering van elektriciteit aan beschermde afnemers;*
- d. de Wet van 5 juni 2003 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 ten behoeve van de stimulering van de milieukwaliteit van de elektriciteitsproductie;*
- e. de Wet van 20 november 2003 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 ten behoeve van de bevordering van de opwekking van duurzame elektriciteit;*
- f. de Wet van 1 juli 2004 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet ter uitvoering van richtlijn nr. 2003/54/EG (PbEG L 176), verordening nr. 1228/2003 (PbEG L 176) en richtlijn nr. 2003/55/EG (PbEG L 176), alsmede in verband met de aanscherping van het toezicht op het netbeheer (wijziging Elektriciteitswet 1998 en Gaswet in verband met implementatie en aanscherping toezicht netbeheer);*
- g. de Wet van 28 juni 2006 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 in verband met enkele aanpassingen van de wijze van stimulering van de milieukwaliteit van de elektriciteitsvoorziening;*
- h. de Wet 8 mei 2008 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 in verband het beëindigen van de taak van de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet tot verstrekking van subsidie ten behoeve van de milieukwaliteit van de elektriciteitsproductie alsmede ter bevordering van een doelmatig gebruik van warmte;*
- i. de Wet van 2 december 2010 tot wijziging van de Gaswet en de Elektriciteitswet 1998, tot versterking van de werking van de gasmarkt, verbetering van de voorzieningszekerheid en*

houdende regels met betrekking tot de voorrang voor duurzame elektriciteit, alsmede enkele andere wijzigingen van deze wetten;

j. de Wet van 26 februari 2011 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet ter verbetering van de werking van de elektriciteits- en gasmarkt;

k. de Wet van 12 juli 2012 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet (implementatie richtlijnen en verordeningen op het gebied van elektriciteit en gas);

l. de Wet van 18 december 2013 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 (volumecorrectie nettarieven energie-intensieve industrie);

m. de Wet van 23 maart 2016 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 (tijdig realiseren doelstellingen Energieakkoord);

n. Wet van 9 april 2018 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet (voortgang energietransitie);

o. Wet van 20 mei 2020 tot wijziging van de Gaswet betreffende het beperken van de vraag naar laagcalorisch gas van grote afnemers.

Artikel 7.54 inwerkingtreding

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 7.55 citeertitel

Deze wet wordt aangehaald als: Energiewet.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,